

แนวทางการออกแบบโฮมสเตย์ในชุมชนริมคลองอัมพวา

DESIGN GUIDELINE OF HOME STAY IN THE AMPHAWA'S
CANAL COMMUNITY

ธีรสิทธิ์ บวรสิทธิ์

THEERITH BORISUTH

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของภารกิจของงานหลักของศูนย์วิจัยและพัฒนาสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

ศูนย์เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมด้านศิลปกรรมศาสตร์

พ.ศ. 2552

KMITL-2002-AR-M-008-108

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง
แนวทางการออกแบบโฮมสเตย์ในชุมชนริมคลองอัมพวา

DESIGN GUIDELINE OF HOME STAY IN THE AMPHAWA'S
CANAL COMMUNITY

T105484

ธีรธิ์ บริสุทธิ์

THEERITH BORISUTH

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 105484
วัน,เดือน,ปี..... 24 พ.ย. 2552

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2552

KMITL-2009-AR-M-003-108

**DESIGN GUIDELINE OF HOME STAY IN THE AMPHAWA'S
CANAL COMMUNITY**

THEERITH BORISUTH

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF ARCHITECTURE IN INTERIOR ARCHITECTURE
INTERIOR ENVIRONMENTAL RESEARCH
FACULTY OF ARCHITECTURE
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2009
KMITL-2009-AR-M-003-108**

COPYRIGHT 2009

FACULTY OF ARCHITECTURE

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ แนวทางการออกแบบโฮมสเตย์ในชุมชนริมคลองอัมพวา
Design Guideline of Home Stay in the Amphawa's Canal Community

นักศึกษา นายธีรวิทย์ บริสุทธิ์

รหัสประจำตัว 47061855

ปริญญา สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา สถาปัตยกรรมภายใน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.จันทน์ เพชรานนท์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม -

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
รศ.จันทน์	เพชรานนท์	
รศ.ประสิทธิ์	สุไลมาน	
รศ.อรรถพร	เพชรานนท์	
รศ.ประศาสน์	คุณะดิлок	
อาจารย์ฉัตรชัย	อินทรโชติ	

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ 13 ตุลาคม 2552 เวลา 13.00 น.

สถานที่สอบ กลุ่มวิชาสถาปัตยกรรมภายใน

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์รับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจงศักดิ์ พิมพ์ทอง)

รักษาการแทนคณบดี

วันที่ 30 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2552

สำนักทะเบียนและประมวลผล สจล.
วันที่ส่งเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์
วันที่ 30 เดือน พ.ค พ.ศ. 32
ลงชื่อ.....

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการออกแบบโฮมสเตย์ในชุมชนริมคลองอัมพวา
นักศึกษา	นายธีรสิทธิ์ บริสุทธิ์
รหัสนักศึกษา	47061855
ปริญญา	สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรมภายใน
พ.ศ.	2552
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รศ. จันทน์ เพชรานนท์

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยว ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบและลักษณะการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ กิจกรรม ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก และสภาพแวดล้อมทางกายภาพในที่พักโฮมสเตย์ (Home stay) ชุมชนริมคลองอัมพวาในปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางการออกแบบปรับปรุงหรือจัดสร้างชิ้นใหม่ของที่พักโฮมสเตย์ (Home stay) ในชุมชนริมน้ำที่ตอบสนองต่อลักษณะการท่องเที่ยว และกิจกรรมของนักท่องเที่ยวตามแนวทางของการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ (Home Stay) โดยได้ทำการสำรวจสภาพแวดล้อมทางกายภาพในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2551 และทำการสำรวจทัศนคติ กิจกรรม ลักษณะความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ โดยใช้แบบสอบถาม 280 ตัวอย่างในช่วงเวลา ระหว่างเดือน มีนาคม-พฤษภาคม พ.ศ.2552

ผลการวิจัยพบว่าสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกโดยรวม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ชอบบ้านพื้นดินที่เป็นบ้านพักอาศัยเรือนแถวริมคลองอัมพวาที่มีวัสดุ สี สันจากไม้จริง มีระเบียงพักผ่อนท่าลงเล่นน้ำ , พื้นที่จัดสวนหย่อม โดยเฉพาะที่มีลักษณะแบบสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์แบบพื้นดิน และมีพื้นที่จอดรถในบริเวณที่พัก ส่วนความต้องการด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในมีความต้องการในโรงต้อนรับ เป็นบ้านพื้นดินริมคลอง มีสี สัน , วัสดุที่เป็นลักษณะจากไม้จริง ส่วนชุดรับแขก ก็เป็นชุดโต๊ะลักษณะแบบไทย ไม่ต้องการเครื่องปรับอากาศ แต่ยังคงต้องการโทรทัศน์/เครื่องเสียง และมีแสงไฟส่องสว่างเป็น แสงไฟจากตะเกียง พื้นที่เตรียมอาหาร ส่วนใหญ่ต้องการบรรยากาศแบบเรียบง่ายและมีการจัดเตรียมเครื่องอำนวยความสะดวกพอควร โดยมีชุดโต๊ะรับประทานอาหารแบบมีที่นั่งรับประทานอาหารมากกว่า 4 ที่นั่ง ห้องนอน ส่วนใหญ่ต้องการ การตกแต่งลักษณะเรียบง่ายแบบบ้านพักอาศัยทั่วไป โดยมีสี สัน , วัสดุที่ใช้เป็นไม้จริง รวมถึงประตูเปิด-ปิด มีเตียงนอนและต้องการใช้แสงไฟส่องสว่างจากตะเกียง ติดตั้งมุ้งลวดกันแมลง , มีตู้เก็บเสื้อผ้าสัมภาระ , โต๊ะเขียนหนังสือ/เก้าอี้ , เครื่องปรับอากาศ , โทรทัศน์/เครื่องเสียง , ตู้เย็น และต้องการมีห้องน้ำส่วนตัวในห้องพัก โดยที่ภายในห้องน้ำจะต้องมีหน้าต่าง/ช่องแสงภายในห้องน้ำ, ฝักบัวอาบน้ำ, โถสุขภัณฑ์ และไม้จำเป็นต้องมีโถปัสสาวะชาย ห้องน้ำส่วนกลาง ส่วนใหญ่ต้องการบรรยากาศห้องน้ำที่ตกแต่งแบบเรียบง่าย ใช้วัสดุธรรมชาติหรือเลียนแบบธรรมชาติ ใช้โทนสีภายในโทนสีอ่อน มีพื้นเป็นกระเบื้องเซรามิก ผ้าม่านไม้จริงหรือวัสดุธรรมชาติเช่นหินแม่น้ำ, ไม้ไผ่ โดยมีฝ้าเพดานและประตูห้องน้ำเป็นไม้จริง ระเบียงพักผ่อน

ส่วนใหญ่ต้องการบรรยากาศระเบียงพักผ่อนที่เป็นศาลาท่าน้ำ มีที่นั่งพักผ่อนและบันไดลงเล่นน้ำ โทนสีส่วนระเบียงพักผ่อนที่ชอบคือโทนสีเนื้อไม้ธรรมชาติ วัสดุพื้น,ฝ้าเพดานเป็น ไม้จริง ผนังเป็น ไม้จริงหรือวัสดุธรรมชาติเช่นหินแม่น้ำ, ไม้ไผ่ ส่วนเครื่องเรือนประเภทที่นั่งพักผ่อน ได้แก่ชุดโต๊ะ-เก้าอี้ไม้เลียนแบบลักษณะเก่า ซึ่งจากผลการวิจัยดังกล่าวได้นำมาใช้เป็นแนวทางการออกแบบเป็น ตัวอย่าง โสมสเคย์ ในชุมชนริมคลองอัมพวา

Thesis Title	Design Guideline of Home Stay in the Amphawa's Canal Community
Student	Mr. Theerith Borisuth
Student ID	47061855
Degree	Master of Architecture
Program	Interior Architecture
Year	2552
Thesis Advisor	Assoc.Prof.Jantanee Bejrananda

ABSTRACT

This research was studied view Point of tourists about characteristic of activities and facilities in home stay at Klong Amphawa Community to conclude as a design guideline for new home stay in Klong Amphawa Community .The research studies from questionnaire 280 examples and field survey during November 2551-May 2552

The result of research are : the tourists want to stay in vernacular houses belong canals. They want to live in local natural surroundings. They require reception hall material that made from natural wood. The living room area location set of traditional Thai Style seating in open space near canal (klong) with entertain equipment and want equipments for clients pantry area requires an informal, space for setting a 4's seating in ventilation zone. Bedroom – The frequently requirement are the simple design like the general house by use the colors by using the real timber even for the door , the light source from lamps. the insect screen, the closet/luggage, writing desk/chairs, Air-condition, Television/AV equipment and the private bathroom.

The main bathroom requires a nice atmosphere by using natural material with bright color, ceramic tile floor, wood panel and ceiling. Terrace with seats for relaxing must located beside the local canal to receive fresh air from surrounding. Materials for building are local wood and stone. Material of furniture for building must be harmony with surrounding

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ ไม่สามารถสำเร็จลงไปได้ หากไม่ได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำอย่างดียิ่งที่สุด จากอาจารย์จันทนี เพชรานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้คอยชี้แนะ ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ ตลอดมา ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ.ที่นี้

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำเพิ่มเติม เพื่อให้เนื้อหาวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ ครบถ้วนสมบูรณ์ที่สุด

ขอขอบคุณ ผู้ตอบแบบสอบถาม และเจ้าของที่พักทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ , ความสะดวก ในการเก็บข้อมูล และการให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับรายละเอียดของที่พักโฮมสเตย์ และข้อมูลทั่วไป ในพื้นที่ ชุมชนริมคลองอัมพวา

ขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัยที่ได้ให้ทุนสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ น้องๆ เพื่อนๆ ที่มีส่วนร่วม สำหรับกำลังใจ และความช่วยเหลือในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลงแล้ว

สุดท้ายผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้กำเนิดผู้วิจัย จนทำให้ผู้วิจัยมีโอกาสได้ทำงานวิจัยชิ้นนี้ จนสำเร็จลงแล้ว ด้วยดี

ธีรสิทธิ์ บริสุทธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	IV
สารบัญ.....	V
สารบัญตาราง.....	VII
สารบัญภาพ.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	2
1.3 คำถามการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	3
1.5 วิธีการและขั้นตอนในการวิจัย.....	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	6
2.1 ทฤษฎีเรื่องชุมชนกับสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ.....	6
2.2 หลักการในการจัดการท่องเที่ยวสัมผัสวัฒนธรรมชนบทหรือ โฮมสเตย์ (Home Stay).....	10
2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยภายในที่พักอาศัย.....	21
2.4 ลักษณะรูปแบบที่พักอาศัยพื้นถิ่นในชุมชนริมคลองอัมพวา.....	40
2.5 ทฤษฎีและแนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	45
2.6 ทฤษฎีเรื่องพฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อมและความพึงพอใจ.....	57
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	70
3.1 การดำเนินการวิจัย.....	70
3.2 สรุประเบียบวิธีวิจัยเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	99
3.3 การกำหนดตัวแปรและกรอบในการวิจัย.....	100
3.4 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	106
3.5 เครื่องมือในการวิจัย.....	107

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.6 วิเคราะห์ผลการวิจัย.....	107
3.7 การสรุปผลการศึกษา.....	108
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ.....	109
4.1 การวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพ.....	109
4.2 การศึกษาหาเครื่องมือวิจัยเพื่อหารูปแบบสถาปัตยกรรมและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ.....	131
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม.....	132
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	169
5.1 สรุปผลการศึกษาวิจัย.....	169
5.2 สรุปรูปแบบและลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพ.....	170
5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	217
บรรณานุกรม.....	224
ภาคผนวก.....	226
ประวัติผู้เขียน.....	256

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 รูปแบบหลังคาทั้ง 4 แบบ.....	42
3.1 สรุปวัตถุประสงค์ เชื่อมโยงกับวิธีวิจัยและผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	99
3.2 แสดงตัวแปรด้านมโนทัศน์ ด้านปฏิบัติการสำรวจ.....	103
3.3 สรุปตัวแปรและเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	104
4.1 รูปแบบสถาปัตยกรรมที่พักชุมชนริมคลองอัมพวาในปัจจุบัน.....	110
4.2 ลักษณะสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์โดยรอบที่พักอาศัยในพื้นที่ชุมชนที่ทำการสำรวจ.....	113
4.3 ด้านพื้นที่ใช้สอย, พักผ่อน หรือทำกิจกรรมภายนอกที่ทำการสำรวจ.....	114
4.4 แสดงบรรยากาศส่วนโถงต้อนรับ.....	116
4.5 แสดงรูปแบบเครื่องเรือนบริเวณ โถงต้อนรับ.....	117
4.6 แสดงบรรยากาศส่วนห้องนอนและลักษณะที่นอน.....	119
4.7 แสดงบรรยากาศส่วนห้องน้ำ.....	120
4.8 แสดงเครื่องเรือนส่วนห้องน้ำ.....	121
4.9 แสดงบรรยากาศส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร.....	121
4.10 แสดงเครื่องเรือนส่วนระเบียงพักผ่อน.....	122
4.11 แสดงรูปแบบแสงไฟภายในบ้านพัก HOME STAY ส่วนต่างๆ.....	123
4.12 เปรียบเทียบการจัดวางผังบ้านพักแบบ โฮมสเตย์.....	125
4.13 แสดงการจำแนกข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	133
4.14 แสดงการจำแนกรูปแบบการท่องเที่ยวแบบ HOME STAY ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	134
4.15 แสดงการจำแนกระยะเวลาและจำนวนคนที่มาของผู้แบบสอบถาม.....	136
4.16 กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวอยากให้มีในที่พักอาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	138
4.17 กิจกรรมการท่องเที่ยวแบบ Home Stay ในอัมพวาที่นักท่องเที่ยวอยากให้มีของผู้ตอบ แบบสอบถาม.....	139
4.18 แสดงการจำแนกกิจกรรมภายในบ้านพักอาศัย Home Stay ของผู้แบบสอบถาม.....	139
4.19 สภาพแวดล้อมที่เป็นเอกลักษณ์ของการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	140
4.20 แสดงลำดับความชอบรูปแบบสถาปัตยกรรมและวัสดุภายนอกอาคาร.....	142
4.21 แสดงการจำแนกความต้องการเครื่องเรือนส่วน โถงต้อนรับของผู้แบบสอบถาม.....	144
4.22 แสดงการจำแนกความต้องการเครื่องเรือนในห้องนอนของผู้แบบสอบถาม.....	145
4.23 แสดงการจำแนกความต้องการส่วนห้องน้ำของผู้แบบสอบถาม.....	147
4.24 แสดงการจำแนกความต้องการส่วนพื้นที่เตรียมอาหารของผู้แบบสอบถาม.....	149
4.25 แสดงลำดับความชอบบรรยากาศและวัสดุภายในส่วนโถงต้อนรับ.....	151

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.26 แสดงลำดับความชอบของเครื่องเรือนและแสงสว่างภายในส่วน โถงต้อนรับ.....	152
4.27 แสดงลำดับความชอบบรรยากาศ โทนสี และวัสดุภายในส่วนห้องนอน.....	154
4.28 แสดงลำดับความชอบบรรยากาศ โทนสี และวัสดุภายในส่วนห้องน้ำ.....	157
4.29 แสดงลำดับความชอบบรรยากาศภายในส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร.....	160
4.30 แสดงลำดับความชอบบรรยากาศและโทนสีภายในส่วนระเบียงพักผ่อน.....	161
4.31 สรุปลักษณะสถาปัตยกรรมและรูปแบบสภาพแวดล้อม, ภูมิทัศน์ ทั้ง 4 หลัง โดยเรียงจากกลุ่มตัวอย่างต้องการมากไปหาน้อย.....	163
4.32 สรุปลักษณะบรรยากาศและเครื่องเรือนบริเวณพักผ่อน ทั้ง 4 หลัง โดยเรียงจากกลุ่มตัวอย่าง ต้องการมากไปหาน้อย.....	164
4.33 สรุปลักษณะทางกายภาพภายนอกและภายในทั้ง 4 หลัง โดยเรียงจากกลุ่มตัวอย่างต้องการมาก ไปหาน้อย.....	165
4.34 สรุปลักษณะบรรยากาศส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร ทั้ง 4 หลัง โดยเรียงจากกลุ่มตัวอย่างต้องการ มากไปหาน้อย.....	166
4.35 สรุปลักษณะบรรยากาศส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร ทั้ง 4 หลัง โดยเรียงจากกลุ่มตัวอย่าง ต้องการมากไปหาน้อย.....	167
4.36 สรุปลักษณะแสงสว่างในส่วนบริเวณ โถงต้อนรับ/ห้องนอน/ห้องน้ำ และพื้นที่เตรียม อาหารทั้ง 4 หลัง โดยเรียงจากกลุ่มตัวอย่างต้องการมากไปหาน้อย.....	167
5.1 สรุปรูปแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพ.....	170
5.2 สรุปความต้องการภายในบ้านพักโฮมสเตย์ในส่วนต่างๆ.....	176
5.3 เสนอแนะการออกแบบทางกายภาพภายนอกและภายใน บ้านเรือนแถวไม้ชั้นเดียว (โฮมสเตย์บ้านแม่อรทัย).....	178
5.4 เสนอแนะการออกแบบทางกายภาพภายนอกและภายใน บ้านเรือนแถวไม้ชั้นเดียว.....	179
5.5 เสนอแนะการออกแบบทางกายภาพภายนอกและภายใน บ้านเรือนแถวไม้ 2 ชั้น	186
5.6 เสนอแนะการออกแบบทางกายภาพภายนอกและภายใน บ้านเรือนไทยภาคกลาง.....	194
5.7 เสนอแนะการออกแบบทางกายภาพภายนอกและภายใน บ้านเดี่ยว 2 ชั้น.....	202
5.8 เสนอแนะการออกแบบทางกายภาพภายนอกและภายใน บ้านชาวสวน.....	210

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 แผนที่ในชุมชนอัมพวา.....	3
2.1 ไคอะแกรมประโยชน์ใช้สอยเฉพาะอย่าง.....	22
2.2 ไคอะแกรมของการรวม ประโยชน์ใช้สอยเฉพาะอย่างเข้าด้วยกัน.....	23
2.3 ไคอะแกรมการรวมประโยชน์ใช้สอย.....	23
2.4 ไคอะแกรมแสดงการจัดรวม.....	24
2.5 ไคอะแกรมแสดงลักษณะของส่วนเชื่อมต่อระหว่างประโยชน์ใช้สอย.....	24
2.6 ไคอะแกรมแสดงความสัมพันธ์ของกลุ่มประโยชน์ใช้สอยกับที่ว่างใกล้เคียง.....	25
2.7 ไคอะแกรมแสดงความสัมพันธ์ของกลุ่มประโยชน์ใช้สอยกลุ่มและส่วนบริการอื่นข้างเคียง.....	26
2.8 ไคอะแกรมแสดงความสัมพันธ์ของกลุ่มประโยชน์ใช้สอยขนาดใหญ่และที่ว่างของชุมชน.....	26
2.9 การขีดครองที่ว่างด้วยประโยชน์ใช้สอย.....	27
2.10 การเปรียบเทียบการขีดครองที่ว่าง.....	27
2.11 การขีดครองที่ว่างด้วยการติดตั้งตัวกลางในอากาศ.....	28
2.12 การใช้เส้นทึบและเส้นขาว.....	28
2.13 การขีดครองราว.....	29
2.14 การใช้ตัวกลางชนิดเส้นซึ่งเป็นความสำคัญ.....	30
2.15 มวลทางสถาปัตยกรรม.....	30
2.16 ที่ว่างและมวลทางสถาปัตยกรรม.....	31
2.17 มวลและที่ว่าง 3 มิติ.....	31
2.18 ที่ว่าง 3 มิติ.....	31
2.19 การประกอบมวลทางสถาปัตยกรรม.....	32
2.20 ส่วนใช้งานของที่ว่าง.....	32
2.21 ที่ว่างประโยชน์ใช้สอยและการจัดกลุ่ม.....	33
2.22 ขนาดของที่ว่างที่เปลี่ยนแปลงตามลักษณะการขีดครองด้วยประโยชน์ใช้สอย.....	34
2.23 ความเชื่อมต่อระหว่างประโยชน์ใช้สอย.....	34
2.24 ไคอะแกรมแสดงความต่อเนื่องของประโยชน์ใช้สอย.....	35
2.25 แปลนอาคารที่พยายามใช้ลักษณะแปลนเปิด.....	35
2.26 การแบ่งประเภทที่ว่างภายในภายนอกของเรือนไทยโบราณ.....	36
2.27 การแบ่งประเภทที่ว่างภายในภายนอกของอาคารพักอาศัย.....	36
2.28 การเปรียบเทียบลักษณะที่ว่างภายในและภายนอก.....	37

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.29 การเปรียบเทียบการใช้งานของที่ว่างโพซิติฟและเนกาติฟ.....	37
2.30 การเปรียบเทียบที่ว่างโพซิติฟ และเนกาติฟ.....	38
2.31 การเปรียบเทียบที่ว่างโพซิติฟ และเนกาติฟ.....	39
2.32 แสดงที่ว่างภายใน และ ภายนอก.....	39
2.33 ที่ว่างโพซิติฟ และเนกาติฟ.	40
2.34 การรวมประเภท และลักษณะการใช้งานของที่ว่างในอาคารพักอาศัย.....	40
2.35 แสดงการเชื่อมโยงกระแสความต้องการการเปลี่ยนแปลงการท่องเที่ยว.....	46
2.36 แสดงการเชื่อมโยงองค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	48
2.37 แสดงการเชื่อมโยงการเกิดความพอใจของบุคคล.....	65
2.38 แสดงการเชื่อมโยงความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจของผู้รับบริการ.....	66
2.39 แสดงการเชื่อมโยงระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ.....	67
2.40 แสดงการเชื่อมโยงองค์ประกอบความพึงพอใจในการบริการ.....	69
3.1 แปลนบ้านบ้านพักเรือนแถวไม้โฮมสเตย์ชั้นเดียว.....	71
3.2 แสดงความสัมพันธ์ ระหว่างพื้นที่ใช้สอย.....	72
3.3 รูปด้านหน้าที่ติดคลองอัมพวา.....	72
3.4 ลักษณะระเบียบผังด้านหน้า.....	73
3.5 ลักษณะการตกแต่งภายใน.....	73
3.6 ลักษณะการตกแต่งภายในห้องพัก.....	73
3.7 ลักษณะทางเข้าเล็กๆ จากด้านหลังและบริเวณทางเข้าด้านหลัง.....	74
3.8 แปลนชั้นล่างบ้านพักเรือนแถวไม้โฮมสเตย์ 2 ชั้น.....	75
3.9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ใช้สอยชั้นล่าง.....	76
3.10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ใช้สอยชั้นบน.....	76
3.11 ลักษณะอาคาร ด้านหลัง.....	77
3.12 ลักษณะอาคาร ด้านหน้าข้าง.....	77
3.13 สภาพแวดล้อมและทางเข้าอาคารจากด้านหลัง.....	77
3.14 ลักษณะการตกแต่งภายใน โถง และห้องพักผ่อน.....	78
3.15 ระเบียบผังด้านหน้า.....	78
3.16 แปลนชั้นล่างบ้านพักเรือนแถวไม้ 2 ชั้น.....	80
3.17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ใช้สอยชั้นล่าง.....	81

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
3.18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ใช้สอยชั้นบน.....	81
3.19 รูปลักษณะอาคาร.....	82
3.20 รูปด้านหลังและทางเข้า.....	82
3.21 ระเบียงและพื้นที่นั่งเล่นด้านหน้า.....	82
3.22 ส่วนพื้นที่พักผ่อน นั่งเล่นด้านหลัง.....	82
3.23 ลักษณะภายในอาคาร.....	82
3.24 ส่วนภายในห้องพัก.....	83
3.25 แปลนได้ฤกษ์และชั้นบนบ้านเรือนไทย.....	84
3.26 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ใช้สอย ชั้นบน.....	85
3.27 รูปลักษณะอาคาร ด้านหน้า/ข้าง.....	85
3.28 รูปลักษณะอาคาร ด้านหลัง.....	85
3.29 ศาลาที่เป็นส่วนพื้นที่พักผ่อนและทำน้ำที่แยกออกมาจากตัวบ้าน.....	85
3.30 สภาพแวดล้อมโดยรอบบ้าน.....	86
3.31 แปลนชั้นล่างและชั้นบนบ้านเดี่ยว 2 ชั้น (เรือนสบาย).....	87
3.32 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ใช้สอยชั้นล่างบ้านเดี่ยว 2 ชั้น (เรือนสบาย).....	88
3.33 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ใช้สอยชั้นบนบ้านเดี่ยว 2 ชั้น (เรือนสบาย).....	88
3.34 ลักษณะสภาพแวดล้อมด้านหน้าและลักษณะอาคารทางเข้าอาคาร.....	89
3.35 ลักษณะการตกแต่งภายใน โถงทางเข้า.....	89
3.36 ลักษณะการตกแต่งภายในห้องพัก.....	89
3.37 ลักษณะการตกแต่งภายในที่พัก.....	90
3.38 พื้นที่พักผ่อน และการจัดภูมิทัศน์.....	91
3.39 แปลนได้ฤกษ์ และชั้นบน บ้านพักชาวสวน.....	92
3.40 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ใช้สอยล่าง (ได้ฤกษ์) บ้านพักชาวสวน.....	93
3.41 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ ใช้สอยชั้นบนบ้านพักชาวสวน.....	93
3.42 ลักษณะอาคารด้านหน้า.....	94
3.43 ลักษณะอาคารด้านหลัง.....	94
3.44 ลักษณะบันไดและระเบียงทางขึ้นบ้าน.....	94
3.45 ลักษณะสภาพแวดล้อมโดยรอบ.....	94

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
3.46 คลองเดิมที่เคยใช้เป็นเส้นทางคมนาคมทางน้ำ.....	95
3.47 ลักษณะบรรยากาศโดยรอบชุมชนริมคลองอัมพวา.....	96
3.48 ลักษณะเรือนแถวไม้ แบบที่มีชั้นเดียว และสองชั้น ในพื้นที่.....	96
3.49 ลักษณะบ้านเรือนไทยภาคกลาง.....	97
3.50 ลักษณะบ้านเรือนไทยภาคกลาง (เรือนไทยประเพณี).....	97
3.51 ลักษณะบ้านเดี่ยว 2 ชั้นที่ริมคลองอัมพวา.....	98
3.52 ลักษณะบ้านชาวสวนชุมชนริมคลองอัมพวา.....	98
3.53 แสดงลักษณะกรอบการวิจัย.....	101
4.1 แผนภูมิแสดงลักษณะกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวอยากให้มีในที่พักอาศัย.....	138
4.2 แผนภูมิแสดงกิจกรรมภายในบ้านพักอาศัย Home Stay.....	140
4.3 แผนภูมิแสดงความต้องการด้านกายภาพภายนอกของอาคาร.....	143
4.4 แผนภูมิแสดงความต้องการเครื่องเรือนส่วนพื้นที่ห้องนอน.....	146
4.5 แผนภาพวงกลมแสดงความต้องการส่วนห้องน้ำ.....	147
4.6 แผนภูมิแสดงความต้องการส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร.....	149
4.7 แผนภูมิแสดงบรรยากาศ โทนสี และวัสดุภายในส่วนโถงต้อนรับ.....	152
4.8 แผนภูมิแสดงบรรยากาศ โทนสี และวัสดุภายในส่วนห้องนอน.....	156
4.9 แผนภาพวงกลมแสดงบรรยากาศ โทนสี และวัสดุภายในส่วนห้องน้ำ.....	159
4.10 แผนภูมิแสดงบรรยากาศ โทนสี และวัสดุภายในส่วนพื้นที่ระเบียงพักผ่อน.....	162
5.1 แสดงค่าความสัมพันธ์บ้านเรือนแถวไม้ชั้นเดียว.....	177
5.2 แสดงค่าความสัมพันธ์ บ้านเรือนแถวไม้ 2 ชั้น.....	185
5.3 แสดงค่าความสัมพันธ์ บ้านเรือนไทยภาคกลาง.....	193
5.4 แสดงค่าความสัมพันธ์ บ้านเดี่ยว 2 ชั้น.....	201
5.5 แสดงค่าความสัมพันธ์ บ้านชาวสวน.....	209

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศาสตราจารย์ อรรถศิริ ปาณินท์, 2538 กล่าวว่า จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ที่เน้นบทบาทด้านการพัฒนาชุมชน, การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยรัฐบาลเองได้ออกกฎหมาย ที่ว่าด้วยการกระจายอำนาจสู่ชุมชนท้องถิ่นรองรับ เหล่านี้จึงเป็นแรงผลักดันส่วนหนึ่งให้องค์กร ท้องถิ่น และ หน่วยงานต่างๆ ให้ความสำคัญต่อการจัดการระบบชุมชน รวมถึงการเสริมสร้างรายได้ให้กับชุมชนโดยใช้จุดเด่นในด้านต่างๆ ของแต่ละชุมชนส่งเสริม, พัฒนาเป็นจุดขาย และหนึ่งในนั้นก็รวมถึงท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน จึงทำให้ชุมชนต่างๆที่มีความพร้อมในเอกลักษณ์ชุมชนที่จะสามารถใช้เป็นจุดขายเพื่อการท่องเที่ยวได้ จัดทำกิจกรรมการท่องเที่ยวหลายรูปแบบในชุมชนเพื่อที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยว ซึ่งการจัดกิจกรรมด้านที่ทักโฮมสเตย์ก็เป็นอีกจุดหนึ่งที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว และยังเป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวอีกทางหนึ่งที่ได้รับความสะดวกจากนักท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน โดยจะเห็นได้จากกรขยายตัวของการท่องเที่ยวด้านนี้มีทิศทางและแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น ซึ่งผู้ประกอบการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องมีแผนรองรับการขยายบริการต่างๆ ให้เพียงพอต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวพร้อมกับความสอดคล้องกับรูปแบบ, ลักษณะทางมรดกวัฒนธรรมของชุมชนแหล่งที่ตั้งเช่นกัน

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ทำให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในชุมชนที่มีศักยภาพทางด้านแหล่งมรดกวัฒนธรรม, แหล่งท่องเที่ยวที่มีในท้องถิ่น เกิดแนวความคิดการนำที่พักอาศัยเดิมในชุมชนมาปรับเปลี่ยนหรือจัดสร้างเพิ่มเติม ให้มีลักษณะเป็น โฮมสเตย์เพื่อให้เกิดรายได้ต่อตนเองและชุมชน โดยใช้กระแสนการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์และความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการจะเข้ามาพำนักในชุมชนที่มีลักษณะทางกายภาพที่สามารถสัมผัสวัฒนธรรมชนบทได้ เป็นจุดขาย

ชุมชนริมคลองอัมพวาหรือตลาดน้ำริมคลองอัมพวา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม เป็นชุมชนหนึ่งที่มีลักษณะทางธรรมชาติและมรดกวัฒนธรรมของชุมชนที่ยังสามารถใช้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สัมผัสวัฒนธรรมชนบทได้คือชุมชนหนึ่ง และยังเป็นชุมชนที่มีประวัติศาสตร์ความสำคัญมาแต่โบราณดังจะกล่าวได้พอสังเขป ดังนี้

“อัมพวา” เดิมเรียกว่าแขวงบางช้าง แต่เดิมนั้นรวมอยู่กับเมืองราชบุรี บริเวณแขวงบางช้างนี้เรียกว่าสวนนอก ลักษณะของแขวงบางช้างเป็นชุมชนเล็กๆ แต่มีความเจริญทั้งในด้านเกษตรกรรมและพาณิชย์กรรม ปลายสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ในแผ่นดินสมเด็จพระเจ้าเอกทัศนั้น ดินแดนสวนนอกนี้ได้แยกออกจากเมืองราชบุรีเรียกว่า “เมืองแม่กลอง” ตามชื่อลำน้ำแม่กลองซึ่งไหลผ่านลงสู่อ่าวไทยในเขตนี้ แขวงบางช้างจึงเป็นส่วนหนึ่งของเมืองแม่กลองแต่นั้นมา นอกจากนี้ อ.อัมพวา ยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมอีกหลากหลาย อาทิ แหล่งศึกษาหิ้งห้อยตาม

ธรรมชาติวิถีชีวิตชาวสวนริมคลองและยังใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดอื่น เช่น ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

ในปัจจุบัน อ.อัมพวาได้มีการพัฒนาความเจริญด้านต่างๆอย่างต่อเนื่อง และยังรวมถึงการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนในรูปแบบโฮมสเตย์และการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ ผู้ประกอบการบางส่วนยังขาดความเข้าใจกับลักษณะของรูปแบบการท่องเที่ยวนี้โดยเฉพาะด้านสถาปัตยกรรมที่พักอาศัย ซึ่งอาจเป็นจุดเปลี่ยนอย่างหนึ่งที่ส่งผลต่อลักษณะที่พักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวในรูปแบบโฮมสเตย์และความสอดคล้องต่อมรดกวัฒนธรรมชุมชน ในการวิจัยนี้ จึงเน้นศึกษาความต้องการนักท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในด้านการใช้อาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกในที่พัก แล้วนำมาสรุปหาลักษณะที่เหมาะสมสอดคล้องกับชุมชนในปัจจุบัน และใช้เป็นแนวทางในการออกแบบที่พักแบบโฮมสเตย์ที่เหมาะสมกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชนริมคลองอัมพวา อ.อัมพวา ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

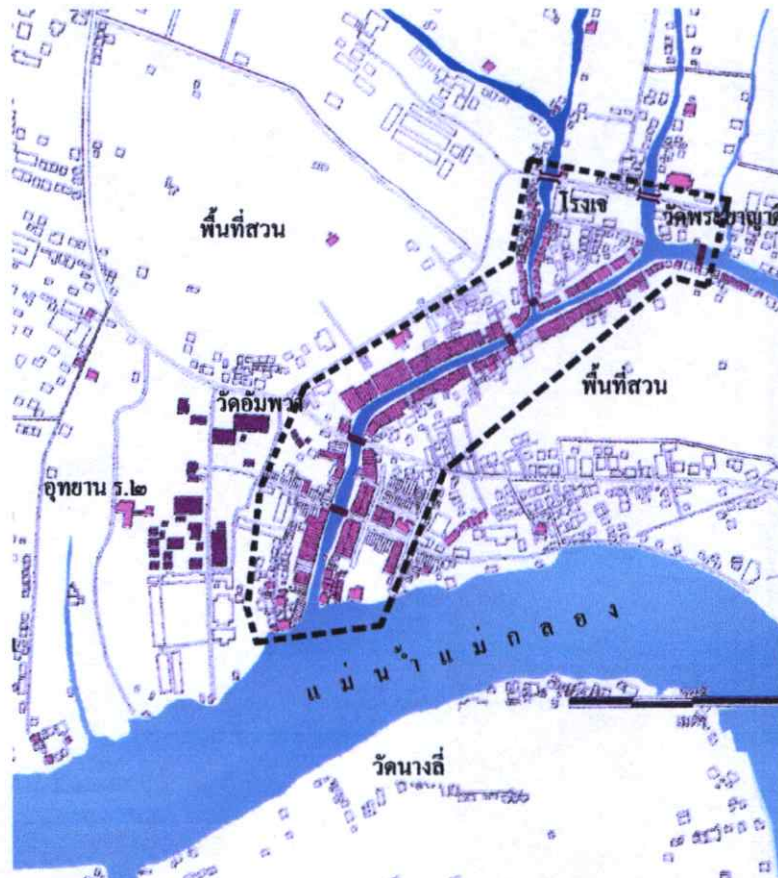
1. เพื่อศึกษาทัศนคติที่เกี่ยวกับรูปแบบและลักษณะการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ของนักท่องเที่ยวในชุมชนริมคลองอัมพวา
2. เพื่อศึกษากิจกรรมและลักษณะทางกายภาพในที่พักโฮมสเตย์ (HOME STAY) ชุมชนริมคลองอัมพวาในปัจจุบัน
3. เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพในที่พักโฮมสเตย์ (HOME STAY) ชุมชนริมคลองอัมพวาในปัจจุบัน
4. เพื่อเป็นแนวทางการออกแบบที่พักโฮมสเตย์ (HOME STAY) ในชุมชนริมน้ำที่เหมาะสมและสามารถตอบสนองต่อลักษณะการท่องเที่ยว และกิจกรรมของนักท่องเที่ยว

1.3 คำถามของการวิจัย

1. นักท่องเที่ยวที่มาพักผ่อนในบริเวณชุมชนริมคลองอัมพวามีทัศนคติที่เกี่ยวกับรูปแบบและลักษณะการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์อย่างไร
2. นักท่องเที่ยวที่มาพักผ่อนในบริเวณชุมชนริมคลองอัมพวามีกิจกรรมในที่พักโฮมสเตย์ (HOME STAY) ชุมชนริมคลองอัมพวาอย่างไร
3. นักท่องเที่ยวที่มาพักผ่อนในบริเวณชุมชนริมคลองอัมพวามีความต้องการด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพในที่พักโฮมสเตย์(HOME STAY)อย่างไร
4. แนวทางการออกแบบที่พักโฮมสเตย์(HOME STAY)ในชุมชนริมน้ำที่เหมาะสมและสามารถตอบสนองต่อลักษณะการท่องเที่ยว และกิจกรรมของนักท่องเที่ยว ควรจะมีลักษณะอย่างไร

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

1.4.1 ที่พักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวสัมผัสวัฒนธรรมชนบท(HOME STAY) ในชุมชนริมคลองอัมพวา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม ช่วงพื้นที่ระหว่างปากคลองอัมพวาถึงบริเวณพื้นที่หน้าวัดพระยาญาติ ทั้งสองฝั่งคลอง

ภาพที่ 1.1 แผนที่ในชุมชนอัมพวา

1.4.2 ขอบเขตการศึกษาด้านกายภาพของที่พักอาศัยแบบโฮมสเตย์ (Home Stay) เพื่อรองรับการท่องเที่ยว สามารถแยกได้เป็น3หัวข้อดังนี้

1.4.2.1 ด้านลักษณะกายภาพของที่พักโฮมสเตย์ (Home Stay) ในปัจจุบันทั้งในส่วนที่ปรับปรุงจากที่พักอาศัยเดิมและในส่วนที่จัดสร้างขึ้นใหม่ ภายในพื้นที่ศึกษา

1.4.2.2 ด้านการจัดการพื้นที่ภายในอาณาเขตที่พักโฮมสเตย์ (Home Stay) เพื่อรองรับการพักผ่อน, บริการและกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว

1.4.2.3 ด้านความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อรูปแบบที่พัก, การจัดการพื้นที่ภายในที่พักอาศัยและความสอดคล้องกับสภาพชุมชน

1.5 วิธีการและขั้นตอนในการวิจัย

1. ศึกษาทฤษฎีโดยการทบทวนวรรณกรรม และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง, รวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเช่นรูปแบบที่พักอาศัยเฉพาะถิ่น, ความหมาย รูปแบบที่พักโฮมสเตย์ พฤติกรรมนักท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ การจัดการที่พักอาศัยแบบโฮมสเตย์ปัจจุบันของชุมชนที่ปรับปรุงพัฒนาหรือจัดสร้างขึ้นใหม่ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว และปัจจัย, องค์ประกอบต่างๆที่เป็นผลให้เกิดรูปแบบหรือลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละแห่ง

2. ศึกษารูปแบบและองค์ประกอบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับที่พักโฮมสเตย์ ในพื้นที่ชุมชนกรณีศึกษาโดยการออกสำรวจ/สังเกต/และสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 การกำหนดขอบเขตเพื่อการศึกษา รูปแบบที่พักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวของชุมชน

2.2 สัมภาษณ์เจ้าของโฮมสเตย์

2.3 สำรวจรูปแบบและองค์ประกอบต่างๆ ทางกายภาพ

- ลักษณะพื้นที่ของสถานที่

- ลักษณะอาคารที่พักอาศัยและองค์ประกอบต่างๆทั้งภายนอก-ภายใน

- การจัดสรรที่ว่างสำหรับส่งเสริมกิจกรรมและการพักผ่อน

3. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้นำไปสรุปผลการศึกษารูปแบบที่พักโฮมสเตย์ ของชุมชนกรณีศึกษาเพื่อเสนอแนะเป็นแนวทางการออกแบบรูปแบบที่พัก, แนววิธีการปรับปรุง,พัฒนา หรือจัดสร้างขึ้นใหม่, พื้นที่ว่างภายใน-ภายนอกอาณาเขตที่พักที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพชุมชน และความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักก่อน

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงรูปแบบการท่องเที่ยว และความต้องการด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในชุมชนคลองอัมพวา

2. ทราบถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวในเรื่องรูปแบบและสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพ ใน โฮมสเตย์ที่อัมพวา

3. เพื่อใช้เป็นแนวทางในงานออกแบบ อนุรักษ์ ปรับปรุง ด้านที่พักอาศัยพื้นถิ่น-ที่พักอาศัยภายในพื้นถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์และเป็นแนวทางการนำไปปรับใช้ในที่พักอาศัยพื้นถิ่นของพื้นที่ชุมชนริมคลองอัมพวา

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ (ที่มา : ราชบัณฑิตยสถาน)

1. โฮมสเตย์ (Home Stay) หมายถึง ที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทหรือรูปแบบของการท่องเที่ยวที่คงความเป็นเอกลักษณ์ และสามารถเชื่อมโยงกับกิจกรรมอื่น ที่จะก่อให้เกิดรายได้แก่ชุมชน เช่น สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) และความภาคภูมิใจในวิถีชีวิต และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา)
2. การออกแบบสภาพแวดล้อม หมายถึง การสร้างสรรค์และแก้ปัญหาทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ (จินตนี เพชรานนท์, 2545 : 1)
3. นักท่องเที่ยว (กฎ) น. บุคคลที่เดินทางจากท้องถิ่นเป็นถิ่นที่อยู่โดยปกติของตนไปยังท้องถิ่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจ และด้วยวัตถุประสงค์อันมิใช่เพื่อไปประกอบอาชีพหรือหารายได้.
4. ลักษณะทางกายภาพ เกี่ยวกับสิ่งที่ไม่มีชีวิต, เกี่ยวกับสสารและพลังงาน, เช่น วิทยาศาสตร์กายภาพ (physical science) ศึกษาเกี่ยวกับสสารและพลังงาน; เกี่ยวกับลักษณะตามธรรมชาติของโลกเช่น ภูมิศาสตร์กายภาพ (physical geography) ศึกษาเกี่ยวกับธรรมชาติของผิวดิน บรรยากาศ อากาศ พืช และสัตว์ในถิ่นต่าง ๆ
5. วัฒนธรรม สิ่งที่ทำความเจริญงอกงามให้แก่หมู่คณะ เช่น วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมในการแต่งกาย, วิถีชีวิตของหมู่คณะเช่น วัฒนธรรมที่บ้านวัฒนธรรมชาวเขา
6. สิ่งแวดล้อม สิ่งต่าง ๆ ทั้งทางธรรมชาติและทางสังคมที่อยู่รอบ ๆ มนุษย์มีทั้งที่ดีและไม่ดี เช่น โรงเรียนสร้างสวนดอกไม้ให้เป็นสิ่งแวดล้อมที่ดีแก่นักเรียน ชุมชนที่มีการทะเลาะวิวาทกันหรือเล่นการพนันเป็นสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีแก่เด็ก

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบพักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Home Stay) ในชุมชนริมคลอง อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้เชื่อมโยงกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสารทางวิชาการ หรือเอกสารทางงานวิจัยต่างๆ ซึ่งการศึกษาข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยมีจุดประสงค์เพื่อใช้ศึกษาหาแนวทางในการกำหนดกรอบการวิจัย โดยการศึกษาหาตัวแปรที่จะศึกษาให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยได้แยกประเด็นการทบทวนวรรณกรรมดังนี้

- 2.1 ทฤษฎีเรื่องชุมชนกับสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ
- 2.2 หลักการในการจัดการท่องเที่ยวสัมผัสวัฒนธรรมชนบทหรือ โฮมสเตย์ (HOME STAY)
- 2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยภายในที่พักอาศัย, ความสัมพันธ์ของ ที่ว่างต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในด้านรูปแบบและลักษณะของที่พักอาศัย
- 2.4 ลักษณะรูปแบบที่พักอาศัยพื้นถิ่นในชุมชนริมคลองอัมพวา
- 2.5 ทฤษฎีและแนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- 2.6 ทฤษฎีเรื่องพฤติกรรมมนุษย์ กับสภาพแวดล้อม และความพึงพอใจ

2.1 ทฤษฎีเรื่องชุมชนกับสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ

2.2.1 แนวคิดและนิยามเกี่ยวกับธรรมชาติ (พิเชษฐ เดชผิวและปิยนุตร หล่อไกรเลิศ, 2548 : 17-27)

ในประเทศไทย ในการอธิบาย “ธรรมชาติ” ของคนไทยต่างก็มีวิวัฒนาการหลายยุคหลายสมัยเช่นกัน ในสมัยอดีต คนไทยมองธรรมชาติในแง่ที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย จนกระทั่งในสมัยรัชการที่ 4-5 ได้เกิดคำอธิบาย “ธรรมชาติ” ขึ้นมาใหม่ตามวิถีอารยะธรรมตะวันตก และแนวคิดนี้มีความสำคัญต่อแนวคิดของสังคมไทยจนถึงปัจจุบันการมอง “ธรรมชาติ” ในมุมมองแบบตะวันตกที่พยายามอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ และความสัมพันธ์รอบตัวของมนุษย์ด้วยแนวคิดของวิทยาศาสตร์ การอธิบายแนวคิดเกี่ยวกับ “ธรรมชาติ” ด้วยวิทยาศาสตร์เริ่มเป็นที่ยอมรับมากในสังคมไทย เนื่องจากระบบการศึกษาได้กระจายมากขึ้นและการสื่อสารที่เจริญขึ้น และแนวคิดทางวิทยาศาสตร์เช่นนี้เป็นการแบ่งแยกความสัมพันธ์ของมนุษย์กับธรรมชาติออกจากกันในแง่ของจิตวิญญาณอย่างสิ้นเชิง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่น่าไปสู่ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ตามมาในระยะหลัง

2.2.1.1 ความแตกต่างในการมองธรรมชาติตามแนวคิดกระแสหลักกับแนวคิดทางกระแสหลักกับแนวคิดทางนิเวศวิทยา

แนวคิดกระแสหลักหมายถึง แนวคิดระบบทุนนิยมของโลกที่มองธรรมชาติมีสถานะที่ต่ำกว่า มีไว้เพื่อให้มนุษย์ได้ใช้และตัดดวงผลประโยชน์ ซึ่งเป็นการมองที่มนุษย์แยกออกและไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ และมนุษย์สามารถนำความรู้ และกฎเกณฑ์ ทางวิทยาศาสตร์มาสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติโดยไร้ขีดจำกัดในทางตรงกันข้าม แนวคิดทางนิเวศวิทยากลับมองว่ามนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติภายในระบบนิเวศ ดังนั้น มนุษย์จึงต้องเคารพต่อธรรมชาติในฐานะที่ธรรมชาติเป็นผู้ให้คุณประโยชน์และให้ชีวิตต่อมนุษย์ และต้องคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับธรรมชาติเพราะหากมนุษย์ไม่คำนึงเรื่องนี้ย่อมจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ และความเป็นอยู่ของมนุษย์เอง ทั้งนี้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นส่วนหนึ่งซึ่งกันและกัน และมีความสัมพันธ์ที่แยกออกจากกัน ไม่ได้

2.2.2 สิ่งแวดล้อม (พิเชษฐ เศษผิว และปิยนุศร หล่อไกรเลิศ. 2548 : 35-39)

สิ่งแวดล้อมหมายถึงสิ่งที่อยู่รอบตัวเรา ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้นทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม สิ่งแวดล้อมเหล่านี้มีอิทธิพลเกี่ยวข้องถึงกันเป็นปัจจัยในการเกื้อหนุนกันและกันอย่างเป็นระบบ ดังนั้นผลกระทบที่เกิดจากปัจจัยหนึ่งจะมีส่วนเสริมสร้างหรือทำลายสภาพแวดล้อมอีกส่วนหนึ่งได้

ประเภทของสิ่งแวดล้อม แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ใหญ่ๆ คือ

1. สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ (Natural environment) หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

- สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical environment) เช่น ดิน หิน น้ำตก ถ้ำ ทะเลชายหาดภูเขา อากาศ แสงแดด เสียง รั้งสี

- สิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ (Biological environment) เช่น มนุษย์ ป่าไม้ สัตว์ป่า พืชหญ้า ฯลฯ อาจมีรูปร่างแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนิดและกรรมพันธุ์

2. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man – made environment) เป็นสิ่งแวดล้อมที่ไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่มีมนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้นมา แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

- สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical feature environment) เป็นสิ่งแวดล้อมที่เป็นรูปธรรมสามารถมองเห็นได้ด้วยตาและจับต้องสัมผัสได้ โดยมนุษย์ใช้ศิลปะความรู้ความสามารถสร้างสรรค์ขึ้นมา เช่น อาคาร บ้านเรือน รีสอร์ท เป็นต้น

- สิ่งแวดล้อมทางสังคม (Abstract or social environment) เป็นสิ่งแวดล้อมที่เป็นนามธรรมไม่สามารถจับต้องได้ มนุษย์สร้างสิ่งแวดล้อมทางสังคมขึ้นมาเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบในการอยู่ร่วมกันและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคม เช่น วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ

2.2.3 ทรัพยากรธรรมชาติ (พิเชษฐ์ เศษผิวและปิยนตร หล่อ ไกรเลิศ, 2548 : 40-55)

ทรัพยากรธรรมชาติมีความสำคัญต่อการดำรงอยู่ของมนุษยชาติ และประเทศชาติเป็นอย่างมาก ทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งล้ำค่าของมนุษยชาติ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญประกอบด้วย ดิน น้ำ ป่าไม้ พืชพันธุ์ สัตว์ป่า แร่ธาตุ และพลังงาน ซึ่งนับวันจะถูกนำมาใช้และทำให้เสื่อมสภาพลงไป หากเรายังคงใช้ทรัพยากรอย่างขาดจิตสำนึก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์ต้องตระหนักถึงปัญหาที่กำลังจะเกิดขึ้นและจะเกิดขึ้น ในอนาคต พร้อมกับหันมาช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อให้มีใช้อย่างยั่งยืนสืบต่อไป

ประเภทของทรัพยากรธรรมชาติ จัดเป็นหมวดหมู่ได้ 3 กลุ่มใหญ่ๆ ด้วยกัน คือ

1. ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วหมดไป เป็นทรัพยากรที่มีปริมาณมากเกินความต้องการที่มนุษย์จะนำไปใช้ประโยชน์ แต่หากนำมาใช้โดยขาดการบำรุงรักษา คุณภาพของทรัพยากรเหล่านั้นอาจเปลี่ยนไป ไม่เหมาะสมที่จะนำไปใช้ ได้แก่ อากาศ น้ำ
2. ทรัพยากรธรรมชาติที่ทดแทนได้ เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่เมื่อมนุษย์นำมาใช้แล้วสามารถเกิดขึ้นมาทดแทนได้ ซึ่งการทดแทนนี้อาจใช้ระยะเวลาสั้นหรือยาวแตกต่างกัน รวมถึงหากมีการบำรุงรักษาอย่างถูกวิธีและเหมาะสม ทรัพยากรธรรมชาติเหล่านั้นจึงสามารถคงอยู่ให้มนุษย์นำมาใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป ซึ่งได้แก่ ดิน ป่าไม้ สัตว์ป่า
3. ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วหมด เป็นทรัพยากรที่มีกระบวนการเกิดหรือสร้างทดแทนตามธรรมชาติที่ช้ามาก บางชนิดไม่สามารถจะหาสิ่งอื่นทดแทนได้และเมื่อใช้จนเสื่อมสภาพแล้วไม่สามารถนำกลับมาใช้ได้อีก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องใช้ทรัพยากรประเภทนี้อย่างประหยัด เช่น แร่ธาตุ เชื้อเพลิงจากฟอสซิลจำพวกน้ำมัน รวมถึงวิวัฒนาการธรรมชาติที่สวงามตามสถานที่ต่างๆ เช่น น้ำตก ภูเขา เกาะ ชายหาด เป็นต้น

2.2.4 ชุมชนกับธรรมชาติ (พิเชษฐ์ เศษผิวและปิยนตร หล่อ ไกรเลิศ, 2548 : 5-8)

วิถีชีวิตคนกับธรรมชาติ ประเทศไทยมีพื้นที่ทางกายภาพที่แตกต่างหลากหลายทั้งที่ราบลุ่มในภาคกลาง พื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ พื้นที่ภูเขาสูงชันทางภาคเหนือ ทาราบสูงทางภาคอีสาน และพื้นที่อื่นอีกหลายประเภท เช่น พืชพันธุ์ ป่าชายเลน ความสัมพันธ์ ระหว่างชุมชนท้องถิ่นโดยเฉพาะชุมชนเกษตรกรรมล้วนแล้วแต่ต้องพึ่งพิงอาศัยอยู่กับธรรมชาติ และระบบนิเวศในรูปแบบของปัจจัยสี่หรือการดำเนินแผนการผลิตด้วยการเพาะปลูกพืชผลทางการเกษตรที่ปรับเปลี่ยนสอดคล้องกับธรรมชาติ ไม่ใช่ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติจนเกินศักยภาพในการรองรับและการฟื้นตัว เช่น การทำไร่หมุนเวียน การทำนาขั้นบันได ซึ่งดำเนินมาอย่างต่อเนื่องและยาวนานสั่งสมเป็นระบบการผลิตที่เป็นภูมิปัญญาในท้องถิ่น

2.2.4.1 สัมพันธภาพระหว่างชุมชนกับธรรมชาติ

มนุษย์จะดำรงอยู่ได้อย่างปกติสุขก็ต้องด้วยปัจจัยที่ตอบสนองต่อความต้องการขั้นพื้นฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อยู่รอบตัวเป็นปัจจัยสำคัญที่มนุษย์นำมาใช้ปรับในการสร้างที่อยู่อาศัย

ผลิตเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ทำยารักษาโรคและอาหาร มนุษย์จึงมีความสัมพันธ์ที่อิงอาศัยแนบแน่นกับธรรมชาติอย่างแยกกันไม่ออกจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศ ความอยู่รอดของมนุษย์จึงขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติรอบตัว อันได้แก่ ดิน น้ำ สัตว์ ป่า สัตว์น้ำ และป่าไม้

2.2.4.2 วิถีคนกับธรรมชาติก่อกำเนิดภูมิปัญญาท้องถิ่น (พิเชษฐ เดชผิวและปิยนุศร หล่อไกรเลิศ, 2548 : 12-14)

เนื่องจากองค์ความรู้หรือภูมิปัญญาในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น เกิดจากการสังเกตจดจำ ละสังเขปเป็นแบบแผนความรู้ที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมาหลายช่วงอายุคน อีกทั้งได้รับอิทธิพลทางความคิดที่สำคัญจากพุทธศาสนา การใช้ประโยชน์จากธรรมชาติจึงมีกฎเกณฑ์และตั้งอยู่บนหลักคุณธรรม และศีลธรรม เช่น การไม่ล่าสัตว์ การแบ่งปันสิ่งของ อาหาร แรงงาน การดำรงอยู่ของสมาชิกในชุมชนจะเป็นไปโดยที่ทุกคนมีความสัมพันธ์เป็นเครือญาติ หรือเคารพในกฎเกณฑ์และข้อตกลงของชุมชน หน่วยงานสังคมที่ไม่ใหญ่ทำให้การตรวจสอบและการควบคุมกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงไม่ใคร่มีการละเมิดกติกาของชุมชน

2.2.4.3 การดำรงอยู่ของชุมชนท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง

ความเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมอันเกิดจากการพัฒนาประเทศให้ทันสมัย แม้จะก่อให้เกิดประโยชน์มากมายหลายประการ แต่ผลพวงจากการพัฒนาที่ได้สร้างผลกระทบสืบเนื่องต่อชุมชนท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ จากที่เคยใช้อย่างเหมาะสม พอติดกับขีดความสามารถในการรองรับและการฟื้นตัวของธรรมชาติ เริ่มเปลี่ยนไปสู่การใช้ทรัพยากรเพื่อป้อนเข้าสู่ระบบการผลิตทางอุตสาหกรรมจนเกินขีดจำกัดหากมองกลับไปยังชุมชนที่อาศัยอยู่กับแหล่งธรรมชาติ เราอาจพบว่ายังมีคนจำนวนไม่น้อยที่ใช้ชีวิตผูกพันหรือเรียงเป็นหนึ่งเดียวกับธรรมชาติ พวกเขามีวิถีชีวิตตั้งแต่เกิด เติบโต จวบจนกระทั่งวันสิ้นอายุขัย อยู่กับภูเขาสายน้ำ และท้องทะเล นิยามความหมายของคำว่าอนุรักษ์ในมุมมองของพวกเขาแตกต่างออกไปจากคนเมือง พวกเขาอยู่กับธรรมชาติและรู้จักนำธรรมชาติมาใช้อย่างรู้คุณค่า

ความพยายามของชุมชนในการป้องกันดูแลรักษาทรัพยากร ได้ปรับเปลี่ยนเชื่อมโยงรูปแบบของการจัดการทรัพยากรให้เข้ากับประเพณี วัฒนธรรม และความเชื่อของชุมชน การจัดการรูปแบบนี้เรียกว่า “การจัดการทรัพยากรส่วนรวมของชุมชน” ซึ่งสร้างความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของทรัพยากรของชุมชนที่ทุกคนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของร่วมกันและยังเป็นการต่อรองกับสิทธิในการจัดการของภาครัฐในอีกทางหนึ่งด้วย

องค์ความรู้หรือภูมิปัญญาในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น เกิดจากการสังเกตจดจำ และสังเขปเป็นแบบแผนความรู้ที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมาหลายช่วงอายุคน อีกทั้งได้รับอิทธิพลทางความคิดที่สำคัญจากพุทธศาสนา ตั้งอยู่บนหลักคุณธรรมและศีลธรรม ทำให้การใช้ประโยชน์จากธรรมชาติเป็นไปอย่างมีกฎเกณฑ์ รวมถึงการกระจายผลประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

2.2 หลักการในการจัดการท่องเที่ยวสัมผัสวัฒนธรรมชนบทหรือโฮมสเตย์ (HOME STAY)

2.2.1 ความหมายและความเป็นมาของโฮมสเตย์

โฮมสเตย์ (Home stay) เป็นคำภาษาอังกฤษที่คนไทยใช้ทับศัพท์ และส่วนใหญ่เข้าใจความหมายของคำดังกล่าว โดยไม่ต้องแปลหรือนิยาม ส่วนคำแปลที่เป็นภาษาไทยคือ "ที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท" ซึ่งค่อนข้างยาว ดังนั้นเมื่อมีการพูดถึงการท่องเที่ยวในลักษณะนี้ คนส่วนใหญ่ก็จะใช้คำว่า "โฮมสเตย์" เช่นเดียวกับคำภาษาอังกฤษอื่น ๆ ที่ใช้จนเคยชินได้แก่ "คอมพิวเตอร์" เป็นต้น ส่วนความหมายของโฮมสเตย์คือ บ้านพักประเภทหนึ่งที่นักท่องเที่ยวพักร่วมกับเจ้าของบ้าน และมีวัตถุประสงค์ที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวบ้าน ซึ่งเต็มใจที่จะถ่ายทอดวัฒนธรรม แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งจัดที่พักและอาหารให้กับนักท่องเที่ยว โดยได้รับค่าตอบแทนตามความเหมาะสม (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย)

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่า โฮมสเตย์มีความหมายมากกว่าคำว่า "ที่พัก" หรือ "บ้านพัก" กล่าวคือเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวอย่างหนึ่งที่ยึดเอารูปแบบที่พักเป็นศูนย์กลาง และจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ตามความต้องการของนักท่องเที่ยวรวมอยู่ด้วย

2.2.1.1 ประวัติโฮมสเตย์

จากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 (คู่มือแนวทางการจัดการที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท) ที่เน้นบทบาทการพัฒนาชุมชน และการที่รัฐบาลออกกฎหมาย การกระจาย อำนาจสู่ ท้องถิ่น เป็นแรงผลักดันให้ องค์กร ท้องถิ่น และ หน่วยงานต่างๆ ให้ความสำคัญกับ การสร้างรายได้ให้กับชุมชน โดยใช้ การท่องเที่ยวเป็นจุดขาย จึงทำให้เกิดกิจกรรม การท่องเที่ยว หลายรูปแบบใน ชุมชน ซึ่งการจัดกิจกรรม Home Stay ก็เป็นรูปแบบ การท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมาก ทั้งจากองค์กร ท้องถิ่น องค์กรเอกชน และหน่วยงานภาครัฐ จากการศึกษาความเป็นมา พบว่า Home Stay ภายในประเทศไทย เกิดขึ้นมานาน แต่รูปแบบและกิจกรรมอาจแตกต่างกันหลากหลาย หากวิเคราะห์จากอดีตที่ผ่านมา สามารถสรุปได้ตามยุคสมัย ดังนี้

ยุคเริ่มต้น (ปี 2503-2525)

- กระจายอยู่ในกลุ่มนิสิต นักศึกษา กลุ่มออกค่ายอาสาพัฒนาชนบท ต้องเรียนรู้วิถีชีวิต รับทราบปัญหาในชนบท เพื่อนำมาพัฒนาสังคมตามอุดมคติ

- กระจายอยู่ในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่นิยมทัวร์ป่า โดยเฉพาะในแถบภาคเหนือของประเทศไทย นักท่องเที่ยว จะพักตามบ้านชาวเขา โดยจุดพักนั้นจะขึ้นอยู่กับเส้นทางเดินป่า

ยุคกลาง (ปี 2526-2536)

- กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่นิยมทัวร์ป่า เริ่มได้รับความนิยมมากขึ้น การพักค้างในรูปแบบ โฮมสเตย์ ได้รับการพัฒนารูปแบบและกิจกรรม โดยกระจายไปยังหมู่บ้านชาวเขาที่กว้างขวางมากขึ้น ในระยะนี้ มีการท่องเที่ยวในรูปแบบทัวร์ป่าที่มีการจัด Home Stay เริ่มสร้างปัญหาสังคม อาทิ ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาโสเภณี ปัญหาการปล้น ขโมย ปัญหาการฆ่าชิงทรัพย์

ยุคตั้งแต่ปี 2537 – ปัจจุบัน

- ยุคนี้เป็นการเน้นกระแส การพัฒนาสังคมสิ่งแวดล้อม ดังนั้นจะพบได้ว่า การท่องเที่ยวจะมีแนวโน้มที่จะเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

- ในระยะประมาณปี 2537-2539 ในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย เริ่มมีการท่องเที่ยวในรูปแบบ Home Stay โดยกลุ่มนำร่องคือ กลุ่มที่เป็นนักกิจกรรมสังคม ทั้งรุ่นเก่า และ รุ่นใหม่ เท่าที่สืบค้นพบว่า พื้นที่ที่ดำเนินการเรื่อง Home Stay ก็จะเป็นพื้นที่ ที่องค์กรพัฒนาเอกชนไทย เข้าไปดำเนินการ เช่น เกาะยาว จ.พังงา (กลุ่มประมงชายฝั่ง/อวนลาก อวนรุน) หลังจากพื้นที่เกาะยาว จ.พังงา ได้มีพื้นที่อื่นเพิ่มขึ้น อาทิ หมู่บ้านคีรีวง จ.นครศรีธรรมราช บ้านแม่ทา จ.เชียงใหม่ (กลุ่มเกษตรทางเลือก) บ้านผู้ใหญ่วิบูลย์ เข้มเฉลิม (เกษตรยั่งยืน)

- ปี 2539 เป็นต้นมา ได้มีการเคลื่อนไหวขึ้นในกลุ่มนักธุรกิจ ผู้ประกอบการ ด้านการท่องเที่ยว โดยนำเสนอรูปแบบ การท่องเที่ยวผสมผสานระหว่าง Adventure Ecotourism และ Home Stay สำหรับความเป็นมาของโฮมสเตย์ในประเทศไทย มีรูปแบบการท่องเที่ยวที่ชัดเจนประมาณปี พ.ศ. 2537 เป็นต้นมา โดยกลุ่มนำร่องซึ่งเป็นนักกิจกรรมสังคมรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ ส่วนพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่องค์กรพัฒนาเอกชนไทยเข้าไปดำเนินการ เช่น เกาะยาว จังหวัดพังงา เป็นต้น ต่อมาได้มีพื้นที่เพิ่มขึ้นอีก เช่น หมู่บ้านคีรีวง จังหวัดนครศรีธรรมราช บ้านแม่ทา จังหวัดเชียงใหม่ และบ้านผู้ใหญ่วิบูลย์ ซึ่งทำเกี่ยวกับเกษตรยั่งยืน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้

ระยะต่อมาในปี พ.ศ. 2541 - 2542 รัฐบาลได้ประกาศให้ช่วงดังกล่าวเป็นปีท่องเที่ยวไทย (Amazing Thailand) โดยทุกหน่วยงานของภาครัฐมีนโยบายสนับสนุนกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ทำให้เกิดการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งชุมชน และได้ขยายกิจกรรมโฮมสเตย์เพิ่มมากขึ้น เช่น หมู่บ้านผู้ไทย บ้านโคกไก่อ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ บ้านทรงไทยปลายโพรงพาง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม รวมทั้งพื้นที่ชนกลุ่มน้อยหมู่บ้านชาวเขาก็กมีการสนับสนุนกิจกรรมโฮมสเตย์ด้วยเช่นกัน

ปัจจุบันการท่องเที่ยวรูปแบบโฮมสเตย์ ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น ซึ่งสืบเนื่องจากกระแสความนิยมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ(Ecotourism) ที่ชาวไทยและต่างประเทศสนใจท่องเที่ยวในแหล่งชุมชนเพื่อศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรม ทัศนคติของท้องถิ่น ฯลฯ

2.2.2 ลักษณะที่พึงประสงค์วัฒนธรรมชนบท, โฮมสเตย์ที่เหมาะสม

หากพิจารณารายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโฮมสเตย์ โดยคำนึงถึงคุณภาพและมาตรฐาน จะมียอดประกอบหรือมาตรฐาน 7 ด้าน โดยในแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้(www.Homestaythai.org)

1. ด้านที่พัก ประกอบด้วย

1.1 โครงสร้างบ้านพักมีความมั่นคง

1.2 บ้านพักมีอากาศถ่ายเทได้สะดวกและแสงสว่างส่องเข้าไม่มีกลิ่นอับ มีหลังคา

ที่สามารถกันน้ำฝนได้

1.3 มีเตียงนอนที่สบาย

เข้าพัก

1.4 มีห้องอาบน้ำและส้วมที่สะอาด

1.5 มีการเปลี่ยนผ้าปูที่นอนและอุปกรณ์สำหรับการนอนทุกครั้ง เมื่อมีนักท่องเที่ยว

1.6 มีการกำจัดแมลงที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอยู่เสมอ

1.7 มีการดูแลสภาพแวดล้อมของบ้านพักอยู่เสมอ

2. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ ประกอบด้วย

2.1 มีกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น เดินป่า ตกปลา ชิมชา ปีนเขา ขี่จักรยาน ฯลฯ

2.2 มีกิจกรรมฝึกหัดศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน เช่น ทอผ้า จักสาน

2.3 มีกิจกรรมต้อนรับตามประเพณีของท้องถิ่น เช่น บายศรีสู่ขวัญ

2.4 มีกิจกรรมบันเทิง เช่น ดนตรี การเดินร่ำ การแสดงพื้นบ้าน

2.5 มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

3. ด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย

3.1 มีการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย

3.2 มีเครื่องมือและวิธีการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดเหตุร้าย

3.3 มีเครื่องมือตลอดจนการเคลื่อนย้ายที่เหมาะสม กรณีนักท่องเที่ยวเจ็บป่วย

3.4 มีการเตือนนักท่องเที่ยวเรื่องการเก็บรักษาทรัพย์สิน

3.5 มีการดูแลและซ่อมแซมสิ่งของต่าง ๆ ในที่พักเพื่อความปลอดภัยอยู่เสมอ

4. ด้านการบริหารจัดการและบริการ ประกอบด้วย

4.1 มีการรวมกลุ่มของชาวบ้าน จัดการในรูปของชมรม สหกรณ์ หรือกลุ่มชาวบ้าน

4.2 มีคณะกรรมการบริหาร โครงการเป็นรูปธรรม

4.3 มีการกำหนดข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อมิให้เกิดปัญหาที่ขัดต่อวัฒนธรรม

จารีตประเพณี และความเชื่อของชุมชน

4.4 มีระบบการจองล่วงหน้าและลงทะเบียนเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว

4.5 มีรายละเอียดเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมและบริการต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวทราบ

ชัดเจน

4.6 มีข้อมูลกิจกรรมท่องเที่ยวอย่างละเอียดให้นักท่องเที่ยวเลือก

4.7 ชุมชนไม่มุ่งหวังจะสร้างรายได้จากโฮมสเตย์อย่างเดียว และต้องไม่มีผลกระทบ

ต่ออาชีพดั้งเดิมของชุมชน

4.8 มีผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ที่เป็นเยาวชนท้องถิ่น

5. ด้านสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย

5.1 มีแหล่งโบราณคดี โบราณสถาน ประวัติศาสตร์

5.2 มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

5.3 มีการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมอยู่เสมอ

5.4 มีสถานพยาบาล ไปรษณีย์ ธนาคารอยู่ไม่ไกลเกินไป

5.5 พื้นที่หลักยังคงสภาพเดิมของชุมชนท้องถิ่น รักษาวัฒนธรรมและประเพณี

เก่าแก่

6. ด้านมูลค่าเพิ่ม ประกอบด้วย

6.1 มีร้านขายของที่ระลึก

6.2 มีผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยชาวบ้านและใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นผลิต

6.3 มีโอกาสได้เผยแพร่วัฒนธรรมของชุมชน

6.4 มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในชุมชน ในด้านการให้บริการที่

ประทับใจ

7. ด้านส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย

7.1 มีคู่มือการท่องเที่ยวเป็นของตนเอง

7.2 มี Website เผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยว

7.3 มีรายชื่ออยู่ในคู่มือการท่องเที่ยวไฮมสเคย์ของกระทรวงฯ

7.4 มีแผนที่แสดงที่พักและเส้นทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว

7.5 มีตารางกิจกรรมที่หลากหลายให้เลือก

บทสรุป

ไฮมสเคย์ในประเทศไทย เป็นรูปแบบการท่องเที่ยว ที่มีกระแสความนิยม มาจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และกำลังแพร่หลาย โดยได้รับความสนใจจากชุมชนต่าง ๆ จำนวนมาก เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวดังกล่าว แต่สิ่งที่ควรคำนึง คือ ชุมชนทุกชุมชนในประเทศไทย ไม่จำเป็นต้องจัดไฮมสเคย์ทั้งหมด แต่ต้องพิจารณาองค์ประกอบ ในด้านความพร้อมของชุมชนเป็นสำคัญ และสิ่งที่จำเป็นจะต้องระวังคือ ไฮมสเคย์จะต้องไม่ทำลาย หรือเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนนั้นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ชุมชนต้องตระหนักว่า รายได้จากการท่องเที่ยว เป็นเพียงรายได้เสริมจากอาชีพหลักของชุมชนเท่านั้น ส่วนในด้านนักท่องเที่ยว จะต้องมีความเข้าใจว่า ไฮมสเคย์เป็นการท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน กับนักท่องเที่ยว จึงจะถือว่าเป็นบรรลุเป้าหมายของไฮมสเคย์

2.2.3 การจัดการที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวก

การบริการแบบนี้ นับเป็นการจัดการต้อนรับแขกผู้มาเยือนจากต่างบ้านต่างเมือง ที่จะมาพักค้างแรม กินอยู่บ้านเร้าชั่วคราว ต่างกันกับเครือญาติ โดยผู้มาพักค้างแรมนั้น เราไม่รู้จักมักคุ้นกันมาก่อน ต้องเรียนรู้นิสัยใจคอเมื่อพบหน้ากัน ชอบใจหรือไม่ชอบใจต้องอยู่ด้วยกันสัก 1-2 วัน อย่างไรก็ตาม เจ้าของบ้านจะต้องเตรียมให้การบริการผู้มาพักค้างแรมกับเราด้วยความเต็มใจ การจัดการที่พักจึงจัดในลักษณะเสมือนญาติมาพักค้างแรมด้วย โดยการเตรียมจัดจากส่วนเล็ก ไปหาส่วนใหญ่ ดังนี้

2.2.3.1 การจัดห้องพัก

ห้องนอน ควรจัดให้พักในลักษณะที่เป็นส่วนตัว เรียบง่าย มีเครื่องนอนสะอาด (ที่นอน หมอน ผ้าห่ม มุ้ง) เครื่องนอนควรซัก (รีด) ทำความสะอาดทุกครั้งที่นักท่องเที่ยวออกจากที่พัก และได้รับการปู/ วางต้อนรับ /จัดใหม่เมื่อนักท่องเที่ยวรายใหม่เข้าพัก มีไฟฟ้า/ตะเกียง ให้แสงสว่างพอเหมาะสม อาจมีของใช้บางอย่างที่ให้ความสะดวกเพิ่มขึ้น ไม้แขวนเสื้อ ราวพาดผ้า เป็นต้น หากมีโต๊ะ เก้าอี้ที่วางของ หรือหนังสือ ก็ดีที่สุด เพราะบางเวลา นักท่องเที่ยวต้องการมีความเป็นส่วนตัว นั่งอ่าน เขียน หนังสือ ถ้าไม่มี อาจใช้ร่วมกับเจ้าของบ้านเมื่อเจ้าของบ้านมีเค้ **ใช้ก็ได้**

2.2.3.2. ห้องอาบน้ำห้องสุขา

ควรดูแลให้สะอาด นักท่องเที่ยวใช้ร่วมกับเจ้าของบ้าน (ควรมีราวพาดผ้า กระจก ขำระ ถังทิ้งกระจกขำระ)เครื่องใช้อาบน้ำ เช่น ผ้าเช็ดตัว ผ้าขาวม้า อุปกรณ์ในห้องน้ำ บางบ้านอาจมีบริการให้ หากไม่มีก็ไม่จำเป็น เพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เตรียมของใช้ส่วนตัวมาบ้าง เมื่อเขารู้ว่าจะมาพักแบบโฮมสเตย์ การบริการผ้าอาบน้ำ ควรแจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบ เพราะวัฒนธรรมตะวันตกเมื่อแขกไปเยือนเจ้าของบ้านจะมีบริการแขก (บ้านไทยสมัยใหม่จะมีบริการสำหรับรับแขก) รวมถึงวิธีการอาบน้ำด้วย เพราะคนไทยดักน้ำอาบ หากห้องน้ำมีฝักบัว มีเครื่องทำน้ำร้อนอาบ ก็ควรอธิบายวิธีการใช้ เพื่อป้องกันการใช้อุปกรณ์ไม่ถูกต้อง

2.2.3.3 จัดที่พบปะ

มีที่นั่งคุยแลกเปลี่ยนความรู้ต่อกัน (สร้างมิตรภาพและการเรียนรู้ต่อกัน) อาจใช้ห้องโถงหรือชานบ้านหรือ

2.2.3.4 การแนะนำข้อควรปฏิบัติและข้อห้าม

ควรมีการแนะนำ ข้อปฏิบัติคนในบ้าน ให้นักท่องเที่ยวเข้าใจและทราบเหตุผล เช่น การถอดรองเท้าในบ้าน การปฏิบัติตัวกับผู้อาวุโสกว่า บางบ้านไม่ดื่มเครื่องคองของเมาในบ้าน ในทำนองเดียวกัน ควรถามเขาว่า เขาอยากให้เราบริการอะไรบ้าง เป็นต้น

2.2.3.5 แจ้งขอบเขตการบริการ

มีการแจ้งขอบเขตการให้บริการให้นักท่องเที่ยวทราบ อาทิ การบริการนำเที่ยวในพื้นที่ ในหมู่บ้าน รอบ ๆ แจ้งราคาค่าบริการที่นักท่องเที่ยวจะต้องจ่าย เมื่อเจ้าของบ้านบริการนักท่องเที่ยวให้ หรือแจ้งการบริการท่องเที่ยวในพื้นที่ เช่น การเช่ารถจักรยาน การเช่าเรือ การเช่าอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ทราบราคาค่าบริการที่ชัดเจน รวมทั้งไม่ลืมบอกข่าวถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อป้องกันภัย

2.2.3.6 แจ้งเวลาบริการ

แจ้งเวลาการทำงาน ของเจ้าของบ้าน เพื่อให้นักท่องเที่ยวจัดเวลา ปรับเวลา สำหรับการท่องเที่ยวของเขา เช่น เวลาบริการอาหารเช้า กลางวัน เย็น เวลาเข้านอนและเวลาตื่นของเจ้าของบ้าน เพราะบางวันนักท่องเที่ยวออกไปเที่ยวจะมีบริการอาหารกลางวันห่อ/ใส่กล่องให้ไปหรือไม่/ อาหารเย็น หากต้องการเครื่องดื่มพิเศษต่างไปจากน้ำดื่มที่เราบริการ นักท่องเที่ยวจะหาซื้อได้ที่ไหน ราคา

ประมาณเท่าใดบางวันเจ้าของบ้านจะต้องออกทำงานในอาชีพหลัก เช่นทำนา ทำสวน ทำไร่ ทำประมง ทอผ้า ทำของขาย ควรแจ้งเวลาให้นักท่องเที่ยวทราบ เขาอาจจะขอมีโอกาสร่วมกิจกรรม เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ชีวิตด้วย หากเป็นผู้ชายชอบที่จะหาโอกาสติดเรือออกไปจับปลาด้วย เป็นการเรียนรู้วิถีชีวิตในพื้นที่นั้น กระนั้นก็ตามต้องไม่ลืมเตือนเรื่องความปลอดภัยขณะเดินทางด้วย

2.2.3.7 การเตรียมอาหาร

เป็นหน้าที่ของเจ้าของบ้าน จะต้องทำให้นักท่องเที่ยว เป็นอาหารที่ทำกินในบ้าน เป็นปกติประจำวัน อาจทำพิเศษเพิ่ม 1-2 อย่างเป็นการต้อนรับก็ได้ และควรรับประทานอาหารพร้อมกัน เป็นการฝึก และเรียนรู้วัฒนธรรมการกินร่วมกัน เพราะเจ้าของบ้าน ทราบจากการลงทะเบียนแล้วว่า นักท่องเที่ยวที่มาพัก กินอาหารประเภทใด (เผ็ด ไม่เผ็ด) ไม่กินอาหารประเภทใด (ไม่กินเนื้อ ไม่กินหมู หรือไม่กินปลา) การเตรียมอาหารหรือการทำอาหารนั้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสนใจ อาจใช้เวลาฝึกหัดทำอาหาร โดยช่วยทำอาหารด้วย

2.2.4 พฤติกรรมและกิจกรรมของนักท่องเที่ยว เพื่อการท่องเที่ยวแบบการสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

การมีส่วนร่วมและการกระจายประโยชน์แก่ท้องถิ่น ถือเป็นยุทธศาสตร์ของการพัฒนา นับแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 เป็นต้นมา จนกระทั่งถึงแผนแม่บทการท่องเที่ยว นโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ ต่างก็ให้บทบาทและความสำคัญเป็นอย่างสูงจึงเปรียบเสมือนโอกาสที่ประชาชนในท้องถิ่นจะได้ใช้โอกาสนี้เป็นจุดที่ดึงเอาการพัฒนามารับใช้ชุมชนท้องถิ่น ให้ชุมชนมีสิทธิมีเสียงในการพัฒนาและเกิดการกระจายผลประโยชน์ที่เป็นธรรม

การท่องเที่ยวเป็นสถานะที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับกระแสการประชาสัมพันธ์ การตลาดและการแข่งขัน อันเป็นปัจจัยภายนอกที่ยากต่อการควบคุม ชุมชนควรพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจ ซึ่งปัจจัยในการตัดสินใจนั้นต้องพิจารณาทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ในเรื่องภายในชุมชนควรพิจารณาทั้งสองด้านคือ ทั้งศักยภาพและข้อจำกัดของชุมชนเรื่องผู้นำ การมีส่วนร่วม ความสามารถในการทำงาน เงินทุน ระบบการบริหารงาน แหล่งท่องเที่ยว ความขัดแย้งในการใช้ทรัพยากร ส่วนปัจจัยภายนอก ควรมองถึงโอกาสและความเสี่ยง เช่น ความยากลำบากในการเข้าถึง การแข่งขัน การสนับสนุนของรัฐ ฯลฯ อย่างไรก็ตามก่อนที่จะมีการดำเนินการเรื่องการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนควรมีการสำรวจความพร้อมในชุมชนก่อน อย่าให้กระแสการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นผลกดดันให้ชุมชนท้องถิ่นเข้าไปทำโดยขาดการเตรียมพร้อม หรือตระหนักถึงผลดีและผลเสียของการท่องเที่ยวอย่างรอบด้าน

ในส่วนของคุณลักษณะของนักท่องเที่ยวก่อนข้างจะมีหลากหลาย มีนักท่องเที่ยวจำนวนหนึ่งที่สนใจเรียนรู้เพื่อที่จะเข้าใจท้องถิ่นที่ไปเที่ยวมากขึ้น ซึ่งในปี 2543 องค์การการท่องเที่ยวโลกได้คาดการณ์ว่า ใน 20 ปีข้างหน้าจะมีนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเชิงอนุรักษ์ ราว 10 – 15 % ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดในโลก

จากการสำรวจความคิดเห็น (การจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ, 2546) เรื่องความรับผิดชอบของผู้บริโภคต่อสังคมออนไลน์ อินเทอร์เน็ตเนชันแนล (Enviro-nics international) ใน พ.ศ. 2542 พบว่า 2 ใน 3 ของตัวอย่าง (จำนวนตัวอย่างที่สำรวจ 25,000 คน) ต้องการบริษัทนำเที่ยวที่มีประวัติการจ่ายภาษีผู้ท้องถิ่น การสร้างให้แก่คนท้องถิ่นและปฏิบัติตามกฎหมายท้องถิ่น พวกเขาต้องการให้บริษัทนำเที่ยวมีบทบาทและสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นด้วย

ในพ.ศ. 2542 ฟิวเจอร์ ฟาวเดชั่น (The Future Foundation) ได้สำรวจพฤติกรรมนักท่องเที่ยวอังกฤษพบว่านักท่องเที่ยว 37% ของกลุ่มตัวอย่างมีความห่วงใยต่อปัญหาด้านจริยธรรมในการพัฒนา และให้ความร่วมมือที่จะใช้สินค้าที่รับรองว่ามีการจ่ายค่าแรงที่เป็นธรรมไม่ใช่แรงงานผิดกฎหมาย และได้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกิจกรรมแก้ไขปัญหาคาความยากจน

องค์กรที่ทำสำรวจอีกองค์กรหนึ่ง รายงานว่า 71% ของนักท่องเที่ยวในประเทศอังกฤษ รู้สึกว่าบริษัทท่องเที่ยวไม่ได้จ่ายเงินที่เพียงพอสำหรับความรับผิดชอบต่อสังคม จำนวน 28% ของกลุ่มตัวอย่างพร้อมต่อต้าน (Boycotted) ผลิตภัณฑ์และบริการที่ขาดจริยธรรมขั้นพื้นฐานเช่น สินค้าจากป่าหรือสินค้าที่ใช้แรงงานเด็ก เป็นต้น นักท่องเที่ยวในปัจจุบันมีพฤติกรรมที่แสวงหาในทางการท่องเที่ยวด้วยตนเองมากขึ้น แทนที่จะพึ่งพาบริษัทท่องเที่ยวที่ขาดสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม

จากการวิจัยของเทียร์ฟันด์ (Tear Fund) เมื่อ พ.ศ. 2543 พบว่าคนไทยใช้เกณฑ์เรื่องราคาอาหาร และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเลือกโปรแกรมเที่ยวช่วงวันหยุด นอกจากนี้ยังพิจารณาเรื่องมาตรฐานทางจริยธรรมเรื่องการท่องเที่ยวด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ที่ไป การลดปัญหาสิ่งแวดล้อม การพบปะผู้คนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นประเด็นที่ในอดีต ไม่ได้คำนึงถึงเมื่อก่อน

จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเริ่มเปลี่ยนแปลงไป จากเดิมที่ไม่ค่อยตระหนักหรือเห็นความสำคัญ เรื่องจริยธรรมการท่องเที่ยวทั้งที่ตนเองเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งที่จะสนับสนุนการท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อสังคมได้

นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเชิงอนุรักษ์ สามารถแบ่งได้ตามระดับความสนใจเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้รักธรรมชาติ เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปที่ต้องการชื่นชมธรรมชาติ มีจุดสนใจหลักที่ความงามของธรรมชาติและเสริมสร้างประสบการณ์ในการท่องเที่ยวของตน เช่น การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติทั่วไปเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ
2. กลุ่มผู้แสวงหาความตื่นเต้นและแปลกใหม่ให้กับชีวิต เช่น การขี่ช้าง ล่องแพ ดำน้ำดูปะการัง การเดินป่าในพื้นที่ที่เข้าถึงยาก
3. กลุ่มผู้สนใจวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น เช่น การท่องเที่ยวตามหมู่บ้าน การร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรม หรือกิจกรรมในชีวิตประจำวันของชาวบ้าน
4. กลุ่มผู้สนใจเฉพาะเรื่อง มีจุดประสงค์หลักในการท่องเที่ยวที่ชัดเจน เช่น การดูนก ฝึกหัดต้นไม้ ศึกษาเรียนรู้กลุ่มชาติพันธุ์ ท่องเที่ยวเพื่อถ่ายภาพหรือวาดรูป

ในส่วนของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีทั้งที่ท่องเที่ยวด้วยตนเองและเที่ยวกับบริษัทนำเที่ยว การที่คนไทยนิยมท่องเที่ยวด้วยตนเองมากขึ้น เนื่องจากโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งลักษณะการใช้ชีวิต ที่มีความเป็นปัจเจกมากขึ้น และเลือกกลุ่มคนที่เที่ยวด้วยกันมากขึ้น เช่น คนในครอบครัว กลุ่มเพื่อน หรือกลุ่มคนมีความสนใจคล้ายๆ กัน ซึ่งในส่วนนี้จะเห็นได้จากการจัดกลุ่มไปเที่ยวด้วยกัน และการรวมกลุ่มการไปเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ และค้นหาข้อมูลเองจากเว็บไซต์ต่างๆ เช่น tourthai.com, thaitrekking.com เป็นต้น (การจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ, 2546)

2.2.5 การจัดการที่พักอาศัยสัมผัสวัฒนธรรมชนบท หรือโฮมสเตย์และแนวทางการพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว

หลักการของโฮมสเตย์เป็นเรื่องสำคัญ ที่ทุกฝ่ายตั้งแต่รัฐบาลจนถึงชุมชนจะต้องเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อมิให้การส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับโฮมสเตย์หลงทาง และก่อให้เกิดปัญหาตามมาภายหลัง ประการแรก ต้องไม่ถือเป็นนโยบายว่าจะต้องมีโฮมสเตย์ทุก ๆ หมู่บ้าน แต่ต้องคำนึงถึงความพร้อม ความรู้ความเข้าใจของชุมชนเป็นสำคัญ และชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยเน้นจุดขายอยู่ที่วิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่น่าสนใจ และให้เข้าใจตั้งแต่เริ่มแรกว่า การท่องเที่ยวนี้จะเป็นเพียงรายได้เสริมมิใช่รายได้หลักของชุมชน โดยสรุปชุมชนต้องมีความเข้มแข็ง มีความรู้เท่าทันสิ่งที่จะนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลง และเข้าใจวัตถุประสงค์ของสิ่งที่ตนกำลังดำเนินการ

เนื่องจากโฮมสเตย์หรือที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท มีจุดศูนย์กลางอยู่ที่บ้านพักในชุมชน ดังนั้น การจัดการเกี่ยวกับที่พัก จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ชุมชนหรือเจ้าของบ้านต้องมีหลักและแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งอาจเรียกว่า บัญญัติ 10 ประการ ดังนี้ (คู่มือแนวทางการจัดการที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท Baan Prak, 2545)

1. เติงนอนที่สบายในราคาสมเหตุสมผล
2. ห้องอาบน้ำและส้วมที่สะอาด
3. อาหารพื้นบ้านง่าย ๆ แต่ปรุงมาอย่างดี
4. ทิวทัศน์และธรรมชาติของชนบทที่สวยงาม
5. ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของท้องถิ่น
6. กิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ อาทิ เดินป่า ตกปลา ชิมข้าว ปั่นเขา ชีจักรยาน ฯลฯ
7. ร้านค้าทั่วไปและร้านจำหน่ายของที่ระลึก
8. ความบันเทิง อาทิ ดนตรี การเดินรำ การแสดงพื้นบ้าน
9. ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
10. ความเป็นมิตรและรอยยิ้มของเจ้าของบ้าน

2.2.5.1 แนวทางการพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว

การมีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายแบบสังคมชนบท เป็นจุดขายที่สำคัญ ที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ การจัดกิจกรรม ที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท จึงเป็นสิ่งอำนวยความสะดวก ให้กับนักท่องเที่ยว ในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน และเป็นทางเลือกในตลาดท้องถิ่น ที่ไม่ใช่คู่แข่งในเชิงพาณิชย์ ในพื้นที่ที่มีโรงแรม หรือรีสอร์ทจึงไม่ถือเป็นการประกอบที่พักในเชิงธุรกิจ (คู่มือแนวทางการจัดการที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท Baan Prak, 2545) บริการที่มีเสนอให้กับนักท่องเที่ยว และเป็นสิ่งควรพิจารณาในการพัฒนาโฮมสเตย์ มีดังนี้

1. วิธีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายแบบสังคมชนบท
2. วัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ
3. ความปลอดภัย
4. ความสะอาด
5. ห้องพักพร้อมอาหาร
6. กิจกรรมทางการท่องเที่ยว

การจัดการ (Management) การจัดกิจกรรมที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ควรที่จะมีการรวมกลุ่มจัดตั้งในรูปของกลุ่ม/ชมรม/สหกรณ์ ซึ่งสมาชิกและคนใจชุมชนจะต้องมีความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในด้านการจัดการ

แบบที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว (Provision of Accommodation for Tourist)

1. ความเต็มใจของสมาชิกในครอบครัวต่อการรับผู้มาเยือน
2. บ้านพักมีโครงสร้างที่ดี
3. ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ดี
4. ไม่ไกลจากเมืองหรือพื้นที่เทศบาลหรือสถานที่ท่องเที่ยว
5. ควรมีสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นพื้นฐาน อาทิ
 - ที่นอน หรือเตียงนอน
 - หมอน
 - น้ำประปาหรือถ้าไม่มีควรมีแหล่งน้ำอื่นๆ
 - ห้องน้ำสะอาด
6. มีความปลอดภัย

ขั้นตอนการดูแลที่พัก (Home Keeping Produce)

ความสะอาดเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับนักท่องเที่ยว ควรมีการทำ ความสะอาดที่ที่พัก และบริเวณโดยรอบบ้านพักอยู่เสมอ อาทิ เปลี่ยนผ้าปูที่นอน อุปกรณ์สำหรับ การนอนส่วนตัวทุกครั้ง เมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้าพัก เป็นต้น

ความสะอาดของบ้าน

1. บ้านพักควรมีอากาศที่สามารถถ่ายเทได้สะดวกแสงสว่างสามารถส่องเข้ามาถึงปราศจากความชื้น ไม่มีกลิ่นอับมีหลังคาที่สามารถกันน้ำได้ดี ภายในห้องพักต้องได้รับการทำความสะอาดเป็นประจำ
2. ต้องมีการเปลี่ยนผ้าปูที่นอนและอุปกรณ์ส่วนตัวสำหรับผู้มาเยือนทุกครั้งหรือมีผู้มาเยือนใหม่เข้ามาพัก
3. ต้องหมั่นกำจัดแมลงที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอยู่เสมอ
4. เนื่องจากห้องน้ำจะเป็นห้องที่ผู้มาเยือนจะมาร่วมใช้ด้วย ดังนั้นต้องเตรียมอุปกรณ์ทำความสะอาดส่วนตัวสำหรับผู้มาเยือน (กรณีที่พักมิได้มีการเตรียมมา) และจะต้องมีการทำความสะอาดเป็นประจำ
5. ต้องหมั่นดูแลสภาพแวดล้อมของบ้านพักอยู่เสมอ

ความปลอดภัย

ความปลอดภัยถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่นักท่องเที่ยวใช้เป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจเดินทางเข้าร่วมกิจกรรมที่พักเชิง วัฒนธรรมลักษณะสัมผัสชนบท ดังนั้น ชมรม/กลุ่มมวลชนสมาชิก ควรมีการจัดมาตรการรักษาความปลอดภัย สำหรับเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์เกิดขึ้น เช่น การจذبอบรมให้กับ สมาชิกของชุมชนในการให้การป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ หรือการแก้ไขหากเกิดอุบัติเหตุ การขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือองค์การบริหารท้องถิ่นที่รับผิดชอบในพื้นที่การจัดตั้งเวรยามของชุมชนเป็นต้น ทั้งนี้เจ้าของบ้านจึงต้องมีหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้มาเยือนด้วย

ทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

1. ต้องมีการดูแลและซ่อมแซมอยู่ตลอดเวลา อาทิ ประตู หน้าต่าง
2. ถ้าเห็นนักท่องเที่ยวไม่เก็บทรัพย์สินไว้ในที่ที่ปลอดภัย ต้องเข้าไปเตือน
3. ถ้านักท่องเที่ยวลืมทรัพย์สินไว้ในบ้านพักหรือที่อื่นๆ ภายหลังจากเดินทางกลับ เจ้าของบ้านควรเก็บไว้ใน ที่ที่ปลอดภัยและพยายามติดต่อเจ้าของเพื่อมารับคืน

ความปลอดภัยของที่พัก

1. สมาชิกในบ้านต้องสร้างความคุ้นเคยกับผู้มาเยือน เสมือนญาติสนิท และมีความรู้เรื่องสถานที่ในบ้านและชุมชนเป็นอย่างดี
2. สมาชิกในบ้านต้องหมั่นตรวจตรา ดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในบ้านว่ามีความปลอดภัยหรือไม่
3. ญาติที่สำคัญต้องได้รับการเก็บรักษาและดูแลเป็นอย่างดี
4. ทรัพย์สิน เงินสดต่าง ๆ ต้องเก็บไว้ในที่ที่ปลอดภัย
5. สมาชิกทุกคนต้องคำนึงถึงเรื่องความสำคัญของความปลอดภัยตลอดเวลา

การกำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว

วัฒนธรรม จารีต ประเพณี และความเชื่อของแต่ละชุมชนอาจแตกต่างกันการกำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว อาทิ การแต่งกาย การนอน การกำหนด เวลาการเข้าออกบ้านพัก จึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อมิก่อให้เกิดปัญหาที่ขัดต่อวัฒนธรรม จารีตประเพณีและความเชื่อของชุมชน นักท่องเที่ยวจะต้องยอมรับและปฏิบัติตาม ทั้งนี้ควรมีการชี้แจงในขั้นตอนการจองหรือลงทะเบียนการเข้าพัก กรณีที่นักท่องเที่ยวไม่สามารถปฏิบัติได้ ก็สามารถที่จะปฏิเสธการเข้าพักได้เช่นเดียวกัน

การต้อนรับ (Reception)

คนไทยเป็นผู้มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ดังสำนวนสุภาษิตไทยที่ว่า "เป็นธรรมเนียมไทยแท้แต่โบราณ ไครมาถึงเรือนชานต้องต้อนรับ" การต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยจิตไมตรีจะทำให้ให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกอบอุ่น ควรมีการจัดพื้นที่ต้อนรับในลักษณะจุดศูนย์กลางของชุมชนเพื่อดำเนินการต้อนรับ ลงทะเบียนการเข้าพัก หรือการให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว การต้อนรับอาจให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยวัฒนธรรมประจำถิ่น เช่น ภาคอีสาน / เหนือ ต้อนรับด้วยการบายศรีสู่ขวัญ หรืออาจจะเป็นช่อดอกไม้ พวงมาลัยเล็ก ๆ ที่สามารถหาได้จากท้องถิ่นมอบให้กับนักท่องเที่ยว ก็จะเป็นการสร้าง ความประทับใจได้เมื่อเริ่มเข้าสู่ชุมชน

การจองที่พัก (Reservation)

การจองที่พักสามารถทำได้หลายวิธี อาทิ การจองทางไปรษณีย์ การจองทางโทรศัพท์ การจองผ่านเครือข่าย Internet การจองที่พักรับการตอบสนองโดยทันที เพื่อเป็นการยืนยันการเข้าพักของนักท่องเที่ยว และถ้ามีเวลาผู้ประสานงานควรส่งรายละเอียดให้กับนักท่องเที่ยวเพื่อศึกษาก่อนการเข้าพักทั้งนี้ควรแจ้งข้อมูลรายละเอียด ให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานในประเทศที่รับผิดชอบพื้นที่ได้รับทราบเพื่อเป็นช่องทางการตลาดในการเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้ นักท่องเที่ยวและผู้สนใจทั่วไปรับทราบได้

ขั้นตอนการจองห้องพัก มีดังนี้

1. จัดบ้านพักตามลำดับ
2. ตอบรับการจองอาจจะมีการใช้ระบบการเรียกเก็บค่าบริการบางส่วน เพื่อเป็นการป้องกันการไม่เข้าพักของนักท่องเที่ยวตามกำหนดเวลา ดังนั้นควรมีการยกเลิกเข้าพักให้กับนักท่องเที่ยวได้รับทราบด้วย
3. เก็บรักษาข้อมูลการจองสำหรับการลงทะเบียนเข้าพักต่อไป

การลงทะเบียน (Registration)

ในธุรกิจโรงแรมที่พักรับผู้เข้าพักต้องลงทะเบียนเพื่อเป็นหลักฐานและอ้างอิงในอนาคตส่วนในลักษณะที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท การลงทะเบียนอาจไม่จำเป็นต้องเป็นรูปแบบเหมือนธุรกิจโรงแรม แต่ควรเป็นรูปแบบการเก็บข้อมูลแบบง่าย ๆ

ความสำคัญของการลงทะเบียน

- ทำให้เจ้าของบ้านทราบข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว
- ช่วยในการจัดเตรียมบ้านพัก
- ทำให้ทราบวันออกจากที่พักของนักท่องเที่ยวแต่ละคน ข้อมูลนี้มีความจำเป็นเพราะจะทำให้กลุ่ม ชมรม สามารถวางแผนการเข้าพัก ของแขกในลำดับต่อ ๆ ไปได้
- เป็นข้อมูลการเข้าพักให้ผู้ดูแลรักษาความปลอดภัย สามารถตรวจสอบความเคลื่อนไหวของผู้ประพฤติกมิชอบหรือการหลบซ่อนของอาชญากรได้

ขั้นตอนการต้อนรับและลงทะเบียน

1. ค้อนรับด้วยรอยยิ้มคณาติมิตร แจกขั้วรอยละเอียดค่าธรรมเนียมการเข้าพักและบริการต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวทราบ
2. ให้นักท่องเที่ยวกรอกรายละเอียดและลงชื่อในใบลงทะเบียนการเข้าพัก
3. แจกขั้วรอยละเอียดที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับข้อมูลของชุมชนและสภาพทั่วไป
4. นำนักท่องเที่ยวไปยังบ้านพัก

การบริการอาหาร

เนื่องจากนักท่องเที่ยวต้องพักกับเจ้าของบ้าน อาหารมื้อใดมื้อหนึ่งจึงมีความจำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยว การนำเสนอรายการอาหารท้องถิ่นจึงเป็นเสน่ห์และ จะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ มากกว่าการนำเสนอรายการอาหารเช่นเดียวกับโรงแรมหรือรีสอร์ท ดังนั้นการวางแผนจัดเตรียมอาหารจึงมีความจำเป็นเพื่อ ป้องกันข้อผิดพลาดระหว่างปริมาณอาหารและจำนวนนักท่องเที่ยว

การวางแผนจัดเตรียมอาหารจึงจำเป็นต้องพิจารณาจากปัจจัยหลาย ๆ ประการ

1. ข้อมูลของนักท่องเที่ยว เช่น เชื้อชาติ ศาสนา
2. งบประมาณ ในการจัดทำอาหาร
3. ปัจจัยด้านฤดูกาล
4. อาหารประจำท้องถิ่น

2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดที่ว่างและพื้นที่ใช้สอยภายในที่พักอาศัย, ความสัมพันธ์ของที่ว่างต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในด้านรูปแบบและลักษณะของที่พักอาศัย

2.3.1 เรื่องราวของที่ว่างทาง สถาปัตยกรรม

เรื่องราวของที่ว่างทางสถาปัตยกรรม อาจจะยกมาอธิบายได้หลายลักษณะ เช่น กล่าวถึงในลักษณะของการจัดองค์ประกอบทางด้านความงามกล่าวถึงความหมายในทางจิตวิทยาและปรัชญา เช่น เรื่องลักษณะของที่ว่างตามลักษณะของญี่ปุ่น ที่ว่างตามความหมายของเต๋าและเซ็น หรือกล่าวถึงในเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ใช้สอย ในที่นี้ เพื่อให้เข้าใจได้มากขึ้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของ

ที่ว่างและประโยชน์ใช้สอยทางสถาปัตยกรรม จึงใคร่ยกเรื่องราวเกี่ยวกับ ที่ว่างทางสถาปัตยกรรม ในลักษณะต่าง ๆ ขึ้นมาอธิบายพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ

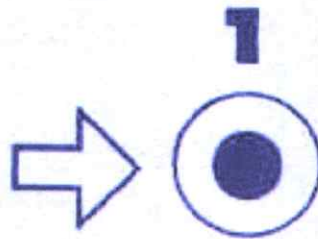
- ลักษณะการแบ่งประเภทที่ว่างทางสถาปัตยกรรมซึ่งเกี่ยวเนื่องกับประโยชน์ใช้สอย
- ความสัมพันธ์ของที่ว่างทางสถาปัตยกรรมกับมวลและรูปทรง
- ความสัมพันธ์ของที่ว่างทางสถาปัตยกรรมกับประโยชน์ใช้สอย
- ความต่อเนื่องของประโยชน์ใช้สอย
- ประเภทการใช้งานของที่ว่างทางสถาปัตยกรรมทั้งภายในและนอก

2.3.2 ลักษณะการแบ่งประเภทของที่ว่างทางสถาปัตยกรรมซึ่งเกี่ยวเนื่องกับประโยชน์ใช้สอย

ที่ว่างในทางสถาปัตยกรรมซึ่งเกี่ยวเนื่องกับประโยชน์ใช้สอยนี้มีความหมายครอบคลุมอาณาเขตไม่จำกัด เริ่มตั้งแต่เกี่ยวข้องกับพื้นที่เล็ก ๆ มีความสำคัญเฉพาะที่เฉพาะอย่าง ในงานกระทั่งครอบคลุมบริเวณใหญ่ที่ครอบคลุมส่วนต่าง ๆ ที่มีหลายหน้าที่หลายประโยชน์ใช้สอยต่อเนื่องกันรวมถึงครอบคลุมส่วนที่ความเกี่ยวข้องกับความเคลื่อนไหว ของชวดยานและผู้คนด้วย

เราอาจแยกลักษณะของที่ว่างได้เป็นหลายประเภท ตามขนาดและความสำคัญ เช่น

1. ที่ว่าง ที่มีหน้าที่แบ่งการใช้สอยเฉพาะอย่าง โดยไม่ได้กั้นผนังเฉพาะ เช่น เนื้อที่บริเวณรับประทานอาหาร เนื้อที่บริเวณทำงาน

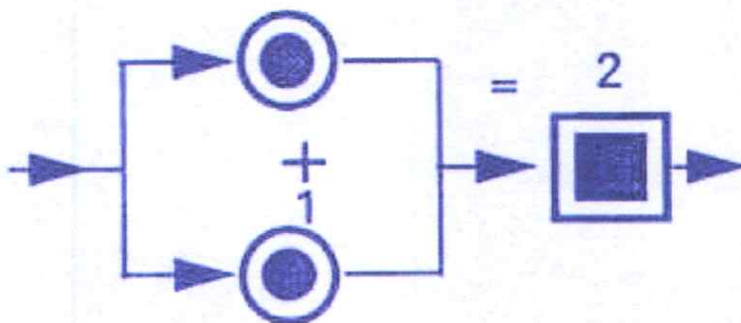
ภาพที่ 2.1 โคอะแกรมประโยชน์ใช้สอยเฉพาะอย่าง

ตัวอย่างของการใช้ที่ว่างในลักษณะนี้อาจหาได้จากการจัดเครื่องเรือนของเรือนชุด ประเภทที่เป็นเป็นลักษณะเป็นห้องเดี่ยว คือมีพื้นที่ห้องโล่ง มีส่วนใช้งานเพียงห้องโล่งห้องเดี่ยว การจัดแบ่งประโยชน์ใช้สอยจะใช้จัดแบ่งตามส่วนต่าง ๆ ของห้องโล่งนั้น ส่วนที่กั้นเฉพาะอาจจะเป็นห้องน้ำ ส้วม และครัวเท่านั้น

2. ที่ว่าง ที่แบ่งแยกเฉพาะส่วนประโยชน์ใช้สอย โดยกั้นแยกออกจากส่วนอื่น ๆ แน่นอนในกรณีที่เป็นบ้านพักอาศัย อาจจะแยกเป็น

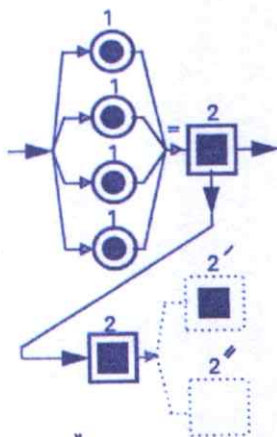
- ห้องนอน
- ห้องรับแขก
- ห้องนั่งเล่น
- ห้องรับประทานอาหาร

- ห้องครัว
- ห้องเก็บของ
- ห้องน้ำ ส้วม
- โรงรถ
- ฯลฯ

ภาพที่ 2.2 โคอะแรมของการรวม ประโยชน์ใช้สอยเฉพาะอย่างเข้าด้วยกัน หรือ ในกรณีที่เป็น โรงเรือนอาจจะแยกประโยชน์ใช้สอยเป็น

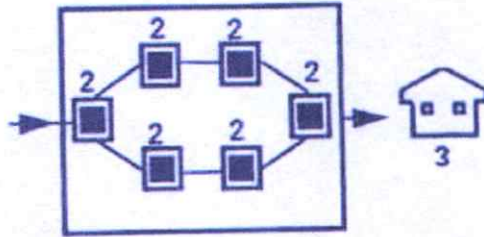
- ห้องเรียน
- ห้องประชุม
- ห้องธุรการ
- ห้องพัสดุ
- ฯลฯ

ภาพที่ 2.3 โคอะแรมการรวมประโยชน์ใช้สอย

ตามแผนภูมิตัวอย่างจะพบว่าที่ว่างส่วนที่เป็นห้องก็คือที่ว่างย่อย ๆ ต่าง ๆ มาจับกลุ่มกันเข้าและกันด้วยผนังด้วยผนังหรือแผงกั้น หรือเครื่องเรือนเพื่อให้มีความเป็นสัดส่วนนั่นเอง

3. ที่ว่างซึ่งเกิดขึ้นจากการรวมประโยชน์ใช้สอยและการจัดรวมความสัมพันธ์ต่อเนื่องของประโยชน์ใช้สอยเข้าด้วยกันคือความเกี่ยวเนื่องของที่ว่างย่อยที่นำเอามาจัดวางเป็นแผนผังแล้วนั่นเอง

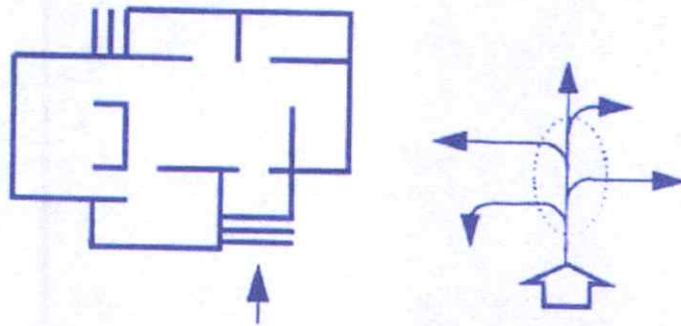

ภาพที่ 2.4 โคอะแกรมแสดงการจัดรวม

ตัวอย่างเช่นการออกแบบบ้านจะเป็นแผนผังได้ก็ต่อเมื่อมีการนำเอาประโยชน์ใช้สอยต่าง ๆ มาทำให้เกิดความสัมพันธ์กันด้วยกรรมวิธีของการออกแบบสถาปัตยกรรมให้เสร็จสมบูรณ์เป็นแผนผังของอาคาร

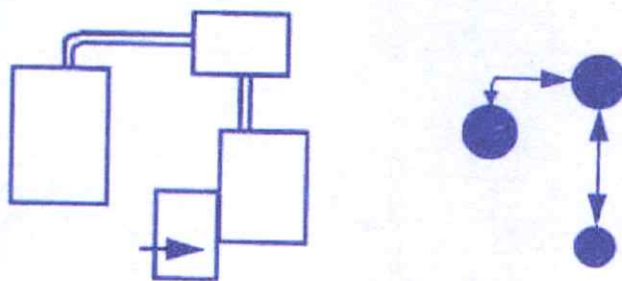
ความสัมพันธ์ของประโยชน์ใช้สอย

ความสัมพันธ์สัมพันธ์ต่อเนื่องของประโยชน์ใช้สอยต่าง ๆ อาจจะแยกเป็นเนื้อที่ต่างหากหรืออาจจะเป็นส่วนติดต่อกัน ซึ่งแอบแฝงอยู่ภายในก็ได้

ทางเดินติดต่อของอาคารในตัวอย่างตามภาพ แอบแฝงอยู่ในส่วน โถงนั่งเล่นพักผ่อนกลาง

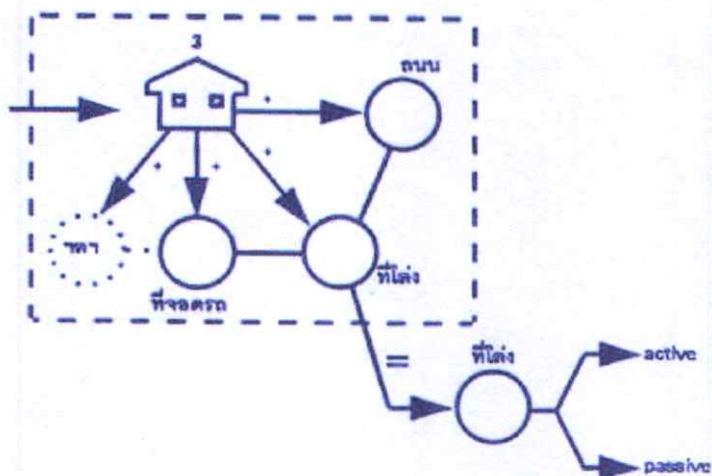
ภาพที่ 2.5 โคอะแกรมแสดงลักษณะของส่วนเชื่อมต่อระหว่างประโยชน์ใช้สอย

ส่วนต่อเนื่องของประโยชน์ใช้สอยที่แยกเฉพาะและแลเห็นได้ชัดเจนในแปลน

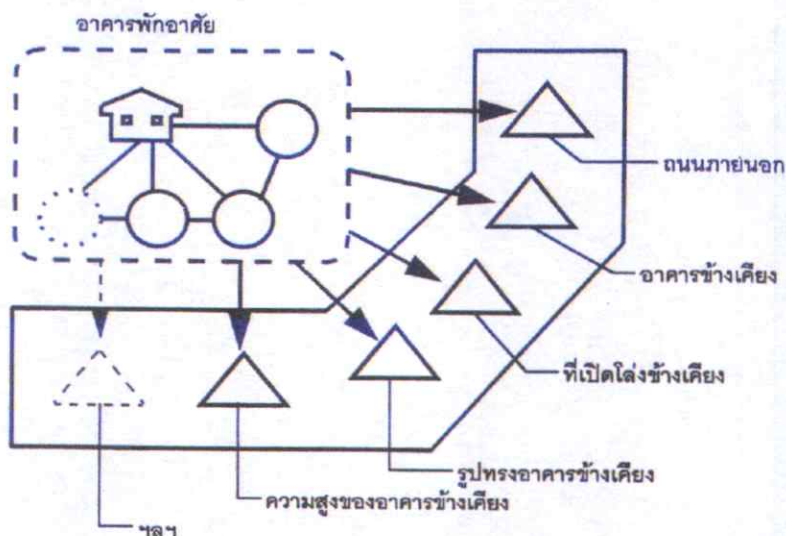
ภาพที่ 2.5 (ต่อ)

4. ที่ว่าง ภายนอกอาคารที่มีความสัมพันธ์กับตัวอาคาร ในผังบริเวณเดียวกัน

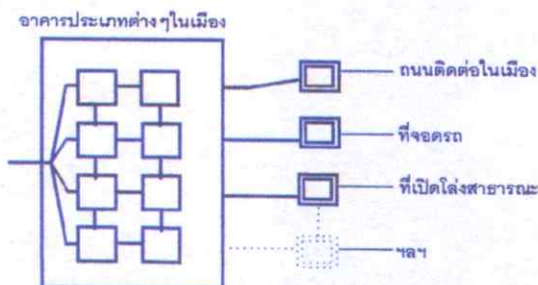
ภาพที่ 2.6 โค้ดเกมแสดงความสัมพันธ์ของกลุ่มประโยชน์ใช้สอยกับที่ว่างใกล้เคียง

5. ที่ว่าง ภายนอกผังบริเวณที่มีความสัมพันธ์กับผังบริเวณและอาคารซึ่งอยู่ในผังบริเวณนั้น

ภาพที่ 2.7 ไดอะแกรมแสดงความสัมพันธ์ของประโยชน์ใช้สอยกลุ่มและส่วนบริการอื่นข้างเคียง

6. ที่ว่าง ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและเมือง

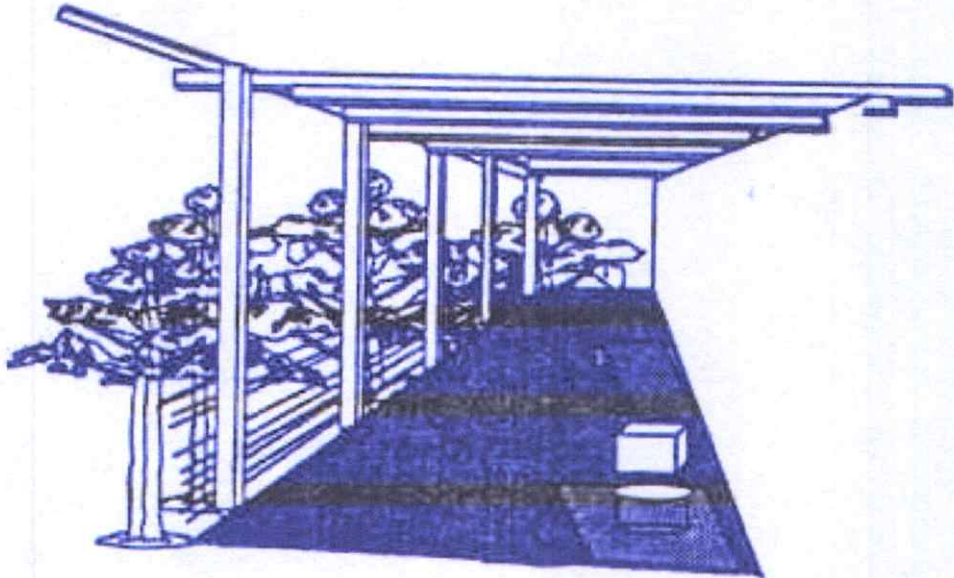
ภาพที่ 2.8 ไดอะแกรมแสดงความสัมพันธ์ของกลุ่มประโยชน์ใช้สอยขนาดใหญ่และที่ว่างของชุมชน

ภาพประกอบที่ 2.8 แสดงแทนอาคารที่มีประโยชน์ใช้สอยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนเมือง

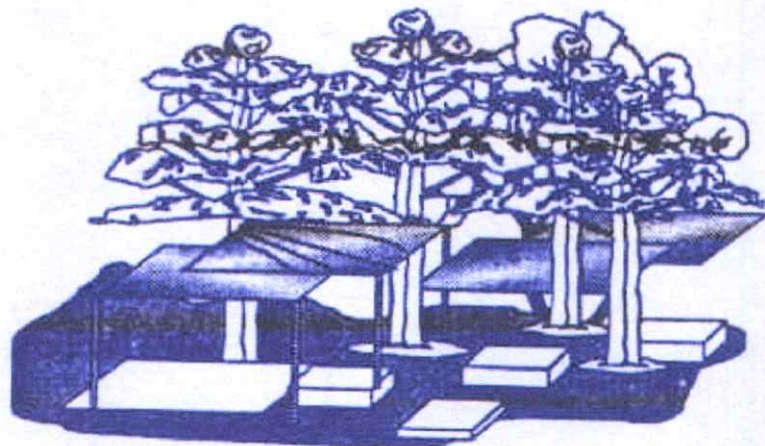
เช่น

- อาคารที่พักอาศัย
- อาคารเกี่ยวกับการค้า ธุรกิจ
- อาคารราชการ
- อาคารที่เกี่ยวกับสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

นอกจากลักษณะการขีตครองที่วางดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีการขีตครองที่วางทางสถาปัตยกรรมอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งมี บุคลิก ลักษณะที่ผิดแปลกจากการขีตครองที่วางในลักษณะอื่น ๆ คือแทนที่จะขีตครองที่วาง โดยประโยชน์ใช้สอยในแนวระนาบรายแต่เพียงทางเดียว กลับติดตั้งตัวกลางที่เป็นเครื่องมือแสดงการขีตครองประโยชน์ใช้สอยนั้นในอาคารซึ่งเป็นระนาบทางตั้งอีกทางหนึ่งขึ้นมา ด้วยการติดตั้งส่วนกันแดดชนิดโปร่ง ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วจะไม่สามารถสนองประโยชน์ใช้สอยได้เต็มที่แต่ทว่าสามารถจะเป็นตัวกลางที่จะชี้เฉพาะลงไปได้ว่าที่บริเวณนี้ได้ถูกขีตครองแล้ว (๑) เพื่อใช้กับประโยชน์ใช้สอยบางประเภทที่ผิดแปลกไปจากบริเวณอื่น ๆ ซึ่งค่อนข้างกันอาจจะใช้ชายสิ่งของเป็นตลาดชั่วคราวเป็นต้น ตามตัวอย่างภาพที่ 2.11

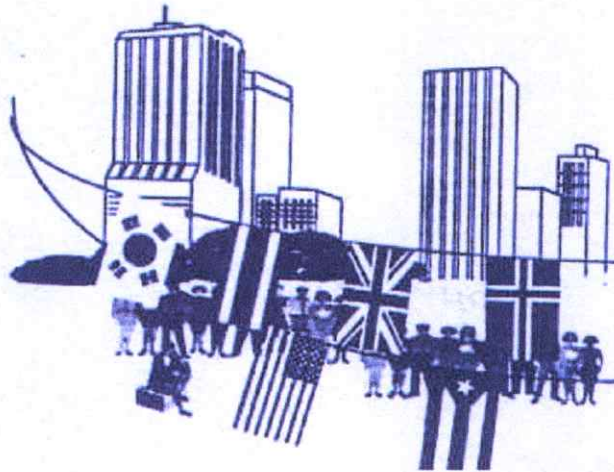

ภาพที่ 2.11 การขีตครองที่วางด้วยการติดตั้งตัวกลางในอากาศ

ภาพที่ 2.12 การใช้ดินท์และผ้าใบ

ตามภาพที่ 2.12 ลักษณะคล้ายกับประเภทแรก คือ ใช้ผ้าใบหรือวัสดุกางกั้น (๒) อื่น ซึ่งตอนบน เพื่อแสดงว่าที่บริเวณส่วนล่างมีการใช้ประโยชน์ เช่น กางกั้นส่วนขยายของบริเวณตลาดนัดห้อง สนามหลวง เป็นต้น ประโยชน์ของสวนที่นำมากางกั้นก็เพื่อต้องการกันแดดและฝนแต่ส่วนสำคัญ ในการเน้นลักษณะที่วางซึ่งติดตามเป็นผลพลอยได้คือการชี้เฉพาะตัวสถานที่ภายใต้ผืนผ้าใบว่า มีประโยชน์ ใช้สอยเฉพาะในการขายสิ่งของเครื่องใช้ ซึ่งแตกต่างไปจากทางเดินเท้าโดยรอบทั่วไป

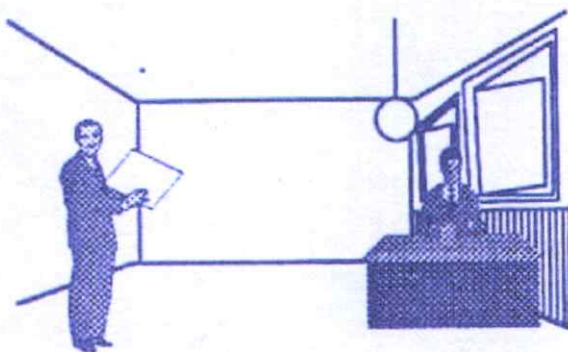

ภาพที่ 2.13 การติดธงราว

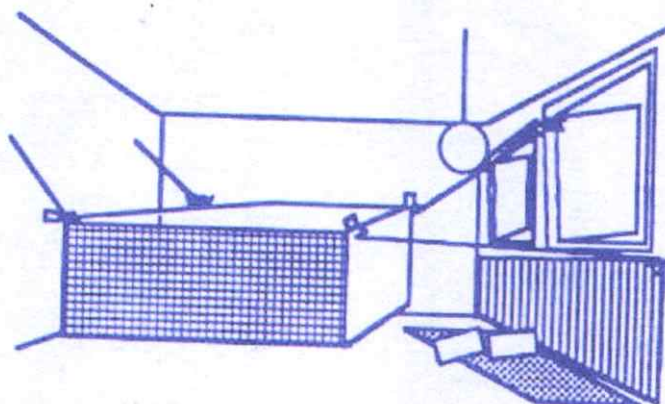
ลักษณะประเภทที่สามมิได้เกี่ยวข้องกับการกันแดดและฝนเลย เป็นแต่เพียงส่วนแสดงว่า ประโยชน์ใช้สอยตอนล่างมีบุคลิกลักษณะที่เปลี่ยนไปเท่านั้น เช่น การติดธงราวในบริเวณรับประทานอาหาร กลางแจ้งหรือการติดสายรุ้งตกแต่งในบริเวณงานวัด เป็นต้น ธงราวก็ดี สายรุ้งก็ดี เป็นเครื่องแสดง การยึดครองที่ว่างตอนล่างว่ามีประโยชน์ใช้สอยเฉพาะแตกต่างไปจากบริเวณอื่น ๆ

ตามงานวัดในชนบท ผู้จัดงานเพียงแต่ติดสายรุ้งตามจุดต่าง ๆ ผู้คนก็สามารถเข้าใจเองได้ว่าบริเวณนั้นต้องการการแสดงบางสิ่งบางอย่างเป็นพิเศษ เช่น ลีเก ร้าง ลำตัดผู้ดูจะสามารถนั่งดูได้ ล่วงหน้าได้บริเวณที่ติดสายรุ้งนั้น นี่แสดงว่าการใช้ตัวกลางยึดครองที่ว่างในอากาศดังกล่าวมีอิทธิพลต่อ ประโยชน์ใช้สอยอย่างมากมาโดยตลอด ทั้ง ๆ ที่เมื่อพิจารณาการลักษณะความต่อเนื่องของที่ว่างตามปกติ ก็คือลานวัดซึ่งต่อเนื่องอยู่ในระดับเดียวกันนั่นเอง

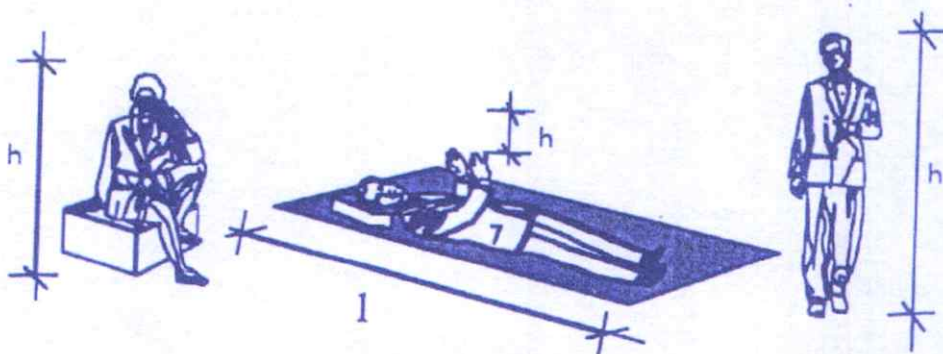
ผู้ซึ่งเป็นผู้กระทำกิจกรรม ฉะนั้นที่ว่างทางสถาปัตยกรรมนอกจากจะเกี่ยวข้องกับประโยชน์ใช้สอยเป็นเบื้องต้นแล้วยังต้องเชื่อมโยงกับสัดส่วนของคนที่จะเข้าไปใช้อาคาร (Human Scale) ด้วย ในกรณีเชื่อมโยงกับสัดส่วนของคนนี้เองทำให้วิเคราะห์ได้ต่อไปว่า ที่ว่างในทางสถาปัตยกรรมจะเป็นที่ว่างที่มีเฉพาะ 2 มิติ คือแบบราบไม่ได้ เพราะถ้าพิจารณาเฉพาะส่วนที่แบนราบ 2 มิติ คนจะเข้าไปใช้ที่ว่างนั้น ๆ ไม่ได้ ฉะนั้นอาจสรุปได้ว่าเมื่อไรก็ตามที่พูดถึงที่ว่างทางสถาปัตยกรรมจะต้องพิจารณาที่ว่างในลักษณะของ 3 มิติ เสมอไป

ภาพที่ 2.16 ที่ว่างและมวลทางสถาปัตยกรรม

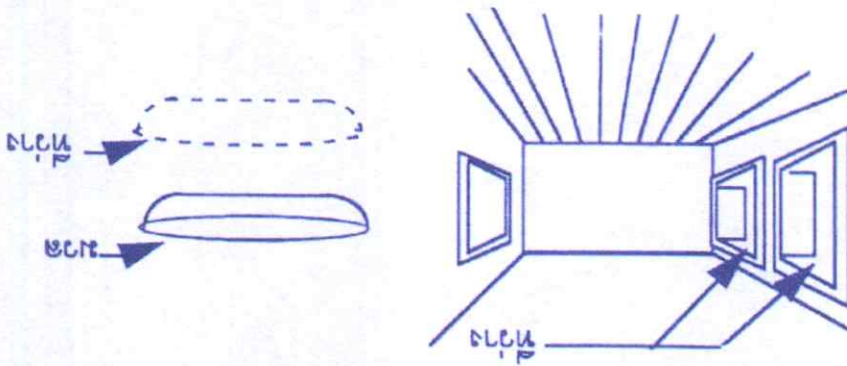

ภาพที่ 2.17 มวลและที่ว่าง 3 มิติ

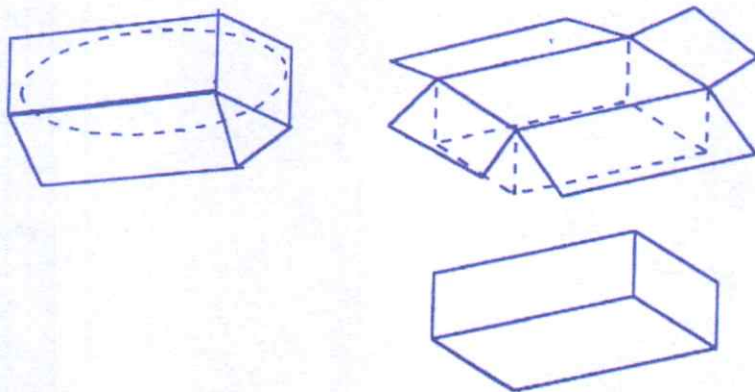
ภาพที่ 2.18 ที่ว่าง 3 มิติ

ภาพที่ 2.20 ความโค้งของพื้น

การออกแบบอาคารต้องคำนึงถึงความโค้งของพื้น ซึ่งมีความสำคัญต่อความแข็งแรงของโครงสร้างอาคาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอาคารที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ การออกแบบพื้นต้องคำนึงถึงความโค้งของพื้นเพื่อป้องกันการทรุดตัวของพื้นและป้องกันการเกิดรอยร้าวในพื้นคอนกรีต การออกแบบพื้นต้องคำนึงถึงความโค้งของพื้นเพื่อป้องกันการเกิดรอยร้าวในพื้นคอนกรีต การออกแบบพื้นต้องคำนึงถึงความโค้งของพื้นเพื่อป้องกันการเกิดรอยร้าวในพื้นคอนกรีต

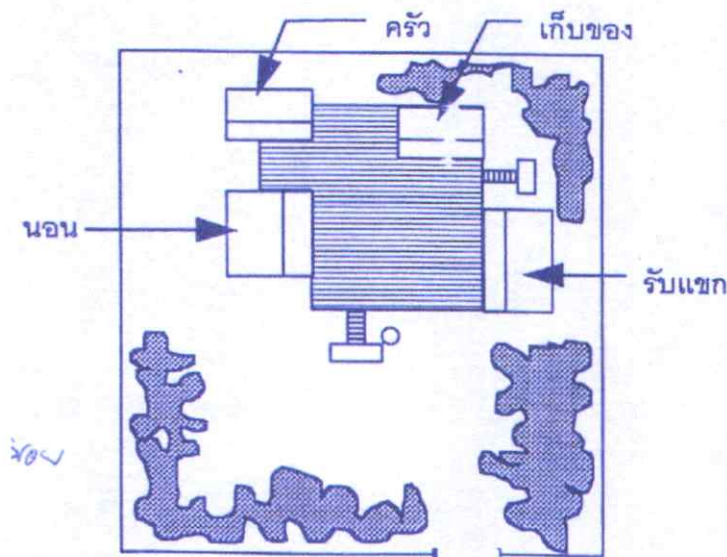
ภาพที่ 2.19 การประกอบอาคารจากวัสดุ

การประกอบอาคารจากวัสดุต้องคำนึงถึงความแข็งแรงของวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง การประกอบอาคารจากวัสดุต้องคำนึงถึงความแข็งแรงของวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง การประกอบอาคารจากวัสดุต้องคำนึงถึงความแข็งแรงของวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง การประกอบอาคารจากวัสดุต้องคำนึงถึงความแข็งแรงของวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง การประกอบอาคารจากวัสดุต้องคำนึงถึงความแข็งแรงของวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง

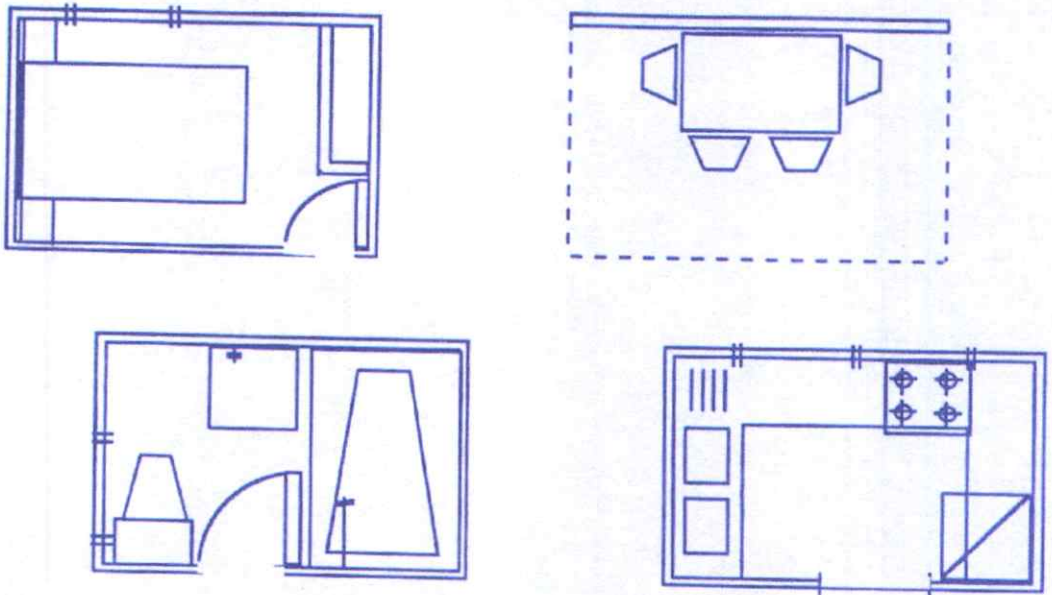
ความสัมพันธ์ของ ที่ว่างทางสถาปัตยกรรมกับประโยชน์ใช้สอย

ที่ว่าง ทางสถาปัตยกรรม คือ ที่ว่างที่ถูกยึดครองด้วยประโยชน์ใช้สอย ฉะนั้นประโยชน์ใช้สอยต่าง ๆ จะเป็นตัวกำหนดขนาดของที่ว่างแต่ละแห่งในอาคารหรือนอกอาคาร (ที่ระบุนอกอาคาร ด้วยเพราะได้กล่าวไว้แต่ข้างต้นแล้วว่า ที่ว่างในทาง สถาปัตยกรรมหรือตัวสถาปัตยกรรมเองก็ตาม มิได้ระบุเฉพาะเจาะจงว่าเป็นเฉพาะภายใน หรือตัวอาคารเองเท่านั้น แต่มีความหมายครอบคลุมได้ถึงส่วนที่มีขนาดและความสำคัญกว้างขวางกว่าเท่านั้น)

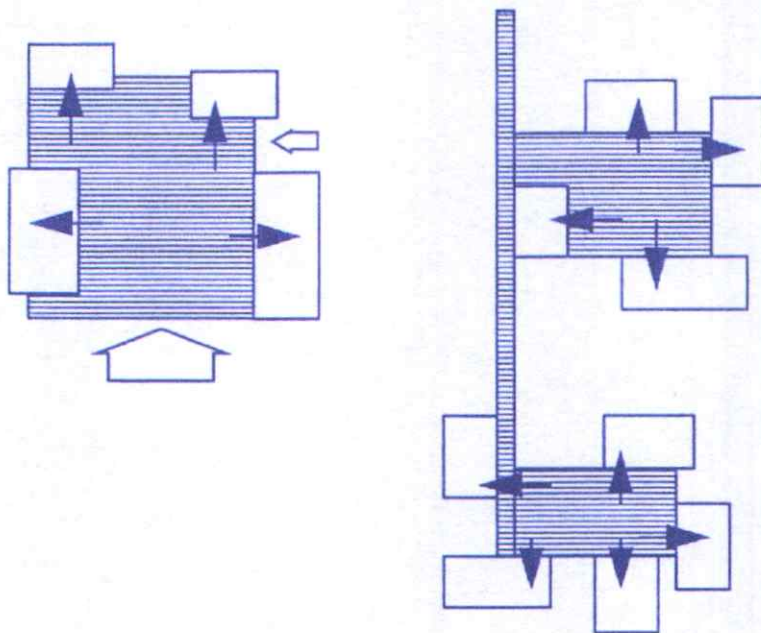
ภาพที่ 2.21 ที่ว่างประโยชน์ใช้สอยและการจัดกลุ่ม

เช่น แผนผังบ้านไทยภาคกลางตามตัวอย่างข้างต้น บ้านไทยหลังนี้ถูกยึดครองที่ว่างด้วย เรือนนอกชาน เรือนรับแขก เรือนครัวและเรือนเก็บของ ที่ว่างของบ้านหลังนี้จะเป็นที่ว่างของเรือนพักอาศัยที่สมบูรณ์ยังไม่ได้ ถ้าไม่มีการระบุประโยชน์ใช้สอยที่เฉพาะเจาะจงลงไปพร้อมทั้งกำหนดขนาดของการใช้งานลงไปด้วย ตามตัวอย่างจะเห็นว่าขนาดของเรือนครัว และเก็บของจะเล็กกว่าขนาดเรือนนอนและรับแขก ถึงแม้ว่าเรือนไทยจะเป็นการสร้างแบบสำเร็จรูป แต่ทว่าหาได้มีอาคารย่อยทั้งหลังที่มีขนาดเดียวกันไม่ ขนาดของเรือนแต่ละหลังจะมาจากลักษณะของประโยชน์ใช้สอยของแต่ละชนิด เช่น ประโยชน์ใช้สอยของการใช้เป็นเรือนนอนของครอบครัว ซึ่งอาจจะมีห้องแบ่งเป็น 2 ห้อง คือ 1 ห้องใหญ่ และ 1 ห้องเล็ก ลักษณะการใช้งานก็ดี (ประโยชน์ใช้สอยรองหมายถึงประโยชน์ใช้สอยปลีกย่อยซึ่งตามคติประโยชน์ใช้สอยสำคัญมาเช่น ห้องนอน ประโยชน์ใช้สอยรองของห้องนอน คือ ส่วนแต่ตัวและเก็บเสื้อผ้าเป็นต้น) ย่อมมีขนาดในการใช้งานมากกว่าห้องเก็บของและห้องครัว เนื่องจากจำนวนผู้ใช้ห้องมากกว่าและลักษณะการใช้งานต้องการเนื้อที่มากกว่า

ภาพที่ 2.22 ขนาดของที่ว่างที่เปลี่ยนแปลงตามลักษณะการขีดครองด้วยประโยชน์ใช้สอย

นอกจากนี้แล้วความสัมพันธ์ระหว่างประโยชน์ใช้สอยแต่ละกลุ่มนับว่ามีความสำคัญมากสำหรับที่ว่างทางสถาปัตยกรรมเช่นกัน เพราะเป็นตัวกลางที่ทำให้การใช้งานต่อเนื่องระหว่างประโยชน์ใช้สอยสมบูรณ์ขึ้น

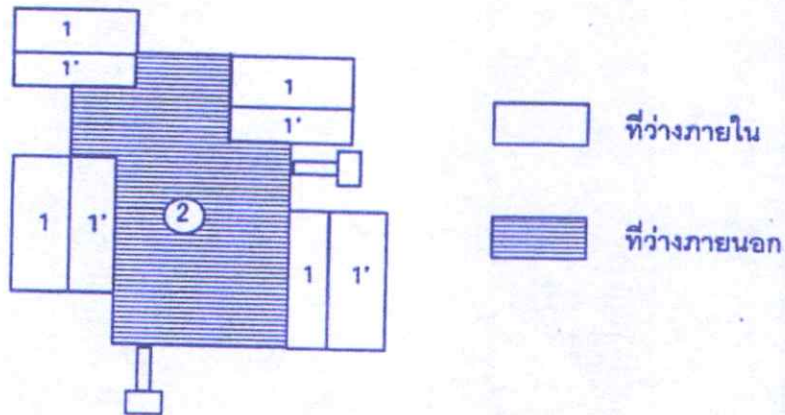

ภาพที่ 2.23 ความเชื่อมต่อระหว่างประโยชน์ใช้สอย

ฉะนั้นเมื่อระบุลักษณะของที่ว่างทางสถาปัตยกรรมในลักษณะของไทยเรา จึงควรพิจารณาการใช้งานควบคู่กันไปด้วย จะทำให้การพิจารณาลักษณะของที่ว่างถูกต้องมากขึ้น คิดว่าจะพิจารณาว่าเป็นที่ว่างภายในหรือภายนอกเท่านั้น

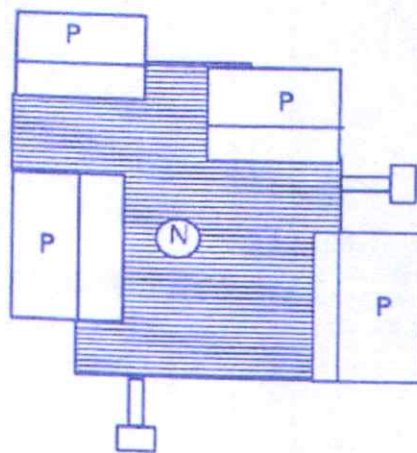
ลักษณะการใช้งานของที่ว่างทางสถาปัตยกรรม

การแยกลักษณะการใช้งานของที่ว่างทางสถาปัตยกรรมแบ่งได้เป็นประเภทใหญ่ ๆ คือพวกที่มีการใช้งานเฉพาะเจาะจง คือมีประโยชน์ใช้สอยคงที่ (Positive space) และพวกที่มีประโยชน์ใช้สอยไม่เฉพาะเจาะจง (negative space)

ภาพที่ 2.28 การเปรียบเทียบลักษณะที่ว่างภายในและภายนอก

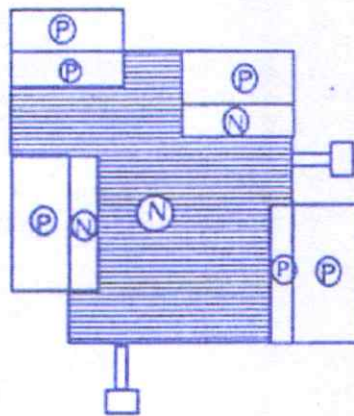
ประเภทของที่ว่างที่มีการใช้งานระบุเฉพาะ คือพวกเนื้อที่ส่วน นั่งเล่น พักผ่อน รับประทานอาหาร ห้องทำงาน ครุฑ ห้องคนใช้ และห้องน้ำส้วม เป็นต้น ประเภทของที่ว่างที่ไม่ระบุการใช้งานเจาะจงคือพวกห้องโถง ทางเดินติดต่อกัน ชาน เชียง เป็นต้น

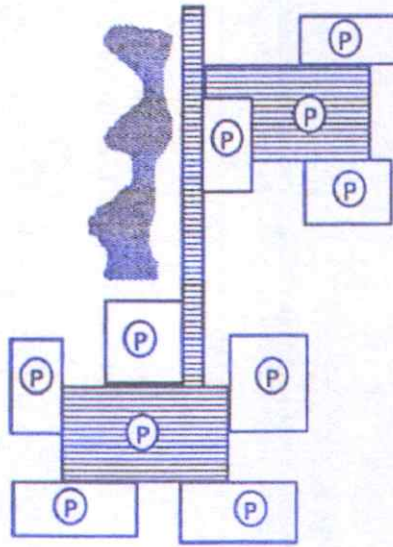
ภาพที่ 2.29 การเปรียบเทียบการใช้งานของที่ว่างโพชิตีฟและเนกาตีฟ

ตัวอย่างแปลนของบ้านไทยภาคกลางตามภาพประกอบ 28 ที่ว่างหมายเลข 1 หมายถึง ที่ว่างภายใน (Inner space) หมายเลข 1 คือ ชานเชื่อมต่อระหว่างอาคาร ซึ่งถือว่าเป็นที่ว่างภายนอก (outer space) มีที่ว่างอีกประเภทหนึ่งตามภาพประกอบที่ 28 คือหมายเลข 1 ซึ่งถ้าเป็นไปตามการแบ่งประเภทที่ว่างของตำราต่างประเทศจะถือว่าเป็นที่ว่างภายนอกเพราะไม่ได้มีผนังกั้นเลยเป็นส่วนโล่ง ๆ มีหลังคาคลุม แต่ทว่าดูการใช้งานตามลักษณะของไทยแล้ว ที่ว่างดังกล่าวมีการใช้งานแทบตลอดเวลา เพราะลักษณะดินฟ้าอากาศของเราเหมาะสมที่จะใช้ที่เปิดโล่ง ได้หลังคาคลุมเพื่อใช้งานประจำวัน ฉะนั้นตามลักษณะของการแบ่งประเภทที่ว่างทางสถาปัตยกรรมอย่างของไทยก็น่าจะแบ่งที่ว่างหมายเลข 1 เป็นที่ว่างภายในได้

ส่วนการพิจารณาลักษณะของที่ว่างโพลีตีฟและเนกาตีฟ นั้นขึ้น อยู่กับลักษณะการใช้งานเป็นหลักสำคัญในสภาพ ที่ว่างหมายเลข 2 ในภาพประกอบ 28 จะเป็นที่ว่างเนกาตีฟเพราะถือว่าไม่ได้มีประโยชน์ใช้สอยที่ระบุแน่ชัด และที่ว่างหมายเลข 1 ของอาคารสองหลัง จากภาพประกอบ 2.28 ก็เป็นที่ว่างเนกาตีฟเช่นเดียวกัน ถึงแม้จะขึ้นอยู่ในประเภทที่ว่างภายใน ที่เป็นดังนี้เพราะการใช้งานเป็นระเบียงส่วนหน้าห้องนอนและห้องเก็บของ ซึ่งไม่มีประโยชน์ใช้สอยที่แน่นอนอาจเปลี่ยนแปลงได้ส่วนที่ว่างหมายเลข 1 ของอีกสองหลังตามภาพประกอบ 28 คือของอาคารรับแขกและครัว จะกลายเป็นที่ว่างโพลีตีฟ เพราะการใช้งานของระเบียงส่วนรับแขก ก็คือการใช้รับแขกภายนอก และการใช้ระเบียงของครัวก็คือการใช้ทำครัวภายนอก ซึ่งมีประโยชน์ใช้สอยระบุเฉพาะเจาะจง (ดูภาพประกอบ 2.30)

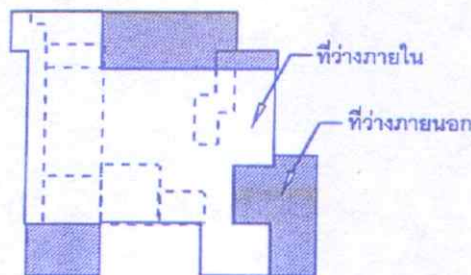

ภาพที่ 2.30 การเปรียบเทียบที่ว่างโพลีตีฟ และเนกาตีฟ

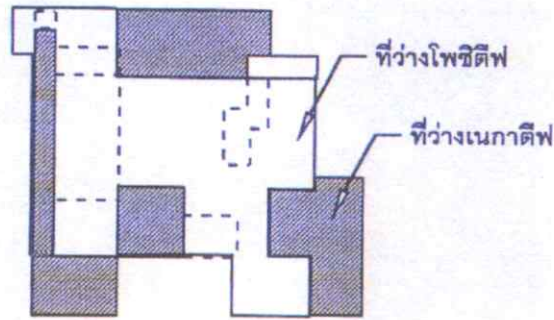
ภาพที่ 2.31 การเปรียบเทียบที่ว่างโหวงคิฟ และเนกาคิฟ

ถ้าเปรียบเทียบการใช้งานของที่ว่างสถาปัตยกรรมของอาคารเรือนไทยภาคกลางดังกล่าวข้างต้น กับกลุ่มของหมู่บ้านชาวประมง จะเห็นความแตกต่างของการใช้ชานกลางระหว่างบ้าน ถ้าเป็นเรือนไทย คิงข้างคั้นถือว่าชานบ้านกลางจะเป็นที่ว่างภายนอกซึ่งเป็นเนกาคิฟและ แต่ถ้าเป็นหมู่บ้านชาวประมงดังตัวอย่าง ตัวชานเชื่อมระหว่างบ้านซึ่งมีประโยชน์ใช้สอยเฉพาะในตัวเองจะกลายเป็นที่ว่างโหวงคิฟไปแต่ยังเป็นที่ว่างภายนอกอยู่ ทั้งนี้เพราะชานของหมู่บ้านในกลุ่มจะใช้ร่วมกัน คือใช้เป็นที่ตาก แห อวน และตากกุ้ง หอย ปู ปลาที่หามาได้ หากได้ใช้เป็นส่วนเชื่อมแต่อย่างเดียวนั้น ส่วนที่เหลือเป็นที่ว่างเนกาคิฟจริง ๆ ก็คือส่วนทางเดินเชื่อมต่อระหว่างกลุ่มของบ้านเท่านั้น

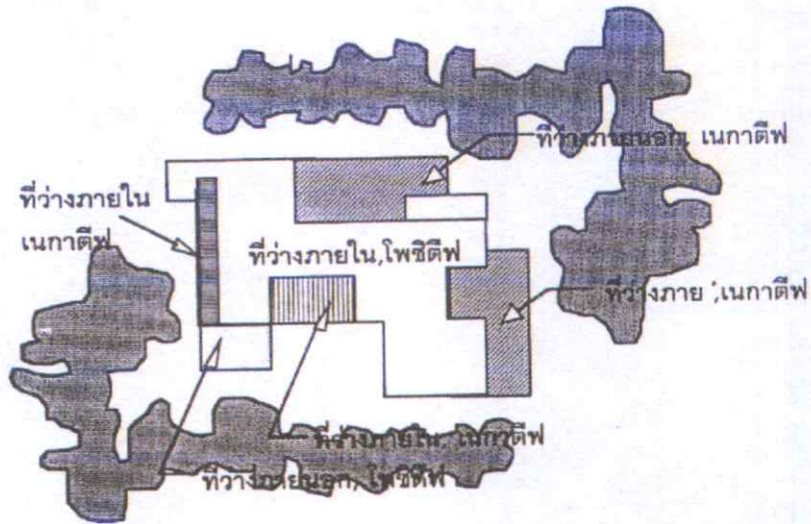

ภาพที่ 2.32 แสดงที่ว่างภายใน และ ภายนอก

ตัวอย่างตามภาพประกอบ 2.32 แสดงการ แบ่งประเภทของที่ว่างทางสถาปัตยกรรมของอาคารพักอาศัยหลังหนึ่ง ซึ่งแยกประเภทของที่ว่างให้เป็นอย่างชัดเจน

ภาพที่ 2.33 ที่ว่างโพซีตีฟ และเนกาตีฟ

ภาพที่ 2.34 การรวมประเภท และลักษณะการใช้งานของที่ว่างในอาคารพักอาศัย

2.4 ลักษณะรูปแบบที่พักอาศัยพื้นดินในชุมชนริมคลองอัมพวา

2.4.1 อาคารบ้านเรือนริมคลองอัมพวา

ชุมชนอัมพวามีวิวัฒนาการการตั้งถิ่นฐานที่ยาวนานมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาโดยประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมสวนผสม จนกล่าวกันว่าอัมพวาเป็นอยู่ข้าน้ำของกรุงศรีอยุธยา การตั้งถิ่นฐานของประชาชนในอดีตมักสร้างบ้านเรือนหันหน้าเข้าหาคลองเพื่อใช้ประโยชน์จากน้ำในการอุปโภค บริโภค และการคมนาคมขนส่ง เมื่อมีการสร้างถนนในปี พ.ศ. 2516 การคมนาคมทางน้ำได้ลดบทบาทลง การสร้างบ้านเรือนของชาวบ้านในยุคหลัง ๆ จึงมักหันหน้าเข้าหาถนนเพื่อความสะดวกในการคมนาคมทางบกที่เข้ามาแทนที่การคมนาคมทางน้ำ แต่ถึงกระนั้นพื้นที่บริเวณริมน้ำก็ยังมีเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก สามารถดำรงเอกลักษณ์การตั้งถิ่นฐานริมน้ำได้เป็นอย่างดี โดยเห็นได้จากองค์ประกอบทางด้านสถาปัตยกรรมหลายอย่างที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของชุมชนริมน้ำดั้งเดิมที่ยังคงหลงเหลืออยู่

บ้านพักอาศัยริมน้ำในชุมชนอัมพวาส่วนใหญ่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของเรือนไม้ในอดีต แม้ว่าหลังเกิดเหตุการณ์ไฟไหม้ตลาดสดอัมพวาครั้งใหญ่ อาคารบางหลังจะถูกเปลี่ยนเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ที่มีรูปแบบสถาปัตยกรรมตะวันตก แต่ภูมิทัศน์ริมน้ำโดยทั่วไปของชุมชนอัมพวาก็ยังคงรักษาคุณค่าทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรมดั้งเดิม นับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่าของชุมชน

บ้านเรือนที่พักอาศัยในชุมชนอัมพวา สามารถจำแนกออกได้เป็น 5 ประเภทด้วยกัน ได้แก่ เรือนแถวริมน้ำ/ เรือนไทยประเพณี/ เรือนแพเดิม/ เรือนไทยพื้นถิ่น/ และเรือนแบบอาณานิคม

2.4.2 เรือนแถวริมน้ำ

การตั้งถิ่นฐานของชุมชนอัมพวาโดยทั่วไปนิยมตั้งบ้านเรือนขนานไปกับคลอง โดยหันหน้าเข้าหาคลองเพื่อใช้ประโยชน์จากน้ำในการอุปโภค บริโภค และการสัญจร สามารถพบเห็นได้ตลอดแนวสองฝั่งคลองอัมพวาลักษณะทั่วไปเป็นเรือนแถวไม้ชั้นเดียว ที่สร้างติดกันหรือต่อเนื่องกันเป็นแนวยาวไปตามลำคลอง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของเรือนแถวริมน้ำดั้งเดิมที่นิยมสร้างในอดีต หลังคามีทั้งที่เป็นทรงปั้นหยาและจั่ว มุงด้วยกระเบื้องว่าวหรือสังกะสีลูกฟูก ประตูส่วนใหญ่เป็นบานเฟี้ยมไม้เปิดกว้างตลอดแนว แต่ก็ยังมีบางหลังที่เป็นประตูไม้บานคู่มีช่องลมเหนือประตูสำหรับการระบายอากาศ หน้าต่างส่วนใหญ่เป็นหน้าต่างไม้บานเปิดคู่ พื้นบ้านเป็น ไม้กระดานแผ่นใหญ่ ฝาผนังเป็น ไม้แผ่นตีซ้อนเกล็ด ฝ้าเพดานเป็นแผ่น ไม้กระดานตีซ้อนทับกัน

เอกลักษณ์ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของเรือนแถวริมคลองอัมพวา คือ ป้ายชื่อร้านแบบโบราณ เนื่องจากในอดีตเรือนแถวเหล่านี้เปิดเป็นร้านค้าขาย จึงมีป้ายชื่อร้านติดอยู่ แม้บ้านบางหลังจะถูกเปลี่ยนเป็นบ้านพักอาศัยแล้ว แต่ก็ยังคงมีป้ายให้เห็นอยู่หน้าบ้าน ป้ายร้านที่พบเห็นในเรือนแถวริมคลองอัมพวา มีหลากหลายรูปแบบ ส่วนใหญ่จะใช้ตัวอักษรไทยคู่กับอักษรจีนสีทองบนพื้นสีเขียวหรือเป็นอักษรประดิษฐ์ที่มีลวดลายงดงาม

เรือนแถวริมน้ำที่สามารถพบเห็นได้ในชุมชนอัมพวามีลักษณะรูปทรงของหลังคาที่แตกต่างกัน โดยสามารถจำแนกรูปแบบอาคารเรือนแถวริมน้ำตามรูปแบบหลังคาได้เป็น 4 แบบ คือ หลังคาทรงจั่วเดี่ยว หลังคาทรงจั่วแฝด หลังคาทรงปั้นหยา หลังคาจั่วแฝดทรงไทย

ตารางที่ 2.1 รูปแบบหลังคาทั้ง 4 แบบ

	รูปแบบหลังคา
1. หลังคาทรงจั่วเดี่ยว	
2. หลังคาทรงจั่วแฝด	
3. หลังคาทรงปั้นหยา	
4. หลังคาจั่วแฝดทรงไทย	

2.4.3 เรือนแถวไม้ริมน้ำหลังคาทรงจั่วเดี่ยว

เรือนแถวไม้ริมน้ำหลังคาทรงจั่วเดี่ยว ส่วนใหญ่มุงด้วยสังกะสีหรือกระเบื้องลูกฟูกส่วนหลังคาที่มุงด้วยกระเบื้องว่าพบเห็นได้น้อย เนื่องจากตัวเรือนทรวดโถมไปตามระยะเวลาการใช้งาน ส่วนใหญ่จะซ่อมแซมเองโดยเจ้าของบ้านแต่ยังคงรูปแบบดั้งเดิมให้เห็นอยู่

2.4.4 เรือนแถวไม้ริมน้ำหลังคาจั่วแฝด

เรือนแถวไม้ริมน้ำหลังคาจั่วแฝดที่พบเห็นบริเวณริมคลองอัมพวา ส่วนใหญ่มีพื้นที่ใช้สอยด้านหน้าเป็นส่วนขายของหรือรับแขก ส่วนพื้นที่ด้านหลังใช้สำหรับพักนอนหลับนอน เรือนแถวประเภทนี้ยังคงหลงเหลือให้อยู่แต่มีจำนวนน้อย สภาพอาคารทรวดโถม ได้รับการดูแลซ่อมแซมน้อย โดยหลังคาส่วนใหญ่เปลี่ยนจากมุงด้วยจากหรือกระเบื้องว่ามาเป็นหลังคาสังกะสี

2.4.5 เรือนแถวไม้ริมน้ำหลังคาปั้นหย่า

เรือนแถวไม้ริมน้ำหลังคาปั้นหย่าส่วนใหญ่ ตั้งอยู่บริเวณกลางคลองอัมพวาใกล้สะพานขุนนิกรอาคารเรือนแถวของมูลนิธิรัชพัฒน์ก็จัดอยู่ในกลุ่มนี้ด้วย อาคารบางหลังได้รับงบประมาณสนับสนุนในการบูรณะซ่อมแซมบางส่วนจากสำนักงานโยธาและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับสำนักให้ความช่วยเหลือทางวิชาการประเทศเดนมาร์ก (DANIDA) ในโครงการสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม เรือนแถวไม้ริมน้ำหลังคาปั้นหย่าส่วนใหญ่ยังคงมีรูปแบบดั้งเดิม คือ มีหลังคาเป็นกระเบื้องว่าหรือสังกะสี ผนังไม้ตีซ้อนเกล็ด

2.4.6 เรือนแถวไม้ริมน้ำหลังคาจั่วแฝดทรงไทย

เป็นเรือนแถวที่พบเห็นได้น้อยในบริเวณชุมชนอัมพวา ส่วนใหญ่เป็นเรือนแถวที่ยังคงความสมบูรณ์ของตัวอาคาร แต่มีการปรับเปลี่ยนวัสดุหลังคา จากมุงด้วยจากหรือกระเบื้องว่ามาเป็นสังกะสี

2.4.7 เรือนแพเดิม

ในอดีตชุมชนอัมพวาเป็นศูนย์กลางด้านพาณิชย์การที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งในลุ่มน้ำแม่กลอง มีเรือค้าขายนำร้อยลำเดินทางจากทั่วสารทิศเพื่อมาซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าที่นี่ จึงเกิดสถาปัตยกรรมเรือนแพที่ใช้เป็นร้านค้าที่พักอาศัยที่ตอบสนองการทำมาหากิน และวิถีชีวิตประจำวันของพ่อค้าแม่ค้าริมฝั่งแม่น้ำแม่กลอง โดยเฉพาะบริเวณใกล้ปากคลอง อัมพวา

เรือนแพสมัยก่อนมีลักษณะคล้ายกับเรือนแถวริมคลองอัมพวา กล่าวคือมีประตูทางคานหน้าเป็นบานพับเปิดขวากเกือบตลอดแนว เพื่อประโยชน์ในด้านการค้าขายจึงเรียกว่า “หน้าถ้ง” ส่วนที่อยู่ถัดเข้ามาคือชานโล่งอเนกประสงค์ใช้สำหรับวางสินค้าหรือใช้นอนพักผ่อนในเวลากลางคืน ส่วนในสุดของบ้านเป็นห้องนอนซึ่งส่วนใหญ่จะไม่มีผนังกัน โดยในแต่ละส่วนกันด้วยตู้เก็บของหรือตู้เสื้อผ้า พื้นเรือนแพเป็นพื้นไม้กระดานแผ่นใหญ่ องค์กรประกอบที่สำคัญยิ่งของเรือนแพคือ “แท้ง” หรือทุ่นที่ช่วยพยุงให้เรือนแพลอยน้ำอยู่ได้ ประกอบด้วยแผ่นไม้ขนาดใหญ่ประกบกันเป็นท่อทรง

สี่เหลี่ยมขนาดใหญ่ ขาแนวด้วยชั้นแล้วหุ้มทับอีกชั้นด้วยติบูกเรือนแพแต่ละหลังจะประกอบด้วยทั้ง ประมาณ 3-4 อัน

ในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ประมาณ พ.ศ.2494 รัฐบาลมีนโยบายควบคุมไม่ให้มีเรือนแพอยู่ในแม่น้ำ ทำให้เรือนแพในแม่น้ำแม่กลองต้องอพยพไปที่อื่นหรือยกเรือนขึ้นมาเป็นเรือนบก โดยการตั้งเสาริมฝั่งแม่น้ำแล้วยกเรือนขึ้นตั้งบนเสา เรือนแพที่เหลืออยู่ในชุมชนอัมพวา จึงเป็นเรือนแพเดิมที่ย้ายขึ้นมาอยู่บนฝั่ง แต่ก็สามารถบอกเล่าความเป็นมาที่ยาวนานของชุมชนอัมพวา และสะท้อนความรุ่งเรืองในด้านการพาณิชย์กรรมของชุมชนริมน้ำแห่งนี้ได้เป็นอย่างดี

2.4.8 เรือนแพเดิมบ้านหัวแหลม

เรือนแพหลังนี้เป็นของคุณเที่ยงพร ชัยวัฒน์ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำแม่กลอง บริเวณชุมชนบ้านหัวแหลมเป็นอาคารทรงไทยสร้างด้วยไม้สักทั้งหลัง อายุกว่า 100 ปี เดิมเป็นเรือนแพใช้ค้าขาย สร้างอยู่บนแท่งที่วางเรียงกันแล้วผูกยึดไว้กับเสาหลัก ลอยล้าอยู่บริเวณด้านหน้าวัดอัมพวันเจติยาราม ต่อมาในราว พ.ศ.2495 ได้ย้ายมาปลูกใหม่ในที่ตั้งปัจจุบัน โดยใช้เสารองรับแทนแท่ง แต่ยังคงเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม และเสน่ห์ของเรือนแพดั้งเดิมเอาไว้ได้เป็นอย่างดี เรือนแพเดิมหลังนี้มีผนังทั้งแบบที่เป็นไม้แผ่นตีเกล็ดทางแวนอน และที่เป็นฝาปะกนแบบเรือนไทยเดิม

2.4.9 เรือนไทยประเพณี

นอกจากเรือนแถวริมน้ำและเรือนแพแล้ว ในพื้นที่ลึกลงจากปากคลองอัมพวาเข้าไป ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ยังพบบ้านอาศัยแบบเรือนไทยประเพณียกใต้ถุนสูง เพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูน้ำหลาก และใช้ประโยชน์พื้นที่ใต้ถุนบ้านในฤดูน้ำลด

ลักษณะอาคารมีหลังคาทรงจั่วแบบเรือนไทยภาคกลาง มุงด้วยกระเบื้องดินเผาหางเหยี่ยว กระเบื้องว่าวหรือสังกะสีลูกฟูก บานประตูเป็นบานเปิดคู่ หน้าต่างเป็นบานลูกฟักเปิดออก มักจะมีช่องลมเหนือหน้าต่าง

2.4.10 เรือนแบบอาณานิคม

เรือนแบบอาณานิคม มีรูปแบบผสมผสานกันระหว่างรูปแบบสถาปัตยกรรมไทย และสถาปัตยกรรมตะวันตก เรือนแบบอาณานิคมในชุมชนอัมพวาส่วนใหญ่เป็นเรือนครึ่งตึกครึ่งไม้ สร้างประมาณสมัยรัชกาลที่ 5 หรือรัชกาลที่ 6 หลังคาทรงจั่ว มุงกระเบื้อง ผนังไม้แผ่นตีซ็อนเกล็ดตามแวนอนหรือเป็นผนังก่ออิฐฉาบปูน หน้าต่างบานกรอบ ไม้ลูกฟักกระจาด พื้นเป็นไม้หรือคอนกรีต ส่วนใหญ่อยู่บริเวณปากคลองอัมพวา และปากคลองบางจากที่เชื่อมต่อกับแม่น้ำแม่กลอง

2.4.11 เรือนพื้นดิน

เรือนพื้นดินที่พบเห็นในชุมชนอัมพวา มักเป็นอาคารชั้นเดียวหรือต่อเติมเป็นสองชั้น หลังคาจั่วหรือทรงเพิงหมาแหงน ส่วนใหญ่มุงด้วยสังกะสี ประตูเป็นประตูไม้บานเดี่ยวหรือบานคู่ ส่วนหน้าต่างมีหลากหลายแบบขึ้นอยู่กับประโยชน์ใช้สอยและความพอใจของเจ้าของบ้าน มีทั้งที่บานกระทุ้ง บานกระจาด

บานไม้เปิดคู่ฝาผนังเป็นไม้กระดานตีซ้อนเกล็ดหรือเป็นไม้กระดานแผ่นใหญ่เรียงต่อกัน (เที่ยวชุมชน อัมพวาและพื้นที่ใกล้เคียงในจังหวัดสมุทรสงคราม, 2549)

2.5 ทฤษฎีและแนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

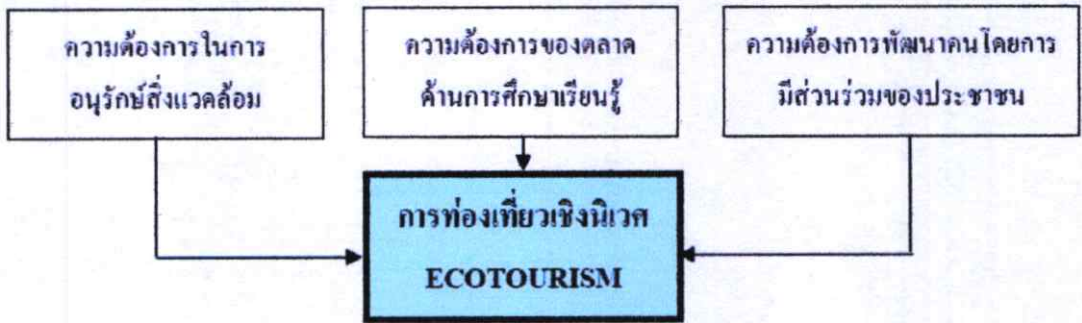
2.5.1 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544 : 1-2)

การพัฒนาการท่องเที่ยวในทิศทางที่ประสานการพัฒนากับการอนุรักษ์นั้น ได้มีความพยายามมาโดยตลอด ด้วยการวางกลยุทธ์ในการพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาที่ดำเนินการอย่างรอบคอบตรงตามหลักวิชาการแต่ในการดำเนินการที่ผ่านมา แนวทางต่างๆ เหล่านี้ยังไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยสาเหตุหลายประการ สาเหตุประการหนึ่งที่กล่าวเป็นพิเศษในที่นี้ คือความสับสนในกาพัฒนาระหว่างความต้องการทางเศรษฐกิจกับการอนุรักษ์ และขาดการจัดการรูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมภายใต้ความต้องการของประเทศไทยในการสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนากับการอนุรักษ์ และกระแสของโลกที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน จึงก่อให้เกิดกระแสที่สำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว 3 ด้าน คือ

1. กระแสความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
2. กระแสความต้องการของนักท่องเที่ยว ในการศึกษาเรียนรู้สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

3. กระแสความต้องการการพัฒนาคมน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากพลัง 3 กระแสนี้ จึงทำให้เกิดแนวคิดการพัฒนาในรูปแบบการท่องเที่ยวแนวใหม่ที่ป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเพื่อรักษาระบบนิเวศของธรรมชาติ นั่นคือ Green tourism หรือ Ecotourism ซึ่งเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีกรอบและโครงสร้างเล็กๆรวมกัน แล้วสามารถนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้ นักวิชาการจากสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวภาคพื้นแปซิฟิก (PATA) องค์การการท่องเที่ยวโลก (WTO) และนักวิชาการในอุตสาหกรรมทั้งจากยุโรปสหรัฐอเมริกาต่างให้คำจำกัดความของ Ecotourism บนพื้นฐานขององค์ประกอบว่าเป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ (Responsible) ในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ (Nature-based tourism) มีการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental management) และการให้ความรู้การศึกษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Environmental education-based tourism) โดยประชาชนในท้องถิ่นจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการ (Community based participation) ร่วมคิด ดำเนินการ ได้รับผลประโยชน์และบำรุงรักษา เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ภาพที่ 2.35 แสดงการเชื่อมโยงกระแสความต้องการการเปลี่ยนแปลงการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ (ศูนย์วิจัยป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540 : 27-28)

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หรือ Ecotourism เป็นคำที่ถูกนิยามไว้มากมาย โดยหลายองค์การความหมายสรุปหมายถึง “การเดินทางไปเยือนแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ ด้วยความระมัดระวัง ไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือทำลายคุณค่าของระบบนิเวศ ในขณะที่เดียวกันก็ช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ส่งผลดีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนท้องถิ่น”

- การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ต้องการทรัพยากรการท่องเที่ยว และการจัดการส่วนต่าง ๆ ที่แตกต่างไปจากการท่องเที่ยวรูปแบบอื่น ๆ

- การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะมุ่งเน้นที่คุณค่าของธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ หรือทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแหล่งท่องเที่ยว มากกว่าการเสริมแต่งสภาพธรรมชาติ หรือการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในแหล่งท่องเที่ยว

- การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นการท่องเที่ยวที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมธรรมชาติ ระบบนิเวศ และวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ไม่ทำลายและ/หรือทำให้สิ่งแวดล้อมหรือธรรมชาติเสื่อมโทรม

- การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส เรียนรู้หรือได้รับประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมธรรมชาติโดยตรง ซึ่งนอกจากจะสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวแล้ว ยังจะมีส่วนช่วยเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

- การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติและ การอนุรักษ์ธรรมชาติ ในขณะที่เดียวกันก็เอื้อประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม

2.5.2 องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544 :

2-4)

2.5.2.1 องค์ประกอบด้านพื้นที่ เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (Identity or Authentic or Endemic or Unique) ทั้งนี้รวมถึงแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ (Eco-system) ในพื้นที่นั้นๆ ดังนั้นองค์ประกอบด้านพื้นที่จึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีพื้นฐานอยู่กับธรรมชาติ (Nature-based tourism)

2.5.2.2 องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม มีการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมไปถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและกำจัดมลพิษ และควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขต จึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน (Sustainably managed tourism) เพื่อให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ (Responsible travel)

2.5.2.3 องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ เป็นกระบวนการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้ (Learning process) โดยมีการให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการท่องเที่ยวสิ่งแวดล้อมศึกษา (Environmental education-based tourism)

2.5.2.4 องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่น (Involvement of local community or people participation) ที่มีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ปฏิบัติตาม ได้รับประโยชน์ ติดตามตรวจสอบ ตลอดจนร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยว อันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในท้องถิ่น ทั้งการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิตและการได้รับผลตอบแทนเพื่อกลับมาบำรุงรักษาและจัดการ แหล่งท่องเที่ยวด้วย และท้องถิ่นในที่นี้เริ่มต้นจากระดับรากหญ้า (Grass root) จนการปกครองส่วนท้องถิ่น และอาจรวมไปถึงการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง จึงเป็นการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน (Community participation-based tourism)

ภาพที่ 2.36 แสดงการเชื่อมโยงองค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.5.3 นโยบายพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544 : 5-13)

2.5.3.1 นโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการจัดการที่ประสานการจัดการในด้านต่างๆ ภายใต้อัตลักษณ์พื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และองค์ประกอบในเชิงระบบของการท่องเที่ยว ซึ่งกระบวนการจัดการจะต้องมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดและชัดเจนระหว่างองค์ประกอบต่างๆ อย่างไรก็ตามนโยบายการจัดการได้กำหนดแนวทางด้านต่างๆ 6 ด้าน แต่ได้เลือกนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการรีสอร์ทเชิงนิเวศไว้ 3 ด้าน ซึ่งสามารถกำหนดเป็นนโยบายและกลยุทธ์การจัดการที่มีประสิทธิภาพได้ นโยบายเฉพาะทั้ง 3 ด้านมีดังนี้

1. นโยบายด้านการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม
2. นโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น
3. นโยบายด้านการจัดการ โครงสร้างพื้นฐานและบริการการท่องเที่ยว

1. นโยบายด้านการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

- กำหนดกรอบการพัฒนาการจัดการทรัพยากร การท่องเที่ยว โดยมีมาตรฐานที่ชัดเจนให้ยกเลิกการท่องเที่ยวในพื้นที่เปราะบาง สนับสนุนการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีศักยภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกำหนดพื้นที่เหมาะสมในเขตอนุรักษ์

- สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ธรรมชาติ และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ นอกเขตอนุรักษ์ ในเขตพื้นที่พหุธรรมชาติ พื้นที่เอกรวมและเขตชุมชน ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

- วางแผนการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตามขอบเขตของขีดความสามารถที่รองรับได้ โดยการกำหนดเขตพื้นที่ท่องเที่ยวเขตสงวนเพื่อการศึกษาและรักษาสิ่งแวดล้อม เขตกันชน และเขตพื้นที่พหุ

- สนับสนุนการพัฒนากลุ่มแหล่งท่องเที่ยว และโครงข่ายการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ระดับกลุ่มพื้นที่ ให้มีความเชื่อมโยงและสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยให้มีการกระจายการพัฒนา

แหล่งท่องเที่ยวในระดับที่สามารถทดแทนแหล่งท่องเที่ยวเกินขีดความสามารถในการรองรับได้

- สนับสนุนและจัดระบบข้อมูลข่าวสารในการเดินทาง เพื่อใช้ในการจัดการ การควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความสามารถในการรองรับของแต่ละพื้นที่และการ ถ่ายแท่งท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงอย่างเป็นระบบ
- กำหนดมาตรการการป้องกันและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่ท่องเที่ยว เจริญเติบโตที่เข้มงวดมากขึ้น และให้การสนับสนุนการประกอบการที่มีมาตรการถูกต้องเหมาะสมเป็น รูปธรรม
- สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ในการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบ และการจัดการมลพิษสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ท่องเที่ยว
- สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากร ในการวางแผนและจัดการ ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2. นโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น

- พัฒนาแบบแผนการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนถึงการมี ส่วนร่วมขององค์กรท้องถิ่น เอกชนและประชาชนทั่วไปในด้านการลงทุน การผลิตสินค้าและการ บริการ ทั้งนี้ต้องมีความเสมอภาค เป็นธรรมในกรอบที่เหมาะสม สอดคล้องกับการพัฒนาในด้าน อื่นๆ และมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมน้อยที่สุด
- สนับสนุนการจัดตั้งขบวนการร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในรูป ขององค์กรหรือคณะกรรมการระดับชาติ ภูมิภาค และท้องถิ่น โดยมีเครือข่ายครอบคลุมผู้เกี่ยวข้อง ทุกส่วนทุกระดับ โดยให้องค์กรมีขอบเขตความสามารถในการตัดสินใจและดำเนินการอย่างอิสระ ภายใต้กรอบที่ตอบสนองความจำเป็นในการจัดการแต่ละระดับ
- เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ และติดตามประเมินผล ตลอดจนได้รับประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมทั้งปรับทัศนคติและปรับปรุงขีด ความสามารถของหน่วยงานของรัฐ ให้สามารถร่วมมือและเกื้อหนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน มากขึ้น
- ส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรประชาชน ที่ดูแลด้านสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้งที่เป็นนิติบุคคลและไม่เป็นนิติบุคคล
- แก้ไข ปรับปรุง และพัฒนากฎหมายและระบบงบประมาณของภาครัฐ ให้สามารถ ส่งเสริม และเอื้ออำนวยต่อการประสานงานความร่วมมือของหน่วยงานปฏิบัติทุกระดับ กับประชาชน ท้องถิ่น ตลอดจนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ในการให้ชุมชนมีโอกาสในการควบคุมกำกับ ดูแล และจัดการทรัพยากรด้วยตัวเอง
- สนับสนุนพัฒนาศักยภาพของคน โดยการเพิ่มความรู้ ทักษะ และการมีจิต สำนึกในด้านการจัดการพัฒนาการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว การอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมสำหรับชุมชนให้กว้างขวางมากขึ้น

- สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้มแข็งมีประสิทธิภาพ ในด้านการจัดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อย่างมีอิสระและสามารถจัดเก็บรายได้เพื่ออนุรักษ์ พื้นฟูการท่องเที่ยวได้ด้วยตัวเอง โดยมีการพัฒนาทักษะการจัดการที่ถูกต้อง

- สนับสนุนองค์กรพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาทางสังคมให้มีโอกาสในการเข้าช่วยเหลือและยกระดับการมีส่วนร่วมตลอดจนการจัดตั้งองค์กรชุมชน และองค์กรการจัดการธุรกิจของประชาชนอย่างสร้างสรรค์

3. นโยบายด้านการจัดการโครงสร้างพื้นฐานและบริการการท่องเที่ยว

- จัดระบบการเดินทาง เชื่อมโยงโครงข่ายการท่องเที่ยวให้มีความสะดวกตามควร ให้เหมาะสมกับพื้นที่และกิจกรรม โดยเน้นด้านความปลอดภัยเป็นหลัก

- สนับสนุนให้มีการใช้พลังงานอย่างประหยัด เหมาะสมตามความจำเป็นและตามขนาดพื้นที่ท่องเที่ยวและบริการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สนับสนุนการใช้พลังงานทดแทนลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่หมดเปลืองในกิจกรรมการท่องเที่ยว

- สนับสนุนระบบการสื่อสาร โทรคมนาคม สร้างโครงข่ายที่ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม กระจายตัวครอบคลุมพื้นที่ท่องเที่ยว และโครงข่ายการมีส่วนร่วมทุกระดับ เพื่อการติดต่อสื่อสาร การควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยว และการบรรเทาสาธารณภัยในยามฉุกเฉิน

- สนับสนุนให้บริการการท่องเที่ยว ดำเนินการโดยภาคเอกชนหรือองค์กรหรือประชาชน ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โดยองค์กรของรัฐเป็นฝ่ายสนับสนุนด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และการกำหนดพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวรองรับ ทั้งนี้ให้มีกรอบพัฒนาด้านการบริการที่มีขนาดรูปแบบ และคุณภาพการบริการ ตามแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

- การจัดบริการของรัฐในพื้นที่ที่จำเป็น จะต้องมิขนาดและบริการพอเหมาะโดยมุ่งเน้นการช่วยเหลือและเรียนรู้ด้วยตนเองของนักท่องเที่ยว ที่สอดคล้องกับรูปแบบและกิจกรรมของนักท่องเที่ยวต่างๆ การจัดบริการต้องไม่เป็นการแสวงหากำไร หรือแข่งขันภาคเอกชนแต่ควรให้มีเป็นรายได้เสริมสำหรับการฟื้นฟูและรักษาทรัพยากร

- การจัดการบริการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ให้คำนึงถึงความเหมาะสมสอดคล้องตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่น การเพิ่มโอกาสการมีส่วนร่วมและการกระจายรายได้แก่ชุมชน และประชาชนท้องถิ่น

- กำหนดมาตรฐานและมาตรการในการควบคุม และส่งเสริมการบริการและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ โดยการสร้างมาตรการจูงใจการให้การรับรองมาตรฐานบริการ และการให้รางวัล เป็นต้น

2.5.4 การพัฒนาและการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.5.4.1 แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ศูนย์วิจัยป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540: 5-8)

โดยปรัชญาแล้วสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ควรสะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ ที่ธรรมชาติหรือวัฒนธรรมท้องถิ่นได้สร้างสรรค์ขึ้นมา และควรมีบทบาทในการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวได้ตระหนักถึงเจตนารมณ์ของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกควรเป็นเสมือนการสร้าง “แบบอย่าง” หรือ “role model” สำหรับนักท่องเที่ยว เช่น สถาปัตยกรรมของที่พักรักษาตัวควรให้อารมณ์และความรู้สึกที่กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวได้ตระหนักว่าได้เข้ามาอยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ และมีพฤติกรรมคล้อยตามในการรักษาสภาพธรรมชาติ ช่วยป้องกันผลกระทบที่อาจเกิด และช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเช่น โดยการประหยัดพลังงาน และการนำของเก่ากลับมาใช้ใหม่ (recycle) เป็นต้น

ปัจจุบันยังมาปรากฏว่ามีการกำหนดมาตรฐานที่ชัดเจนสำหรับการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างไรก็ตาม กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช (US National Park Service) ได้พยายามกำหนดกรอบของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ขึ้น โดยมีประเด็นโดยสรุปดังนี้

- สิ่งอำนวยความสะดวกประเภทอาคาร: ให้ความสำคัญกับเรื่องแสงสว่าง การถ่ายเทของอากาศ ทิศทางลม และความผสมกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว
- ระบบคมนาคมและการหมุนเวียน (*circulation*) ภายในแหล่งท่องเที่ยว: ให้ความสำคัญกับเส้นทางคมนาคมทางเลือก เช่น ทางจักรยาน ทางเดินเท้า ทางซิม่า ทางสำหรับเรือพาย ฯลฯ ควบคู่กับระบบถนน-ลานจอดรถที่เป็นมาตรฐาน และระบบป้าย-สัญลักษณ์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับทิศทางและที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน
- ระบบสาธารณูปโภค: เน้นระบบที่ใช้พลังงานอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ อนุรักษ์น้ำ กำจัดน้ำเสียและของเสียอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการนำของเก่ากลับมาใช้ใหม่
- การออกแบบโดยภาพรวม: ให้ความสำคัญกับการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนาทั้งในและนอกแหล่งท่องเที่ยว และให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อผู้ใช้ประโยชน์ สิ่งอำนวยความสะดวก/ผู้มาเยือนอย่างต่อเนื่อง

โดยภาพรวม กรอบของสิ่งอำนวยความสะดวกและการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกดังกล่าว น่าจะสามารถใช้เป็นกรอบของสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว แบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ในระดับหนึ่ง

การพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกทุกประเภท ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะอาศัยแนวคิดในการออกแบบเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งสนับสนุนให้มีการใช้ทรัพยากรบนพื้นโลกอย่างชาญฉลาด ให้เกิดการสูญเสียน้อยที่สุด และสามารถคงฐานทรัพยากรอยู่ได้อย่างยั่งยืน เป็นพื้นฐาน

หลักการที่สำคัญของแนวคิดดังกล่าวสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ให้ความสำคัญกับสิทธิของมนุษย์และธรรมชาติอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้องค์ประกอบทั้งสองส่วนอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อหนุนและสามารถคงไว้ซึ่งความหลากหลายของกันและกันอย่างยั่งยืน
2. ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์เชื่อมโยงภายในระหว่างองค์ประกอบทุกส่วนของระบบธรรมชาติ และผลกระทบจากการออกแบบต่อองค์ประกอบแต่ละส่วนในทุกระดับ
3. เคารพในความสัมพันธ์ระหว่างจิตวิญญาณ / สิ่งที่มีคุณค่าทางจิตใจกับวัตถุและพิจารณาองค์ประกอบทุกส่วนทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมภายในชุมชน/สังคมที่เกี่ยวข้องกับงานออกแบบ
4. ดำเนินถึงผลทั้งทางตรงและทางอ้อมของการพัฒนาอันเป็นผลมาจากการออกแบบต่อความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์และระบบธรรมชาติ
5. สร้างสรรค์สิ่งที่มีคุณค่าในระยะยาว และไม่สร้างปัญหา / ผลกระทบในการบำรุงรักษา การบริหารจัดการ ตลอดจนปัญหาด้านความปลอดภัย ให้กับคนในรุ่นหลังที่ต้องรับผิดชอบดูแลใช้ประโยชน์ ตลอดจนยึดถือเป็นมาตรฐาน / แบบอย่าง
6. สนับสนุนให้มีการใช้ทรัพยากรในการพัฒนาอย่างคุ้มค่าและไม่มีของเสีย
7. ออกแบบเพื่อให้มีการใช้พลังงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า
8. ตระหนักเสมอว่าไม่มีสิ่งใดที่สร้างขึ้นโดยมนุษย์จะคงอยู่ได้อย่างยั่งยืน และการออกแบบไม่สามารถแก้ปัญหาในทุก ๆ เรื่อง ดังนั้นจึงไม่ควรที่จะออกแบบเพื่อจะเอาชนะ และ / หรือควบคุมธรรมชาติ หากแต่ควรปล่อยให้ธรรมชาติเป็นแม่แบบหรือผู้ชี้นำการออกแบบ

2.5.4.2 กระบวนการพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก (อนุรักษ์ศูนย์วิจัยป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540 : 8-19)

1. การวิเคราะห์นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การวิเคราะห์นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยว แบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในประเทศไทย ที่ผู้วางแผนและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกควร จะวิเคราะห์ประกอบด้วย

- นโยบายการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว และแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ

- นโยบายและแผนส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

- นโยบายการบริหารงานอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และพื้นที่อนุรักษ์

ลักษณะอื่น ๆ

- แผนการจัดการ หรือแผนแม่บทการจัดการอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่เป็นพื้นที่เป้าหมายในการวางแผนและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก

- นโยบายและแผนวัฒนธรรมแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

- นโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

2. องค์ประกอบพื้นฐานของขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวโดยทั่วไป

จำแนกออกได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่

- **องค์ประกอบทางด้านชีวภาพ** หรือ ขีดความสามารถในการรองรับทางด้านชีวภาพ (biophysical carrying capacity) เป็นองค์ประกอบส่วนที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง ระดับของกิจกรรมการท่องเที่ยวและการพัฒนาที่เกี่ยวข้องที่แหล่งท่องเที่ยวสามารถรองรับได้โดยไม่เกิดผลกระทบกับทรัพยากรชีวภาพ และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว เช่น การสูญเสียถิ่นที่อยู่อาศัยการลดลงของชนิดพันธุ์สัตว์ป่าที่เคยปรากฏในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว การพังทลายของดินบริเวณพื้นที่กางเต็นท์หรือบนเส้นทางศึกษาธรรมชาติ การเกิดมลพิษในแหล่งน้ำ ฯลฯ ซึ่งความยากง่ายในการบ่งชี้ขีดความสามารถในการรองรับทางด้านชีวภาพจะขึ้นอยู่กับความซับซ้อนของระบบนิเวศแต่ละระบบ การบ่งชี้จำเป็นต้องอาศัยการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (นิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อม) และการศึกษาวิจัยส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับสังคมพืชและสัตว์ป่า ต้องใช้ผู้ชำนาญการเฉพาะด้าน และต้องอาศัยระยะเวลาาน

- **องค์ประกอบด้านจิตวิทยา** หรือ ขีดความสามารถในการรองรับทางด้านจิตวิทยา (psychological carrying capacity) เป็นองค์ประกอบส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และความรู้สึกของนักท่องเที่ยวสามารถรับได้ โดยที่ยังคงรักษาประสบการณ์ันทนาการที่มีคุณภาพและระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการไปเยือนแหล่งท่องเที่ยวเอาไว้ได้ขีดความสามารถในการรองรับทางด้านจิตวิทยามีความผันแปรตามประเภทของกิจกรรมนันทนาการ เช่น จำนวนสูงสุดของนักท่องเที่ยวที่เส้นทางศึกษาธรรมชาติระยะทาง 1,800 เมตร จะรองรับได้สำหรับกิจกรรมคนก คือ 30 คน (ตัวเลขสมมติ) ในขณะที่จำนวนสูงสุดของนักท่องเที่ยวที่เส้นทางเดินเท้าในระยะทางเท่ากัน ระบบนิเวศที่คล้ายคลึงกัน จะรองรับได้สำหรับกิจกรรมชมวิ คือ 70 คน (ตัวเลขสมมติ) ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมคนกต้องอาศัยความเจ็บสงบมากกว่า เหล่านี้เป็นต้น การบ่งชี้ขีดความสามารถในการรองรับทางด้านจิตวิทยาของแหล่งท่องเที่ยวยังคงต้องอาศัยการศึกษาวิจัยเช่นเดียวกับการบ่งชี้ขีดความสามารถในการรองรับทางด้านชีวภาพหากแต่มีความแตกต่างในวิธีการวิจัย การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับทางด้านจิตวิทยาจะต้องอาศัยการวัดการรับรู้และความรู้สึกนักท่องเที่ยว ควบคู่กับการเฝ้า นับจำนวนผู้มาเยือนขณะที่ทำการวัดการรับรู้และความรู้สึก

3. การวิเคราะห์พื้นที่และความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์

- การวิเคราะห์พื้นที่และผู้ใช้ประโยชน์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบข้อกำหนด ความต้องการเฉพาะของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง (area requirement) ซึ่งผู้วางแผนและออกแบบจะต้องใช้เป็นพื้นฐานในการวางผังบริเวณและกำหนดรายละเอียดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะจัดให้มีขึ้น ในบริเวณ

- การวิเคราะห์พื้นที่ หรือวิเคราะห์บริเวณ (site analysis) หมายถึงการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับบริเวณที่จะทำการวางผังและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก โดยข้อมูลที่จำเป็นต้องทำการ

วิเคราะห์ด้วย 1) ปัจจัยธรรมชาติ อันได้แก่ ลักษณะภูมิประเทศ (ความสูงต่ำ และความลาดชันของพื้นที่) ลักษณะทางธรณีวิทยาและดิน แหล่งน้ำและระบบระบายน้ำธรรมชาติ ลักษณะพืชพรรณธรรมชาติ สัตว์ป่า ลักษณะภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติ 2) ปัจจัยด้านสุนทรียภาพ อันได้แก่รูปทรงของแผ่นดิน มุมมองและวิว 3) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมและการใช้ที่ดินเดิม ได้แก่ประวัติศาสตร์และสิ่งที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในพื้นที่ และสภาพการใช้ที่ดินเดิม

- การวิเคราะห์ผู้ใช้ประโยชน์ หมายถึงการศึกษาวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานและความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์แหล่งท่องเที่ยว ทุก ๆ กลุ่ม อันได้แก่ นักท่องเที่ยว ผู้ที่ทำหน้าที่บริหารจัดการพื้นที่ ราษฎรท้องถิ่น ตลอดจนผู้ประกอบการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยว การวิเคราะห์ผู้ใช้ประโยชน์โดยทั่วไปจะใช้วิธีการสังเกตควบคู่กับการใช้แบบสอบถาม(questionnaire) หรือสัมภาษณ์แบบกำหนดประเด็นเฉพาะเรื่อง (guided-interview) โดยนักวางแผนควรจะต้องทราบข้อมูลประเด็นหลัก ๆ 4 ประเด็น คือ 1) ภูมิหลัง หรือลักษณะทางสังคมประชากรของผู้ใช้ประโยชน์ 2) รูปแบบกิจกรรมนันทนาการ หรือกิจกรรมการใช้ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจริงและที่ต้องการ 3) ความคิดเห็นต่อพื้นที่และการพัฒนาพื้นที่ และ 4) ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ

4. การกำหนดโปรแกรมในการพัฒนา

ภายหลังการวิเคราะห์พื้นที่และผู้ใช้ประโยชน์ นักวางแผนจะต้องนำข้อมูลทุกส่วนมาสังเคราะห์ การสังเคราะห์ข้อมูลเป็นการนำข้อมูลทั้งหมดมาพิจารณาด้วยกัน เพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับศักยภาพของบริเวณ (site potential) ว่าบริเวณไหนเหมาะสมสำหรับกิจกรรมใด แต่ละบริเวณมีข้อจำกัดอะไรบ้างในการพัฒนาเพื่อที่จะกำหนดโปรแกรมในการพัฒนาที่เหมาะสมกับศักยภาพของบริเวณ การสรุปศักยภาพของบริเวณโดยทั่วไปมักจะนำเสนอในรูปของแผนที่บริเวณ (site map) ประกอบคำบรรยายศักยภาพและข้อจำกัดของพื้นที่แต่ละจุด ผลงานอีกส่วนหนึ่งที่จะต้องปรากฏชัดเจนในขั้นตอนของสังเคราะห์ข้อมูล คือ ข้อสรุปเกี่ยวกับโปรแกรมการพัฒนารูปแบบในเชิงปริมาณว่าจะต้องทำการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทใดบ้าง เป็นจำนวนและขนาดเท่าใด

เมื่อได้ข้อสรุปเกี่ยวกับศักยภาพของบริเวณและโปรแกรมการพัฒนาแล้ว นักวางแผนและออกแบบจะทำการกำหนดแนวความคิดในการออกแบบ (design concept) เลือกตำแหน่งที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ และกำหนดตำแหน่งการกระจายของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยอาจนำเสนอออกมาในรูแบบของแผนภาพวงกลม (balloon diagram) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมการใช้พื้นที่ลักษณะต่าง ๆ ตลอดจนรูปแบบการไหลเวียน/การสัญจร(circulation pattern) ภายในแหล่งท่องเที่ยว

5. การออกแบบผังบริเวณ ออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก และออกแบบตกแต่งภูมิทัศน์

การออกแบบผังบริเวณในที่นี้หมายถึง การพัฒนาผังหลัก หรือผังแม่บท (masterplan) ซึ่งเป็นแบบแปลนที่สมบูรณ์ แสดงตำแหน่งที่ตั้งขององค์ประกอบทุก ๆ ส่วนของบริเวณพร้อมระบบสัญจรภายในบริเวณ โดยก่อนที่นักวางแผนและออกแบบจะจัดทำผังหลักของพื้นที่จะต้องมีการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน (zoning) ที่ชัดเจน มีการกำหนดทางเลือกในการพัฒนา(development scheme) ลักษณะ

ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณา และทางเลือกที่ทุกฝ่ายเห็นชอบร่วมกันก็จะถูกนำไปจัดทำเป็นผังหลักของแหล่งท่องเที่ยว

สำหรับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินซึ่งอยู่ในกระบวนการ พัฒนาผังหลักนั้นหมายถึงการแบ่งพื้นที่ในบริเวณที่จะทำการพัฒนาออกเป็นส่วน ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการใช้ประโยชน์ โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมกับศักยภาพและข้อจำกัดของพื้นที่ในแต่ละบริเวณ และความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมต่าง ๆ การใช้ประโยชน์ส่วนต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวขนาดใหญ่การกำหนดเขตการใช้ที่ดินกระทำได้ง่ายและมักไม่ปรากฏปัญหาความขัดแย้งระหว่างกิจกรรม แต่ในแหล่งท่องเที่ยวขนาดเล็กที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รวมตัวกันอยู่ในบริเวณเดียวกัน การกำหนดเขตการใช้ที่ดินอย่างชัดเจนทำได้ยาก

5.1 การออกแบบตกแต่งภูมิทัศน์ ซึ่งเป็นการใช้พรรณไม้และวัสดุต่าง ๆ เข้ามาประดับตกแต่งพื้นที่ เพื่อให้สภาพแวดล้อมหรือทัศนียภาพโดยรวมของแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมดีขึ้นนั้น ก็เป็นการดำเนินการอีกส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นการตกแต่งภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีข้อควรปฏิบัติที่แตกต่างไปจากการตกแต่งภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวทั่วไปอยู่บ้าง ตรงที่จะเน้นการรักษาต้นไม้เดิม การปลูกตกแต่งโดยใช้พืชพรรณที่หาได้ในพื้นที่ และการออกแบบจะทำในลักษณะที่เรียบง่าย เป็นธรรมชาติ(informal style) หรือกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติดั้งเดิมของพื้นที่ มากกว่าแบบประดิษฐ์ (formal style) สามารถสรุปได้ดังนี้ (ศุภชัยชัยป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540 : 65-67)

ก. การรักษาต้นไม้เดิมในพื้นที่ การวางผังอาคารหรือสิ่งก่อสร้างต่างๆแนวทางสัญจรที่จอดรถ ฯลฯ ไม่ควรไปกระทบกับไม้ยืนต้นเดิมที่มีอยู่แล้ว เช่น ไม้ขนาดใหญ่ที่มีอายุหลายสิบปี ไม้ที่หายาก ฯลฯ ควรกำหนดที่ตั้งสิ่งอำนวยความสะดวก โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นโครงสร้างขนาดใหญ่ ในบริเวณที่ไม่มีต้นไม้ขึ้นหนาแน่นหรือมีแต่ต้นไม้ขนาดเล็ก

ข. การเลือกใช้พรรณไม้ การตกแต่งภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่มีสถานภาพเป็นพื้นที่อนุรักษ์ตามกฎหมาย เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ไม่ควรนำไม้ต่างถิ่นเข้าไปใช้ตกแต่งพื้นที่ หากแต่ควรพิจารณาไม้ในพื้นที่ๆ มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นหลัก ไม้พื้นถิ่นนอกจากจะเหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศและทนต่อสภาพอากาศแล้ว ยังช่วยประหยัดงบประมาณในการจัดหาไม้ประดับอื่นๆ และยังช่วยป้องกันปัญหาการแพร่กระจายของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ตลอดจนการระบาดของโรคและแมลงที่อาจติดมากับชนิดพันธุ์ดังกล่าว ซึ่งนับเป็นผลกระทบร้ายแรงที่เกิดกับระบบนิเวศ

ค. การเลือกตำแหน่งในการตกแต่งด้วยต้นไม้ ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การนำต้นไม้ไปใช้ประดับตกแต่งต้องคำนึงถึงตำแหน่ง หรือบริเวณที่เหมาะสม ในเขตพื้นที่ๆ สงวนไว้เป็นพื้นที่ธรรมชาติ เช่น บริเวณน้ำตก ถ้ำ ชายทะเล ฯลฯ ไม่ควรจัดตกแต่งด้วยต้นไม้เพิ่มเติมจนมีลักษณะไม่เป็นธรรมชาติ บริเวณเขตบริการหลักอาจตกแต่งด้วยต้นไม้ได้ตามสมควร เช่น บริเวณรอบๆ สำนักงานหรือที่ทำการฯ บริเวณอาคารศูนย์นิทรรศการ บริเวณบ้านพักนักท่องเที่ยว

บ้านพักของเจ้าหน้าที่ เป็นต้น โดยการปลูกต้นไม้เพื่อตกแต่งจะต้องให้มีลักษณะเป็นกลุ่มตามธรรมชาติ หรือมีรูปแบบที่แตกต่างจากธรรมชาติไม่มากจนเกินไป

ง. วัตถุประสงค์ในการใช้ต้นไม้แต่ละประเภท การนำต้นไม้ไปใช้ให้ตรงตาม วัตถุประสงค์ ไม่ว่าจะเพื่อความสวยงามหรือเพื่อการใช้ประโยชน์ จัดเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะต้องพิจารณา

- บริเวณป้ายทางเข้าแหล่งท่องเที่ยว และบริเวณโดยรอบสำนักงานหรือจุดที่เป็นศูนย์รวมของการให้บริการ ควรจัดตกแต่งภูมิทัศน์ให้สวยงามมากกว่าจุดอื่นๆ โดยใช้ต้นไม้ได้ทั้ง 4 ประเภทประกอบกัน

- การใช้ต้นไม้เป็นฉากกั้นเพื่อบังสายตาไม่ให้เห็นทัศนียภาพที่ไม่เหมาะสม ควรทำในบริเวณต่างๆ เช่น บริเวณที่ทิ้งขยะ บริเวณหน้าห้องน้ำ – ห้องสุขา ฯลฯ เป็นต้น โดยอาจใช้ไม้ยืนต้นไม้พุ่ม หรือใช้ร่วมกันทั้ง 2 ประเภท แต่ไม้ที่ใช้ควรมีทรงพุ่มที่มีความหนาแน่นตลอดปี ไม่ควรเป็นไม้ผลัดใบ

- การใช้ต้นไม้เพื่อให้ร่มเงา ควรทำในบริเวณที่ผู้ใช้ประโยชน์จำเป็นต้นแหว่พัก เช่น บริเวณลานจอดรถ บริเวณลานสำหรับนั่งพักผ่อน ฯลฯ โดยควรใช้ไม้ยืนต้นที่มีทรงพุ่มค่อนข้างหนาแน่นตลอดปี พุ่มใบกว้าง เจริญเติบโตเร็ว แข็งแรงและกิ่งไม้เปราะหักง่าย

- การใช้ต้นไม้เพื่อป้องกันการพังทลายของหน้าดิน ควรทำทุกบริเวณที่มีความเสี่ยง เช่น บริเวณที่ลาดชันมากๆ โดยอาจใช้ไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม และไม้คลุมดินประกอบกัน เพื่อลดความแรงของน้ำฝนที่ตกลงมากระทบผิวดิน

จ. รูปแบบของการออกแบบ การตกแต่งภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติควรออกแบบในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ (informal style) ที่เรียบง่าย กลมกลืนกับสภาพธรรมชาติดั้งเดิมของพื้นที่ มากกว่าลักษณะแบบประดิษฐ์ (formal style) การออกแบบในลักษณะที่เป็นธรรมชาตินอกจากจะให้ความงามที่กลมกลืนแล้ว ยังดูแลรักษาง่ายกว่าการออกแบบเป็นลักษณะแบบประดิษฐ์ สำหรับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน สามารถที่จะทำการออกแบบเป็นลักษณะแบบประดิษฐ์มาใช้ได้ แต่ต้องกลมกลืนกับสิ่งก่อสร้างเดิมในพื้นที่

ฉ. การใช้วัสดุประกอบภูมิทัศน์ ในกรณีของการนำวัสดุมาประดับพื้นที่เพิ่มเติม เพื่อให้การออกแบบภูมิทัศน์ดูสวยงามขึ้น เช่น โคมไฟ แผ่นทางเดิน หินขนาดต่างๆ ฯลฯ สิ่งที่ต้องพิจารณาเป็นพิเศษ คือ วัสดุที่นำมาใช้นั้นต้องกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติ ราคาไม่แพงทนทาน ดูแลรักษาง่าย ควรเน้นวัสดุที่หาได้ในพื้นที่แต่จะต้องไม่เป็นการทำลายธรรมชาติเพื่อนำเอาวัสดุนั้นมาใช้ เช่น การตัดต้นไม้ขนาดใหญ่เพื่อนำไม้มาทำเป็นแผ่นทางเดิน การระเบิดภูเขาเพื่อนำหินมาก่อสร้างหรือการทำลายปะการังเพื่อนำมาประดับ เป็นต้น

6. การดำเนินการพัฒนาตามผังบริเวณและแบบที่กำหนด

ในการนำแบบสิ่งอำนวยความสะดวกและแบบในการตกแต่งภูมิทัศน์ไปพัฒนาในพื้นที่จริงสิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญอย่างมาก 3 ประการ คือ

1) ผลกระทบจากการพัฒนาพื้นที่ เช่น การชะล้างพังทลายของดิน การรบกวนสัตว์ป่าที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียง การเกิดมลพิษทางเสียง ฯลฯ ผู้รับผิดชอบการพัฒนาจะต้องหาวิธีการป้องกันผลกระทบทุกรูปแบบที่อาจเกิด

2) พยายามลดของเสียและนำเศษวัสดุเหลือใช้มาใช้ประโยชน์ เช่น นำเศษไม้ในการก่อสร้างมาทำเป็นป้ายบอกทิศทาง ฯลฯ

3) พยายามใช้เทคโนโลยี และช่างที่มีในท้องถิ่น เพื่อกระจายรายได้จากการพัฒนาไปสู่ชุมชน และเพื่อความสะดวกในการบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกในระยะยาว

2.6 ทฤษฎีเรื่องพฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อมและความพึงพอใจ

2.6.1 สิ่งที่มีมนุษย์สัมพันธ์ด้วย (วิมลสิทธิ์ หรขางกูร, 2541 : 2)

มนุษย์มีความสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆรอบตัว มนุษย์มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมกายภาพได้แก่

รูปธรรม ได้แก่ สิ่งต่างๆที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น ภาชนะ เครื่องเรือน อาคาร ถนน ชุมชน หรือเมือง สภาพแวดล้อมทางอุณหภูมิจึงแสงสว่าง ระดับเสียงที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ฯลฯ ที่ปรากฏตามธรรมชาติ เช่น ต้นไม้ พืชพันธุ์ต่างๆ แม่น้ำ ลำธาร ที่ราบ ภูมิประเทศ ฯลฯ ตลอดจนภูมิอากาศ และเพราะว่ามนุษย์ไม่อาจอยู่อย่างโดดเดี่ยวได้ มนุษย์อยู่รวมกันเป็นกลุ่มสังคม มนุษย์จึงมีความสัมพันธ์กับมนุษย์ด้วยกันอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ มนุษย์มีความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกลุ่มสังคมที่เป็นองค์กรหรือสถาบัน คามบทบาทหน้าที่และโครงสร้างทางสังคม

นามธรรม ได้แก่ ระบบคุณค่าที่ยึดถือซึ่งเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมของกลุ่มสังคมข่าวสาร ความรู้ ความคิด ตลอดจนความรู้สึก และทัศนคติต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นตัวเองหรือของคนอื่นก็ตาม สิ่งที่เป็นนามธรรมนี้ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมกายภาพและความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกันเป็นไปได้โดยเป็นไปตามบรรทัดฐานที่สังคมกำหนดไว้ มนุษย์ไม่มีความจำเป็นต้องเกิดการเรียนรู้ใหม่หรือเกิดการคาดคะเนใหม่ในพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นทุกครั้งไป

เวลา ในชีวิตประจำวันกิจกรรมต่างๆมักเกิดขึ้นตามเวลา กิจกรรมอาจเปลี่ยนแปลงไปตามสัปดาห์ เดือน ปี หรือฤดูกาล โดยทั่วไป พฤติกรรมของมนุษย์ไม่ได้สัมพันธ์กับมิติทางด้านเวลาโดยตรงเหมือนอย่างเช่นการวิ่งแข่งหรือการแข่งขันอื่นๆ ที่กำกับโดยเวลา แต่เพราะว่ามนุษย์มีการจัดสรรเวลาที่ใช้ในการประกอบกิจกรรมประจำวัน พฤติกรรมของมนุษย์จึงผูกพันกับเวลาเสมอสิ่งที่กล่าวมาทั้งหมดล้วนเป็นองค์ประกอบของสภาวะหรือสภาพการณ์ที่เกิดความสัมพันธ์ขึ้นระหว่าง

มนุษย์กับสภาพแวดล้อม องค์ประกอบเหล่านี้ย่อมมีส่วนในการกำหนดสภาพทางพฤติกรรม อาจสนับสนุนหรืออุปสรรคต่อการเกิดพฤติกรรม

2.6.2 พฤติกรรมมนุษย์

ประกอบด้วยพฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) และพฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) ได้แก่พฤติกรรมที่ตัวเรารับรู้ เช่น การได้ยินเสียง การเข้าใจ การรู้สึกหิว ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ถือได้ว่าเป็นพฤติกรรมภายในมี 4 ลักษณะคือ

1. พฤติกรรมที่เป็นความรู้สึกจากการสัมผัส (Sensitive) เช่น การเห็น การได้ยินเสียง การได้กลิ่น การรับรู้ทางรสชาติ
2. พฤติกรรมที่เป็นการเข้าใจหรือ การตีความ (Interpreting) เช่น ถ้าเมื่อเรามองเห็นเพื่อนก็สามารถสื่อสารเข้าใจเพื่อนได้
3. พฤติกรรมที่เป็นความจำ (Remembering) เช่น เมื่อมีคนโทรศัพท์เข้ามา เราสามารถจำเสียงของเพื่อนได้
4. พฤติกรรมที่เป็นความคิด (Thinking) การคิดมีหลากหลายชนิดอาจเป็นการคิดสร้างสรรค์หรือ การคิดหาเหตุผล

2.6.2.1 กระบวนการทางพฤติกรรม (วิมลสิทธิ์ หรยางกูร, 2541 : 7-8) ในความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมภายนอกนั้น เกิดกระบวนการทางพฤติกรรม ที่แสดงถึงลักษณะเฉพาะทางพฤติกรรม อาจจำแนกขั้นตอนของกระบวนการทางพฤติกรรมตามลักษณะทางพฤติกรรมที่เด่นชัดและมีความเฉพาะพอต่อการจำแนกออกเป็น 3 กระบวนการย่อย ดังนี้

1. กระบวนการรับรู้ (Perception) คือกระบวนการที่รับข่าวสารจากสภาพแวดล้อมโดยผ่านทางประสาทสัมผัส กระบวนการนี้จึงรวมการรู้สึก (Sensation)
2. กระบวนการรู้ (Cognition) คือ กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตที่รวมการเรียนรู้ การจำ การคิด กระบวนการทางจิตดังกล่าวย่อมรวมถึงการพัฒนาด้วย กระบวนการรู้จึงเป็นกระบวนการทางปัญญาพร้อมกัน ในกระบวนการรับรู้และกระบวนการรู้ นี้ เกิดการตอบสนองทางอารมณ์ เกิดกระบวนการทางอารมณ์ (Affect) ทั้งกระบวนการรับรู้ กระบวนการรู้และกระบวนการทางอารมณ์ เป็นพฤติกรรมภายใน (Covert behavior)
3. กระบวนการเกิดพฤติกรรมในสภาพแวดล้อม (Spatial behavior) คือ กระบวนการที่บุคคลมีพฤติกรรมเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมผ่านการกระทำเป็นที่สังเกตได้จากภายนอก เป็นพฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior)

2.6.3 การรับรู้ (Perception) กับ การรู้ (Cognition) (วิมลสิทธิ์ หรยางกูร, 2541 : 10-11)

สำหรับนักจิตวิทยาที่เน้นการทดลองและนักจิตวิทยาที่ศึกษาทางสรีระวิทยา “Perception” หมายถึงการรับรู้ถึงเร้าภายนอกผ่านการรู้สึก (sensation) โดยเข้ามาทางประสาทสัมผัส ส่วนนักจิตวิทยาทางบุคลิกภาพทางสังคม มักใช้ “Perception” ในความหมายที่ครอบคลุมกว่า คือรวมทั้งการรับรู้

บุคคลอื่น และความรู้สึกที่มีต่อบุคคลอื่น สำหรับนักสังคมวิทยานักภูมิศาสตร์ทางสังคม นักปกครอง “Perception” ได้รวมความหมายไว้มากมาย รวมการรับรู้ ความจำ การเกิดจินตภาพ ความชอบพอทัศนคติ ฯลฯ นั่นคือ รวมกระบวนการทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม

อย่างไรก็ตามเราอาจเน้นความแตกต่างระหว่างกระบวนการรับรู้ และกระบวนการรู้ตรงประเด็นหลัก คือ กระบวนการรับรู้ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในขณะนั้นและเกี่ยวข้องกับสิ่งเร้ากล่าวคือ มีพฤติกรรมตอบสนองทันทีภายหลังเมื่อเกิดการกระตุ้นพลังงานผ่านทางประสาทสัมผัสไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมภายในหรือภายนอก และการตอบสนองที่เรียกได้ว่าเป็นกระบวนการรับรู้ นั้น ส่วนมากเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติทางกายภาพของสิ่งเร้า นั่นคือการรับรู้เรื่องของจิตวิทยาทางระบบประสาท (neuropsychology) ส่วนกระบวนการรู้ นั้นเป็นกระบวนการทางพฤติกรรม ที่เกิดการตอบสนองที่ไม่ได้เกิดขึ้นในทันทีตามหลังสิ่งเร้าและไม่จำเป็นต้องอาศัยสิ่งเร้า พฤติกรรมที่เกิดขึ้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับกลไกของกระบวนการรับรู้ แต่ขึ้นอยู่กับกลไกของกระบวนการรู้ภายในตัวมนุษย์อันได้แก่ การใช้กระบวนการคิด การตัดสินใจ การจำ การมีสมมติฐาน

พฤติกรรมตอบสนองทั้งหลายของมนุษย์ในปัจจุบันและในอนาคต กระบวนการต่างๆ ที่ว่านั้นได้แก่ การรู้สึก การรับรู้ การเกิดจินตภาพ การจำการระลึก การเกิดความรู้สึกทางอารมณ์ การใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา การประเมินและการตัดสินใจ นั่นคือ กระบวนการรับรู้เป็นกระบวนการย่อยของกระบวนการรู้ประเด็นอยู่ที่ว่า สิ่งมีอยู่ในโครงสร้างของการรู้ (cognitive structure) หรือที่ปรากฏเป็นระบบโมโนทัศน์ (conceptual system) นั้น มีอิทธิพลต่อการรับรู้เสมอ

2.6.4 การออกแบบสภาพแวดล้อม (จันทน์ เพชรานนท์, 2545 : 1-8)

สาเหตุที่ทำให้มนุษย์ต้องสร้างทำสภาพแวดล้อมขึ้นมา นี้ มาจากความต้องการมีชีวิตรอดในสังคมของโลกนั่นเอง สภาพแวดล้อมจึงเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคมที่เกิดขึ้นจากการร่วมกันสร้างทำของมนุษย์ โดยมีธรรมชาติความเป็นสัตว์สังคมของมนุษย์เป็นแรงขับเคลื่อน และส่งผลเป็นความต้องการของมนุษย์ ดังนั้นเมื่อมนุษย์เป็นผู้ออกแบบหรือเป็นผู้จัดการสภาพแวดล้อมมนุษย์จึงต้องทำความเข้าใจความต้องการของมนุษย์ให้ได้ ความหมายการออกแบบสภาพแวดล้อมจึงเป็นเรื่องการสนองความต้องการมนุษย์ที่สัมพันธ์กันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในสังคมของมนุษย์ ที่ไม่ได้หมายถึงเฉพาะการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพเท่านั้น แต่เป็นการเชื่อมโยงกายภาพชีวภาพ และจิตภาพสังคมและวัฒนธรรมนั้นๆ

ความหมายการออกแบบสภาพแวดล้อมในมิติทางด้านกายภาพ

การออกแบบที่คำนึงถึงประโยชน์สุขและรูปทรงที่สอดคล้องกับสรีระร่างกายมนุษย์ และกายภาพของพื้นที่ และความสวยงามซึ่งเน้นแนวคิดสร้างสรรค์เชิงศิลปะทัศนภาพเป็นหลักเน้นแนวคิดสร้างสรรค์รูปทรงทางกายภาพของพื้นที่ในขั้นตอนการออกแบบมากกว่า

ความหมายการออกแบบสภาพแวดล้อมในมิติของระบบสภาพแวดล้อม

ความหมายแบบกว้างๆ หมายถึงการสร้างทำสิ่งที่มีมนุษย์ต้องการ แลหมายถึงการสร้างผลงานทางสถาปัตยกรรมที่เน้นความเป็นมนุษย์ภายใต้การเข้าใจพฤติกรรมผู้ใช้สภาพแวดล้อมตามหลักสังคมศาสตร์แล้ว ความหมายอีกอย่างหนึ่งคือการออกแบบที่เน้นเกี่ยวกับระบบสภาพแวดล้อม (Environmental System) คือกล่าวถึงภาวะความสบาย (Comfort Condition) ของมนุษย์ โดยความหมายของการออกแบบสภาพแวดล้อมในลักษณะนี้เกี่ยวข้องกับความหมายเชิงกายภาพ แต่โน้มเอียงไปในเรื่องการใช้พลังงานที่ทำให้เกิด แสง สี เสียง อุณหภูมิ และสัมผัสของวัสดุ กับระบบของสาธารณูปโภค สาธารณูปการต่างๆที่ทำให้มนุษย์มีความสะดวกสบายต่อการใช้งานในสภาพแวดล้อม

แต่ปัจจุบันการออกแบบระบบสภาพแวดล้อมนี้ได้โยงไปสู่นิวความคิดใหม่ในการพัฒนา คือ เน้นการสร้างระบบสภาพแวดล้อมแบบยั่งยืน อนุรักษ์ทรัพยากรและพลังงานธรรมชาติ สร้างสภาพแวดล้อมแบบสะอาด หรือสภาพแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพโดยปรากฏอยู่ในการออกแบบธรรมชาติ (Green Design) แบบนิเวศ (Ecologic Design or Eco Design) แบบยั่งยืน (Sustainable design) ภายใต้งานใจของการรักษาสภาพแวดล้อมของโลกโดยรวมให้มีทรัพยากรพอเพียงในอนาคต และไม่เบียดบังธรรมชาติมากเกินไป

แนวความคิดหลักหรือกระบวนการที่สำคัในการออกแบบสภาพแวดล้อม

จากความหมายของการออกแบบสภาพแวดล้อมในหลายๆมิติ ทั้งในเชิงกายภาพที่เน้นประโยชน์ใช้สอยควบคู่กับความงามของรูปทรง โดยให้ความสำคัญต่อระบบกิจกรรมและแนวคิดแบบวัตถุนิยม เชิงพฤติกรรมศาสตร์ที่เน้นกระบวนการทางสังคมศาสตร์เพื่อเข้าใจทั้งทางกายและจิตใจ และเชิงระบบสภาพแวดล้อมที่เน้นเทคนิคทางวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และนิเวศวิทยาในการสร้างภาวะความสบาย เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับแนวความคิดหลักในการพัฒนาโลกในปัจจุบัน สามารถสรุปเป็นกระบวนการที่สำคัในการออกแบบสภาพแวดล้อมได้ 3 กระบวนการที่สำคัดังนี้

กระบวนการที่ 1 การออกแบบโดยให้ความสำคัญต่อตัวตนที่ ที่สภาพแวดล้อมนั้นๆอยู่ (Place Paradigm) แนวความคิดนี้ ก็คือการเชื่อมโยงการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ตามที่ดำเนินการอยู่โดยทั่วไป ผนวกกับการให้ความสำคัญในเรื่องพฤติกรรมมนุษย์ตามระบบสังคมและวัฒนธรรมในแต่ละพื้นที่ โดยเน้นการสร้างรูปทรงของสภาพแวดล้อมต่างๆ เพื่อสนองความต้องการมนุษย์ทางด้านประโยชน์ใช้สอยและความงาม(Form follow Function) ที่สอดคล้องกับกิจกรรมและพฤติกรรมมนุษย์ภายใต้เงื่อนไขของสภาพแวดล้อมในสังคมและวัฒนธรรมของพื้นที่นั้นๆ โดยให้ความสำคัญกับตัวที่ตั้ง ความเป็นท้องถิ่น ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ สภาพภูมิทัศน์ที่มีอยู่ และวิถีชีวิต เช่นการออกแบบสถาปัตยกรรมแบบท้องถิ่น (Vernacular Architecture) ที่แสดงออกถึงความรู้สึกของความเป็นพื้นที่นั้นๆ (Sense of place) และคนในพื้นที่นั้นๆมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Sense of Belonging) สรุปได้ง่ายๆ คือ ไม่ใช่ของสากล เป็นของเฉพาะที่เฉพาะคน

จะเห็นว่าแนวคิดในการออกแบบสภาพแวดล้อมแบบนี้ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคมและวัฒนธรรมเป็นหลัก ดังนั้นการออกแบบการออกแบบจะต้องทำความเข้าใจกับพื้นที่นั้นๆ เป็นอย่างคิ

ทั้งกายภาพพื้นที่ ระบบสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งมีความหลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ เช่น เมื่อทำการออกแบบชุมชนเมืองประวัติศาสตร์ที่มีการอนุรักษ์ และวิถีชีวิตได้เปลี่ยนไปเป็นการรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว เราก็ต้องเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกระแสโลก แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องรักษานิเวศเมืองไว้ด้วย หรือเมื่อออกแบบโรงแรมและสถานที่พักตากอากาศชายทะเล บนเขาหรือใกล้ป่า เราก็ต้องคำนึงถึงสภาพของพื้นที่นั้นๆ ทั้งกายภาพและชุมชนที่อยู่รอบๆ และต้องเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมนั้นๆ ด้วยไม่ไปข่มสภาพแวดล้อมเดิม ในขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้รับประโยชน์ได้ดั้งเดิม ไม่ใช่อย่างที่เรพบเห็นในบ้านเราสร้างโรงแรมริมทะเลก็ยึดพื้นที่ริมทะเลมาเป็นของตัวเอง คนในท้องถิ่นก็ไม่มีโอกาสใช้

การยึดคิดหรือให้ความสำคัญกับพื้นที่ ก็ไม่ได้หมายถึงตัวอย่างที่กล่าวถึงในเชิงอนุรักษ์เพียงอย่างเดียว แต่สามารถใช้ในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยได้เสมอ เพียงแต่ต้องทำความเข้าใจกับความเป็นมาและการพัฒนาของพื้นที่นั้นๆ อย่างเป็นลำดับ โดยมีหลักการว่าต้องพัฒนาอย่างประนีประนอม กับสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ได้ในขนาดที่กำลังคิด ไม่ใช่อยากสร้างอะไร รูปแบบอย่างไร อยากชูด อยากทำลาย ก็ทำกันไปตามใจชอบ โดยไม่แยแสต่อสถานที่นั้นๆ เลย

กระบวนทัศน์ที่ 2 การให้คนมีส่วนร่วมในการออกแบบ (Participatory Paradigm) เป็นแนวความคิดที่คำนึงถึงพฤติกรรมมนุษย์เป็นสำคัญ โดยเน้นให้คนในสังคมสภาพแวดล้อมนั้นๆ มีส่วนร่วมในการกำหนดสภาพแวดล้อม หรือมีสิทธิเพิ่มเติมที่ในการแสดงความคิดเห็นหรือแนวคิดในการออกแบบ โดยเฉพาะในพื้นที่สาธารณะเพื่อมิให้เกิดผลกระทบในทางลบต่อชุมชน การเน้นการมีส่วนร่วมของคนในสังคมต่างๆ นี้ก็เพื่อลดความขัดแย้งในสังคมนั้นๆ และสามารถได้ความต้องการที่แท้จริงของคนโดยรวม ซึ่งโดยทั่วไปจะดำเนินการมีส่วนร่วมด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน (Public Hearing) เช่น การออกแบบเมือง หรือโครงการสาธารณะของชุมชน หรือการขึ้นโครงการทางธุรกิจและอุตสาหกรรมในเมืองหรือในชุมชนใดๆ ก็ตาม จะต้องไปทำการสำรวจความคิดเห็นของคนที่อยู่ในพื้นที่นั้นๆ ว่ามีความต้องการหรือไม่ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด คือกรณีเขื่อน โรงบำบัดน้ำเสียรวมของเมือง ที่ทั้งขยะและกำจัดขยะของเมือง หรือแม้แต่การเกิดศูนย์การค้าที่ทำลายเศรษฐกิจชุมชน การสร้างถนนที่ทำลายเมืองอนุรักษ์ การสร้างบ่อนกาสิโนในเมืองท่องเที่ยว การสร้างโรงแรมในอุทยานแห่งชาติ ฯลฯ เหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาในการออกแบบสภาพแวดล้อม ที่จะต้องให้คนและชุมชนมีส่วนร่วมเป็นอย่างมาก

อย่างไรก็ตาม ไม่ได้ใช้ในโครงการสาธารณะของชุมชน เมือง ภาค หรือประเทศเท่านั้น แต่ในโครงการส่วนตัวต่างๆ เช่นที่บ้าน ที่ทำงาน ก็ต้องให้ผู้ใช้ทุกคนมีส่วนร่วมในการออกแบบสภาพแวดล้อมนั้นๆ ด้วย ซึ่งอาจกระทำตั้งแต่การสร้างโปรแกรมการออกแบบ (Programming) หรือใช้การวิจัยด้วยการประเมินผลหลังการครอบครอง (Post Occupancy Evaluation) เพื่อนำไปเป็นเกณฑ์ในโปรแกรมการออกแบบต่อไป ซึ่งผลการมีส่วนร่วมจะทำให้ทุกคนอยู่ในสังคมได้อย่างมีสุข และมีความสอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย

กระบวนทัศน์ที่ 3 การออกแบบให้เกิดความยั่งยืน (Sustainability Paradigm) เป็นแนวที่ ต้องการร่วมกันแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลก โดยเน้นการออกแบบที่ไม่เบียดเบียนทรัพยากรธรรมชาติ ของโลกที่ลดน้อยถอยลง และคำนึงถึงคุณภาพชีวิตมนุษย์มากขึ้น ในแนวคิดนี้ก็คือการออกแบบ สภาพแวดล้อมที่อาศัยเทคนิคทางวิทยาศาสตร์ และหลักการวิศวกรรมศาสตร์ร่วมกันสร้างสภาวะ ความสบายให้กับมนุษย์ ภายใต้งานไขการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติของโลก โดยมุ่งหวังว่าจะช่วยรักษามนุษยชาติกับโลกให้คงอยู่ร่วมกันอย่างสมดุล และยาวนานที่สุดเท่าที่จะ ทำได้ การออกแบบสภาพแวดล้อมแบบนี้จะใช้หลักการอยู่อย่างพอเพียงด้วยตนเอง และใช้ธรรมชาติ อย่างละมุนละม่อม ปัจจุบัน กระแสการออกแบบที่ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ กำลัง เป็นแนวคิดที่ได้รับการตอบรับมากขึ้น มีการสร้างแนวทางออกแบบที่เรียกว่า กรีนดีไซน์ (Green Design) การออกแบบเชิงนิเวศ การออกแบบยั่งยืน ซึ่งไม่ได้เน้นเพียงการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ทางวัตถุเท่านั้น แต่รวมถึงการรักษาทรัพยากรมนุษย์ด้วย เช่น การใช้พลังงานแสงอาทิตย์เพื่อ ทดแทนการใช้พลังงานจากน้ำมันที่กำลังจะหมด เป็นการประหยัดการใช้พลังงาน และช่วยลด มลพิษในอากาศ ซึ่งเป็นผลดีต่อสุขภาพ การออกแบบพื้นที่ใช้สอยให้มีขนาดเล็กลง และใช้วัสดุ ธรรมชาติทนการใช่วัสดุสังเคราะห์ในขนาดที่เหมาะสม จะช่วยลดการใช้พลังงาน ลดขยะ และสารพิษ ที่ตกค้าง เป็นต้น

แนวคิดการออกแบบสภาพแวดล้อมแบบยั่งยืนนี้ เป็นหลักการใหม่ที่หวนคืนสู่หลักการ เบื้องต้นที่มนุษย์เริ่มสร้างสภาพแวดล้อม แต่นั่นไม่ได้หมายความว่า มนุษย์ต้องกลับไปอยู่ใน สภาพแวดล้อมแบบเก่าที่ไม่สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปมากมาย แล้ว เพราะยังมีเงื่อนไขภาวะความสบายอยู่ในแนวคิดนี้ เพียงแต่มนุษย์ต้องนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ มาผสานกับผลประโยชน์ที่ไม่ทำร้ายธรรมชาติและนำไปใช้ในขนาดพอดี โดยอาจจะต้องปรับเปลี่ยน พฤติกรรมการบริโภคทรัพยากรให้น้อยลงกว่าที่เป็นอยู่บ้าง

เมื่อนำกระบวนทัศน์ทั้ง 3 ไปพิจารณาต่อ จะเห็นว่ากระบวนทัศน์ทั้ง 3 ไม่สามารถแยก จากกันอย่างเด็ดขาด ทั้ง 3 กระบวนทัศน์มีความเชื่อมโยงกัน ทับซ้อนกัน และเป็นเรื่องที่มีแนวคิด สอดคล้องกัน โดยให้ความสำคัญกับตัวมนุษย์และสภาพแวดล้อมเท่าๆกัน เพราะเมื่อให้ความสำคัญ กับสถานที่ (Place) นั่นคือเราให้ออกาสสภาพแวดล้อมที่อยู่ภายใต้การควบคุมของธรรมชาติ และ ภายใต้อาณาเขตการควบคุมของสังคมมนุษย์มีส่วนร่วมในการออกแบบ เมื่อมนุษย์มีส่วนร่วมในการ ออกแบบ (Participation) นั้นหมายถึง เราสร้างสภาพแวดล้อมภายใต้งานไขทางสังคม และวัฒนธรรม ของมนุษย์ในที่นั้นๆ ซึ่งก็คือเราให้ความสำคัญกับสถานที่ และเมื่อเราให้ความสำคัญกับที่และให้ ความสำคัญกับคนไปพร้อมๆกัน ก็คือเราคิดถึงความยั่งยืน (Sustainability) เพราะเราลดการทำลาย สถานที่ให้น้อยลง และคนมีส่วนร่วมในการรักษาธรรมชาติมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันธรรมชาติก็ช่วย ให้มนุษย์มีชีวิตอยู่รอดตลอดไปภายใต้การแบ่งปันที่สมดุลซึ่งกันและกัน

2.6.5 แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้อาคาร

มนุษย์มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ มีความสัมพันธ์กับบุคคล หรือกลุ่มสังคมที่เป็นองค์กรหรือสถาบันตามบทบาทหน้าที่ โดยเป็นไปตามความจำเป็น ตามเป้าหมายของบุคคลนั้นๆ ตามการคาดการณ์ในอนาคตและสิ่งสำคัญที่สุด คือประสบการณ์ในอดีตของแต่ละบุคคลที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อพฤติกรรมและการรับรู้สภาพแวดล้อม งานออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพจึงต้องมีความสอดคล้องกับประสบการณ์ในอดีตของบุคคลต่างๆ มาพิจารณาในการออกแบบด้วย ดังนั้นหลักการออกแบบจึงเน้นความสำคัญของการจัดระเบียบสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เกิดเอกภาพ ดังทฤษฎีเกสตัดต์ที่ว่า ทั้งหมดย่อมมากกว่าผลรวมขององค์ประกอบคือ หลักรูปทรงที่ง่ายชัดเจนและหลักรูปทรงที่มีลักษณะปิดล้อม ซึ่งบุคคลมีแนวโน้มที่จะรับรู้สิ่งต่างๆ ในลักษณะที่สมบูรณ์โดยการปิด หลักความเปรียบต่าง คือหลักการรับรู้ภาพและพื้นในรูปทรงขนาด หรือองค์ประกอบของรูปทรง หลักความกลมกลืนและหลักจังหวะ เป็นหลักการรวมกลุ่มขององค์ประกอบที่เกิดจากความคล้ายคลึงกัน ความใกล้ชิดกันและความต่อเนื่องกัน

มนุษย์จะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ใดที่หนึ่ง เพื่อประกอบกิจกรรมตามความต้องการ และความเหมาะสม มนุษย์จึงมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สัมพันธ์กับมนุษย์ด้วยกัน และมีการกระทำต่อกันเสมอ ในกรณีที่มีการอยู่ร่วมกันจำนวนมาก ย่อมมีปัญหาของการอยู่ร่วมกัน ดังนั้นกลไกสำคัญของการควบคุมพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมของมนุษย์ที่อยู่ร่วมกัน ได้แก่ การมีอาณาเขตครอบครอง (Territoriality) พฤติกรรมที่เว้นว่างส่วนบุคคล (Personal Space Behavior) และภาวะความเป็นส่วนตัว (Privacy)

การมีอาณาเขตครอบครอง (Territoriality) ของมนุษย์ขึ้นอยู่กับบทบาททางสังคม ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล อีกทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมตามความต้องการ โดยการจัดระเบียบหรือปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม เพื่อลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นได้ จากการรุกรานเข้าไปในอาณาเขตครอบครองของบุคคลอื่น โดยผู้บุกรุกไม่ได้มีบทบาท หรือหน้าที่เกี่ยวข้องกับอาณาเขตดังกล่าว ขอบเขตของอาณาเขตครอบครอง แบ่งออกได้เป็น 3 ระดับคือ อาณาเขตที่เว้นว่างส่วนบุคคล เป็นบริเวณที่ใกล้ชิดและอยู่รอบตัวเรา อาณาเขตส่วนบุคคล เป็นอาณาเขตกึ่งส่วนบุคคล และอาณาเขตอื่นๆ ที่ใช้เป็นประจำ และเป็นส่วนต่อเนื่องจากที่เว้นว่างส่วนบุคคล อาณาเขตสาธารณะทั่วไป เป็นอาณาเขตอื่นๆ ที่ไม่ได้ใช้เป็นประจำ ไม่มีความคุ้นเคยและไม่มีขอบเขตที่ชัดเจน สรุปได้ว่า อาณาเขตที่เว้นว่างส่วนบุคคลจึงเป็นอาณาเขตที่มีความชัดเจนมากที่สุด และมีความสำคัญกับบุคคลมากที่สุด ซึ่งมีบทบาทโดยตรงต่อการใช้สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และเป็นแนวทางชี้นำในการจัดสภาพแวดล้อมอีกด้วย

พฤติกรรมที่เว้นว่างส่วนบุคคล (Personal Space Behavior) คือการรักษาระดับให้เกิดความสัมพันธ์ หรือการกระทำต่อกันให้เหมาะสม ขนาดและรูปทรงของที่เว้นว่างส่วนบุคคลไม่แน่นอนตายตัว มักแปรเปลี่ยนไปตามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ สภาพแวดล้อมทางกายภาพและ

ลักษณะของกิจกรรมการกระทำต่อกัน แนวทางการออกแบบที่พิจารณาตามพฤติกรรมที่เว้นว่างส่วนบุคคล แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นคือ ประเด็นที่ 1 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดึงบุคคลเข้าหากันหรือแยกบุคคลออกจากกัน ประเด็นที่ 2 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพตามระดับความต้องการข่าวสารที่บุคคลได้รับ หรือส่งออก โดยเฉพาะข่าวสารการติดต่อสื่อสารผ่านทางสายตาต่อกัน

ภาวะความเป็นส่วนตัว (Privacy) เป็นการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างตัวเองกับบุคคลอื่น โดยการควบคุมขอบเขตระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม และสามารถปรับให้เกิดภาวะความเป็นส่วนตัวตามที่ต้องการในสภาพการณ์ต่างๆ กันได้ แนวทางการออกแบบสภาพแวดล้อมให้เกิดภาวะความเป็นส่วนตัว ประกอบด้วยหลักสำคัญคือ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ช่วยให้บุคคลสามารถปรับการเปิดหรือปิดตัวเองจากพื้นที่ที่เนกประสงค์ เช่น การลดความหนาแน่นของพื้นที่ใช้สอย การลดขนาดพื้นที่ใช้สอยร่วมกัน โดยแยกเป็นส่วนตัวใช้สอยย่อยๆ การหลีกเลี่ยงการจัดพื้นที่โล่งๆ ที่ไม่มีใครเป็นเจ้าของ และการแยกระหว่างอาณาบริเวณส่วนตัวกับอาณาเขตสาธารณะให้ชัดเจน

จากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมกับผู้ใช้อาคารดังกล่าว หากมีการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการทางพฤติกรรม ของผู้ใช้อาคารที่มีคุณลักษณะแตกต่างกัน จะทำให้ผู้ใช้อาคารเกิดความพึงพอใจต่อการใช้สอยสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และเป็นแรงเสริมให้มีการใช้อาคาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นทฤษฎีที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมให้น่าอยู่น่าอาศัย (วิมลสิทธิ์ หรยางกูร, 2541)

พฤติกรรมและกิจกรรมที่นำไปสู่การศึกษาเอกลักษณ์ของสภาพแวดล้อม นั้นพิจารณาจากพื้นที่ใช้สอยความต้องการใน โครงการว่าเมืองประกอบด้วยอะไรบ้าง (Elements) มีลักษณะการดำเนินการจัดการอย่างไร (Organizations Operation) มีความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในของแต่ละพื้นที่ใช้สอยอย่างไร และเชื่อมโยงกับองค์ประกอบในระหว่างพื้นที่ใช้สอยอื่นๆ อย่างไร (Relationship) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์หน้าที่ใช้สอย และกิจกรรมใช้สอยของโครงการ (Function and Activity Analysis) (จินตนิ เพชรานนท์, 2542 : 40)

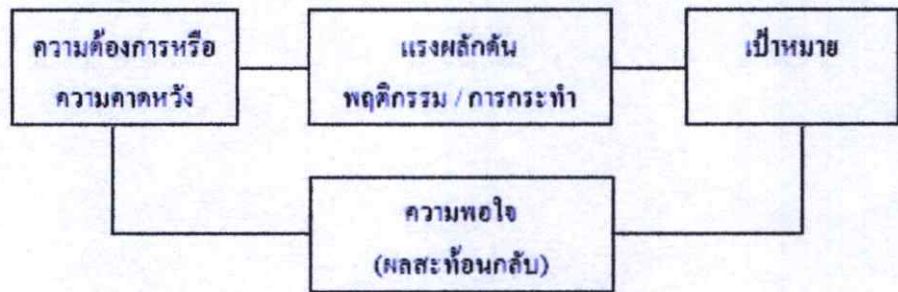
2.6.6 ความพึงพอใจ

2.6.6.1 ความหมายของความพึงพอใจ (พัชรา ลาภกลีชัย, 2546 : 12-18)

คำว่า “พึงพอใจ” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Satisfaction” ซึ่งมีความหมายโดยทั่วไปว่า “ระดับความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง” (จิตตินันท์ เคะชคุปต์, 2543 : 19) และมีนักวิชาการและนักจิตวิทยาให้ความหมายไว้ดังนี้รวม (จัมทร์เทัญ คูเทศานันท์, 2542 : 47 ; อ้างอิงจาก Vroom, 1964 : 328 Working and Motivation) กล่าวว่าทัศนคติและความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งสามารถใช้แทนกันได้ เพราะทั้งสองคำนี้หมายถึง ผลที่ได้จากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ทัศนคติด้านบวกจะแสดงให้เห็นสภาพความพึงพอใจในสิ่งนั้น และทัศนคติด้านลบจะแสดงให้เห็นสภาพความไม่พึงพอใจไวส์แมน (จัมทร์เทัญ คูเทศานันท์, 2542 : 47 ; อ้างอิงจาก Wolman, 1973 :

304 Dictionary of Behavioral Science) ให้ความหมายความพึงพอใจว่า ความพอใจ คือ ความรู้สึก (Feeling) มีความสุขเมื่อประสบผลสำเร็จตามคาดหวัง ความต้องการจากแรงจูงใจแมคคอร์มิค (วัฒนา เพ็ชรวงศ์, 2542 : 17 ; อ้างอิงจาก McCormick, 299 Industrial Psychology) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นแรงจูงใจของมนุษย์ที่ตั้งอยู่บนความต้องการขั้นพื้นฐาน (Basic needs) มีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดกับผลสัมฤทธิ์และแรงจูงใจ (Incentive) และพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการ

มัลลินซ์ (วัฒนา เพ็ชรวงศ์, 2542 : 17 ; อ้างอิงจาก Mullins, 1985 : Management and Organization Behavior) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ หลายๆ ด้านเป็นสภาพที่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในงานทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ เกิดจากมนุษย์จะมีแรงผลักดันประการใดในตัวบุคคล ซึ่งเกิดจากการที่ตนเองพยายามจะบรรลุถึงเป้าหมายบางอย่างนั้น แล้วจะเกิดความพอใจเป็นผลสะท้อนกลับไปยังจุดเริ่มต้นเป็นกระบวนการหมุนเวียนต่อไปอีก ตามภาพประกอบ

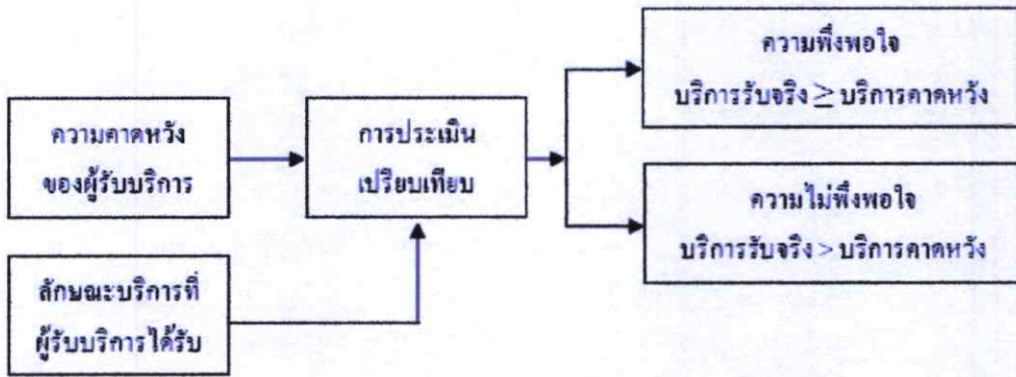

ภาพที่ 2.37 แสดงการเชื่อมโยงการเกิดความพอใจของบุคคล

วัฒนา เพชรวงศ์ (2542 : 18) ได้สรุปว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึก หรือทัศนคติทางด้านบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ แต่ทั้งนี้ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันขึ้นกับค่านิยมและประสบการณ์ที่ได้รับ

2.6.6.2 ความพึงพอใจของผู้รับบริการ

โอลิเวอร์ (จิตตินันท์ เศษะคุปต์, 2543 : 19 ; อ้างอิงจาก Oliver, 1980 : 460 A Cognitive Model of the Antecedents and Consequences of Satisfaction Decisions) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจของผู้บริโภคหมายถึง ภาวะการแสดงออกที่เกิดจากการประเมินประสบการณ์การซื้อและการใช้สินค้าและบริการซึ่งอาจขยายความได้ชัดเจนว่า ความพึงพอใจหมายถึง ภาวะการแสดงออกถึงความรู้สึกในทางบวกที่เกิดจากการประเมินเปรียบเทียบประสบการณ์ การได้รับบริการที่ตรงกับสิ่งที่ลูกค้าคาดหวังหรือดีเกินกว่าความคาดหวังของลูกค้าในทางตรงกันข้าม ความไม่พึงพอใจ หมายถึง ภาวะการแสดงออกถึงความรู้สึกในทางลบที่เกิดจากการประเมินเปรียบเทียบประสบการณ์ การได้รับบริการที่ต่ำกว่าความคาดหวังของลูกค้า ดังภาพประกอบ

ภาพที่ 2.38 แสดงการเชื่อมโยงความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจของผู้รับบริการ

จากการศึกษาความหมาย ความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในการบริการ สรุปได้ว่าเป็นระดับความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่างๆ ของบุคคลตามความรู้ความเข้าใจที่ต้องการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้ โดยเปรียบเทียบสิ่งที่ได้รับจริงมากกว่าหรือเท่ากับที่คาดหวังไว้ บุคคลนั้นจะรู้สึกไม่พึงพอใจในทางตรงกันข้าม ถ้าสิ่งที่ได้รับจริงน้อยกว่าที่คาดหวังไว้ บุคคลนั้นจะรู้สึกไม่พึงพอใจ ซึ่งความรู้สึกนี้สามารถแปรเปลี่ยนได้หลายระดับตามปัจจัยแวดล้อมและเงื่อนไขของการบริการในแต่ละครั้งได้

ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ มีปัจจัยสำคัญดังนี้

1. ผลกระทบบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ จะเกิดขึ้น เมื่อได้รับบริการที่มีลักษณะคุณภาพ และระดับการให้บริการตรงกับความต้องการ ความเอาใจใส่ขององค์กรในการออกแบบผลิตภัณฑ์ ด้วยความสนใจในรายละเอียดของสิ่งที่ลูกค้าต้องการ ใช้ในชีวิตประจำวันวิธีการใช้หรือสถานการณ์ที่ลูกค้าใช้สินค้าหรือบริการแต่ละอย่าง และคำนึงถึงคุณภาพของการนำเสนอบริการเป็นส่วนสำคัญในการที่จะสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า

2. ราคาค่าบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการขึ้นอยู่กับราคาค่าบริการที่ผู้รับบริการยอมรับพิจารณาว่า เหมาะสมกับคุณภาพของการบริการตามความเต็มใจที่จะจ่าย (Willingness to pay) ของผู้รับบริการ

3. สถานที่บริการ การเข้าถึงบริการ ได้สะดวกเมื่อลูกค้ามีความต้องการข้อมก่อนให้เกิดความพึงพอใจต่อการบริการ ทำเลที่ตั้งและการกระจายสถานที่บริการให้ทั่วถึง

4. การส่งเสริมแนะนำบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการเกิดขึ้นจากการได้ข้อมูล ข่าวสาร หรือบุคคลอื่นกล่าวขานถึงคุณภาพของการบริการ ไปในทางบวก ซึ่งหากตรงกับความเชื่อที่มีอยู่ก็จะรู้สึกดีกับบริการดังกล่าว อันเป็นแรงจูงใจผลักดันให้มีความต้องการบริการตามมา

5. ผู้ให้บริการ ผู้ประกอบการ ผู้บริหารการบริการและปฏิบัติการบริหาร ล้วนเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติงานบริการ ให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจทั้งสิ้นผู้บริหารการ

บริการที่วางแผนนโยบายการบริการ โดยคำนึงถึงความสำคัญของลูกค้าเป็นหลัก ย่อมสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้เกิดความพึงพอใจได้ง่าย

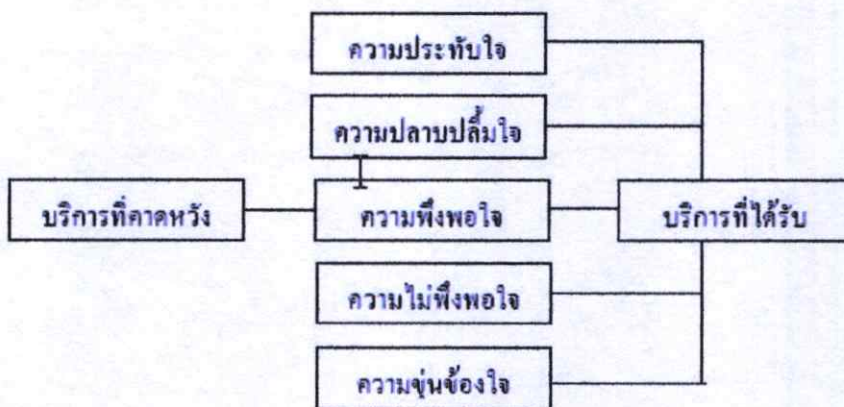
6. สภาพแวดล้อมของการบริการ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของการบริการมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของลูกค้า ลูกค้ามักจะชื่นชมสภาพแวดล้อมของการบริการที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคารสถานที่ ความสวยงามของการตกแต่งภายในด้วยเฟอร์นิเจอร์และการให้สีสันทันการจัดแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วนตลอดจนการออกแบบวัสดุเครื่องใช้ในงานบริการ

7. กระบวนการบริการ วิธีการนำเสนอบริการ ในกระบวนการบริการเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า ประสิทธิภาพของการจัดการระบบการบริการส่งผลให้การปฏิบัติงานบริการแก่ลูกค้าได้อย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ

2. ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ระดับ คือ

2.1 ความพึงพอใจที่ตรงกับความคาดหวัง เป็นการแสดงความรู้สึกยินดี มีความสุขของผู้รับบริการ เมื่อได้รับการบริการที่ตรงกับความคาดหวังที่มีอยู่

2.2 ความพึงพอใจที่เกินความคาดหวัง เป็นการแสดงความรู้สึกปลาบปลื้มใจหรือประทับใจของผู้รับบริการ เมื่อได้รับการบริการที่เกินความคาดหวังที่มีอยู่สำหรับความไม่พึงพอใจเป็นการแสดงความรู้สึกไม่พอใจ อารมณ์ไม่ดี เนื่องจากไม่ได้รับบริการตรงกับความคาดหวัง

ภาพที่ 2.39 แสดงการเชื่อมโยงระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ

2.6.6.3 ความสำคัญของความพึงพอใจในการบริการ

การศึกษาความพึงพอใจของลูกค้าตลอดจนผู้ปฏิบัติงานบริการจึงเป็นเรื่องสำคัญ ที่จะนำความรู้ความเข้าใจ มาปรับปรุงให้ได้เปรียบในเชิงการแข่งขันด้านการตลาด เพื่อความก้าวหน้าและกาเจริญเติบโตของธุรกิจบริการอย่างไม่หยุดยั้ง และส่งผลให้สังคมส่วนรวม มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ความพึงพอใจจึงมีความสำคัญต่อผู้ให้บริการและผู้รับบริการ

1. ความสำคัญต่อผู้ให้บริการ ที่องค์กรต้องคำนึงถึงความพึงพอใจ ต่อการบริการ ต่อไปนี้

1.1 ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะของการบริการ ผู้บริหารการบริการ และปฏิบัติงานบริการจำเป็นต้องสำรวจความพึงพอใจของลูกค้า เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์บริการ และลักษณะของการนำเสนอบริการที่ลูกค้าชื่นชอบ เพราะข้อมูลดังกล่าวจะบ่งบอกถึงการประเมินความรู้สึกลึก และความคิดเห็นของลูกค้าต่อคุณสมบัติของการบริการที่ลูกค้าต้องการ และวิธีการตอบสนองความต้องการแต่ละอย่างในลักษณะที่ลูกค้าปรารถนา ซึ่งเป็นผลดีต่อผู้ให้บริการในอันที่จะตระหนักถึงความคาดหวังของผู้รับบริการ และสามารถสนองตอบบริการที่ตรงกับลักษณะและรูปแบบที่ผู้รับบริการคาดหวังไว้ได้จริง

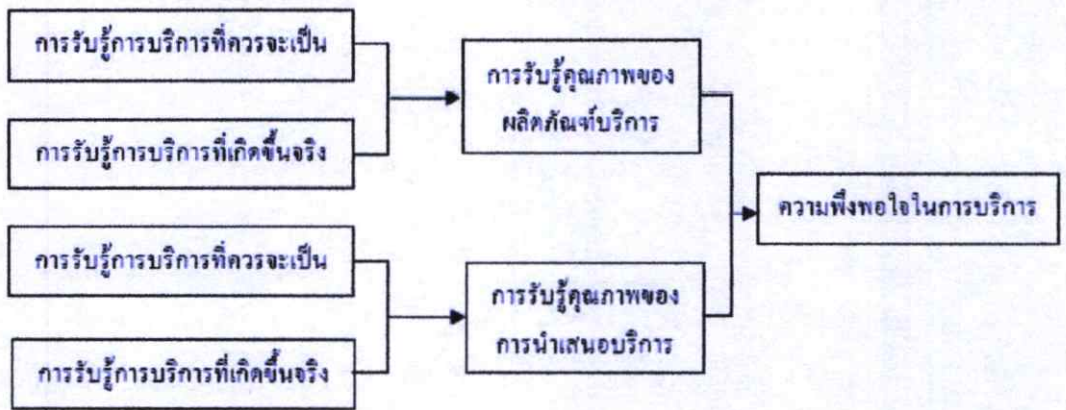
1.2 ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นตัวแปรสำคัญในการประเมินคุณภาพของการบริการ การนำเสนอบริการที่ดีมีคุณภาพตรงกับความต้องการตามความคาดหวังของลูกค้ามีผลให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจการบริการนั้นและมีแนวโน้มจะใช้บริการซ้ำอีกต่อไป คุณภาพของการบริการที่จะทำให้ลูกค้าพึงพอใจขึ้นอยู่กับลักษณะการบริการที่ปรากฏให้เห็น (ได้แก่ สถานที่อุปกรณ์เครื่องใช้ และบุคลิกลักษณะของพนักงานบริการ) ความน่าเชื่อถือไว้วางใจของการบริการความเต็มใจที่จะให้บริการ ตลอดจนความรู้ความสามารถในการให้บริการด้วยความเชื่อมั่นและความเข้าใจต่อผู้อื่น

2.6.6.4 องค์ประกอบของความพึงพอใจในการบริการ

ความพึงพอใจในการบริการเกิดขึ้นจากกระบวนการบริการระหว่างผู้ให้บริการ และผู้รับบริการ เป็นผลของการรับรู้และประเมินคุณภาพของการบริการ ในสิ่งที่ผู้รับบริการคาดหวังว่าควรจะได้รับและสิ่งที่ผู้รับบริการรับจริงจากการบริการในแต่ละสถานการณ์การบริการหนึ่ง ซึ่งระดับของความพึงพอใจอาจไม่คงที่ผันแปรไปตามช่วงเวลาที่แตกต่างกันได้ (จิตตินันท์ เศษคุปต์, 2543 : 25-26) แบ่งองค์ประกอบของความพึงพอใจในการบริการ ออกเป็น 2 ประการ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านการรับรู้คุณภาพของผลิตภัณฑ์บริการ ผู้รับบริการจะรับรู้ว่าคุณลักษณะบริการที่ได้รับมีลักษณะตามพันธะสัญญาของกิจการบริการ แต่ละประเภทตามที่ควรจะเป็นมากน้อยเพียงใด เช่น แยกที่เข้าพักในโรงแรมจะได้พักในห้องที่จองไว้

2. องค์ประกอบด้านการรับรู้คุณภาพของการนำเสนอบริการ ผู้รับบริการจะรับรู้ว่าการนำเสนอบริการในกระบวนการบริการของผู้ให้บริการมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใดไม่ว่าจะเป็นความสะดวกในการเข้าถึงบริการ พฤติกรรมการแสดงออกของผู้ใช้บริการตามบทบาทหน้าที่ และปฏิกริยาการตอบสนองการบริการของผู้ให้บริการต่อผู้รับบริการ ในด้านความรับผิดชอบต่อการใช้ภาษาสื่อความหมายและการปฏิบัติตนในการให้บริการ เช่น พนักงานโรงแรมต้อนรับแขกด้วยอัธยาศัยไมตรีจิตอันดีและช่วยเหลือแขกเรื่องสัมภาระ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เกี่ยวกับการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าด้วยไมตรีจิตของการบริการที่แท้จริง

ภาพที่ 2.40 แสดงการเชื่อมโยงองค์ประกอบความพึงพอใจในการบริการ

2.6.6.5 การเสริมสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ศูนย์วิจัยป่าไม้

คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540 : 29)

ดังที่กล่าวมาแล้วว่านักท่องเที่ยวเชิงนิเวศมักเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสามารถหรือมีแรงจูงใจที่จะศึกษาเรียนรู้ และแสวงหาประสบการณ์จากธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น นิยมที่จะเดินทางไปยังแหล่งธรรมชาติที่หายาก ลำบากต่อการเดินทางและทำท่าย และมักจะไม่สนใจกับความสะดวกสบาย กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงต้องการการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติแวดล้อมมากกว่า ดังนั้นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงควรต้องพิจารณาถึงการจัดให้มีการสื่อความหมายธรรมชาติ เพื่อให้ได้รับข้อมูลข่าวสารและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติในแง่มุมต่างๆ ทั้งในระดับกว้างและระดับลึก เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งก็เป็นวิธีการเดียวกันกับการสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดังที่กล่าวมาแล้ว

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย (Research Methodology) เพื่อหาความพึงพอใจ ความต้องการต่อการเข้าใช้พื้นที่ของนักท่องเที่ยวที่เข้าพักในที่พักอาศัยโฮมสเตย์ (Home Stay) และความเหมาะสมสอดคล้องกับสถาปัตยกรรมที่ที่พักอาศัยพื้นถิ่นในพื้นที่ชุมชนริมคลองอัมพวา เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบที่พักแบบโฮมสเตย์ (Home Stay) ให้เหมาะสมต่อความต้องการและความพึงพอใจสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวหรือเข้าพักอาศัย และสอดคล้องกับสถาปัตยกรรมที่ที่พักอาศัยพื้นถิ่นในพื้นที่ชุมชนริมคลองอัมพวา

โดยมีขั้นตอนการแบ่งการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

3.1 การดำเนินการวิจัย

3.1.1 การสำรวจเพื่อหาข้อมูลเบื้องต้น

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจข้อมูลภาคสนาม ในชุมชนอัมพวา โดยการสำรวจเก็บข้อมูลและถ่ายภาพที่ที่พักอาศัยภายในพื้นที่ชุมชนริมคลองอัมพวา ที่มีลักษณะของบ้านพักอาศัยพื้นถิ่น บ้านพักแบบอาศัยโฮมสเตย์ (Home Stay) ที่มีลักษณะทางกายภาพหลักๆ โดยเฉพาะของชุมชน และจากการสำรวจ พบว่า ลักษณะทางกายภาพ โดยเฉพาะของบ้านพักในชุมชนมีรูปแบบหลักๆดังนี้ คือมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ลักษณะเรือนแถวไม้ แบบที่มีชั้นเดียว และ 2 ชั้น

1.1 ลักษณะทางกายภาพและรายละเอียดของบ้านพักเรือนแถวไม้โฮมสเตย์ (Home Stay) ชั้นเดียว (บ้านแม่อรุณ) สำรวจวันที่ 1 พฤศจิกายน 2551 – 5 พฤศจิกายน 2551

ลักษณะบ้านพักอาศัยเรือนแถวริมคลองชั้นเดียวของที่ที่พักอาศัย โดยทั่วไปเป็นลักษณะที่เห็นเป็นส่วนใหญ่ในพื้นที่ ตลาดน้ำอัมพวา และยังเป็นลักษณะที่นิยมเปิดเป็นที่พักโฮมสเตย์อย่างแพร่หลาย

ซึ่งลักษณะที่ที่พักประเภทนี้มักจะมีทางเข้าที่พังกเล็กๆจากด้านหลังบ้าน และมีระเบียงที่ยื่นรับกับคลองด้านหน้าของบ้านพัก เพื่อให้เพิ่ม พื้นที่ทำกิจกรรมต่างๆของนักท่องเที่ยว

เจ้าของบ้าน มีอาชีพหลักคือ ดูแลโฮมสเตย์ของตนเอง ซึ่งเป็นโฮมสเตย์แรกที่ได้เปิดดำเนินการในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำอัมพวา ซึ่งแต่เดิมบ้านหลังนี้เป็นของแม่ตนเอง และได้รับการตกแต่งมาอีกช่วงหนึ่ง อายุของบ้านประมาณ 80 ปี แต่เดิมเป็นบ้านสำหรับอยู่อาศัยเท่านั้น ไม่มีการกั้นห้องคังเช่นปัจจุบัน แต่ต่อมาได้เริ่มเปิดเป็นโฮมสเตย์ เมื่อประมาณปี 2545 จึงมีการต่อเติมพื้นที่ด้านหลังสำหรับเป็นห้องนำ, ห้องพักและกั้นห้องสำหรับนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนทั้งหมด 6 ห้องคังเช่นปัจจุบัน พร้อมกับที่ต่อพื้นที่ระเบียงให้มีขนาดพื้นที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อใช้สำหรับเป็นพื้นที่

กิจกรรมของนักท่องเที่ยว โดยที่ตนเองได้อาศัยอยู่บ้านที่ปลูกขึ้นใหม่ด้านหลังของโฮมสเตย์ ซึ่งเป็นพื้นที่เดียวกันมีเพียงถนนซอยคั่นระหว่างหลังเดิมกับหลังใหม่เพียงเท่านั้น

องค์ประกอบทางกายภาพภายนอกของที่พักเรือนแถวไม้โฮมสเตย์ชั้นเดียว (บ้านแม่อารมณ์)

ลักษณะโครงสร้าง : เป็นเรือนแถวชั้นเดียวริมคลองอัมพวาโครงสร้างไม้ทั้งหลัง

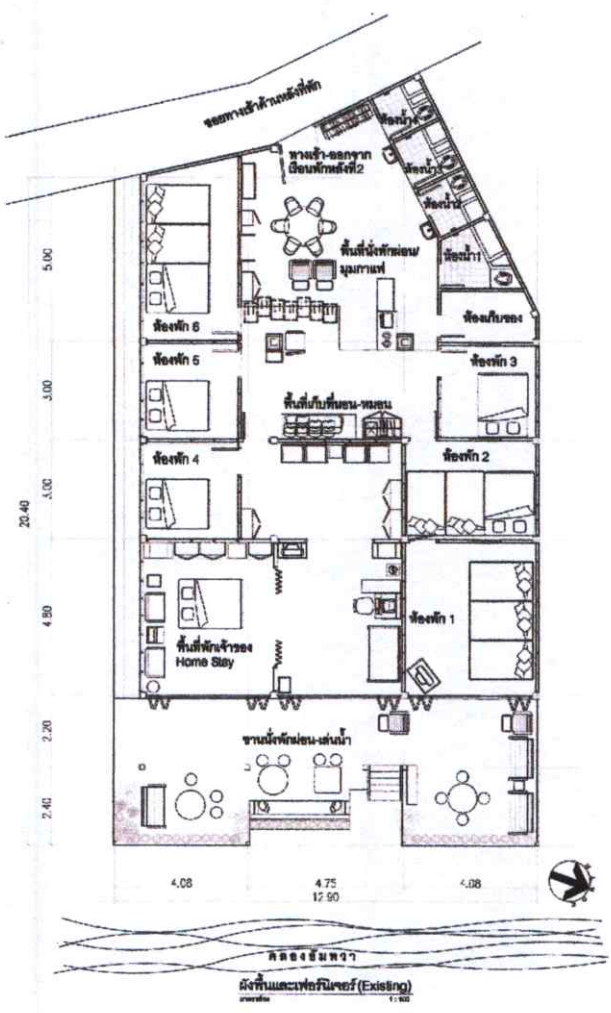
หลังคา : ทรงจั่วมุงกระเบื้องลอนเล็กด้านหลัง (ส่วนต่อเดิม) และสังกะสีด้านหน้า

ผนัง : เป็นผนังไม้ฝา ดินอนซอนเกสัด

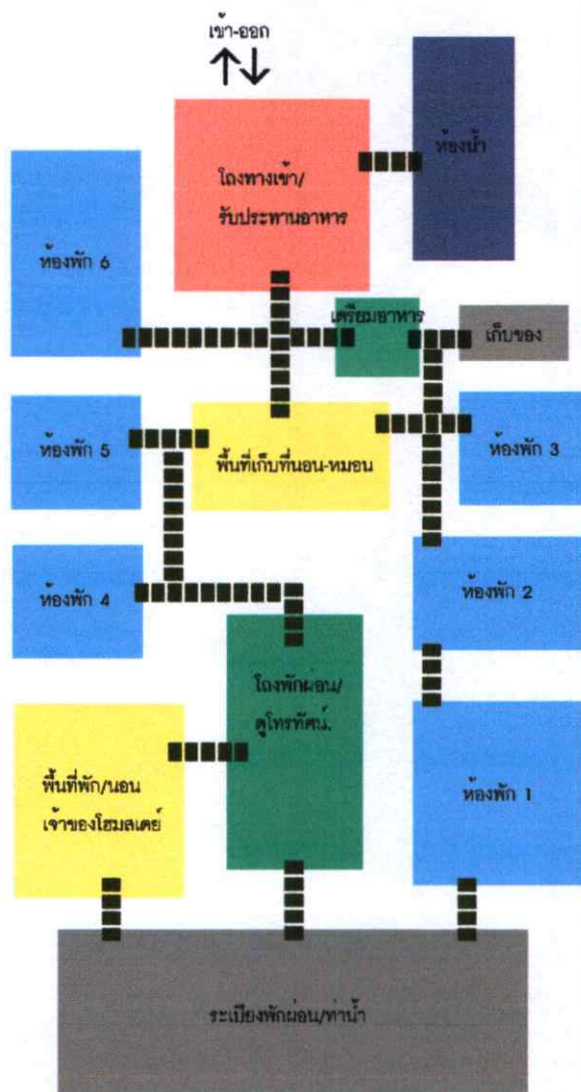
ช่องเปิด : มีประตูบานเฟี้ยมด้านหน้า และหน้าต่างบานเปิดคู่ด้านข้าง ประตูด้านหลัง เป็นบานเปิดเดี่ยว

ระเบียง : อยู่ด้านหน้ามีชายคาปกคลุม พื้นไม้กระดาน

สีถิ่น : ทำสีน้ำตาล, สีธรรมชาติ, สีโอ๊ก

ภาพที่ 3.1 แปลนบ้านพักเรือนแถวไม้โฮมสเตย์ชั้นเดียว

ภาพที่ 3.2 แสดงความสัมพันธ์ ระหว่างพื้นที่ใช้สอย

ภาพที่ 3.3 รูปด้านหน้าที่ติดคลองอัมพวา

ภาพที่ 3.4 ลักษณะระเบียงด้านหน้า

ภาพที่ 3.5 ลักษณะการตกแต่งภายใน

ภาพที่ 3.6 ลักษณะการตกแต่งภายในห้องพัก

ภาพที่ 3.7 ลักษณะทางเข้าเล็กๆ จากด้านหลังและบริเวณทางเข้าด้านหลัง

จากการสังเกตพฤติกรรมการใช้งานในพื้นที่ พบว่าผู้ใช้งานส่วนใหญ่(นักท่องเที่ยว)จะใช้พื้นที่ที่เป็นพื้นที่ส่วนกลางของอาคารมากที่สุด(ระเบียงพักผ่อน, โถงต้อนรับ และส่วนเตรียมอาหาร) โดยมากมักจะใช้ในการพบปะพูดคุยจนถึงรับประทานอาหารว่างรวมทั้งเครื่องดื่มชนิดต่างๆ เป็นเวลานานๆ ซึ่งจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่นิยมใช้พื้นที่ตรงส่วนนี้เป็นจำนวนมาก ทางเจ้าของบ้านหรือเจ้าของโฮมสเตย์จึงต่อเติม ขยายพื้นที่ส่วนนี้ โดยเฉพาะระเบียงพักผ่อน หรือท่าลงเล่นน้ำ รวมทั้งมีการจัดเพิ่มเครื่องเรือนเพื่อการรองรับการใช้งาน เช่น ชุดโต๊ะ เก้าอี้นั่ง-นอน ชุดเครื่องเสียง โทรทัศน์, คอมพิวเตอร์, มุมขายของที่ระลึก, เครื่องอุ่นอาหาร, กระจกค้ำน้ำร้อน ฯ ส่วนพื้นที่ส่วนอื่นๆจะเข้าใช้งานตามช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง แต่มักไม่ใช่ตลอดในขณะที่เข้าพัก

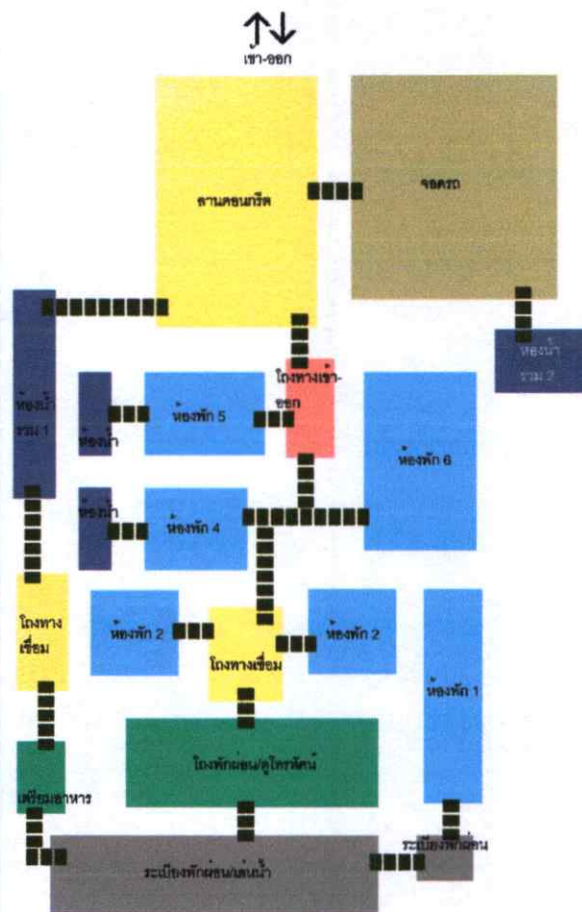
ปัญหาที่พบจากการใช้งานของพื้นที่ใช้สอย

1. พื้นที่ส่วนกลางของอาคารที่นิยมใช้ มักจะมีพื้นที่ไม่เพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว เพราะสาเหตุจากไม่สามารถต่อเติมพื้นที่ไปได้มากกว่าที่เป็นอยู่ โดยคิดปัญหาด้านขอบเขตของพื้นที่ของอาคารเอง
2. การต่อเติมพื้นที่ส่วนกลางของอาคาร โดยเฉพาะระเบียงพักผ่อนด้านหน้าบ้านพัก ที่ติดกับคลองอัมพวา จะมีการต่อเติมยื่นล้ำเข้าไปในพื้นที่คลองสาธารณะ

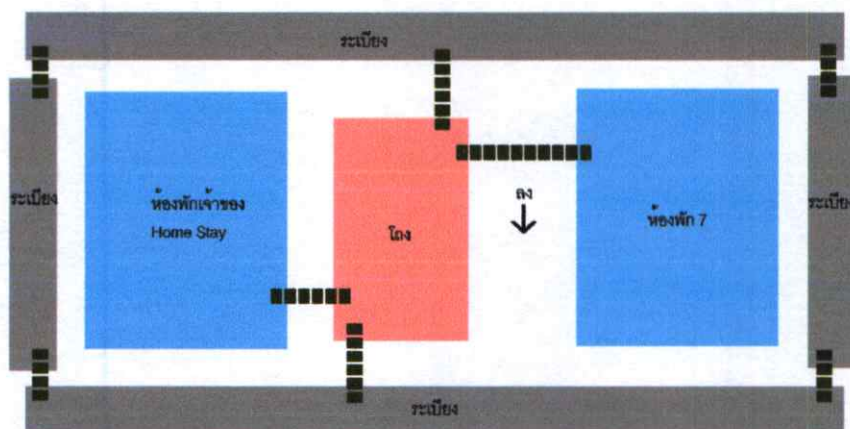
1.2 ลักษณะทางกายภาพและรายละเอียดของบ้านพักเรือนแถวไม้โฮมสเตย์ (Home Stay) 2 ชั้น (บ้านริมคลองแสนสวาย)

สำรวจวันที่ 1 พฤศจิกายน 2551 – 5 พฤศจิกายน 2551

ลักษณะบ้านพักอาศัยเรือนแถวริมคลองสองชั้นของที่พักอาศัย เป็นลักษณะที่เห็นเป็น **ประปราย**ในพื้นที่ คลาดน้ำอัมพวา เป็นลักษณะที่เปิดเป็นที่พักโฮมสเตย์ และใช้เป็นที่พักอาศัยตลอดจนเป็นร้านขายของ ซึ่งลักษณะที่พักประเภทนี้มักจะมีพื้นที่ด้านหลังขนาดใหญ่ สามารถใช้เป็นที่จอดรถหรือใช้จัดสวนหย่อมและพื้นที่พักผ่อนได้ ส่วนด้านหน้าจะมีระเบียงที่ยื่นรับกับคลองด้านหน้าของบ้านพัก สำหรับเป็นพื้นที่ทำกิจกรรมต่างๆ ของนักท่องเที่ยว เจ้าของบ้านมีอาชีพหลักคือ ทำกิจการส่วนตัวอยู่ที่กรุงเทพ และดูแลโฮมสเตย์ของตนเอง และ ซึ่งเป็นโฮมสเตย์ยุคกลางที่ได้เปิดดำเนินการในบริเวณพื้นที่คลาดน้ำอัมพวา ซึ่งแต่เดิมบ้านหลังนี้เป็นของครอบครัว และได้รับการดกทอดมาอีก

ภาพที่ 3.9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ใช้สอยชั้นล่าง

ภาพที่ 3.10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ใช้สอยชั้นบน

ภาพที่ 3.11 ลักษณะอาคาร ด้านหลัง

ภาพที่ 3.12 ลักษณะอาคาร ด้านหน้า/ข้าง

ภาพที่ 3.13 สภาพแวดล้อมและทางเข้าอาคาร จากด้านหลัง

ภาพที่ 3.15 ระเบียงบ้าน ST.3 ทุ่งนา

ภาพที่ 3.14 ห้องนอนในอาคารบ้าน ST.3 ทุ่งนา

จากการสังเกตพฤติกรรมการใช้งานในพื้นที่ พบว่าผู้ใช้งานส่วนใหญ่(นักท่องเที่ยว) จะใช้พื้นที่ ที่เป็นพื้นที่ส่วนกลางของอาคารมากที่สุด(ระเบียงพักผ่อน, โถงต้อนรับ และส่วนเตรียมอาหาร) โดยมากมักจะใช้ในการพบปะพูดคุยจนถึงรับประทานอาหารว่างรวมทั้งเครื่องดื่มชนิดต่างๆ เป็นเวลานานๆ ซึ่งจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่นิยมใช้พื้นที่ตรงส่วนนี้เป็นจำนวนมาก ทางเจ้าของบ้านหรือเจ้าของโฮมสเตย์จึงต่อเติม ขยายพื้นที่ส่วนนี้คือ ส่วนเตรียมอาหาร และห้องน้ำรวม รวมทั้งมีการจัดเพิ่มเครื่องเรือนเพื่อการรองรับการใช้งาน เช่น โทรทัศน์ ,เครื่องอุ่นอาหาร,กระติกต้มน้ำร้อน ฯ ส่วนพื้นที่ส่วนอื่นๆ จะเข้าใช้งานตามช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง แต่มักไม่ใช่ตลอดในขณะที่เข้าพัก

ปัญหาที่พบจากการใช้งานของพื้นที่ใช้สอย

1. พื้นที่ส่วนกลางของอาคารที่นิยมใช้ มักจะมีพื้นที่ไม่เพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว เพราะสาเหตุจากไม่สามารถต่อเติมพื้นที่ไปได้มากกว่าที่เป็นอยู่ โดยติดปัญหาด้านขอบเขตของพื้นที่ของอาคารเอง

1.3 ลักษณะทางกายภาพและรายละเอียดของเรือนแถวไม้โฮมสเตย์ 2 ชั้น (บ้านริมคลองอัมพวา) สํารวจวันที่ 1 พฤศจิกายน 2551 – 5 พฤศจิกายน 2551

ลักษณะบ้านพักอาศัยเรือนแถวริมคลองสองชั้นของที่พักอาศัย เป็นลักษณะที่เห็นเป็นประปรายในพื้นที่ ตลาดน้ำอัมพวา เป็นลักษณะที่เปิดเป็นที่พักโฮมสเตย์ และใช้เป็นที่พักอาศัยตลอดจนเป็นร้านขายของ

ซึ่งลักษณะที่พักประเภทนี้มักจะมีพื้นที่ด้านหลังขนาดใหญ่ สามารถใช้จัดสวนหย่อม และพื้นที่พักผ่อนได้ ส่วนด้านหน้าจะมีระเบียงที่ยื่นรับกับคลองด้านหน้าของบ้านพัก สำหรับเป็นพื้นที่ทำกิจกรรมต่างๆ ของนักท่องเที่ยว

เจ้าของบ้าน มีอาชีพหลักคือ รับราชการอยู่ที่กระทรวงพาณิชย์ ที่กรุงเทพฯ และดูแลโฮมสเตย์ของตนเอง และ ซึ่งเป็นโฮมสเตย์ที่ได้เปิดดำเนินการในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำอัมพวา เมื่อประมาณปี49 ซึ่งแต่เดิมบ้านหลังนี้เป็นของครอบครัว และได้รับการรคทอดมาอีกช่วงหนึ่ง อายุของบ้านเดิมก่อนต่อเติมประมาณ80ปี แต่เดิมเป็นบ้านสำหรับอยู่อาศัยเท่านั้น ไม่มีการกั้นห้องดังเช่นปัจจุบัน แต่ตอนมาได้เริ่มเปิดเป็นโฮมสเตย์ เมื่อประมาณปี 2549 จึงมีการต่อเติมพื้นที่ด้านหลังสำหรับเป็นห้องนำ, ห้องพัก , พื้นที่นั่งพักผ่อนและกั้นพื้นที่เป็นห้องสำหรับนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนทั้งหมด 8 ห้องโดยแบ่งเป็น ชั้นล่าง 4 ห้องชั้นบน 4 ห้อง (รวมห้องพักเจ้าของ) ดังเช่นปัจจุบัน พร้อมกับที่ต่อพื้นที่ระเบียงให้มีขนาดพื้นที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อใช้สำหรับเป็นพื้นที่กิจกรรมของนักท่องเที่ยว โดยที่ตนเองไม่ได้อาศัยอยู่บ้านที่บ้านหลังนี้ จะมาพักเฉพาะวัน เสาร์-อาทิตย์หรือวันที่มีแขกมาพักเป็นจำนวนมากเท่านั้น ซึ่งวันธรรมดา(จันทร์-ศุกร์)จะมีผู้ดูแล ซึ่งเป็นญาติในท้องที่เป็นผู้ดูแลแทน

องค์ประกอบทางกายภาพภายนอกของที่พักเรือนแถวไม้โฮมสเตย์ 2 ชั้น (บ้านริมคลองอัมพวา)

ลักษณะ : เป็นเรือนแถวไม้ 2 ชั้น โครงสร้าง ไม้ทั้งหลัง

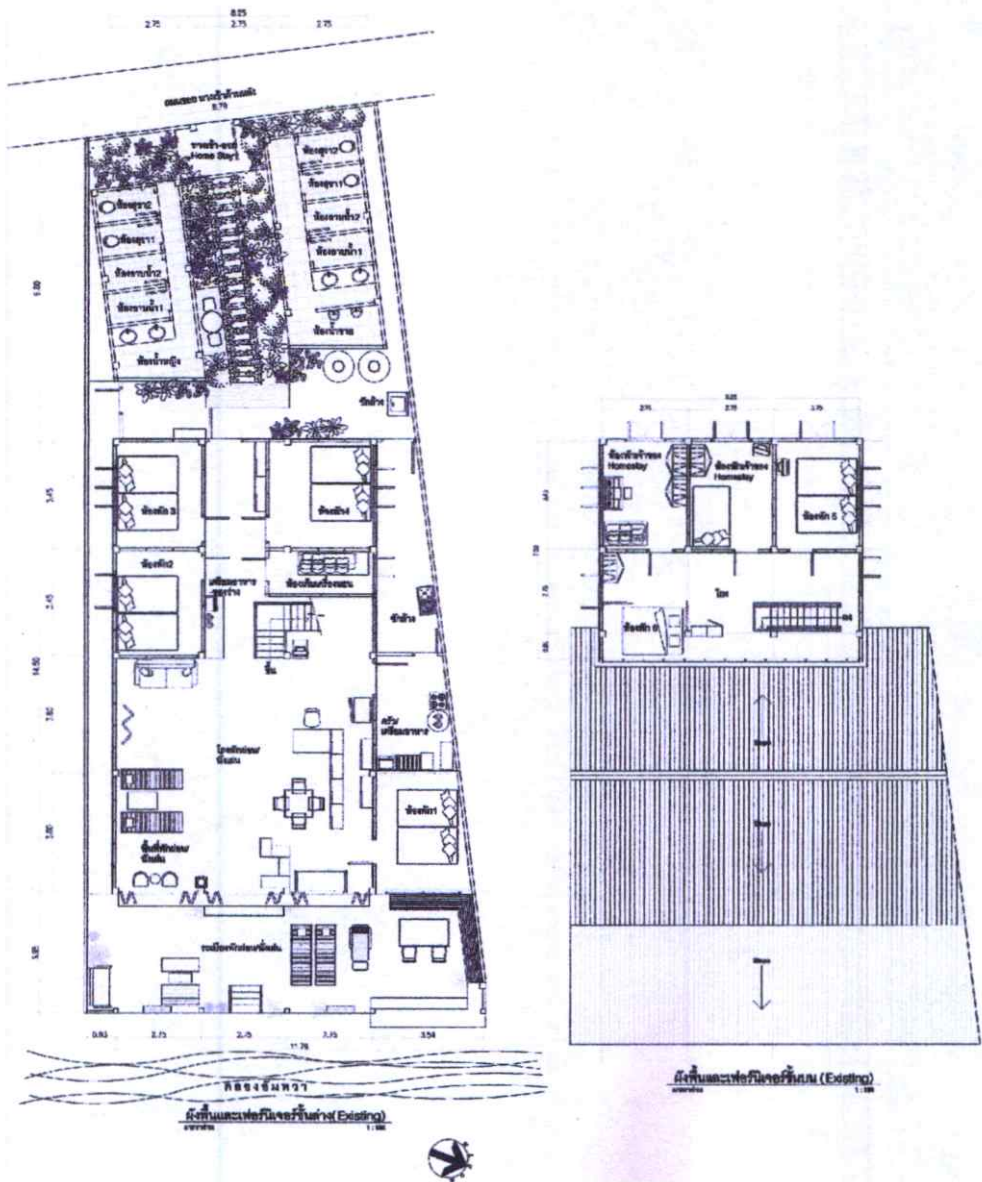
หลังคา : กระเบื้องลอนเล็กด้านหลัง (ส่วนต่อเติม) และสังกะสีด้านหน้า

ผนัง : เป็นผนัง ไม้ฝา ดินอนซ้อนเกล็ด และตีทางตั้งซ้อนเกล็ด

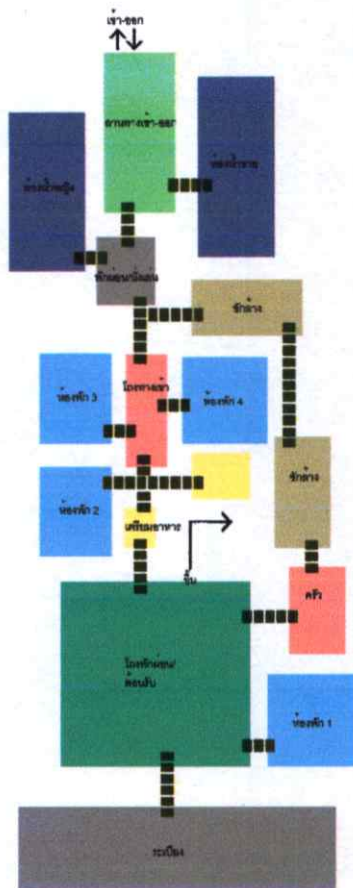
ช่องเปิด : มีประตูบานเฟี้ยมด้านหน้า และหน้าต่างบานเปิดคู่ด้านข้าง ประตูด้านหลัง เป็นบานเปิดเดี่ยว ประตูรั้วเป็นบานเปิดเดี่ยวเหล็ก

ระเบียง : อยู่ด้านหน้ามีชายคาปกคลุม พื้น ไม้กระดาน

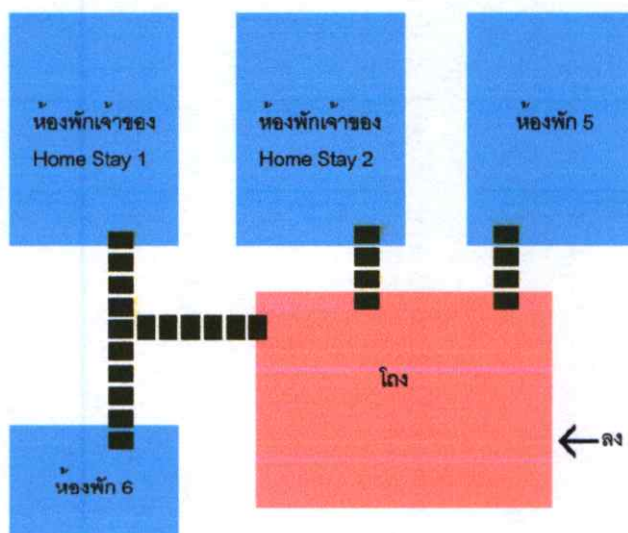
สีสันทัน : ทำสีน้ำตาล, สีธรรมชาติ, สีไอ้ก

ภาพที่ 3.16 แปลนชั้นล่างและชั้นบน บ้านพักเรือนแถวไม้ 2 ชั้น

ภาพที่ 3.17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ใช้สอยชั้นล่าง

ภาพที่ 3.18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ใช้สอยชั้นบน

ภาพที่ 3.19 รูปลักษณะอาคาร

ภาพที่ 3.20 รูปด้านหลังและทางเข้า

ภาพที่ 3.21 ระเบียงและพื้นที่นั่งเล่นด้านหน้า

ภาพที่ 3.22 ส่วนพื้นที่พักผ่อน นั่งเล่นด้านหลัง

ภาพที่ 3.23 ลักษณะภายในอาคาร

ภาพที่ 3.24 ส่วนภายในห้องพัก

จากการสังเกตพฤติกรรมการใช้งานในพื้นที่ พบว่า ผู้ใช้งานส่วนใหญ่(นักท่องเที่ยว) จะใช้พื้นที่ที่เป็นพื้นที่ส่วนกลางของอาคารมากที่สุด(ระเบียงพักผ่อนด้านหน้า, ระเบียงพักผ่อนด้านหลัง และโถงต้อนรับ) โดยมากมักจะใช้ในการพบปะพูดคุยจนถึงรับประทานอาหารว่างรวมทั้งเครื่องดื่มชนิดต่างๆ เป็นเวลานานๆ ซึ่งจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่นิยมใช้พื้นที่ตรงส่วนนี้เป็นจำนวนมาก ทางเจ้าของบ้านหรือเจ้าของโฮมสเตย์จึงต่อเติม ขยายพื้นที่ส่วนนี้ โดยเฉพาะระเบียงพักผ่อนด้านหน้า, ระเบียงพักผ่อนด้านหลัง ,ท่าลงเล่นน้ำ รวมทั้งมีการจัดเพิ่มเครื่องเรือนเพื่อการรองรับการใช้งาน เช่น ชุดโต๊ะ เก้าอี้นั่ง-นอน ชุดเครื่องเสียง โทรทัศน์ฯ ส่วนพื้นที่ส่วนอื่นๆจะเข้าใช้งานตามช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง แต่มักไม่ใช้ตลอดในขณะที่เข้าพัก

ปัญหาที่พบจากการใช้งานของพื้นที่ใช้สอย

1. การต่อเติมพื้นที่ส่วนกลางของอาคาร โดยเฉพาะระเบียงพักผ่อนด้านหน้าบ้านพัก ที่ติดกับคลองอัมพวา จะมีการต่อเติมยื่นล้ำเข้าไปในพื้นที่คลองสาธารณะ

2. ลักษณะทางกายภาพและรายละเอียดของ บ้านเรือนไทยภาคกลาง (เรือนไทยประเพณี)

สำรวจเมื่อ มีนาคม 2552

บ้านพักอาศัยทรงไทยภาคกลาง เป็นลักษณะที่พบบ้างในพื้นที่ แต่มีจำนวนไม่มากนัก ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะกายภาพทางสถาปัตยกรรม หรือการปรับเปลี่ยนที่พักเป็น โฮมสเตย์ (Home Stay) ซึ่งลักษณะที่พักประเภทนี้ มักจะอยู่ในพื้นที่ที่ลึกเข้ามาจากคลองอัมพวาหรือพื้นที่ที่ลาดน้ำขามขึ้นมาเล็กน้อย

ลักษณะสภาพแวดล้อมโดยรอบจะเป็นสวน มีทางเข้าโดยตรงจากถนน มีลานกว้างด้านหน้า ซึ่งสามารถใช้จอดรถทางการเกษตรได้ในบริเวณบ้านพัก และถ้าบ้านพักอยู่ติดกับคลอง ก็มักจะมีทำน้ำแยกส่วนจากบ้านโดยเฉพาะ เจ้าของบ้าน คือ มุสิกนิธิ ชัยพัฒนานุรักษ์ แต่เดิมบ้านหลังนี้เป็นเจ้าของมีอาชีพหลักคือ ทำทำสวนผลไม้ของตนเอง ซึ่งต่อได้มีโครงการพัฒนา ทางเจ้าของก็เลยยก

พื้นที่ทั้งหมด รวมทั้งบ้านหลังนี้ให้กับมูลนิธิฯ และตนเองได้ย้ายไปอยู่กับลูกหลานที่กรุงเทพฯ แทนลักษณะของบ้านเรือนไทยภาคกลาง (เรือนไทยประเพณี) มีใต้ถุนสูง และมีลานค้ำหน้าบ้าน เป็นบ้านที่ได้รับการคกทอดมาเรื่อยๆ อายุของบ้านประมาณ 100 ปี

ปัจจุบัน บ้านหลังนี้ไม่มีผู้อยู่อาศัยที่แน่นอน แต่จะมีเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิฯ รับผิดชอบพัฒนาเป็นผู้ดูแล และ เข้ามาพักและใช้เก็บของบ้างเป็นบางครั้งคราว

องค์ประกอบทางกายภาพภายนอกของที่พักบ้านเรือนไทยภาคกลาง

ลักษณะ : เป็นเรือนไทยยกพื้นสูง 2.00 ม. มีใต้ถุน โครงสร้างไม้ทั้งหลัง

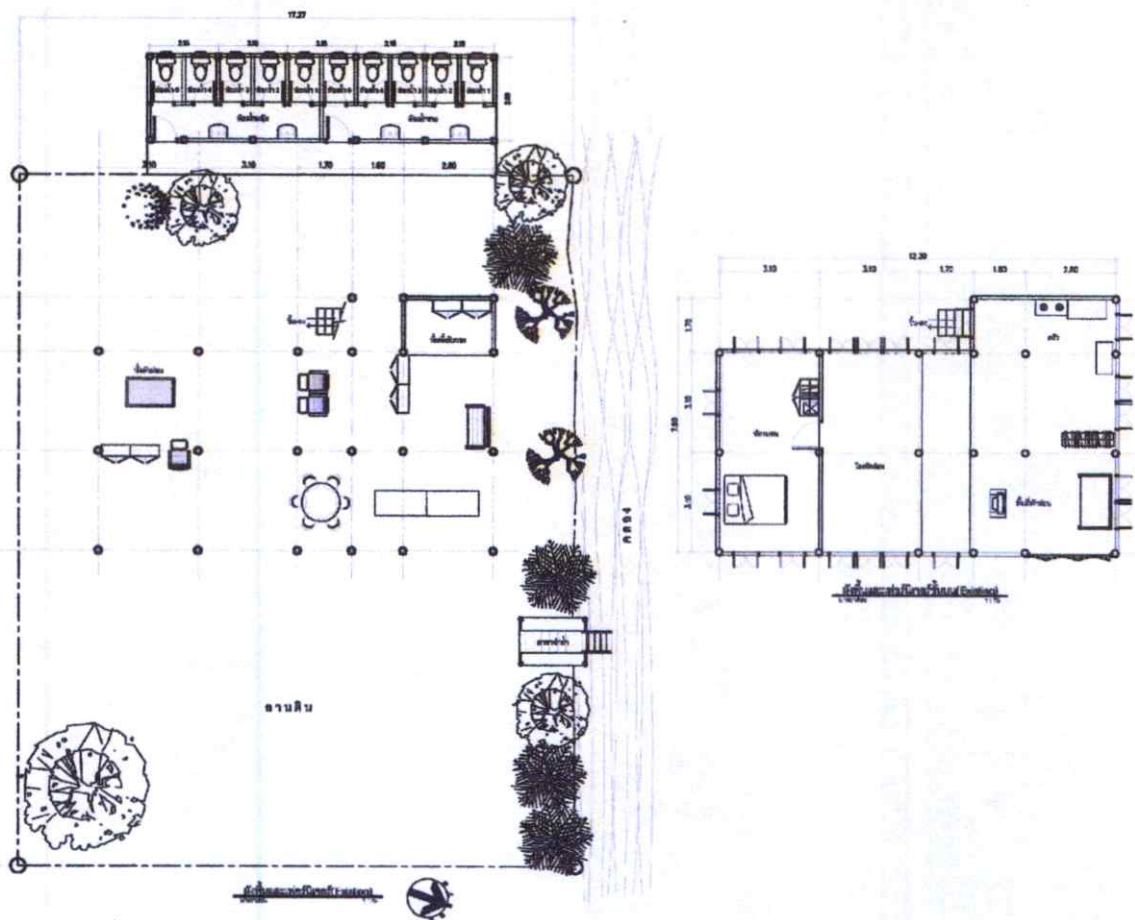
หลังคา : สังกะสีทรงจั่วสูงตามลักษณะบ้านเรือนไทย

ผนัง : เป็นผนังไม้ฝาตีทางตั้งซ้อนเกล็ด

ช่องเปิด : มีประตูบานเปิดคู่ทางขึ้นเรือนค้ำหลังเรือน และหน้าต่างบานเปิดคู่ด้านข้าง, หน้าต่างบานเฟี้ยม สูงจรดแนวชายคา แบบลูกฟักผสมเกล็ดระบายอากาศ

ระเบียง : ไม่มีระเบียงและชาน

สีถิ่น : ทำสีน้ำตาล, สีธรรมชาติ, สีโอ๊ก

ภาพที่ 3.25 แปลนใต้ถุนและชั้นบนบ้านเรือนไทย

ภาพ 3.29 ภูมิทัศน์ของอาคารไม้และลานพักผ่อนที่สวนพฤกษศาสตร์เมือง 62.3 ไร่

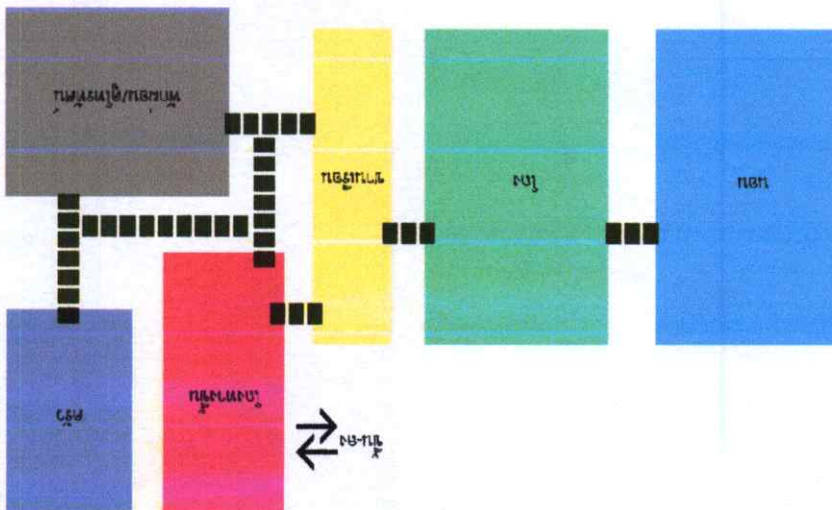

ภาพ 3.28 ภูมิทัศน์ของอาคารไม้ที่สวนพฤกษศาสตร์เมือง 62.3 ไร่

ภาพ 3.27 ภูมิทัศน์ของอาคารไม้ที่สวนพฤกษศาสตร์เมือง 62.3 ไร่

ภาพ 3.26 แผนผังอาคารและพื้นที่พักผ่อนที่สวนพฤกษศาสตร์เมือง 62.3 ไร่

ภาพที่ 3.30 สภาพแวดล้อมโดยรอบบ้าน

จากการสังเกตพฤติกรรมการใช้งานในพื้นที่ พบว่าผู้ใช้งาน(เจ้าหน้าที่มูลนิธิฯพัฒนา) จะใช้พื้นที่ที่เป็นพื้นที่ใต้ถุนของอาคารมากที่สุดโดยมากมักจะใช้ในการทำงานของมูลนิธิฯ , นั่งพักผ่อน เช่นจนถึงรับประทานอาหาร ส่วนชั้นบนอาคาร จะใช้เป็นที่เก็บของใช้ส่วนตัวและหลบนอนเป็นบางครั้งสำหรับเจ้าหน้าที่ ซึ่งจากในพื้นที่ชั้นล่างเป็นส่วนใหญ่ เจ้าหน้าที่มูลนิธิฯพัฒนาจึงมีการจัดเพิ่มเครื่องเรือนเพื่อการรองรับการใช้งาน เช่น ชุดโต๊ะ เก้าอี้ทำงาน ตู้เก็บของที่เกี่ยวข้องกับงานของมูลนิธิฯ

ปัญหาที่พบจากการใช้งานของพื้นที่ใช้สอย

1. การเพิ่มเครื่องเรือนเพื่อการรองรับการใช้งาน เช่น ชุดโต๊ะ เก้าอี้ทำงาน ตู้เก็บของที่เกี่ยวข้องกับงานของมูลนิธิฯเป็นการจัดวางที่แบบง่าๆ ทำให้ดูภาพรวมแล้วดูแล้วไม่ค่อยเป็นระเบียบ

3. ลักษณะทางกายภาพและรายละเอียดของบ้านเดี่ยว 2 ชั้น (เรือนสบาย)

สำรวจวันที่ 1 พฤศจิกายน 2551 – 5 พฤศจิกายน 2551

บ้านเดี่ยว 2 ชั้น ในชุมชน เป็นลักษณะที่พบประปรายอยู่ในเขต พื้นที่ของตลาดน้ำยามเย็น ซึ่งลักษณะที่พิกัดกล่าวนี้ โดยส่วนมากถ้าเปิดเป็นโฮมสเตย์ (Home Stay) จะมีการปรับเปลี่ยนรูปลักษณะเดิมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้าพัก โดยเฉพาะ ซึ่งลักษณะที่พิกัดประเภทนี้ จะมีทางเข้าที่ด้านหน้าของอาคารเท่านั้น และไม่มีระเบียงที่ติดกับอาคารโดยตรง แต่จะใช้การต่อเติมยื่นรับกับคลองด้านหน้าของบ้านพัก เพื่อให้เพิ่ม พื้นที่ทำกิจกรรมต่างๆ ของนักท่องเที่ยวเฉพาะตอนกลางวัน

เจ้าของบ้าน มีอาชีพหลัก ทำกิจการส่วนตัวอยู่ที่กรุงเทพฯ และดูแลโฮมสเตย์ของตนเอง และซึ่งเป็นโฮมสเตย์ยุคกลางที่ได้เปิดดำเนินการ ในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำอัมพวา ซึ่งแต่เดิมบ้านหลังนี้เป็นของครอบครัว และทางเจ้าของได้นำมาเปิดเป็นโฮมสเตย์ อายุของบ้านเดิมก่อนต่อเติมประมาณ 40-50 ปี แต่เดิมเป็นบ้านสำหรับอยู่อาศัยเท่านั้น ไม่มีการกันห้องดังเช่นปัจจุบัน แต่ต่อมาได้เริ่มเปิดเป็น

โฮมสเตย์ เมื่อประมาณปี 2545 จึงมีการต่อเติมพื้นที่ด้านข้างเป็นเรือนหลังเล็กสำหรับเป็นบ้านพักและห้องน้ำ, และมีการกันพื้นที่เป็นห้องสำหรับนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนทั้งหมด 9 ห้องกับ 1 บ้านพัก โดยแบ่งเป็นชั้นล่าง 4 ห้องชั้นบน 4 ห้อง พร้อมกับที่ต่อพื้นที่ระเบียงที่หน้าบ้านเพิ่มมากขึ้นเพื่อใช้สำหรับเป็นพื้นที่กิจกรรมของนักท่องเที่ยว โดยที่ตนเองไม่ได้อาศัยอยู่บ้านที่บ้านหลังนี้ และจะมีผู้ดูแลและจัดการทั้งหมดแทน

องค์ประกอบทางกายภาพภายนอกของที่พักเรือนลักษณะบ้านเดี่ยว 2 ชั้น (เรือนสบาย)

ลักษณะ : เป็นบ้านเดี่ยว 2 ชั้น โครงสร้างไม้ทั้งหลัง

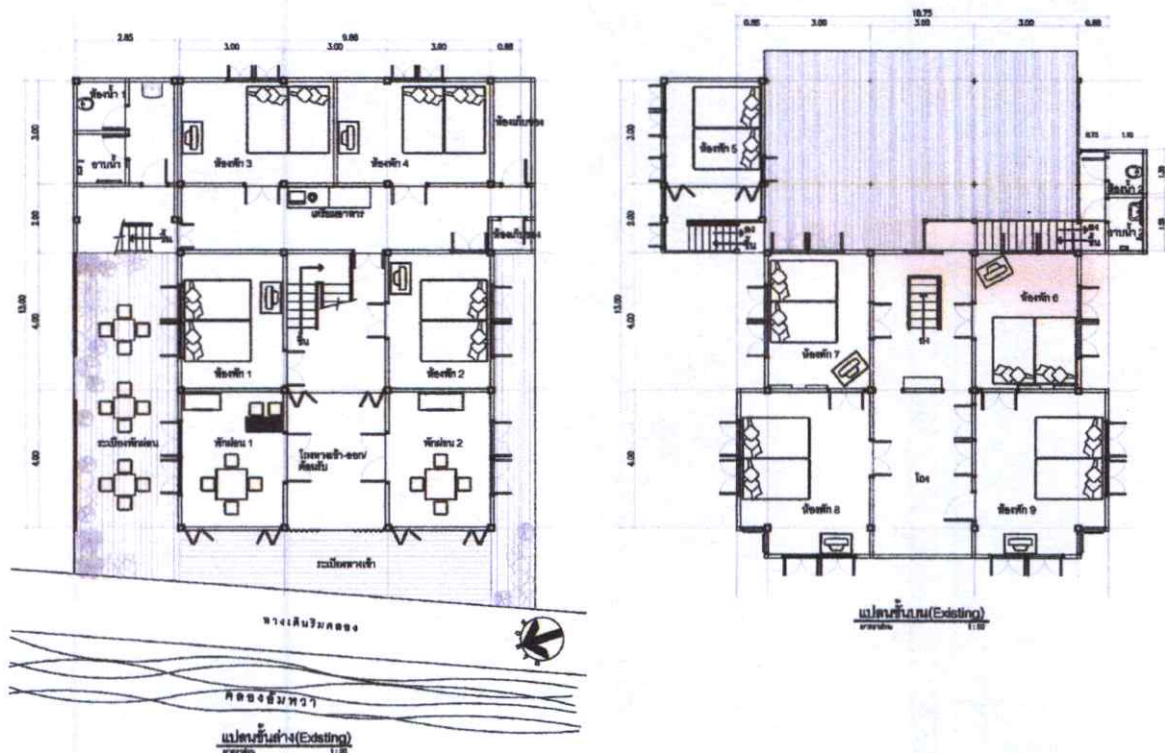
หลังคา : ทรงจั่ว มุงกระเบื้องลอนเล็ก

ผนัง : เป็นผนังไม้ฝา ดินอนซอนเกล็ด และตีทางตั้งซ็อนเกล็ด

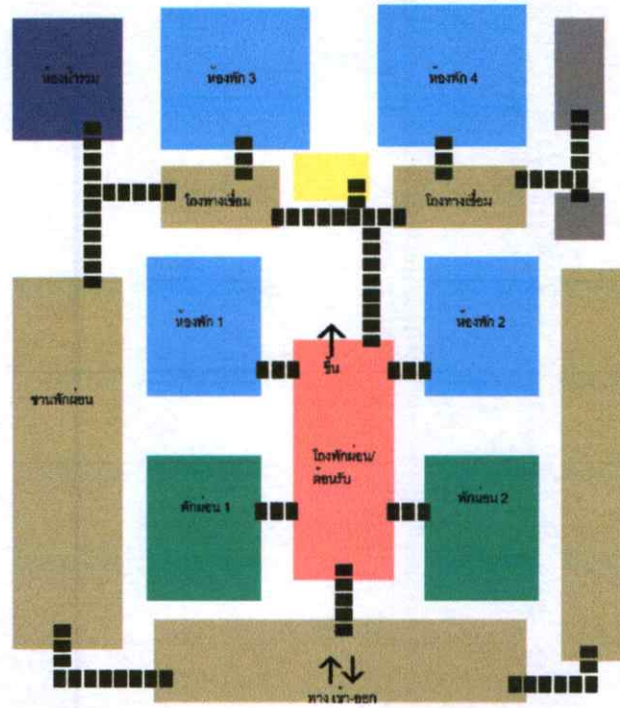
ช่องเปิด : มีประตูบานเฟี้ยมด้านหน้า และหน้าต่างบานเปิดคู่ด้านข้าง หน้าต่างบานเฟี้ยม สูง ด้านบนมีช่องแสงและช่องลม

ระเบียง : อยู่ด้านหน้ามีชายคาปกคลุม พื้นไม้กระดาน

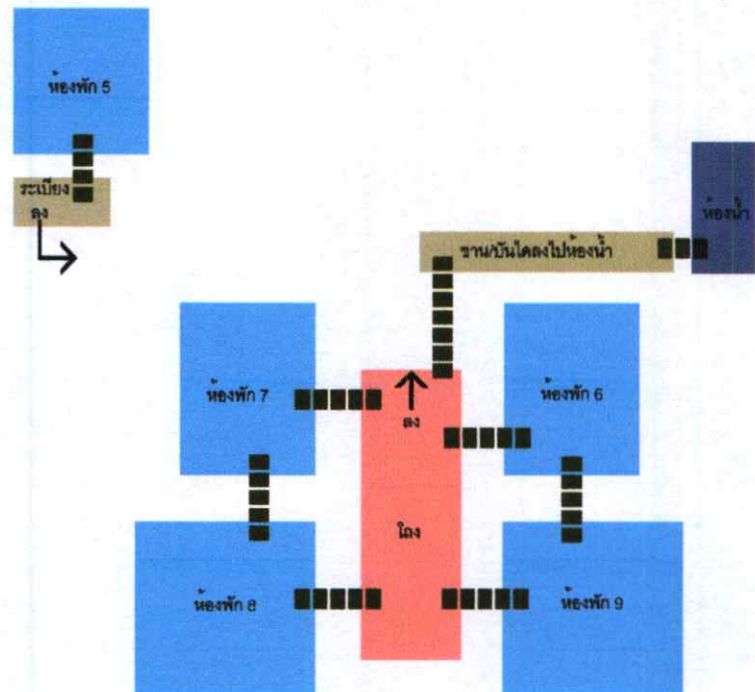
สีถิ่น : ทำสีชมพู, สีขาว, สีไอ้ก

ภาพที่ 3.31 แปลนชั้นล่างและชั้นบนบ้านเดี่ยว 2 ชั้น (เรือนสบาย)

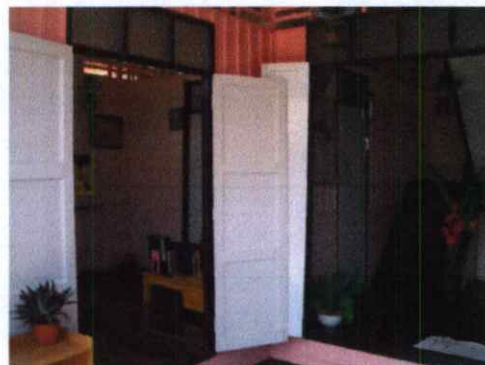
ภาพที่ 3.32 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ใช้สอยชั้นล่างบ้านเดี่ยว 2 ชั้น (เรือนสบาย)

ภาพที่ 3.33 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ใช้สอยชั้นบนบ้านเดี่ยว 2 ชั้น (เรือนสบาย)

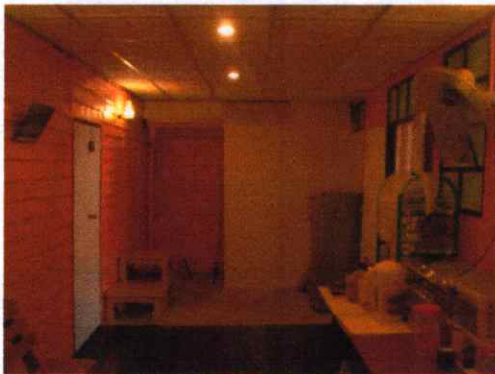
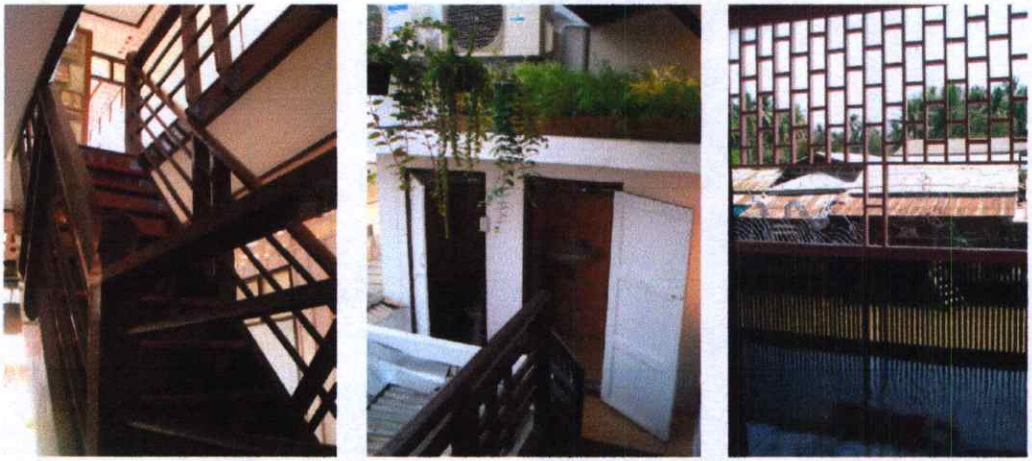
ภาพที่ 3.34 ลักษณะสภาพแวดล้อมด้านหน้าและลักษณะอาคารทางเข้าอาคาร

ภาพที่ 3.35 ลักษณะการตกแต่งภายในโถงทางเข้า

ภาพที่ 3.36 ลักษณะการตกแต่งภายในห้องพัก

ภาพที่ 3.37 ลักษณะการตกแต่งภายในที่พัก

ภาพที่ 3.38 พื้นที่พักผ่อน และการจัดภูมิทัศน์

จากการสังเกตพฤติกรรมการใช้งานในพื้นที่ พบว่าผู้ใช้งานส่วนใหญ่ (นักท่องเที่ยว) จะใช้พื้นที่ที่เป็นพื้นที่ส่วนกลางของอาคารมากที่สุด(ระเบียงพักผ่อนด้านข้าง , ชุมนั่งเล่นด้านหน้า, ระเบียงต่อเติมติดทางเข้าหน้าอาคาร และ โถงต้อนรับ) โดยมากมักจะใช้ในการพบปะพูดคุยจนถึงรับประทานอาหารว่างรวมทั้งเครื่องดื่มชนิดต่างๆ เป็นเวลานานๆซึ่งจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่นิยมใช้พื้นที่ตรงส่วนนี้เป็นจำนวนมาก ทางเจ้าของบ้านหรือเจ้าของโฮมสเตย์จึงมีการจัดเพิ่มเครื่องเรือนเพื่อการรองรับการใช้งาน เช่น ชุดโต๊ะ เก้าอี้นั่ง –นอน โทรทัศน์, มุมหนังสือๆ ส่วนพื้นที่ส่วนอื่นๆ จะเข้าใช้งานตามช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง แต่มัก ไม่ใช้ตลอดในขณะที่เข้าพัก

ปัญหาที่พบจากการใช้งานของพื้นที่ใช้สอย

1. การต่อเติมพื้นที่ระเบียงพักผ่อนติดทางเข้าหน้าอาคารด้านหน้าบ้านพัก ที่ติดกับคลองอัมพวา เป็นการต่อเติมยื่นล้ำเข้าไปในพื้นที่คลองสาธารณะ

4. ลักษณะทางกายภาพและรายละเอียดของบ้านพักชาวสวนในชุมชนพื้นที่ริมคลองอัมพวา

สำรวจ เมื่อ มีนาคม 2552 (คุณวิเชียร แสงภู)

แบบบ้านพักชาวสวน ลักษณะนี้ จะพบมาในเขตรอบนอกของ พื้นที่ตลาดน้ำ ซึ่งโดยส่วนมากในพื้นที่สำรวจจะยังไม่มีการเปิดให้บริการแบบโฮมสเตย์ (HomeStay) อย่างเป็นประจำ

ลักษณะสภาพแวดล้อมโดยรอบเป็นสวน จะมีการเข้าถึงโดยทางเท้า และทางลำคลอง ซึ่งมีทั้งไม่อยู่ติดกับคลองโดยตรง และแบบอยู่ติดกับคลองย่อย บางหลังมีศาลาหลังเล็กๆหรือทำน้ำไว้เพื่อนั่งพักผ่อน ,การคมนาคม และทำกิจกรรมในครอบครัว

เจ้าของบ้าน คือ คุณวิเชียร แสงภู มีอาชีพหลัก ทำสวนผลไม้ของตัวเอง แล้วนำมาขายที่ตลาดน้ำของชุมชน ซึ่งแต่เดิมมีการเที่ยวค้าขายด้วย แต่ตอนนี้ได้ยกเลิกการทำไปแล้ว บ้านหลังนี้เป็นของครอบครัวแต่ดั้งเดิม แต่ก็มีมีการต่อเติมบ้างตามความต้องการการใช้งาน อายุของบ้านเดิมก่อนต่อเติมประมาณ40-50ปี เป็นบ้านสำหรับอยู่อาศัยเท่านั้น ไม่ได้เปิดเป็นโฮมสเตย์ แต่อย่างไร ซึ่งใน

บริเวณอาณาเขตบ้านยังมีโรงเรือนสำหรับประกอบการเลี้ยงน้ำตาลหลงเหลือ ลักษณะบ้านเป็นแบบได้ทุนสูง และมีการกั้นห้องน้ำ และห้องพักผ่อนด้านล่าง รวมถึงการใช้เป็นพื้นที่นั่งเล่น เก็บเครื่องมือทางการเกษตร ส่วนชั้นบน ใช้เป็นที่พักผ่อนหลับนอนของทางเจ้าของบ้านเอง

องค์ประกอบทางกายภาพภายนอกของบ้านพักชาวสวน

ลักษณะ : เป็นเรือนไทยยกพื้นสูงประมาณ 2.00 ม. มีได้ทุน โครงสร้างไม้ ส่วนต่อเติมด้านหลัง โครงสร้างคอนกรีตผสมไม้

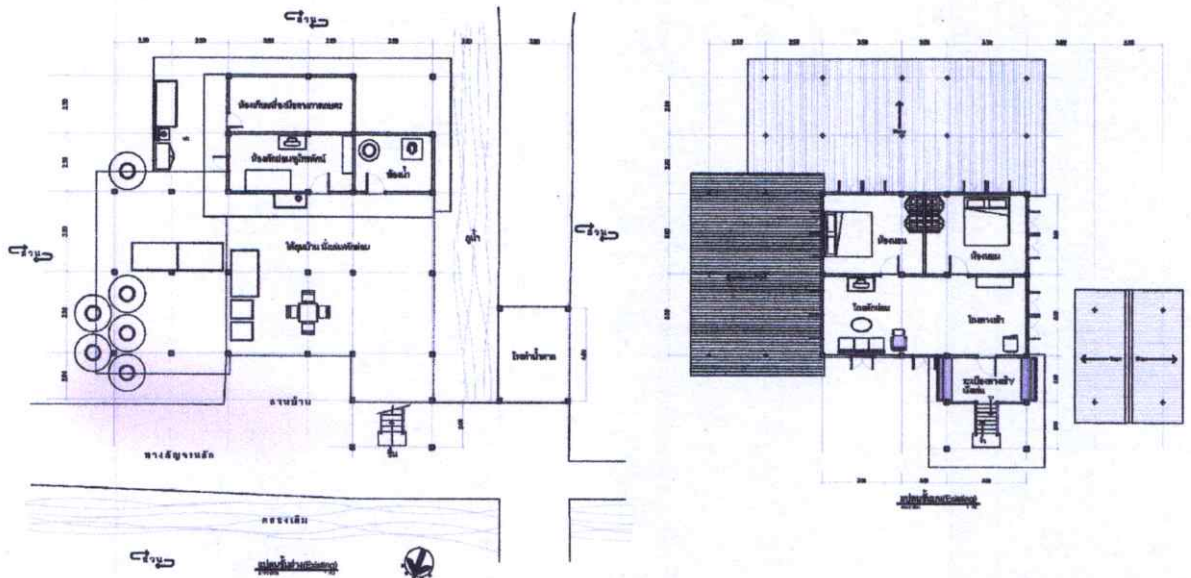
หลังคา : ทรงจั่ว มุงกระเบื้องลอนเล็ก

ผนัง : เป็นผนังไม้ฝาตีทางตั้งซ้อนเกล็ด ส่วนต่อเติมด้านหลังเป็นคอนกรีตบล็อกก่อเว้นร่อง ไม้ฉาบผิว

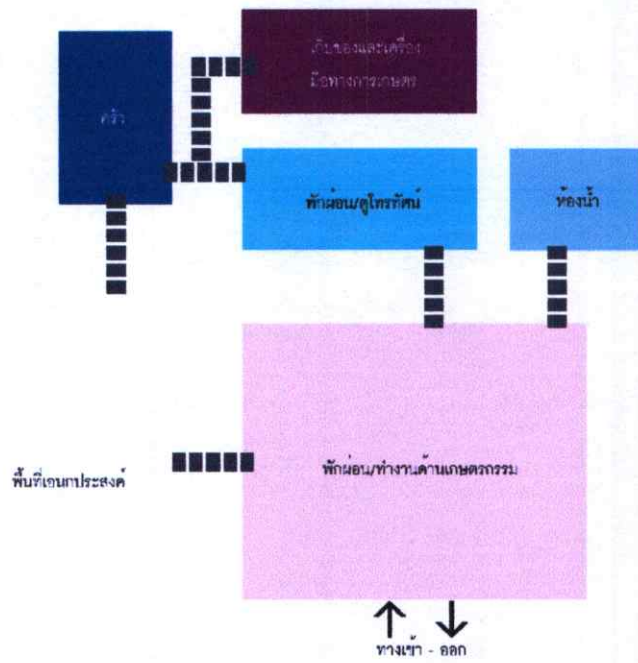
ช่องเปิด : มีประตูบานเปิดคู่ทางขึ้นเรือนด้านหน้าบ้าน และหน้าต่างบานเปิดคู่ด้านข้าง

ระเบียง : ระเบียงด้านหน้า มีม้านั่งพักผ่อน ชาย-ขวา

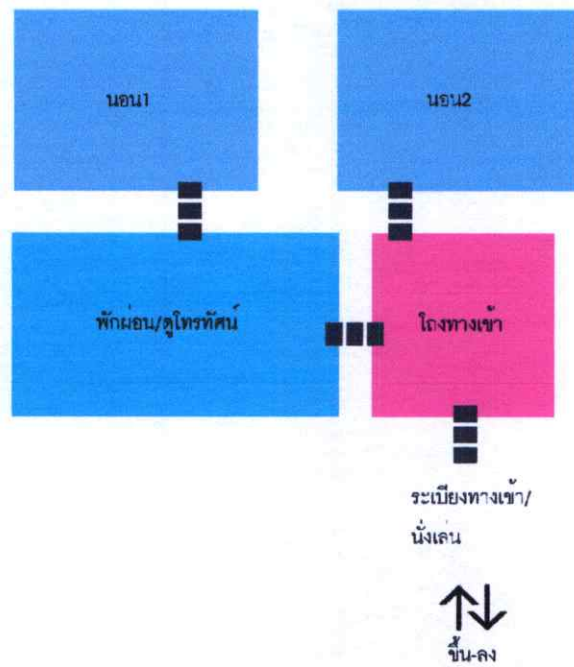
สีสันทัน : ทำสีน้ำตาล, สีธรรมชาติ, สีโอ๊ก

ภาพที่ 3.39 แปลนได้ทุน และชั้นบน บ้านพักชาวสวน

ภาพที่ 3.40 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ใช้สอยล่าง (ใต้ถุน) บ้านพักชาวสวน

ภาพที่ 3.41 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ใช้สอยชั้นบนบ้านพักชาวสวน

ภาพที่ 3.42 ลักษณะอาคารด้านหน้า

ภาพที่ 3.43 ลักษณะอาคารด้านหลัง

ภาพที่ 3.44 ลักษณะบันไดและระเบียงทางขึ้นบ้าน

ภาพที่ 3.45 ลักษณะสภาพแวดล้อมโดยรอบ

ภาพที่ 3.46 คลองเดิมที่เคยใช้เป็นเส้นทางคมนาคมทางน้ำ

จากการสังเกตพฤติกรรมการใช้งานในพื้นที่ พบว่าผู้ใช้งาน (เจ้าของบ้าน) จะใช้พื้นที่ชั้นล่าง(ใต้ถุน)ของอาคารมากที่สุด โดยมากมักจะใช้ในการพบปะพูดคุย,พักผ่อนนอนหลับ,ทำงาน/เก็บของทางเกษตรกรรมจนถึงรับประทานอาหาร ทางเจ้าของบ้านจึงมีการจัดเครื่องเรือนเพื่อการรองรับการใช้งาน เช่น แคร่ไม้ไผ่, เก้าอี้ไม้ฯ ส่วนพื้นที่ชั้นบนของบ้าน เจ้าของจะใช้เมื่อตอนเข้านอนในตอนค่ำ

ปัญหาที่พบจากการใช้งานของพื้นที่ใช้สอย

พื้นที่ใช้สอยชั้นล่างของบ้านพัก มีลักษณะมืดและชื้น ทำให้มีขุยภายในเวลากลางวัน ไม่ค่อยเหมาะกับการพักผ่อนเท่าใดนัก

จากรวบรวมข้อมูลตามลักษณะที่พิกข้างต้น พบประเด็นในการศึกษาดังนี้

1. ลักษณะความแตกต่างทางกายภาพของที่พักอาศัยแบบต่างๆ ที่เป็นลักษณะที่พักโฮมสเตย์ที่มีความหลากหลายรูปแบบ

2. สภาพแวดล้อมโดยรอบภายนอก-ภายในบ้านพัก

3. ลักษณะกิจกรรมของนักท่องเที่ยวที่เข้าพัก หรือเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชน

รวบรวมข้อมูลทั้งหมดในการสำรวจ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาเครื่องมือในการทำแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 จากการสำรวจขั้นตอนที่ 1 พบตัวแปรในการสำรวจและนำตัวแปรมาทำแบบสอบถามและสัมภาษณ์ เพื่อหาความต้องการ ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ต่อการรับรู้ภาพลักษณ์โฮมสเตย์ (Home Stay) กิจกรรม พฤติกรรม และความพึงพอใจด้านกายภาพสถาปัตยกรรมภายนอกอาคารและภายในอาคาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 สอบถามนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในชุมชนอัมพวา และที่เข้าพัก Home Stay ในชุมชนอัมพวา เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และทัศนคติเกี่ยวกับ Home Stay

ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการและความพึงพอใจด้านกายภาพสถาปัตยกรรมภายนอก โดยจะมีการแบ่งลักษณะรูปแบบทางกายภาพภายนอกที่มีลักษณะที่เด่นชัดประมาณ 4 ลักษณะ ดังนี้คือ

1. ลักษณะเรือนแถวไม้ แบบที่มีชั้นเดียว และสองชั้น

เป็นลักษณะที่มีเป็นส่วนมากของบ้านพักในพื้นที่ศึกษา โดยทั่วไปนิยมตั้งเรือนขนานกับคลอง โดยหันหน้าเข้าหาคลองเพื่อใช้ประโยชน์จากน้ำในการอุปโภค บริโภค และอาหาร สัตว์จร สามารถพบเห็นได้ตลอดแนวสองฝั่งคลองอัมพวา ลักษณะทั่วไปเป็นเรือนไม้แถวชั้นเดียว แต่ก็จะมีสองชั้นแทรกอยู่บ้าง สร้างต่อเนื่องกันเป็นแนวยาวไปตามลำคลอง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของเรือนแถวริมน้ำดั้งเดิมที่นิยมสร้างในอดีต หลังคามีทั้งเป็นทรงปั้นหยาและจั่ว มุงด้วยกระเบื้องว่าวหรือสังกะสีผูกผูก ประตูส่วนใหญ่เป็นบานเฟี้ยมไม้ เปิดกว้างตลอดแนว แต่ก็มีบางหลังที่เป็นประตูไม้บานเปิดคู่ พื้นบ้านเป็นไม้กระดานแผ่นใหญ่ ฝาผนังเป็นไม้ตีซ้อนเกล็ด ฝ้าเพดานเป็นแผ่นไม้เป็นแผ่นไม้กระดานตีซ้อนทับกัน

ภาพที่ 3.47 ลักษณะบรรยากาศโดยรอบชุมชนริมนคลองอัมพวา

ภาพที่ 3.48 ลักษณะเรือนแถวไม้ แบบที่มีชั้นเดียว และสองชั้นในพื้นที่

2. ลักษณะบ้านเรือนไทยภาคกลาง (เรือนไทยประเพณี)

มักอยู่ลึกจากปากคลองอัมพวาเข้าไป ลักษณะอาคารมีหลังคาทรงจั่วแบบเรือนไทยภาคกลาง ยกได้สูง มุงด้วยกระเบื้องดินเผาหางเหยี่ยว กระเบื้องว่าวหรือสังกะสีลูกฟูก บานประตูเป็นบานเปิดคู่ หน้าต่างเป็นบานลูกฟักเปิดออก มักมีช่องลมเหนือหน้าต่าง ผนังมีทั้งเป็นแบบฝาลูกฟัก ฝาปะกน และฝาไม้ตีซ้อนเกล็ด

ภาพที่ 3.49 ลักษณะบ้านเรือนไทยภาคกลาง

ภาพที่ 3.50 ลักษณะบ้านเรือนไทยภาคกลาง (เรือนไทยประเพณี)

3. ลักษณะบ้านเดี่ยว 2 ชั้น

มีรูปแบบเป็นบ้าน 2 ชั้น หลังคาทรงจั่วมุงกระเบื้อง ผนัง ไม้ตีซ้อนเกล็ดตามแนวนอน หรือเป็นผนังก่ออิฐฉาบปูน หน้าต่างบานกรอบไม้ลูกฟักกระจกใสและไม้ทึบ พื้นเป็นไม้หรือคอนกรีต ส่วนใหญ่อยู่ใกล้ปากคลองอัมพวา

ภาพที่ 3.51 ลักษณะบ้านเดี่ยว 2 ชั้นที่ริมคลองอัมพวา

4. ลักษณะบ้านชาวสวน

มักอยู่ลึกจากปากคลองอัมพวาเข้าไป ลักษณะโครงสร้างอาคารเป็นไม้ทั้งหลัง หลังคาทรงจั่วมุงด้วยสังกะสีลูกฟูก ยกได้สูงสำหรับพักผ่อน และทำกิจกรรมในการทำมาหากิน ตลอดจนใช้เป็นที่พักผ่อนหรือทำกิจกรรมเกษตร บานประตูเป็นบานเปิดเดี่ยว หน้าต่างเป็นบานไม้ที่บานเปิดออก ผนังเป็นฝาไม้ตีซ้อนเกล็ด ในบริเวณพื้นที่ใกล้ๆบ้านจะปลูกโรงเรือนสำหรับเลี้ยงนํ้าตาลเพื่อส่งขายเป็นอาชีพหลักอีกอย่างหนึ่ง

ภาพที่ 3.52 ลักษณะบ้านชาวสวนชุมชนริมคลองอัมพวา

ส่วนที่ 3 ตามเกี่ยวกับความต้องการและความพึงพอใจด้านกายภาพสถาปัตยกรรมภายในอาคาร สำหรับแบบสอบถามส่วน นี้จะใช้ภาพถ่ายภายในที่พักแบบโฮมสเตย์ (Home Stay) ทั้งในพื้นที่กรณีศึกษาและพื้นที่อื่นๆใกล้เคียงกับพื้นที่กรณีศึกษา และที่พักพื้นถิ่นของชาวบ้าน ในพื้นที่ชุมชนริมคลองอัมพวา และภาพถ่ายที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม โดยจะมีการแบ่งลักษณะรูปแบบ

ทางกายภาพภายในที่มีลักษณะต่างๆ ที่สอดคล้องกับลักษณะทางกายภาพภายนอกของที่พักที่ทำการสำรวจ ประมาณ 2 ลักษณะแบบ Home stay ในพื้นที่ ส่วนอีก 2 ลักษณะคือแนวโน้มของที่พักในอัมพวาประเภทรีสอร์ทและโรงแรม ดังนี้คือ

1. ลักษณะที่เป็นแบบที่พักของชาวบ้านในชุมชนทั่วไป
2. ลักษณะที่มีการปรับปรุง ตกแต่งแบบโฮมสเตย์ (Home Stay)
3. ลักษณะการตกแต่งในรูปแบบของรีสอร์ท
4. ลักษณะรูปแบบหรือการตกแต่งแบบหรูหราและสมัยใหม่

ให้นักท่องเที่ยว ได้เลือกรูปแบบที่พักอาศัยโฮมสเตย์ (Home Stay) ที่พึงพอใจและคิดว่าเหมาะสมกับลักษณะการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ (Home Stay) ตลอดจนสอดคล้องกับทางกายภาพด้านสถาปัตยกรรมที่ที่พักอาศัยในพื้นที่ชุมชนริมคลองอัมพวา ตามทัศนะของนักท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ 3 นำผลสรุปที่ได้จากการสำรวจขั้นตอนที่ 2 นำมาวิเคราะห์ผลทางสถิติ เพื่อนำผลที่ได้ไปเป็นแนวทางการออกแบบด้านสถาปัตยกรรมที่พักโฮมสเตย์ ทั้งทางด้านกายภาพและด้านสภาพแวดล้อมภายนอก - ภายใน เพื่อความเหมาะสม และตอบสนองต่อลักษณะการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์และกิจกรรมของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนริมคลองอัมพวา

โดยรายละเอียดในการเก็บข้อมูลวิเคราะห์ผลและสรุปผลกล่าวในบทที่ 4 และบทที่ 5 ต่อไป

3.2 สรุประเบียบวิธีวิจัยเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

ในส่วนนี้เป็นการสรุปอย่างสั้นๆถึงวัตถุประสงค์ของงานวิจัย เชื่อมโยงกับวิธีวิจัยที่สำคัญ และผลของการศึกษาตามจุดประสงค์ของงานวิจัย โดยสามารถอธิบายเป็นตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3.1 สรุปวัตถุประสงค์ เชื่อมโยงกับวิธีวิจัยและผลที่คาดว่าจะได้รับ

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1	วิธีวิจัย	ผลของการศึกษา
เพื่อศึกษาทัศนคติที่เกี่ยวกับรูปแบบและลักษณะการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ของนักท่องเที่ยวที่มาพักก่อนในโฮมสเตย์(HOME STAY)ในชุมชนริมคลองอัมพวา	ทำการเก็บข้อมูลบ้านพักแบบ Home Stay ในชุมชนอัมพวา สำหรับเป็นกรณีศึกษา ทำแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติความพึงพอใจเกี่ยวกับรูปแบบและลักษณะการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาพัก Home Stay จากนั้นทำการรวบรวมโดยโปรแกรม SPSS หาค่าร้อยละเพื่อสรุปเป็นภาพรวม	ทำให้ทราบถึงทัศนคติและรูปแบบการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ของนักท่องเที่ยวที่มาพัก แบบโฮมสเตย์ในชุมชนริมคลองอัมพวา

3.3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables)

จากวัตถุประสงค์ สมมติฐาน และการทบทวนวรรณกรรม พบว่าตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามได้แก่

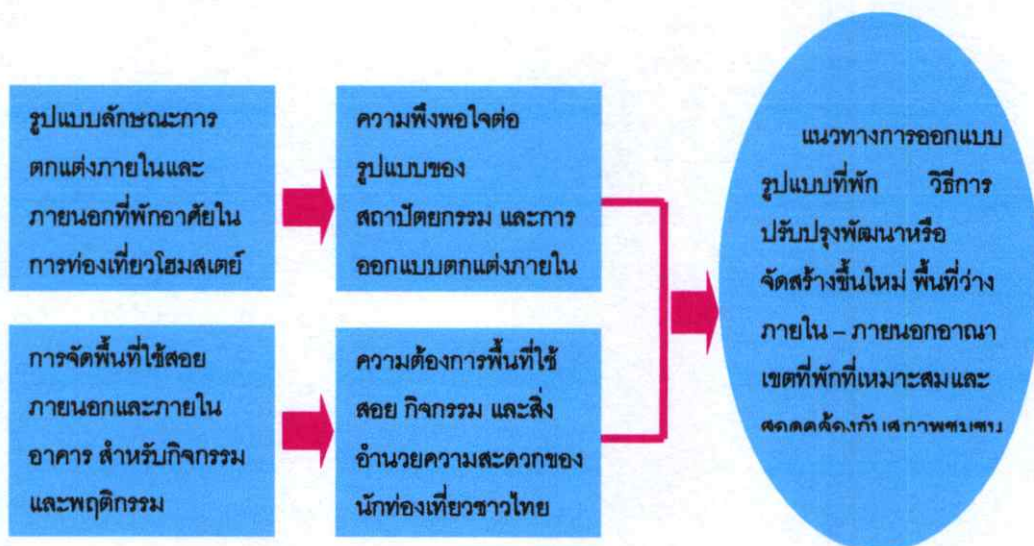
ตัวแปรอิสระ(Independent Variables)

1. ลักษณะทางกายภาพภายนอก และภายในของที่พักอาศัย โฮมสเตย์ (HOME STAY)
2. การจัดพื้นที่ใช้สอยภายนอก และภายในอาคารสำหรับกิจกรรมและพฤติกรรมนักท่องเที่ยว
3. การออกแบบตกแต่งภายนอก,ภายใน ตลอดจนการใช้วัสดุเพื่อการตกแต่งที่มีผลต่อการนำมาเป็นจุดเด่นต่อลักษณะรูปแบบที่พักอาศัยในทางการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ (HOME STAY)

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

1. การรับรู้ภาพลักษณ์ของสถาปัตยกรรม และการออกแบบตกแต่งภายใน
2. การตอบสนองความพึงพอใจด้านความต้องการ การใช้สอยของนักท่องเที่ยวและแนวทางปรับปรุงที่พักอาศัยโฮมสเตย์ (Home Stay) ในด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวและความสอดคล้องกับสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นชุมชน

3.3.2 กรอบการวิจัย

ภาพที่ 3.53 แสดงลักษณะกรอบการวิจัย

3.3.3 การประเมินนิยามด้านมโนทัศน์ และนิยามด้านปฏิบัติการ

จากการทบทวนวรรณกรรม และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดนิยามด้านมโนทัศน์ นิยามด้านการปฏิบัติการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การประมวลนิยามด้านมโนทัศน์ (Conceptual Definition)

รูปแบบทางกายภาพของงานสถาปัตยกรรม คือ ส่วนประกอบของอาคารที่ประกอบขึ้นเป็นบ้านพักชั่วคราวของนักท่องเที่ยว ซึ่งองค์ประกอบของรูปแบบสถาปัตยกรรมนั้น มีผลต่อการรับรู้และมีส่วนในการตัดสินใจเลือกที่พักของนักท่องเที่ยว

- การออกแบบตกแต่งภายใน และการใช้วัสดุ คือ ส่วนประกอบภายในที่พักเพื่อการทางตกแต่ง เพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น แลการนำเอาวัสดุจากธรรมชาติมาใช้

- พื้นที่ใช้สอยภายในที่พักของนักท่องเที่ยว คือ พื้นที่ภายในที่พัก เพื่อที่นักท่องเที่ยวใช้ทำกิจกรรมในระหว่างพักผ่อน เช่น นอนหลับ นั่งเล่นพูดคุย

- กลุ่มนักท่องเที่ยว คือ กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม เนื่องจากกลุ่มนักท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ซึ่งมี ภูมิหลัง พฤติกรรม และประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อการรับรู้และการตีความสภาพแวดล้อม และความพึงพอใจในการเลือกที่พัก

2. การประมวลนิยามด้านปฏิบัติการ (Operational Definition)

การรับรู้ภาพลักษณ์ของรูปแบบทางกายภาพของที่พักชั่วคราวของนักท่องเที่ยว โดยแบ่งออกเป็น

- องค์ประกอบภายนอกของที่พักชั่วคราวของนักท่องเที่ยว โดยแบ่งเป็นส่วนต่างๆ คือ หลังคา, สัดส่วนของอาคาร, พื้นที่ระเบียง/ชานบ้าน, ทางเข้า และวัสดุที่นำมาใช้

- องค์ประกอบภายในของที่พักชั่วคราวของนักท่องเที่ยว โดยแบ่งเป็นส่วนต่างๆ ได้แก่ ระนาบทางสถาปัตยกรรม คือ พื้น, ผนังและเพดาน องค์ประกอบอื่นๆ คือแสงธรรมชาติ, สีพื้น และวัสดุ

องค์ประกอบเครื่องเรือนเพื่อใช้ในกิจกรรมหลัก

- เครื่องเรือนที่ใช้ในกิจกรรมหลัก ได้แก่ ชุดที่นอน, ชุดโต๊ะ-เก้าอี้นั่งพักผ่อน และรับประทานอาหาร, โต๊ะเตรียมอาหาร, โต๊ะวางโทรทัศน์

ความพึงพอใจในที่พักที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น ความพึงพอใจในส่วนองรูปแบบงานสถาปัตยกรรมและการตกแต่งภายใน

ลักษณะเฉพาะของกลุ่มนักท่องเที่ยว แบ่งออกได้เป็น เพศ อายุ อาชีพ พฤติกรรมในการท่องเที่ยว และวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว

ตารางที่ 3.2 แสดงตัวแปรด้านมโนทัศน์ ด้านปฏิบัติการสำรวจ

นิยามด้านมโนทัศน์ Conceptual definition	นิยามด้านปฏิบัติการ Operational definition
1. ข้อมูลทั่วไปที่มีผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ HOME STAY ของนักท่องเที่ยว	1. ข้อมูลส่วนบุคคล 2.ทัศนคติในขณะท่องเที่ยว
2. ด้านกายภาพอาคารภายนอก	2.1 ลักษณะรูปแบบของที่พักต่างๆ ในชุมชนริมคลองอัมพวา 2.2 วัสดุที่ใช้ก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคาร 2.3 ส่วนพื้นที่ใช้สอยและสภาพแวดล้อมอาคาร เช่น - ระเบียงพักผ่อน, - ทำเล่งเล่นน้ำ - การจัดพื้นที่ว่าง - ภูมิทัศน์และพื้นที่จอดรถในขอบเขตที่พัก
3. ด้านกายภาพของพื้นที่ภายในบรรยากาศโดยรวมของพื้นที่ที่ชอบมากที่สุด	3.1 ลักษณะของโถงต้อนรับ 3.2 ส่วนพื้นที่โถงต้อนรับ 3.3 ลักษณะการตกแต่งภายในห้องพัก 3.4 วัสดุตกแต่งภายใน 3.5 ห้องน้ำส่วนกลาง 3.6 พื้นที่พักผ่อนส่วนกลาง 3.7 ส่วนเตรียมอาหาร
4. ด้านพฤติกรรมและกิจกรรมของผู้ใช้พื้นที่	4.1 ลักษณะรูปแบบของที่พักต่างๆ ในชุมชนริมคลองอัมพวา 4.2 ส่วนพื้นที่ใช้สอย และพื้นที่พักผ่อน
5. เครื่องเรือนและอุปกรณ์ใช้สอยที่ตอบสนองพฤติกรรมและกิจกรรมของผู้ใช้พื้นที่	5.1 แยกตามพื้นที่ในแต่ละพื้นที่
6. ระบบสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าใช้สอยและตอบสนองพฤติกรรมและกิจกรรมของผู้ใช้พื้นที่	6.1 แยกตามพื้นที่ในแต่ละพื้นที่

โดยสามารถสรุปเป็นตารางตัวแปร และเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 3.3 สรุปตัวแปรและเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

	ลักษณะหรือชนิดที่ต่างกัน 4 แบบ	แบบสอบถาม	การสำรวจอาคารที่ลักษณะเดิมในชุมชน	การวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบอาคาร	การสัมภาษณ์	ภาพถ่าย
ตัวแปรและเครื่องมือที่ใช้เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อ 1, 2 และ 3						
1. ข้อมูลทั่วไปที่มีผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ HOME STAY ของนักท่องเที่ยว		●	●		●	●
2. ด้านกายภาพอาคารภายนอก						
2.1 ลักษณะอาคาร โดยรวมที่ชอบมากที่สุด	●					
2.2 วัสดุที่ใช้ก่อสร้างหรือปรับปรุงที่ชอบมากที่สุด	●					
2.2.1 ผนัง	●					
2.2.2 สีสีนอาคาร	●					
2.3 ส่วนพื้นที่ใช้สอยและสภาพแวดล้อมอาคาร	●					
2.3.1 ระเบียบพักผ่อน, ทำเล่งเล่นน้ำ		●				
2.3.2 การจัดพื้นที่ว่าง และภูมิทัศน์	●					
2.3.3 พื้นที่จอดรถในขอบเขตที่พัก		●				
3. ด้านกายภาพของพื้นที่ภายในบรรยากาศโดยรวมของพื้นที่ ที่ชอบมากที่สุด	●		●	●		●
3.1 ส่วนพื้นที่โถงต้อนรับ	●					
3.2 ส่วนโถงทางเชื่อม	●					
3.3 ส่วนห้องพัก	●					
3.3.1 แบบมีห้องน้ำในตัว	●					
3.3.2 แบบไม่มีห้องน้ำในตัว	●					

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

	ลักษณะหรือชนิดที่ต่างกัน 4 แบบ	แบบสอบถามประกอบภาพถ่าย	แบบสอบถาม	การสำรวจอาคารที่ลักษณะเดิมในชุมชน	การวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบอาคาร	การสัมภาษณ์	ภาพถ่าย
3.4 ส่วนเตรียมอาหาร	●						
3.5 ห้องน้ำส่วนกลาง	●						
3.5.1 ห้องน้ำแบบใช้เฉพาะขับถ่าย		●					
3.5.2 ห้องน้ำแบบใช้เฉพาะอาบน้ำ		●					
3.6 พื้นที่พักผ่อนส่วนกลาง	●						
3.7 วัสดุตกแต่งภายใน (แยกตามพื้นที่ในแต่ละพื้นที่)	●						
3.7.1 พื้น	●						
3.7.2 ผนัง	●						
3.7.3 สีสีนภายใน	●						
3.7.4 ฝ้า	●						
4. ด้านพฤติกรรมและกิจกรรมของผู้ใช้พื้นที่							
4.1 แยกตามพื้นที่ในแต่ละพื้นที่		●					
5. เครื่องเรือนและอุปกรณ์ใช้สอยที่ตอบสนองพฤติกรรม และกิจกรรมของผู้ใช้พื้นที่							
5.1 แยกตามพื้นที่ในแต่ละพื้นที่	●	●					●
6. ระบบสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าใช้สอยและ ตอบสนองพฤติกรรมและกิจกรรมของผู้ใช้พื้นที่							
6.1 ด้านแสงส่องสว่าง	●						●

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

	ภาพถ่าย	การสัมภาษณ์	การวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบอาคาร	การสำรวจอาคารที่ศึกษาลักษณะเดิมในชุมชน	แบบสอบถาม	แบบสอบถามประกอบภาพถ่าย ลักษณะหรือชนิดที่ต่างกัน 4 แบบ
ตัวแปรและเครื่องมือที่ใช้เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อ 1, 2 และ 3						
7. สำรวจลักษณะกลุ่มตัวอย่างที่พักอาศัยพื้นถิ่นเดิมทางด้านกายภาพภายนอก,ภายใน และพื้นที่ใช้สอยหลักเพื่อใช้เป็นตัวอย่างของที่พักอาศัยพื้นถิ่นเดิม	●		●	●	●	●
7.1 ลักษณะอาคาร โดยรวม	●		●	●	●	●
7.2 วัสดุก่อสร้างที่ใช้	●		●	●	●	●
7.2.1 ผนัง	●					
7.2.2 สีสันอาคาร	●					
7.3 ส่วนพื้นที่ใช้สอยและสภาพแวดล้อมอาคาร			●			●
7.3.1 ระเบียงหรือทางเดินด้านหน้าอาคาร	●					●
7.3.2 การจัดพื้นที่ว่าง และภูมิทัศน์	●					●

3.4 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3.4.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้ เป็นการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามการทบทวนวรรณกรรมจากบทที่ 2 กลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยและผู้ประกอบการโฮมสเตย์ (Home Stay) ทั้งชายและหญิง กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้มีกระจายอยู่ในชุมชนริมคลองอัมพวาและนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักค้างแรมที่บ้านพักอาศัย Home Stay

3.4.2 การสุ่มตัวอย่าง

ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบ ในชุมชนริมคลองอัมพวา โดยผู้วิจัย ทำการแจกแบบสอบถามโดยการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ซึ่งกระจายไปตามชุมชนริมคลองอัมพวา ทำการแจกแบบสอบถามในบริเวณที่มีผู้คนมาก เช่น บริเวณตลาดน้ำริมคลอง ร้านค้า และบ้านพักอาศัยโฮมสเตย์ (Home Stay) เป็นต้น จำนวนแบบสอบถามขึ้นอยู่กับจำนวนนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการในพื้นที่ชุมชนริมคลองอัมพวา โดยคิดเป็น จำนวน 280 ชุด เครื่องมือวิจัยจะถูกสร้างตามประเด็นปัญหาการวิจัย

3.5 เครื่องมือในการวิจัย

3.5.1 กล้องถ่ายภาพ โดยการถ่ายภาพบ้านพักอาศัยโฮมสเตย์ (Home Stay) ตัวอย่าง เพื่อใช้สร้างแบบสอบถาม

3.5.2 แบบสำรวจและสังเกตพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการบ้านพักอาศัยโฮมสเตย์ (Home Stay)

3.5.3 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ชุด

3.5.4 แบบสัมภาษณ์ผู้ให้บริการ

3.5.5 การทดสอบเครื่องมือการวิจัย

ทำการ Pre - test แบบสอบถามโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนักท่องเที่ยว จำนวน 30 คน เพื่อแก้ไขข้อผิดพลาด และอาจเป็นข้อมูลในการปรับแบบสอบถามให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การวิจัยได้

3.6 วิเคราะห์ผลการวิจัย

นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ดังนี้

3.6.1 วิเคราะห์พฤติกรรมของกลุ่มนักท่องเที่ยว คือ การศึกษาข้อมูลทั่วไปและการใช้บริการ และกิจกรรมการใช้พื้นที่ของนักท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้วิธีทางสถิติเป็นการหาผลวิจัยจากโปรแกรม SPSS วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าสุด สูงสุด และนำเสนอเป็นตารางประกอบการอธิบายเพื่อเป็นการสรุปรวมลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้

3.6.2 การวิเคราะห์ผลการวิจัยการศึกษา โดยใช้วิธีทางสถิติเป็นการหาผลวิจัยจากโปรแกรม SPSS วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความถี่ ค่าต่ำสุด สูงสุด ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และพิจารณาประกอบกับการจัดอันดับ การรับรู้ภาพลักษณ์ ความต้องการ ความพอใจรูปแบบที่พักอาศัยและสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกและภายในที่ชอบมากที่สุด ทั้งหมดจะนำเสนอในเชิงตารางและประกอบคำบรรยาย

3.7 การสรุปผลการศึกษา

นำข้อมูลที่ได้จากตัวแปรการวิจัยทั้งหมด ในเรื่องของสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การรับรู้ภาพลักษณ์ และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว รวมถึงความต้องการกิจกรรมการใช้พื้นที่ของนักท่องเที่ยว โดยการสรุปผลและจะสรุปเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์การวิจัยที่ระบุไว้ในบทที่ 1

เสนอแนวความคิดในการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เหมาะสมกับความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมถึงการรับรู้ภาพลักษณ์ พฤติกรรมและกิจกรรมของนักท่องเที่ยวในแหล่งชุมชนริมคลองอัมพวา สรุปผล และเสนอแนะแนวทางการออกแบบต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

บทนี้เป็นผลการสำรวจจากแบบสอบถาม ที่ได้ทำการสำรวจนักท่องเที่ยวที่มาพัก โฮมสเตย์ (Home Stay) และมาท่องเที่ยวในชุมชนริมคลองอัมพวา โดยการแจกแบบสอบถาม เพื่อสอบถามความพึงพอใจ ความต้องการต่อการเข้าใช้พื้นที่ของนักท่องเที่ยวที่เข้าพักในที่พักอาศัย โฮมสเตย์ (Home Stay) และความเหมาะสมสอดคล้องกับสถาปัตยกรรมภายนอกและสถาปัตยกรรมภายในของที่พักอาศัยพื้นถิ่น ในพื้นที่ชุมชนริมคลองอัมพวา เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้มาสรุปเป็นเกณฑ์ในการออกแบบและเป็นแนวทางในการพัฒนาที่พักแบบ Home Stay ในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนริมคลองอัมพวาต่อไป

4.1 การวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพ

ในการสำรวจภาคสนามในชุมชนริมคลองอัมพวาในปัจจุบัน เป็นลักษณะการสำรวจรูปแบบและสภาพแวดล้อมทางกายภาพของที่พักอาศัยพื้นถิ่นและที่พักอาศัยแบบโฮมสเตย์ (Home Stay) ระหว่างวันที่ 20 มีนาคม - 8 กรกฎาคม 2552 ซึ่งได้พบรูปแบบทางสถาปัตยกรรมบ้านพักอาศัยพื้นถิ่นและบ้านพักโฮมสเตย์ (Home Stay) ในเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีลักษณะที่เด่นชัดประมาณ 4 ลักษณะ ดังนี้คือ

1. ลักษณะเรือนแถวไม้ แบบที่มีชั้นเดียว และสองชั้น
2. ลักษณะบ้านเรือนไทยภาคกลาง
3. ลักษณะบ้านเดี่ยว 2 ชั้น
4. ลักษณะบ้านชาวสวน

จากลักษณะหลักดังกล่าวที่ได้จากการสำรวจ พอที่จะแยกเป็นประเด็นเพื่อวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพ ในประเด็นหลักๆ ต่อไปนี้ คือ

4.1.1 รูปแบบและองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมภายนอก

4.1.1.1 รูปแบบองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมภายนอก บ้านพัก โฮมสเตย์ (Home Stay) ในชุมชนริมคลองอัมพวาในปัจจุบัน ตามลักษณะเฉพาะทั้ง 4 แบบ คือ ลักษณะเรือนแถวชั้นเดียว และสองชั้น, ลักษณะบ้านเรือนไทยภาคกลาง, ลักษณะบ้านเดี่ยวในชุมชน และลักษณะเป็นบ้านชาวสวน ที่จะศึกษา ทางผู้สำรวจได้กำหนดองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมภายนอก ที่ศึกษาดังนี้

1. ลักษณะกายภาพตัวอาคาร โดยรวม

2. ลักษณะสภาพแวดล้อม และภูมิทัศน์โดยรวม

3. พื้นที่สำหรับพักผ่อน หรือทำกิจกรรมภายนอก โดยการศึกษาลักษณะหลักๆ ในข้างต้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสอบถามความพึงพอใจในด้านกายภาพขององค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมภายนอก ซึ่งจากการสำรวจจากลักษณะดังกล่าว จะมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.1 รูปแบบสถาปัตยกรรมที่พิกชุมชนริมคลองอัมพวาในปัจจุบัน

รูปแบบสถาปัตยกรรม	
<p>รูปแบบที่ 1 บ้านพักอาศัยเรือนแถวริมคลอง</p> <p>คลอง</p> <p>ลักษณะ : เป็นเรือนแถวชั้นเดียวโครงสร้างไม้ทั้งหลัง</p> <p>หลังคา : กระเบื้องลอนเล็กด้านหลัง(ส่วนต่อเติม) และสังกะสีด้านหน้า</p> <p>ผนัง : เป็นผนังไม้ฝา ดินอนช้อนเกล็ด</p> <p>ช่องเปิด : มีประตูบานเฟี้ยมด้านหน้า และหน้าต่างบานเปิดคู่ด้านข้าง ประตูด้านหลังเป็นบานเปิดเดี่ยว</p> <p>ระเบียง : อยู่ด้านหน้ามีชายคาปกคลุม พื้นไม้กระดาน</p> <p>สีสันทัน : ทำสีน้ำตาล ,สีธรรมชาติ,สีโอ๊ก</p>	
<p>รูปแบบที่ 2 บ้านพักอาศัยเรือนไทยภาคกลาง (เรือนไทยประเพณี)</p> <p>ลักษณะ : เป็นเรือนไทยยกพื้นสูง 2.00 ม. มีใต้ถุน โครงสร้างไม้ทั้งหลัง</p> <p>หลังคา : สังกะสีทรงจั่วสูงตามลักษณะบ้านเรือนไทย</p> <p>ผนัง : เป็นผนังไม้ฝาตีทางตั้งชันเกล็ด</p> <p>ช่องเปิด : มีประตูบานเปิดคู่ทางขึ้นเรือนด้านหลังเรือน และหน้าต่างบานเปิดคู่ด้านข้าง , หน้าต่างบานเฟี้ยม สูงจรดแนวชายคา แบบลูกทึบผสมเกล็ดระบายอากาศ</p> <p>ระเบียง : ไม่มีระเบียงและชาน</p> <p>สีสันทัน : ทำสีน้ำตาล ,สีธรรมชาติ,สีโอ๊ก</p>	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รูปแบบสถาปัตยกรรม	
<p>รูปแบบที่ 3 บ้านพักแบบร่วมสมัย ในชุมชน</p> <p>ลักษณะ : เป็นบ้านเดี่ยว 2 ชั้น โครงสร้างไม้ทั้งหลัง</p> <p>หลังคา : ทรงจั่ว มุงกระเบื้องลอนเล็ก</p> <p>ผนัง : เป็นผนังไม้ฝา ดินอ่อน ช้อนเกล็ด และตีทางตั้งช้อนเกล็ด</p> <p>ช่องเปิด : มีประตูบานเฟี้ยม ด้านหน้า และหน้าต่างบานเปิดคู่ ด้านข้าง หน้าต่างบานเฟี้ยม สูง ด้านบน มีช่องแสงและช่องลม</p> <p>ระเบียง : อยู่ด้านหน้ามีชายคาปก คลุม พื้นไม้กระดาน</p> <p>สีสันทัน : ทำสีชมพูขาว, สีโอ๊ค</p>	
<p>รูปแบบที่ 4 แบบบ้านพักชาวสวน ในอัมพวา</p> <p>ลักษณะ : เป็นเรือนไทยยกพื้นสูง ประมาณ 2.00 ม. มีใต้ถุน โครงสร้าง ไม้ ส่วนต่อเติมด้านหลังโครงสร้าง คอนกรีตผสมไม้</p> <p>หลังคา : ทรงจั่ว มุงกระเบื้องลอนเล็ก</p> <p>ผนัง : เป็นผนังไม้ฝาตีทางตั้ง ช้อนเกล็ด ส่วนต่อเติมด้านหลังเป็น คอนกรีตบล็อกก่อเว้นร่องไม้ฉาบผิว</p> <p>ช่องเปิด : มีประตูบานเปิดคู่ทางขึ้น เรือนด้านหน้าบ้าน และหน้าต่างบาน เปิดคู่ด้านข้าง</p> <p>ระเบียง : ระเบียงด้านหน้า มีม้านั่ง พักผ่อน ชาย-ขวา</p> <p>สีสันทัน : ทำสีน้ำตาล , สีธรรมชาติ, สีโอ๊ค</p>	

จากลักษณะทางกายภาพของสถาปัตยกรรมภายนอกที่พักโฮมสเตย์ (Home Stay) และที่พักชาวบ้านในพื้นที่ ที่สำรวจและกล่าวมาในข้างต้น สามารถ นำมาแยกเป็นประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของสถาปัตยกรรมภายนอก ของที่พักในแต่ละรูปแบบ เพื่อสอบถามถึงความพึงพอใจ ต่อลักษณะส่วนพื้นที่ใช้สอย หรือส่วนพักผ่อนของสถาปัตยกรรมภายนอก ในด้านของความพึงพอใจกับรูปแบบใด ที่นักท่องเที่ยวต้องการให้มีในที่พักอาศัยโฮมสเตย์ (Home Stay) ที่จะจัดสร้าง หรือปรับเปลี่ยนให้เป็นที่พักโฮมสเตย์ ในพื้นที่ชุมชนริมคลองอัมพวา โดยสามารถแยกส่วนพื้นที่ใช้สอย หรือส่วนพักผ่อน ของสถาปัตยกรรมภายนอก ที่เกี่ยวข้องหรือมีผลต่อการตัดสินใจเข้าพัก และความสอดคล้องกับรูปแบบการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ หลักๆ ดังนี้

1. ด้านสภาพแวดล้อมโดยรอบของสถาปัตยกรรมภายนอก
2. ด้านพื้นที่ใช้สอย, พักผ่อน หรือทำกิจกรรมภายนอก

ซึ่งทั้ง 2 แบบจะมีขอบเขตและองค์ประกอบทางกายภาพที่ทำการสำรวจและศึกษา ได้แก่ ลักษณะและการจัดภูมิทัศน์โดยรอบที่พัก ซึ่งมีรายละเอียดในการสำรวจดังนี้

1. ด้านสภาพแวดล้อมโดยรอบของสถาปัตยกรรมภายนอก เนื่องจากลักษณะสภาพแวดล้อมถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการเสริมสร้างบรรยากาศของบ้านพักแบบ โฮมสเตย์ (Home Stay) การสำรวจที่พักใน 4 ลักษณะข้างต้น พบว่ามีรูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมที่หลากหลายแตกต่างกันไปแต่สามารถจำแนกลักษณะสภาพแวดล้อมหลักๆ ออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะสภาพแวดล้อมและการจัดภูมิทัศน์แบบชาวบ้านทั่วไปในพื้นที่ตลาดน้ำ มีรูปแบบหลักๆ ดังนี้

1. การจัดตกแต่งแบบเรียบง่ายโดยใช้เป็นลักษณะไม้กระถางจัดวาง
2. การจัดเป็นรูปแบบการจำลอง เลียนแบบสภาพแวดล้อมธรรมชาติ เช่น การจัดสวนเป็นสวนน้ำ และน้ำตก การจัดสวนหิน

2. ลักษณะสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์แบบบ้านพักชาวบ้านในพื้นที่สวนผลไม้รอบนอกตลาดน้ำในชุมชนอัมพวา (ดูตารางที่ 4.2 ประกอบ)

ตารางที่ 4.2 ลักษณะสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์โดยรอบที่หักอาศัยในพื้นที่ชุมชนที่ทำการสำรวจ

ลักษณะสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์	
<p>แบบที่ 1 ลักษณะสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์แบบชาวบ้านในพื้นที่สวนผลไม้</p>	
<p>แบบที่ 2 แบบภูมิทัศน์แบบเรียบง่าย ประดับตกแต่งด้วยไม้กระถาง</p>	
<p>แบบที่ 3 การจำลองภูมิทัศน์เลียนแบบสภาพแวดล้อมธรรมชาติแบบน้ำตก</p>	
<p>แบบที่ 4 การจัดภูมิทัศน์แบบลักษณะนำหินมาเป็นส่วนประกอบ</p>	

4.1.1.2 ด้านพื้นที่ใช้สอย, พักผ่อน หรือทำกิจกรรมภายนอก ลักษณะพื้นที่ใช้สอย, พักผ่อนถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในแบบ โฮมสเตย์ (Home Stay) จากการสำรวจที่พักใน 4 ลักษณะข้างต้น พบว่ามีลักษณะพื้นที่พักผ่อน พื้นที่ใช้สอย และทำกิจกรรมภายนอกมีหลากหลายแตกต่างกันไป โดยทางผู้สำรวจได้เน้นการสำรวจเฉพาะพื้นที่ของด้านพื้นที่ใช้สอย, พักผ่อน หรือทำกิจกรรมภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์เท่านั้น ซึ่งก็สามารถ จำแนกเป็นลักษณะที่พบอย่างแพร่หลาย ได้เป็น 4 ลักษณะ คือ

ตารางที่ 4.3 ด้านพื้นที่ใช้สอย, พักผ่อน หรือทำกิจกรรมภายนอกที่ทำการสำรวจ

ลักษณะและบรรยากาศบริเวณพื้นที่พักผ่อน(ระเบียง),ทำกิจกรรมภายนอก	
<p>แบบที่ 1 ลักษณะเป็นแบบระเบียงยื่น ติดคลอง มีชุดโต๊ะนั่ง-นอน เล่น พักผ่อน</p>	
<p>แบบที่ 2 แบบเป็นศาลาท่าน้ำ มีที่นั่ง พักผ่อนและบันไดลงเล่นน้ำ</p>	

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลักษณะและบรรยากาศบริเวณพื้นที่พักผ่อน(ระเบียง),ทำกิจกรรมภายนอก	
<p>แบบที่ 3 แบบมีชุดโต๊ะนั่งเล่น ปลูกต้นไม้ร่มรื่น</p>	
<p>แบบที่ 4 ลักษณะเป็นทำน้ำโถง มีที่นั่ง พักผ่อนมีต้นไม้ร่มรื่น</p>	

4.1.2 ด้านสภาพแวดล้อมของสถาปัตยกรรมภายใน

ลักษณะสภาพแวดล้อมภายในถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเป็นอย่างมากต่อการเข้าพักและการเสริมสร้างบรรยากาศของบ้านพักแบบ โฮมสเตย์ (Home Stay) จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นการจัดรูปแบบสภาพแวดล้อมภายในที่ดี และตอบสนองในด้านประโยชน์ใช้สอยและความสุนทรีย์ มีผลต่อความพึงพอใจและความต้องการ การเข้าพักในโฮมสเตย์ (Home Stay) นั้นๆ ตลอดจน

สามารถส่งเสริมลักษณะทางด้านสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นให้ดำรงอยู่อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวด้านโฮมสเตย์ (Home Stay) ของชุมชน

สภาพแวดล้อมของสถาปัตยกรรมภายในที่ทำการศึกษานี้ แบ่งเป็นส่วนตามพื้นที่ และ กิจกรรมในการเข้าใช้สอย โดยมี ส่วนพื้นที่ใช้สอยที่ใช้ศึกษาดังนี้

บรรยากาศส่วนโถงต้อนรับ, บรรยากาศห้องนอน, บรรยากาศห้องน้ำ, บรรยากาศส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร และบรรยากาศส่วนระเบียงพักผ่อน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงบรรยากาศส่วนโถงต้อนรับ

บรรยากาศส่วน โถงต้อนรับ	
<p>แบบที่ 1 แบบโถงด้านล่างของบ้านเรือนไทยเรียบง่ายมีต้นไม้ร่มรื่นโปร่งโล่ง</p>	
<p>แบบที่ 2 โถงแบบบ้านเรือนแถวพื้นถิ่น ตลาดน้ำริมคลองอัมพวา</p>	

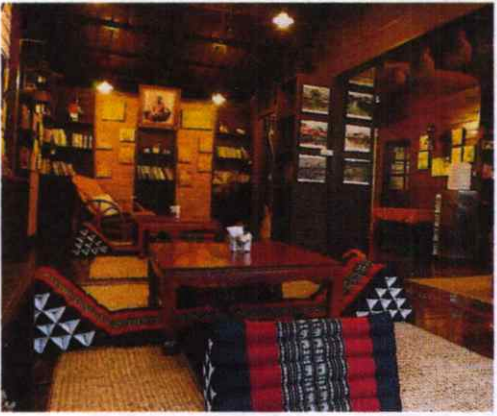

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

<p>บรรยากาศส่วน โถงต้อนรับ</p>	
<p>แบบที่ 3 โถงลักษณะ รีสอร์ท โปร่ง โถงตกแต่งด้วยเฟอร์นิเจอร์ทำจาก วัสดุธรรมชาติ</p>	
<p>แบบที่ 4 โถงที่มีลักษณะการตกแต่ง, เฟอร์นิเจอร์แบบ โรงแรม</p>	

ตารางที่ 4.5 แสดงรูปแบบเครื่องเรือนบริเวณ โถงต้อนรับ

<p>เครื่องเรือนบริเวณ โถงต้อนรับ</p>	
<p>แบบที่ 1 แบบ โต๊ะญี่ปุ่นนั่งราบกับพื้น</p>	

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

<p>เครื่องเรือนบริเวณ โถงต้อนรับ</p> <p>แบบที่ 2 ชุด โต๊ะลักษณะแบบไทย</p>	
<p>แบบที่ 3 ชุด โต๊ะและโซฟาทำจาก วัสดุธรรมชาติ หรือวัสดุท้องถิ่น</p>	
<p>แบบที่ 4 ชุด โต๊ะรับแขกรูปแบบ สมัยใหม่</p>	

ตารางที่ 4.6 แสดงบรรยากาศส่วนห้องนอนและลักษณะที่นอน

บรรยากาศส่วนห้องนอนและลักษณะที่นอน	
<p>แบบที่ 1 แบบปูที่นอนกับพื้น/กางมุ้งตามลักษณะบ้านพื้นดิน</p>	
<p>แบบที่ 2 แบบมีเตียงนอนธรรมดา ตกแต่งลักษณะแบบบ้านพักอาศัยทั่วไป</p>	
<p>แบบที่ 3 แบบมีเตียงนอน, เครื่องเรือน แบบใช้วัสดุท้องถิ่น และมีการตกแต่งลักษณะ รีสอร์ท</p>	
<p>แบบที่ 4 แบบมีเตียงนอน มีเครื่องเรือนและการตกแต่งลักษณะ โรงแรม</p>	

ตารางที่ 4.7 แสดงบรรยากาศส่วนห้องน้ำ

<p>บรรยากาศส่วนห้องน้ำ</p> <p>แบบที่ 1 แบบเปิด โล่งตกแต่งกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมธรรมชาติ</p>	
<p>แบบที่ 2 ตกแต่งแบบเรียบง่าย ใช้วัสดุธรรมชาติหรือเลียนแบบธรรมชาติประกอบ</p>	
<p>แบบที่ 3 ตกแต่งลักษณะสมัยใหม่ มีสุขภัณฑ์อำนวยความสะดวกครบ</p>	
<p>แบบที่ 4 ตกแต่งแบบหรูหรา</p>	

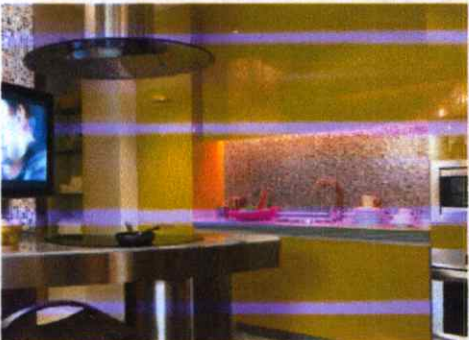
ตารางที่ 4.8 แสดงเครื่องเรือนส่วนห้องน้ำ

เครื่องเรือนส่วนห้องน้ำ	
แบบที่ 1 โถสุขภัณฑ์แบบนั่งยอง	
แบบที่ 2 โถสุขภัณฑ์แบบนั่งราบ	

ตารางที่ 4.9 แสดงบรรยากาศส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร

บรรยากาศส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร	
แบบที่ 1 ลักษณะแบบชาวบ้านพื้นถิ่นเดิม	
แบบที่ 2 แบบเรียบง่ายจัดเตรียมเครื่องอำนวยความสะดวก	

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

บรรยากาศส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร	
แบบที่ 3 ตกแต่งแบบสมัยใหม่	
แบบที่ 4 ตกแต่งแบบหรูหรา	

ตารางที่ 4.10 แสดงเครื่องเรือนส่วนระเบียงพักผ่อน

เครื่องเรือนส่วนระเบียงพักผ่อน	
แบบที่ 1 ที่นอนปิกนิกหรือเก้าอี้ปรับเอนนอน	
แบบที่ 2 ชุด โต๊ะ-เก้าอี้ไม้เสียนแบบลักษณะเก่า	

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

เครื่องเรือนส่วนระเบียงพักผ่อน	
แบบที่ 3 ชุดโต๊ะ-เก้าอี้สนาม	
แบบที่ 4 ชุดโต๊ะและเบาะนั่งแนวสมัยใหม่	

4.1.2.1 ลักษณะบรรยากาศแสงไฟภายในบ้านพัก HOME STAY ส่วนต่างๆ

ตารางที่ 4.11 แสดงรูปแบบแสงไฟภายในบ้านพัก HOME STAY ส่วนต่างๆ

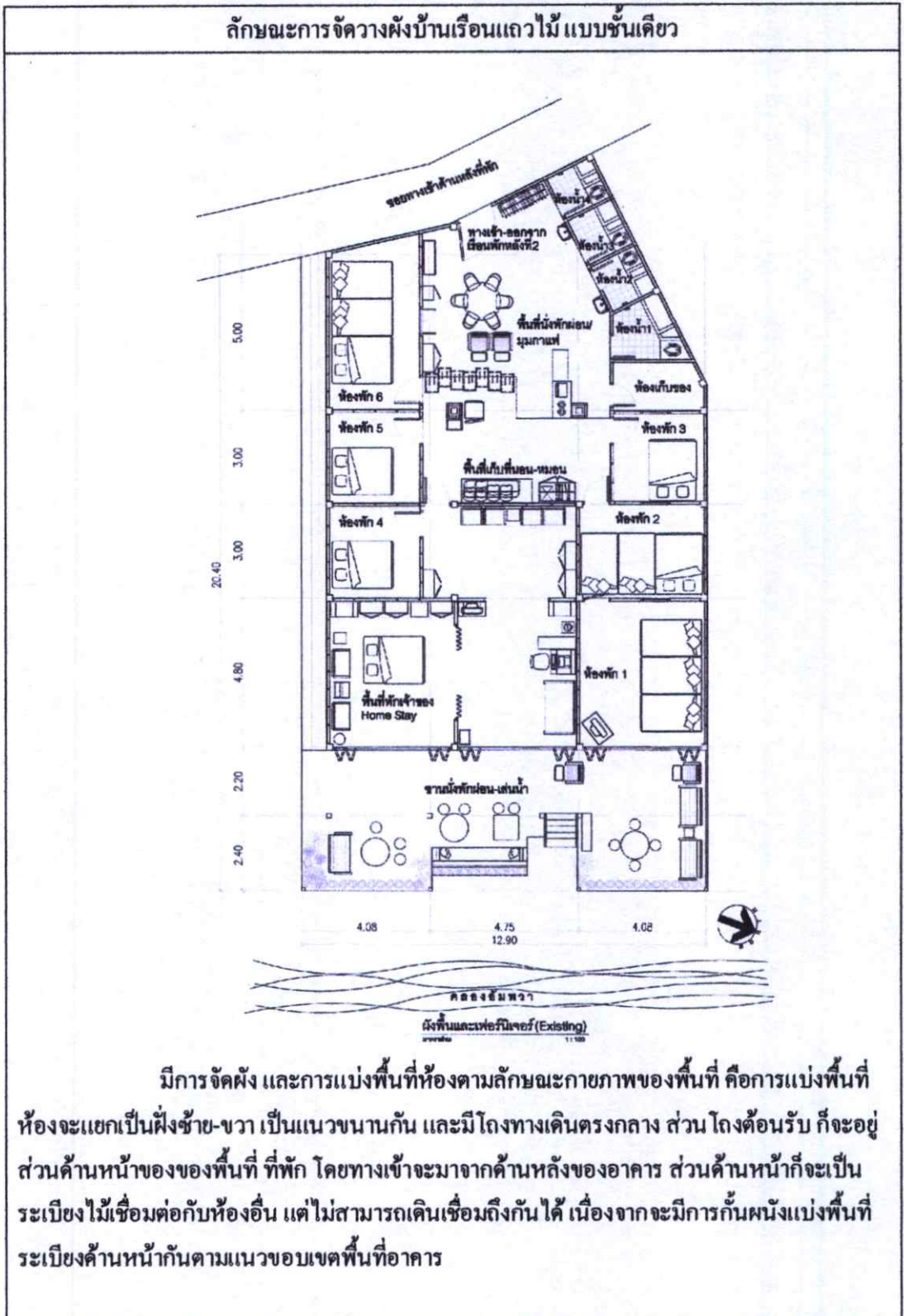
บรรยากาศแสงไฟภายในบ้านพัก HOME STAY	
แบบที่ 1 แสงไฟ Fluorescent	
แบบที่ 2 แสงไฟ Down light	

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

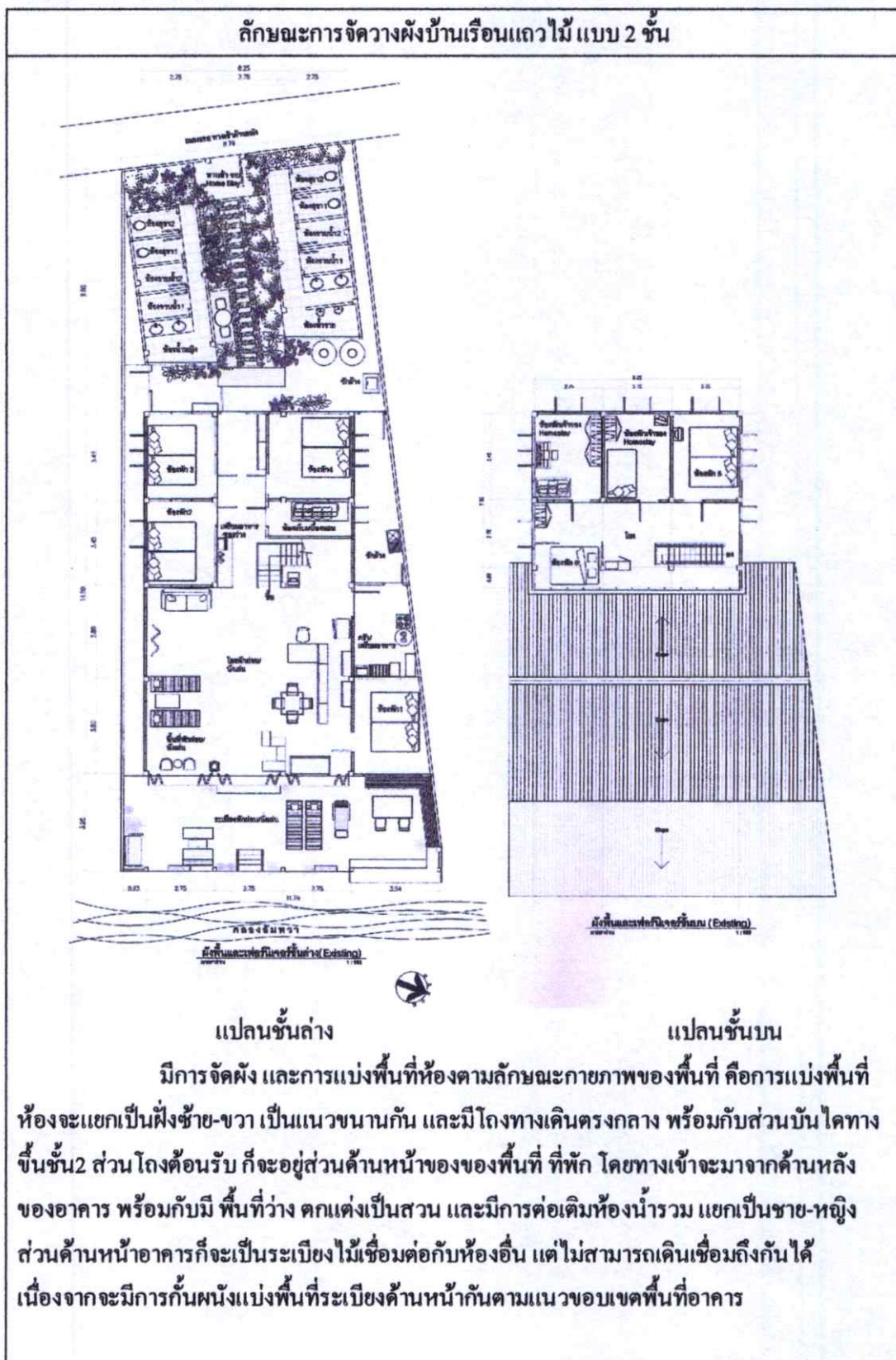
บรรยากาศแสงไฟภายในบ้านพัก HOME STAY	
<p>แบบที่3 แสงไฟตกแต่ง โดยใช้การซ่อนในฝ้า</p>	
<p>แบบที่4 แสงไฟจากตะเกียง โดยมีลักษณะเป็น โคมแขวน</p>	

4.1.3 เปรียบเทียบการจัดวางผังบ้านพักแบบโฮมสเตย์ทั้ง 4 หลัง ดังนี้

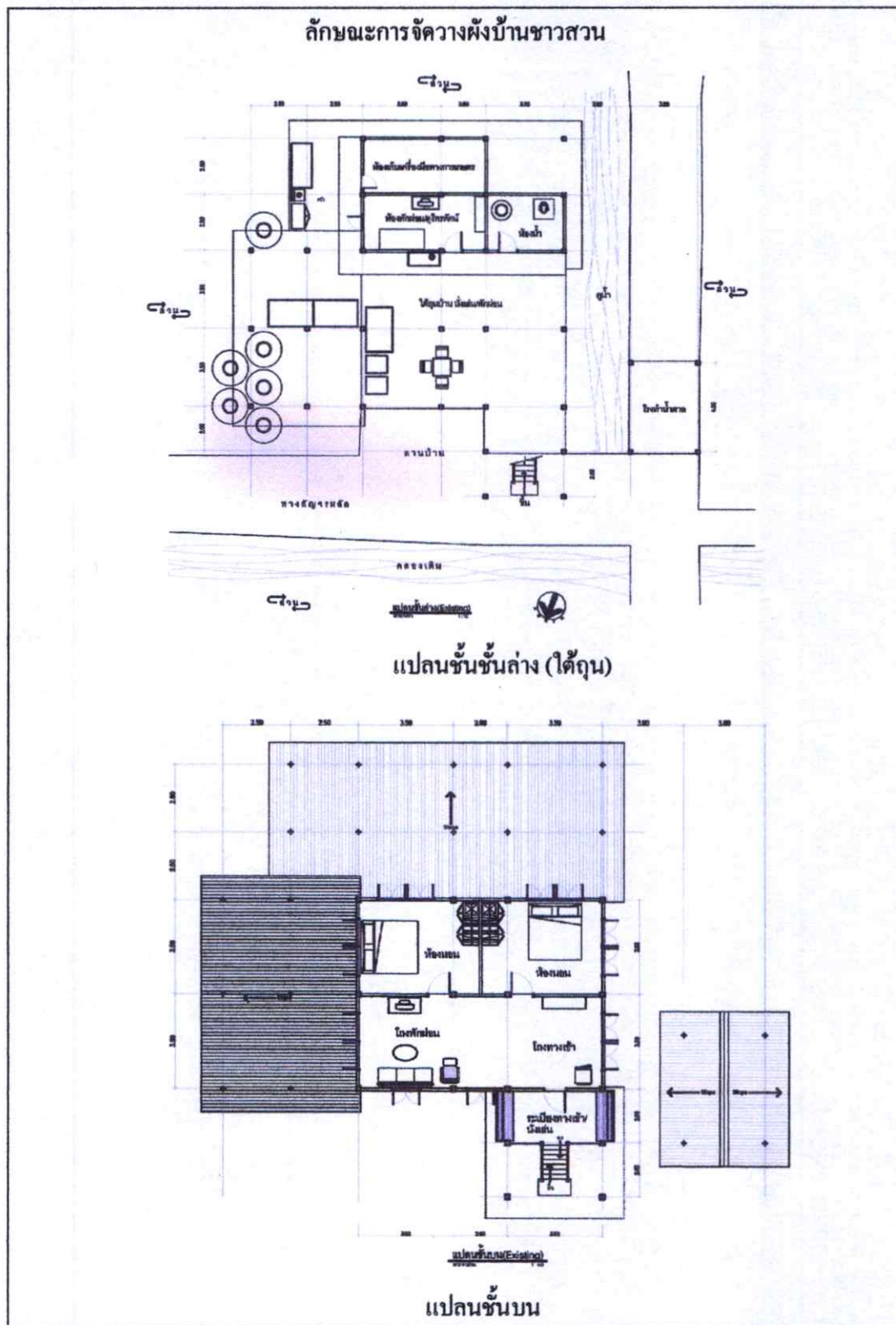
ตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบการจัดวางผังบ้านพักแบบโฮมสเตย์

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

มีการจัดพื้นที่ หรือการแบ่งส่วนการใช้งานต่าง ตามลักษณะ แบบบ้านชนบทภาคกลาง คือ จะมีการยกพื้นสูงให้เป็นส่วนชั้นล่าง(ใต้ถุน) การใช้งานจะก็เป็นลักษณะคล้ายกับบ้านเรือนไทย คือ ชั้นใต้ถุนจะเป็นพื้นที่ทำกิจกรรมต่างๆ เช่น กินข้าว ,นั่งพักผ่อน ,ทำงาน ตลอดจนเก็บของใช้ทางการเกษตร ส่วนชั้นบน ก็จะใช้เป็นส่วนสำหรับพักผ่อน หลับนอน และเก็บของที่สำคัญต่างๆ

สรุปการสำรวจสภาพแวดล้อมทางกายภาพของที่พักอาศัยแบบ Home Stay

บ้านพักอาศัยแบบ Home Stay ในกรอบประชากรที่นำมาใช้ในการศึกษาในการวิจัยนี้ คือ รูปแบบบ้านพักอาศัยที่พบในชุมชนริมคลองอัมพวาในปัจจุบัน สามารถสรุปผลการสำรวจลักษณะทางกายภาพโดยทั่วไปได้ดังนี้

1. ลักษณะรูปแบบสถาปัตยกรรมที่พักชุมชนริมคลองอัมพวาในปัจจุบันและพื้นที่ใกล้เคียง พบรูปแบบที่พัก อาศัย หลักๆ ประมาณ 4 แบบ คือ ลักษณะเรือนแถวไม้ แบบที่มีชั้นเดียว และสองชั้น ลักษณะบ้านเรือนไทยภาคกลาง ลักษณะบ้านเดี่ยวในชุมชน และลักษณะบ้านชาวสวน

2. ลักษณะสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์โดยรอบที่พักอาศัยในพื้นที่ชุมชน คือ โดยหลักๆ จะมีรูปแบบ ดังนี้

2.1 ลักษณะสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์แบบชาวบ้าน ในพื้นที่สวนผลไม้

2.2 แบบภูมิทัศน์แบบเรียบง่าย ประดับตกแต่งด้วยไม้กระถาง

2.3 การจำลองภูมิทัศน์ เลียนแบบสภาพแวดล้อมธรรมชาติแบบน้ำตก

2.4 การจัดภูมิทัศน์แบบลักษณะนำหินมาเป็นส่วนประกอบ

3. ลักษณะค่านพื้นที่ใช้สอย พักผ่อน หรือทำกิจกรรมภายนอก ถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในแบบโฮมสเตย์ พบลักษณะพื้นที่ใช้สอย 4 ลักษณะ คือ

3.1 ลักษณะเป็นแบบระเบียงยื่นติดคลอง มีชุดโต๊ะนั่ง-นอน เล่นพักผ่อน

3.2 แบบเป็นศาลาท่าน้ำ มีที่นั่งพักผ่อนและบันไดลงเล่นน้ำ

3.3 แบบมีชุดโต๊ะนั่งเล่น ปลูกต้นไม้ร่มรื่น

3.4 ลักษณะเป็นท่าน้ำโล่ง มีที่นั่งพักผ่อนมีต้นไม้ร่มรื่น

4. ลักษณะสภาพแวดล้อมภายในถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเป็นอย่างมาก โดยแยกเป็นองค์ประกอบหลักๆ ดังนี้

4.1 ลักษณะบรรยากาศส่วนโถงต้อนรับ ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่ง พบลักษณะบรรยากาศส่วน โถงต้อนรับ 4 แบบ คือ แบบโถงด้านล่างของบ้านเรือนไทยเรียบง่ายมีต้นไม้ร่มรื่น โปร่งโล่ง, โถงแบบบ้านเรือนแถวพื้นถิ่นตลาดน้ำริมคลองอัมพวา, โถงลักษณะ รีสอร์ท โปร่งโล่งตกแต่งด้วยเฟอร์นิเจอร์ทำจากวัสดุธรรมชาติ และโถงที่มีลักษณะการตกแต่งเฟอร์นิเจอร์แบบโรงแรม

4.2 ลักษณะรูปแบบเครื่องเรือนบริเวณโถงต้อนรับ พบลักษณะเครื่องเรือน 4 แบบ คือ แบบโต๊ะญี่ปุ่นนั่งราบกับพื้น, โต๊ะลักษณะแบบไทย, โต๊ะและโซฟาทำจากวัสดุธรรมชาติ หรือวัสดุท้องถิ่น และโต๊ะรับแขกรูปแบบสมัยใหม่

4.3 บรรยากาศส่วนห้องนอนและลักษณะที่นอน พบลักษณะบรรยากาศและลักษณะที่นอนทั้งหมด 4 แบบ คือ แบบปูที่นอนกับพื้น/กางมุ้งตามลักษณะบ้านพื้นถิ่น, แบบมีเตียงนอนธรรมดาตกแต่งลักษณะแบบบ้านพักอาศัยทั่วไป, แบบมีเตียงนอนเครื่องเรือนใช้วัสดุท้องถิ่น และมีการตกแต่งลักษณะรีสอร์ท และแบบมีเตียงนอน มีเครื่องเรือนและการตกแต่งลักษณะ โรงแรม

4.4 ลักษณะบรรยากาศส่วนห้องน้ำ พบบรรยากาศทั้งหมด 4 ลักษณะ คือ ลักษณะเปิดโล่งตกแต่งกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมธรรมชาติ, ลักษณะตกแต่งแบบเรียบง่าย ใช้วัสดุธรรมชาติหรือเลียนแบบธรรมชาติประกอบ, ลักษณะสมัยใหม่มีสุขภัณฑ์อำนวยความสะดวกครบ และลักษณะการตกแต่งแบบหรูหรา

4.5 ลักษณะบรรยากาศส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร ซึ่งพบบรรยากาศส่วนนี้ 4 ลักษณะ คือ ลักษณะแบบชาวบ้านพื้นถิ่นเดิม, ลักษณะแบบเรียบง่ายจัดเตรียมเครื่องอำนวยความสะดวกพอควร, ลักษณะการตกแต่งแบบสมัยใหม่ และลักษณะการตกแต่งแบบหรูหรา

4.6 ลักษณะเครื่องเรือนส่วนระเบียงพักผ่อน พบรูปแบบเครื่องเรือนในส่วนนี้ทั้งหมด 4 ลักษณะ คือ ลักษณะที่นอนปิกนิกหรือเก้าอี้ปรับเอนนอน, ลักษณะชุดโต๊ะ-เก้าอี้ไม้เลียนแบบลักษณะเก่า, ลักษณะชุดโต๊ะ-เก้าอี้สนาม และลักษณะชุดโต๊ะและ เบาะนั่งแนวสมัยใหม่

4.7 ลักษณะบรรยากาศแสงไฟภายในบ้านพัก Home Stay ซึ่งพบลักษณะแสงไฟทั้งหมด 4 ลักษณะ คือ ลักษณะแสงไฟ warm light ลักษณะแสงไฟตกแต่ง โดยใช้การซ่อนในฝ้า และลักษณะแสงไฟจากตะเกียง โดยมีลักษณะเป็น โคมแขวน

จากการแยกองค์ประกอบจากการสำรวจข้างต้น สามารถจัดแยกองค์ประกอบต่างๆ ออกมาเป็นตัวแทนประชากรที่พักอาศัยในโฮมสเตย์ (Home Stay) ซึ่งจะนำไปใช้เป็นรูปถ่ายและประเด็นที่พบจากการสำรวจครั้งนี้ไปทำแบบสอบถามในขั้นตอนต่อไป

4.2 การศึกษาหาเครื่องมือวิจัยเพื่อหารูปแบบสถาปัตยกรรมและสภาพแวดล้อมทางกายภาพของที่พักอาศัยแบบโฮมสเตย์ (Home Stay) ชุมชนริมคลองอัมพวาในปัจจุบัน

สำหรับการวิจัยนี้ที่ต้องการหารูปแบบสถาปัตยกรรมและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่กลุ่มตัวอย่างต้องการแล้วนั้น จึงต้องสร้างเครื่องมือ ในการวิจัยที่ประกอบไปด้วย ภาพที่จะเป็นตัวแทนของที่พักแบบ โฮมสเตย์ (Home Stay) ชุมชนริมคลองอัมพวา ผู้วิจัยจึงทำการเลือกภาพบ้านพักในชุมชนริมคลองอัมพวา โดยการแยกบ้านพักอาศัยออกเป็น 4 แบบ คือ

1. ลักษณะเรือนแถวไม้ แบบที่มีชั้นเดียว และสองชั้น
2. ลักษณะบ้านเรือนไทยภาคกลาง
3. ลักษณะบ้านเดี่ยว2ชั้น
4. ลักษณะบ้านชาวสวน

ซึ่งสำหรับการสำรวจครั้งนี้ ผู้วิจัยเตรียมภาพ 11 ภาพ (ภาพทั้ง 11 ภาพแสดงไว้ในภาคผนวก ก) โดยให้กลุ่มตัวอย่างเลือกภาพบ้านพักแบบโฮมสเตย์ที่กลุ่มตัวอย่างต้องการมากที่สุด เพื่อหารูปแบบบ้านพักอาศัย Home Stay

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1, 2, 3 เพื่อศึกษาทัศนคติที่เกี่ยวกับรูปแบบ ลักษณะการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ กิจกรรม และความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพในที่พักโฮมสเตย์ (Home Stay) ชุมชนริมคลองอัมพวาในปัจจุบัน โดยการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชุมชนริมคลองอัมพวา นำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ทางสถิติหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสุด สูงสุด มีรายละเอียดในการสรุปไว้ดังนี้

4.3.1 การแจกแจงตามด้านคุณลักษณะต่างๆของผู้ใช้

1. **แจกแจงตามกลุ่มอายุ** พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในระหว่าง 25-46 ปี คิดเป็นร้อยละ 74 รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 18-24 ปี คิดเป็นร้อยละ 22 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 17 ปีมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4

2. **แจกแจงตามเพศ** พบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีจำนวนมากกว่าคิดเป็นร้อยละ 61 โดยจำนวนเพศชายคิดเป็นร้อยละ 39

3. **แจกแจงตามระดับการศึกษา** พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ใน ปวส, อนุปริญญา และระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65 รองลงมาเป็นระดับมัธยมศึกษา, ปวช คิดเป็นร้อยละ 29 ระดับปริญญาโท-เอก คิดเป็นร้อยละ 5 ระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 1 ตามลำดับ

4. **แจกแจงตามอาชีพ** พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีอาชีพเป็นพนักงานโรงงาน/บริษัท คิดเป็นร้อยละ 36 รองลงมาประกอบอาชีพส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 28 อาชีพนักเรียน, นักศึกษาคิดเป็นร้อยละ 19 อาชีพข้าราชการคิดเป็นร้อยละ 17 ตามลำดับ

5. **แจกแจงตามรายได้ต่อเดือน** พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีรายได้ประมาณ 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมารายได้ประมาณ 10,000-20,000 และมากกว่า 30,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 40 และรายได้ประมาณ 20,000-30,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 15

ตารางที่ 4.13 แสดงการจำแนกข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	การจำแนกกลุ่ม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ	25-46 ปี	208	74%
	18 - 24 ปี	62	22%
	ต่ำกว่า 17 ปี	10	4%
เพศ	หญิง	171	61%
	ชาย	109	39%
ระดับการศึกษา	ปวส,อนุปริญญาและระดับปริญญาตรี	183	65%
	มัธยมศึกษา,ปวช	80	29%
	ปริญญาโท-เอก	14	5%
	ประถมศึกษา	3	1%
อาชีพ	พนักงานโรงงาน/บริษัท	101	36%
	ประกอบอาชีพส่วนตัว	77	28%
	อาชีพนักเรียน, นักศึกษา	53	19%
	อาชีพข้าราชการ	49	17%
รายได้ต่อเดือน	5,000-10,000	126	45%
	10,000-20,000 และมากกว่า 30,000	111	40%
	20,000-30,000	43	15%
	รวม	280	100%

สรุปลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-46 ปี (คิดเป็นร้อยละ 74) และมีสัดส่วนที่เป็นเพศหญิงมีจำนวนมากกว่าเพศชาย (คิดเป็นร้อยละ 61 และ 39 ตามลำดับ) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปวส, อนุปริญญาและระดับปริญญาตรี (คิดเป็นร้อยละ 65) รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา,ปวช(คิดเป็นร้อยละ29) อาชีพส่วนใหญ่เป็นพนักงานโรงงาน/บริษัท (คิดเป็นร้อยละ 36) รองลงมาคือ ประกอบอาชีพส่วนตัว (คิดเป็นร้อยละ 28) และส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนประมาณ 5,000-10,000 (คิดเป็นร้อยละ 45) รองลงมาคือ รายได้ประมาณ10,000-20,000 และมากกว่า 30,000 (คิดเป็นร้อยละ 40)

4.3.2 การแจกแจงกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการท่องเที่ยวแบบ HOME STAY

1. แจกแจงตามรูปแบบการท่องเที่ยว พบว่ากลุ่มตัวอย่างรู้จักและเคยท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ คิดเป็นร้อยละ 42 รองลงมาคือรู้จักและได้ท่องเที่ยวในรูปแบบนี้เป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 40 ส่วนพอรู้จักบ้างแต่ยังไม่เคยสัมผัสต่อการท่องเที่ยวจริง คิดเป็นร้อยละ 14 และไม่เคยรู้จักมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 3 ตามลำดับ

2. แจกแจงตามลักษณะการท่องเที่ยว พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบการได้ออกอาศัย และได้รับรู้วิถีชีวิต, วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมพื้นถิ่น คิดเป็นร้อยละ 51 รองลงมาคือ การท่องเที่ยวแบบที่ได้รับความรู้ลักษณะรูปแบบที่พักและการอาศัยของคนในชุมชน และการท่องเที่ยวโดยชุมชน และชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของมีสิทธิในการจัดการดูแลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือน คิดเป็นร้อยละ 36 และส่วนรูปแบบการท่องเที่ยวอย่างหนึ่งที่ยึดเอารูปแบบที่พักเป็นศูนย์กลางและจัดให้มีกิจกรรมต่างๆ ตามความต้องการของนักท่องเที่ยวรวมอยู่ด้วย คิดเป็นร้อยละ 13

3. แจกแจงตามลักษณะของการพักอาศัย HOME STAY ของนักท่องเที่ยว พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบอยู่และใช้ชีวิตร่วมกับเจ้าของบ้าน คิดเป็นร้อยละ 64 รองลงมาคือ อยู่กันเองเสมือนบ้านพักอาศัยของตนเอง โดยไม่มีเจ้าของหรือผู้ดูแลอยู่ร่วมด้วย คิดเป็นร้อยละ 19 ส่วนลักษณะการเข้าพักและการจัดการแบบโรงแรม คิดเป็นร้อยละ 12 และไม่มีเจ้าของอยู่ร่วมแต่มีผู้ดูแลและนักท่องเที่ยวอยู่แบบแขกผู้มาพักก่อน คิดเป็นร้อยละ 5

4. แจกแจงตามลักษณะรูปแบบสถาปัตยกรรมตามแนวคิดของนักท่องเที่ยว พบว่ากลุ่มตัวอย่างชอบเป็นบ้านชาวบ้านพื้นถิ่นเดิมและอยู่ในชุมชนเดิม คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือเป็นที่พักที่สร้างขึ้นใหม่โดยใช้รูปแบบพื้นถิ่นเดิมชุมชนและอยู่ในชุมชนเดิม คิดเป็นร้อยละ 26 ส่วนบ้านพักที่สร้างใหม่ใช้รูปแบบใหม่แต่อยู่ในพื้นที่ชุมชนเดิม คิดเป็นร้อยละ 15 และรูปแบบบ้านพื้นถิ่นเดิมของชุมชนแต่ตั้งอยู่ในพื้นที่ชุมชนใหม่ คิดเป็นร้อยละ 9

ตารางที่ 4.14 แสดงการจำแนกรูปแบบการท่องเที่ยวแบบ HOME STAY ของผู้ตอบแบบสอบถาม

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	การจำแนกกลุ่ม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รูปแบบการท่องเที่ยว	รู้จักและเคยท่องเที่ยวในรูปแบบนี้	118	42%
	รู้จักดีและได้ท่องเที่ยวในรูปแบบนี้เป็นประจำ	114	40%
	พอรู้จักบ้างแต่ยังไม่เคยสัมผัสต่อการท่องเที่ยวจริง	39	14%
	ไม่เคยรู้จักมาก่อน	9	3%

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

คุณลักษณะของ กลุ่มตัวอย่าง	การจำแนกกลุ่ม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ลักษณะการ ท่องเที่ยว	การได้อาศัยและได้รับรู้วิถีชีวิต, วัฒนธรรมและ สภาพแวดล้อมพื้นถิ่น	142	51%
	การท่องเที่ยวแบบที่ได้รับความรู้ลักษณะรูปแบบที่พักและ การอาศัยของคนในชุมชนและการท่องเที่ยวโดยชุมชน และชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของมีสิทธิในการจัดการ ดูแลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือน	102	36%
	รูปแบบการท่องเที่ยวอย่างหนึ่งที่ยึดเอารูปแบบที่พักเป็น ศูนย์กลางและจัดให้มีกิจกรรมต่างๆตามความต้องการ ของนักท่องเที่ยวรวมอยู่ด้วย	36	13 %
การพักอาศัย Home Stay ของ นักท่องเที่ยว	อยู่และใช้ชีวิตร่วมกับเจ้าของบ้าน	179	64%
	เป็นที่พักที่สร้างขึ้นใหม่โดยใช้รูปแบบพื้นถิ่นเดิมชุมชน และอยู่ในชุมชนเดิม	52	19%
	ลักษณะการเข้าพักและการจัดการแบบโรงแรม	35	12%
	ไม่มีเจ้าของอยู่ร่วมแต่มีผู้ดูแล และนักท่องเที่ยวอยู่แบบ แขกผู้มาพักก่อน	14	9%
รูปแบบ สถาปัตยกรรม ตามแนวของ นักท่องเที่ยว	เป็นบ้านชาวบ้านพื้นถิ่นเดิมและอยู่ในชุมชนเดิม	141	50%
	เป็นที่พักที่สร้างขึ้นใหม่โดยใช้รูปแบบพื้นถิ่นเดิมชุมชน และอยู่ในชุมชนเดิม	72	26%
	บ้านพักที่สร้างใหม่ใช้รูปแบบใหม่แต่อยู่ในพื้นที่ชุมชน เดิม	42	15%
	รูปแบบบ้านพื้นถิ่นเดิมของชุมชนแต่ตั้งอยู่ในพื้นที่ ชุมชนใหม่	25	9%

สรุปลักษณะรูปแบบการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ (Home Stay) ของกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษา รูปแบบการท่องเที่ยวพบว่ากลุ่มตัวอย่างรู้จักและเคยท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ (คิดเป็นร้อยละ 42) ลักษณะการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการได้อยู่อาศัยและได้รับวิถีชีวิต, วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมพื้นที่ (คิดเป็นร้อยละ 51) ส่วนการพักอาศัย โฮมสเตย์นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ชอบอยู่และใช้ชีวิตร่วมกับเจ้าของบ้าน (คิดเป็นร้อยละ 64) และรูปแบบสถาปัตยกรรมตามแนวคิดของนักท่องเที่ยวชอบบ้านชาวบ้านพื้นถิ่นเดิมและอยู่ในชุมชนเดิม (คิดเป็นร้อยละ 50)

4.3.3 การแจกแจงกลุ่มตัวอย่างตามระยะเวลาและจำนวนคนที่มา

1. แจกแจงตามระยะเวลาที่เข้ามาพักแรมในที่พักอาศัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้ามาพักแรมในที่พักอาศัย 1-2 คืน คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาคือ 3-4 คืน คิดเป็นร้อยละ 14 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มาพักแรมมากกว่า 6 คืน คิดเป็นร้อยละ 2.9 และกลุ่มตัวอย่างที่มาพักแรม 5-6 คืน คิดเป็นร้อยละ 2.5

2. แจกแจงตามจำนวนคนที่มาท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง พบว่ากลุ่มตัวอย่างมาครั้งละ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 32 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มามากกว่า 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มาครั้งละ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 21.4 และกลุ่มตัวอย่างที่มาครั้งละ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20.4

ตารางที่ 4.15 แสดงการจำแนกระยะเวลาและจำนวนคนที่มาของผู้แบบสอบถาม

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	การจำแนกกลุ่ม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลา	1-2 คืน	224	80%
	3-4 คืน	41	14%
	มากกว่า 6 คืน	8	2.9%
	5-6 คืน	7	2.5%
จำนวนคน	2 คน	92	32%
	มากกว่า 4 คน	71	25.4%
	4 คน	60	21.4%
	3 คน	57	20.4%

สรุปลักษณะระยะเวลาและจำนวนคนที่มา ผลการศึกษาระยะเวลาและจำนวนคนที่มา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มาพักแรมครั้งละ 1-2 คืน (คิดเป็นร้อยละ 80%) และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มาท่องเที่ยวอัมพวามาครั้งละ 2 คน (คิดเป็นร้อยละ 32%)

4.3.4 วิเคราะห์กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวอยากให้มี

1. แยกแยะตามกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวอยากให้มีในที่พักอาศัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการสังสรรค์ในหมู่เพื่อนจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96 รองลงมาที่กลุ่มตัวอย่างต้องการคือ ทำกิจกรรมประจำวันร่วมกับเจ้าของบ้าน เช่น ทำสวน เก็บน้ำตาล คิดเป็นร้อยละ 88 กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการปรุงอาหารหรือทำกับข้าวรับประทานกันเองภายในที่พัก คิดเป็นร้อยละ 83 กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการอ่านหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 82 กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการลงเล่นน้ำคลองหน้าที่พัก คิดเป็นร้อยละ 78 กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการดูโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 34 และกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการร้องเพลงคาราโอเกะ คิดเป็นร้อยละ 27 (ดูตารางที่ 4.13 ประกอบ)

2. แยกแยะตามกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบ Home Stay ในอัมพวาที่นักท่องเที่ยวอยากให้มี พบว่ากลุ่มตัวอย่างใหญ่อยากต้องการจัดให้มีการนำชมหิ้งห้อยเป็นจำนวนมากคิดเป็นร้อยละ 93 รองลงมาคือใ้บาตรพระตอนเช้า คิดเป็นร้อยละ 85 กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเที่ยวชมตลาดน้ำหรือชุมชนริมคลอง คิดเป็นร้อยละ 82 กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการให้นำชมโบราณสถานหรือสิ่งสำคัญต่างๆ ในละแวกชุมชน คิดเป็นร้อยละ 67 กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการขี่จักรยาน คิดเป็นร้อยละ 58 กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการมีเรือให้พายชมสวนหรือในลำคลอง คิดเป็นร้อยละ 55 กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการกิจกรรมนันทนาการบอกล่าประวัตินของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 53 กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการได้รับประทานผลไม้สดๆ ในสวน คิดเป็นร้อยละ 36 และกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการจัดการอบรมทำอาหารหรือขนมที่เป็นเอกลักษณ์ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 25 (ดูตารางที่ 4.13 ประกอบ)

3. แยกแยะตามกิจกรรมในบริเวณโดยรอบรับที่นักท่องเที่ยวต้องการมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการมากที่สุดคือนั่งพบปะ/พูดคุย คิดเป็นร้อยละ 36.4 รองลงมาคือรับประทานอาหาร/เครื่องดื่ม/สังสรรค์ คิดเป็นร้อยละ 33.9 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการอ่านหนังสือ/เขียนหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 16.1 และกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการดูโทรทัศน์/ฟังเพลง, เล่น Internet คิดเป็นร้อยละ 13.6 (ดูตารางที่ 4.14 ประกอบ)

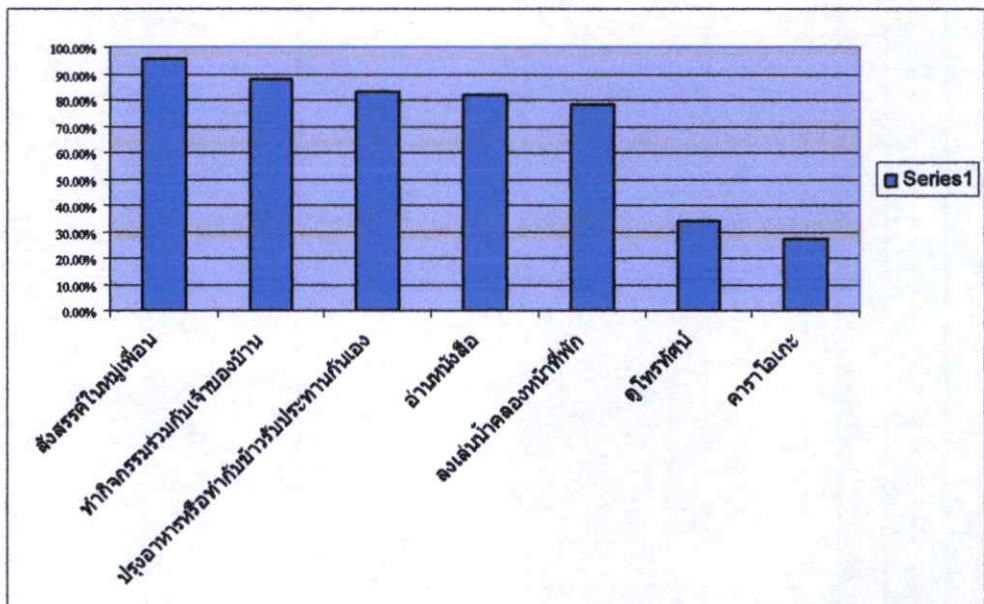
4. แยกแยะตามกิจกรรมในห้องพักที่นักท่องเที่ยวต้องการมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการมากที่สุดคืออ่านหนังสือ/พักผ่อน/นอน คิดเป็นร้อยละ 59.3 รองลงมาคือดูโทรทัศน์/ฟังเพลง คิดเป็นร้อยละ 17.1 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการนั่งเล่น/พบปะพูดคุย คิดเป็นร้อยละ 15.7 และกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการรับประทานอาหาร/เครื่องดื่ม/สังสรรค์ คิดเป็นร้อยละ 7.9 (ดูตารางที่ 4.14 ประกอบ)

5. แยกแยะตามกิจกรรมบริเวณระเบียงพักผ่อนที่นักท่องเที่ยวต้องการมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการมากที่สุดคือเล่นน้ำคลอง/ใ้บาตรพระตอนเช้า คิดเป็นร้อยละ 43.9 รองลงมาคือนั่งเล่น/พบปะพูดคุย คิดเป็นร้อยละ 22.5 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการอ่านหนังสือ/พักผ่อน/นอนเล่น คิดเป็นร้อยละ 20.4 และกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการรับประทานอาหาร/เครื่องดื่ม/สังสรรค์ คิดเป็นร้อยละ 13.2 (ดูตารางที่ 4.14 ประกอบ)

6. แจกแจงตามสภาพแวดล้อมที่เป็นเอกลักษณ์ของการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างคิดว่าเอกลักษณ์ของการท่องเที่ยวโฮมสเตย์อัมพวา คือ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของชุมชน เช่น แหล่งชมหิ่งห้อย คิดว่าร้อยละ 29.6 รองลงมาคือตลาดน้ำ คิดเป็นร้อยละ 28.6 ส่วนลักษณะโบราณสถาน, บ้านพักอาศัยและชุมชนพื้นถิ่นริมน้ำ คิดเป็นร้อยละ 25 และกลุ่มตัวอย่างคิดว่าลำคลองและสวนในพื้นที่ของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 16.8 (ดูตารางที่ 4.19 ประกอบ)

ตารางที่ 4.16 กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวอยากให้มีในพื้นที่พักอาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลำดับที่	กิจกรรม	ความถี่	ร้อยละ
1	สังสรรค์ในหมู่เพื่อน	268	96%
2	ทำกิจกรรมประจำวันร่วมกับเจ้าของบ้าน เช่น ทำสวน เก็บน้ำตาล	246	88%
3	ต้องการปรุงอาหารหรือทำกับข้าวรับประทานกันเองภายในที่พัก	233	83%
4	อ่านหนังสือ	231	82%
5	ต้องการลงเล่นน้ำคลองหน้าที่พัก	218	78%
6	ต้องการดูโทรทัศน์	95	34%
7	ร้องเพลงคาราโอเกะ	77	27%
รวม		280	100%

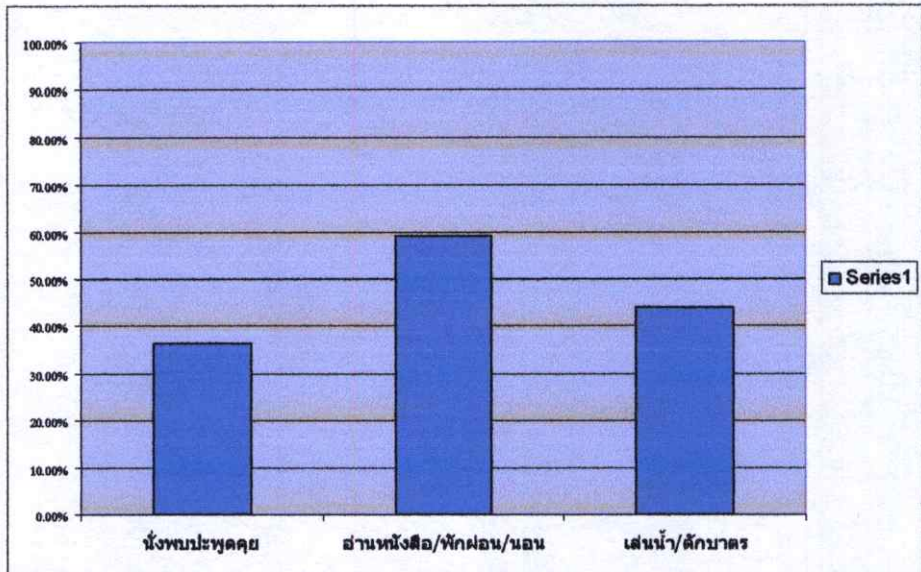
ภาพที่ 4.1 แผนภูมิแสดงลักษณะกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวอยากให้มีในพื้นที่พักอาศัย

ตารางที่ 4.17 กิจกรรมการท่องเที่ยวแบบ Home Stay ในอัมพวาที่ท่านอยากให้มีของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลำดับที่	กิจกรรม	ความถี่	ร้อยละ
1	จัดให้มีการนำชมหึ่งห้อย	260	93%
2	ใส่บาตรพระตอนเช้า	238	85%
3	เที่ยวชมตลาดน้ำหรือชุมชนริมคลอง	231	82%
4	ให้นำชมโบราณสถานหรือสิ่งสำคัญต่างๆในละแวกชุมชน	170	67%
5	ชี้จักรยาน	163	58%
6	มีเรือให้พายชมสวนหรือในลำคลอง	153	55%
7	กิจกรรมนิทรรศการบอกเล่าประวัติของชุมชน	150	53%
8	ได้รับประทานผลไม้สดๆในสวน	102	36%
9	จัดการอบรมทำอาหารหรือขนมที่เป็นเอกลักษณ์ชุมชน	71	25%
รวม		280	100%

ตารางที่ 4.18 แสดงการจำแนกกิจกรรมภายในบ้านพักอาศัย Home Stay ของผู้แบบสอบถาม

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	การจำแนกกลุ่ม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กิจกรรมบริเวณ โถง	นั่งพบปะ/พูดคุย	102	36.4 %
	รับประทานอาหาร/เครื่องดื่ม/สังสรรค์	95	33.9 %
	อ่านหนังสือ/เขียนหนังสือ	45	16.1 %
	ดูโทรทัศน์/ฟังเพลง,เล่น Internet	38	13.6 %
กิจกรรมในห้องนอน	อ่านหนังสือ/พักผ่อน/นอน	166	59.3%
	ดูโทรทัศน์/ฟังเพลง	48	17.1%
	นั่งเล่น/พบปะพูดคุย	44	15.7%
	รับประทานอาหาร/เครื่องดื่ม/สังสรรค์	22	7.9%
กิจกรรมบริเวณระเบียงพักผ่อน	เล่นน้ำคลอง/ใส่บาตรพระตอนเช้า	123	43.9 %
	นั่งเล่น/พบปะพูดคุย	63	22.5 %
	อ่านหนังสือ/พักผ่อน/นอนเล่น	57	20.4 %
	รับประทานอาหาร/เครื่องดื่ม/สังสรรค์	37	13.2 %

ภาพที่ 4.2 แผนภูมิแสดงกิจกรรมภายในบ้านพักอาศัย Home Stay

ตารางที่ 4.19 สภาพแวดล้อมที่เป็นเอกลักษณ์ของการท่องเที่ยว โฮมสเตย์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	การจำแนกกลุ่ม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เอกลักษณ์	แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของชุมชน เช่น แหล่งชมหิ่งห้อย	83	29.6%
	ตลาดน้ำ	80	28.6 %
	ลักษณะโบราณสถาน, บ้านพักอาศัยและชุมชนพื้นถิ่นริมน้ำ	70	25%
	ลำคลองและสวนในพื้นที่ของชุมชน	47	16.8%

สรุปลักษณะกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวอยากให้มีของกลุ่มตัวอย่าง ผลจากการศึกษากิจกรรมที่นักท่องเที่ยวอยากให้มีในที่พักและกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนอัมพวา ลักษณะกิจกรรมในที่พักอาศัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการสังสรรค์ในหมู่เพื่อน (คิดเป็นร้อยละ 96%) กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบ โฮมสเตย์ ในอัมพวามากที่สุด คือการจัดให้มีการนำชมหิ่งห้อย (คิดเป็นร้อยละ 93%) กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการกิจกรรมบริเวณ โถงต้อนรับมากที่สุดคือนั่งพบปะ/พูดคุย (คิดเป็นร้อยละ 36.4 %) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ต้องการกิจกรรมในห้องนอนมากที่สุดคืออ่านหนังสือ/พักผ่อน/นอน (คิดเป็นร้อยละ 59.3%) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการกิจกรรมบริเวณระเบียงพักผ่อนมากที่สุดคือ เล่นน้ำคลอง/ใส่บาตรพระตอนเช้า (คิดเป็นร้อยละ 43.9%) และสภาพแวดล้อมที่นักท่องเที่ยวคิดว่าเอกลักษณ์ของการท่องเที่ยวโฮมสเตย์คือแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของชุมชน เช่น แหล่งชมหิ่งห้อย (คิดเป็นร้อยละ 29.6%)

4.3.5 การวิเคราะห์ด้านกายภาพภายนอกของอาคาร

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพในที่พักโฮมสเตย์(Home Stay) ชุมชนริมคลองอัมพวาในปัจจุบัน ซึ่งในการถามในแบบสอบถามชุดที่ 2

1. ผลการศึกษาการจัดอันดับรูปแบบสถาปัตยกรรมของบ้านพักอาศัย โฮมสเตย์(Home Stay) ที่ชอบมากที่สุด เรียงลำดับที่ 1 ถึง ลำดับที่ 4 จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างเลือกรูปแบบที่ 1 เป็นอันดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 42.1 รองลงมาคือ รูปแบบที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 33.2 กลุ่มตัวอย่างที่เลือกรูปแบบที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 14.3 และกลุ่มตัวอย่างที่เลือกรูปแบบที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 10.4 (ดูตารางที่ 4.20)

2. ผลการศึกษาการจัดอันดับวัสดุที่ใช้ก่อสร้างอาคารที่ชอบมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างที่เลือกวัสดุเป็นอันดับ 1 คือ วัสดุจากไม้จริงทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 76.4 รองลงมาคือ วัสดุจากไม้และปูนซีเมนต์ คิดเป็นร้อยละ 20.7 ส่วนวัสดุที่เป็นปูนซีเมนต์, คอนกรีตทั้งหมดและวัสดุจำพวกโลหะ เช่น เหล็ก, อลูมิเนียม และสังกะสี คิดเป็นร้อยละ 2.8 (ดูตาราง 4.20 ประกอบ)

3. ผลการศึกษาการจัดอันดับโทนสีภายนอกที่พัก โฮมสเตย์ (Home Stay) ที่ชอบมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างที่เลือกโทนสีเป็นอันดับ 1 คือ โทนสีเนื้อไม้ธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 62.1 รองลงมา คือ โทนสีเข้ม คิดเป็นร้อยละ 20 ส่วน โทนสีอ่อน คิดเป็นร้อยละ 9.6 และ โทนสีดิสโต คิดเป็นร้อยละ 8.2 (ดูตาราง 4.13 ประกอบ)

4. ผลการศึกษาการจัดอันดับระเบียบพักผ่อนและทำลงน้ำที่พัก โฮมสเตย์ (Home Stay) ที่ต้องการมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการระเบียบพักผ่อนและทำลงเล่นน้ำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.4 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการระเบียบพักผ่อนและทำลงน้ำ คิดเป็นร้อยละ 4.6 (ดูตาราง 4.20 ประกอบ)

5. ผลการศึกษาการจัดอันดับความต้องการมีต้นไม้หรือมีพื้นที่จัดสวนหย่อมในที่พักที่ ต้องการมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการมีต้นไม้หรือมีพื้นที่จัดสวนหย่อมในที่พัก คิดเป็นร้อยละ 98.9 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการมีต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 1.1 (ดูตาราง 4.20 ประกอบ)

6. ผลการศึกษาการจัดอันดับรูปแบบการปลูกต้นไม้หรือพื้นที่จัดสวนหย่อมที่ชอบมากที่สุด เรียงลำดับที่ 1 ถึง ลำดับที่ 4 จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างเลือกรูปแบบที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 56.1 รองลงมาคือ รูปแบบที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 26.4 ส่วนรูปแบบที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 15 และรูปแบบที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 2.5 (ดูตาราง 4.20 ประกอบ)

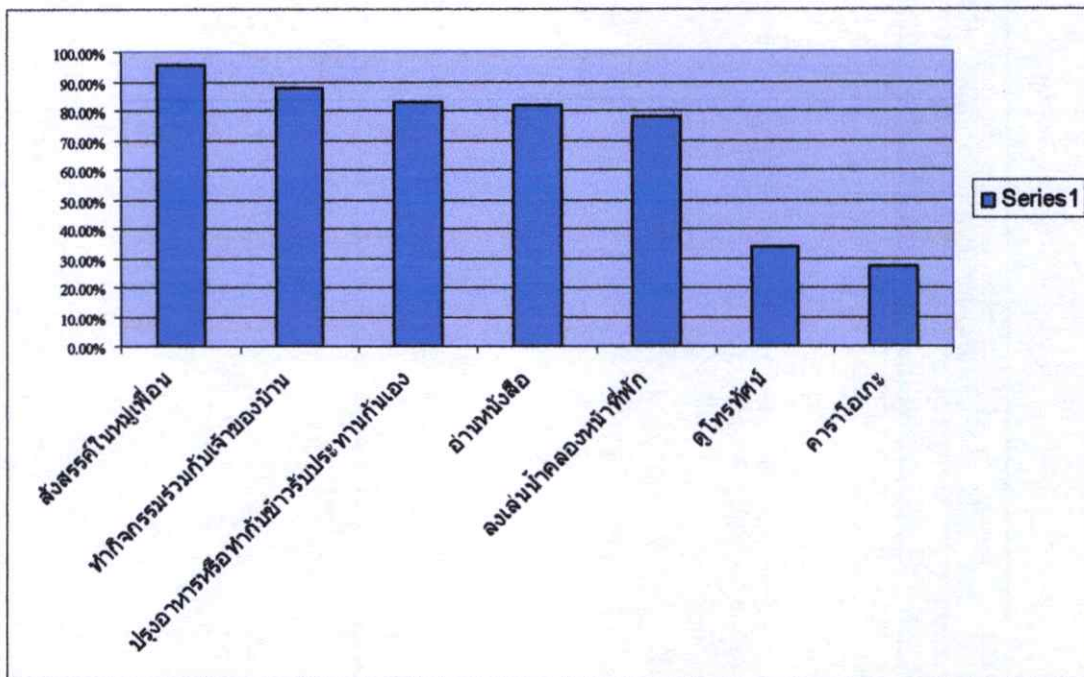
7. ผลการศึกษาการจัดอันดับความถี่ที่จอดรถที่ทำงานต้องการมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการมีพื้นที่จอดรถ คิดเป็นร้อยละ 98.6 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการพื้นที่จอดรถ คิดเป็นร้อยละ 1.4 (ดูตาราง 4.20 ประกอบ)

ตารางที่ 4.20 แสดงลำดับความชอบรูปแบบสถาปัตยกรรมและวัสดุภายนอกอาคาร

รูปแบบสถาปัตยกรรม	ความถี่	ร้อยละ
รูปแบบที่ 1	118**	42.1%
รูปแบบที่ 2	93 *	33.2%
รูปแบบที่ 3	40	14.3%
รูปแบบที่ 4	29	10.4%
วัสดุที่ใช้ก่อสร้างภายนอกอาคาร		
วัสดุจากไม้จริงทั้งหมด	214**	76.4 %
วัสดุจากไม้และปูนซีเมนต์	58*	20.7 %
วัสดุที่เป็นปูนซีเมนต์, คอนกรีตทั้งหมด	4	1.4%
วัสดุจำพวกโลหะ เช่น เหล็ก, อลูมิเนียม และสังกะสี	4	1.4%
โทนสีภายนอก		
โทนสีเนื้อไม้ธรรมชาติ	174*	62.1%
โทนสีเข้ม	56**	20%
โทนสีอ่อน	27	9.6%
โทนสีสคโต	23	8.2%
ระเบียงพักผ่อนและทำลงน้ำ		
ต้องการ	267**	95.4%
ไม่ต้องการ	13*	4.6%
ต้นไม้หรือมีพื้นที่จัดสวนหย่อม		
ต้องการ	277**	98.9%
ไม่ต้องการ	3*	1.1 %
รูปแบบการปลูกต้นไม้หรือพื้นที่จัดสวนหย่อม		
รูปแบบที่ 1	157**	56.1%
รูปแบบที่ 3	74*	26.4 %
รูปแบบที่ 2	42	15%
รูปแบบที่ 4	7	2.5%
พื้นที่จอดรถ		
ต้องการ	276**	98.6%
ไม่ต้องการ	4*	1.4 %

** ได้คะแนนสูงเป็นอันดับ 1

* ได้คะแนนสูงเป็นอันดับ 2

ภาพที่ 4.3 แผนภูมิแสดงความต้องการด้านกายภาพภายนอกของอาคาร

สรุปด้านกายภาพภายนอกของอาคาร

ผลการศึกษารการจัดอันดับรูปแบบสถาปัตยกรรมของบ้านพักอาศัยโฮมสเตย์ (Home Stay) ที่เลือกมากที่สุดคือ รูปแบบที่ 1 เนื่องจากรูปแบบที่ 1 เป็นบ้านพักอาศัยเรือนแถวริมคลอง (คิดเป็นร้อยละ 42.1) วัสดุที่ใช้ก่อสร้างอาคารที่กลุ่มตัวอย่างชอบมากที่สุด คือ วัสดุจากไม้จริงทั้งหมด (คิดเป็นร้อยละ 76.4) กลุ่มตัวอย่างที่ชอบโทนสีภายนอกมากที่สุด คือ โทนสีเนื้อไม้ธรรมชาติ (คิดเป็นร้อยละ 62.1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการระเบียงพักผ่อนและทำลงน้ำที่ที่พัก โฮมสเตย์ (Home Stay) Home Stay มากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 95.4) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ความต้องการมีต้นไม้หรือมีพื้นที่จัดสวนหย่อมในบ้านพักอาศัยโฮมสเตย์ (Home Stay) มากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 98.9) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เลือกรูปแบบการปลูกต้นไม้หรือพื้นที่จัดสวนหย่อมมากที่สุด คือ รูปแบบที่ 1 (คิดเป็นร้อยละ 56.1) และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการพื้นที่จอดรถมากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 98.6)

4.3.6 การวิเคราะห์ด้านกายภาพภายในของอาคาร

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพในที่พักโฮมสเตย์ (Home Stay) ชุมชนริมคลองอัมพวาในปัจจุบัน ซึ่งในการถามในแบบสอบถามชุดที่ 3

4.3.6.1 แยกแยะลักษณะความต้องการบริเวณโรงต้อนรับของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. แยกแยะตามลักษณะความต้องการเครื่องปรับอากาศบริเวณโรงต้อนรับ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ต้องการเครื่องปรับอากาศ คิดเป็นร้อยละ 50.4 และกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเครื่องปรับอากาศ คิดเป็นร้อยละ 49.6 (ตารางที่ 4.21)

2. แยกแยะตามลักษณะความต้องการโทรทัศน์/เครื่องเสียงบริเวณโรงต้อนรับ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการโทรทัศน์/เครื่องเสียง คิดเป็นร้อยละ 53.2 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการ โทรทัศน์/เครื่องเสียง คิดเป็นร้อยละ 46.8 (ตารางที่ 4.21)

ตารางที่ 4.21 แสดงการจำแนกความต้องการเครื่องเรือนส่วน โถงต้อนรับของผู้แบบสอบถาม

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	การจำแนกกลุ่ม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เครื่องปรับอากาศ	ไม่ต้องการ	141	50.4 %
	ต้องการ	139	49.6 %
โทรทัศน์/เครื่องเสียง	ต้องการ	149	53.2 %
	ไม่ต้องการ	131	46.8 %
รวม		280	100%

สรุปความต้องการบริเวณโรงต้อนรับของกลุ่มตัวอย่าง ผลจากการศึกษาความต้องการบริเวณ โถง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ต้องการเครื่องปรับอากาศ (คิดเป็นร้อยละ 50.4 %) และกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ โทรทัศน์/เครื่องเสียง (คิดเป็นร้อยละ 53.2 %)

4.3.6.2 แยกแยะลักษณะความต้องการในห้องนอนของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. แยกแยะตามลักษณะความต้องการติดตั้งมุ้งลวดกันแมลง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการติดตั้งมุ้งลวดกันแมลง คิดเป็นร้อยละ 83.6 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการติดตั้งมุ้งลวดกันแมลง คิดเป็นร้อยละ 16.4 (ตารางที่ 4.22)

2. แยกแยะตามลักษณะความต้องการตู้เก็บเสื้อผ้า/สัมภาระ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการตู้เก็บเสื้อผ้า/สัมภาระ คิดเป็นร้อยละ 97.5 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการตู้เก็บเสื้อผ้า/สัมภาระ คิดเป็นร้อยละ 2.5 (ตารางที่ 4.22)

3. แยกแยะตามลักษณะความต้องการโต๊ะเขียนหนังสือ/เก้าอี้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการโต๊ะเขียนหนังสือ/เก้าอี้ คิดเป็นร้อยละ 87.1 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่โต๊ะเขียนหนังสือ/เก้าอี้ คิดเป็นร้อยละ 12.9 (ตารางที่ 4.22)

4. แยกแยะตามลักษณะความต้องการเครื่องปรับอากาศ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการเครื่องปรับอากาศ คิดเป็นร้อยละ 91.8 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเครื่องปรับอากาศ คิดเป็นร้อยละ 8.2 (ตารางที่ 4.22)

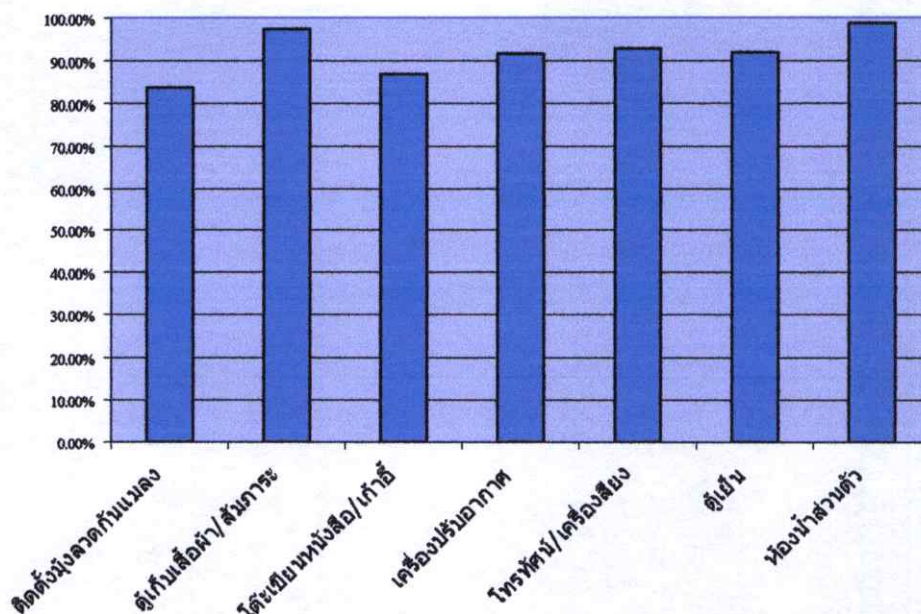
5. แจกแจงตามลักษณะความต้องการโทรทัศน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 92.9 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 7.1 (ตารางที่ 4.22)

6. แจกแจงตามลักษณะความต้องการตู้เย็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการตู้เย็น คิดเป็นร้อยละ 92.1 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการตู้เย็น คิดเป็นร้อยละ 7.9 (ตารางที่ 4.31)

7. แจกแจงตามลักษณะความต้องการห้องน้ำส่วนตัว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการห้องน้ำส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 98.6 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการห้องน้ำ คิดเป็นร้อยละ 1.4 (ตารางที่ 4.22)

ตารางที่ 4.22 แสดงการจำแนกความต้องการเครื่องเรือนในห้องนอนของผู้แบบสอบถาม

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	การจำแนกกลุ่ม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ติดตั้งมุ้งลวดกันแมลง	ต้องการ	234	83.6 %
	ไม่ต้องการ	46	16.4 %
ตู้เก็บเสื้อผ้า/สัมภาระ	ต้องการ	273	97.5 %
	ไม่ต้องการ	7	2.5 %
โต๊ะเขียนหนังสือ/เก้าอี้	ต้องการ	244	87.1%
	ไม่ต้องการ	36	12.9%
เครื่องปรับอากาศ	ต้องการ	257	91.8 %
	ไม่ต้องการ	23	8.2 %
โทรทัศน์/เครื่องเสียง	ต้องการ	260	92.9 %
	ไม่ต้องการ	20	7.1 %
ตู้เย็น	ต้องการ	258	92.1%
	ไม่ต้องการ	22	7.9%
ห้องน้ำส่วนตัว	ต้องการ	276	98.6%
	ไม่ต้องการ	3	1.4%
รวม		280	100%

ภาพที่ 4.4 แผนภูมิแสดงความต้องการเครื่องเรือนส่วนพื้นที่ห้องนอน

สรุปความต้องการส่วนห้องนอนของกลุ่มตัวอย่าง ผลจากการศึกษาความต้องการส่วนห้องนอน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการติดตั้งมุ้งลวดกันแมลง(คิดเป็นร้อยละ 83.6 %) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการตู้เก็บเสื้อผ้า/สัมนากระ (คิดเป็นร้อยละ 97.5%) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการโต๊ะเขียนหนังสือ/เก้าอี้ (คิดเป็นร้อยละ 87.1%) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการเครื่องปรับอากาศ (คิดเป็นร้อยละ 91.8 %) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการโทรทัศน์/เครื่องเสียง (คิดเป็นร้อยละ 92.9 %) ส่วนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการมีตู้เย็น (คิดเป็นร้อยละ 92.1%) และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการห้องน้ำส่วนตัว (คิดเป็นร้อยละ 98.6%)

4.3.6.3 แจกแจงลักษณะความต้องการส่วนห้องน้ำของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. แจกแจงตามลักษณะความต้องการมีฝักบัวอาบน้ำ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการฝักบัวอาบน้ำ คิดเป็นร้อยละ 87.5 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการฝักบัวอาบน้ำ คิดเป็นร้อยละ 12.5 (ดูตารางที่ 4.23)

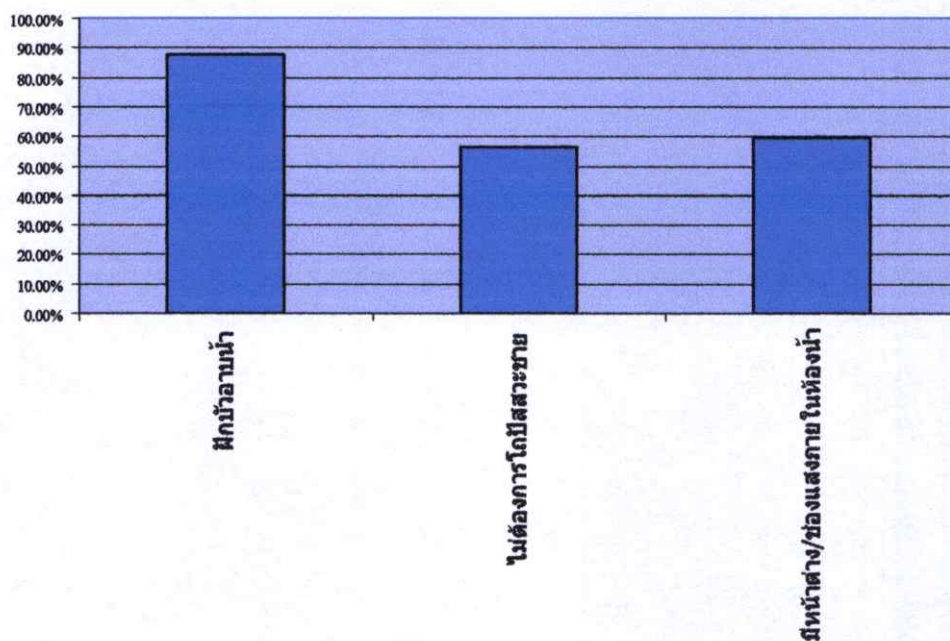
2. แจกแจงตามลักษณะความต้องการโถสุขภัณฑ์ในห้องน้ำ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการโถสุขภัณฑ์รูปแบบที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 95.7 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการโถสุขภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 4.3 (ดูตารางที่ 4.23)

3. แจกแจงตามลักษณะความต้องการโถสุขภัณฑ์ปีตสวะชาย พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ต้องการโถปีตสวะชาย คิดเป็นร้อยละ 56.4 และกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการโถปีตสวะชาย คิดเป็นร้อยละ 43.6 (ดูตารางที่ 4.23)

4. แจกแจงตามลักษณะความต้องการมีหน้าต่าง/ช่องแสงภายในห้องน้ำ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการหน้าต่าง/ช่องแสง คิดเป็นร้อยละ 59.3 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการหน้าต่าง/ช่องแสง คิดเป็นร้อยละ 40.7 (ดูตารางที่ 4.23)

ตารางที่ 4.23 แสดงการจำแนกความต้องการส่วนห้องน้ำของผู้แบบสอบถาม

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	การจำแนกกลุ่ม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ฝึกบัวอาบน้ำ	ต้องการ	245	87.5 %
	ไม่ต้องการ	35	12.5 %
โถสุขภัณฑ์ในห้องน้ำ	รูปแบบที่ 2	268	95.7 %
	รูปแบบที่ 1	12	4.3 %
โถสุขภัณฑ์ปัสสาวะชาย	ไม่ต้องการ	158	56.4%
	ต้องการ	122	43.6%
มีหน้าต่าง/ช่องแสงภายในห้องน้ำ	ต้องการ	166	59.3 %
	ไม่ต้องการ	114	40.7 %
รวม		280	100

ภาพที่ 4.5 แผนภาพวงกลมแสดงความต้องการส่วนห้องน้ำ

สรุปความต้องการส่วนห้องน้ำของกลุ่มตัวอย่าง ผลจากการศึกษาความต้องการส่วนห้องน้ำ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการฝักบัวอาบน้ำ (คิดเป็นร้อยละ 87.5 %) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการโถสุขภัณฑ์ในห้องน้ำรูปแบบที่ 2 (คิดเป็นร้อยละ 97.5%) ส่วนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ต้องการโถสุขภัณฑ์ปัสสาวะชาย (คิดเป็นร้อยละ 56.4%) และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการมีหน้าต่าง/ช่องแสงภายในห้องน้ำ (คิดเป็นร้อยละ 59.3%)

4.3.6.4 แจกแจงลักษณะความต้องการส่วนพื้นที่เตรียมอาหารของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. แจกแจงตามลักษณะความต้องการมีชุดโต๊ะรับประทานอาหารในส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการมีชุดโต๊ะรับประทานอาหาร คิดเป็นร้อยละ 75.4 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการมีชุดโต๊ะรับประทานอาหาร คิดเป็นร้อยละ 24.6 (ดูตารางที่ 4.24)

2. แจกแจงตามลักษณะความต้องการมีที่นั่งรับประทานอาหารในส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการที่นั่งมากกว่า 4 ที่นั่ง คิดเป็นร้อยละ 33.2 กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการที่นั่ง 3 ที่ คิดเป็นร้อยละ 25 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการที่นั่ง 2 ที่ คิดเป็นร้อยละ 21.4 และกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการที่นั่ง 4 ที่ คิดเป็นร้อยละ 20.4 (ดูตารางที่ 4.24)

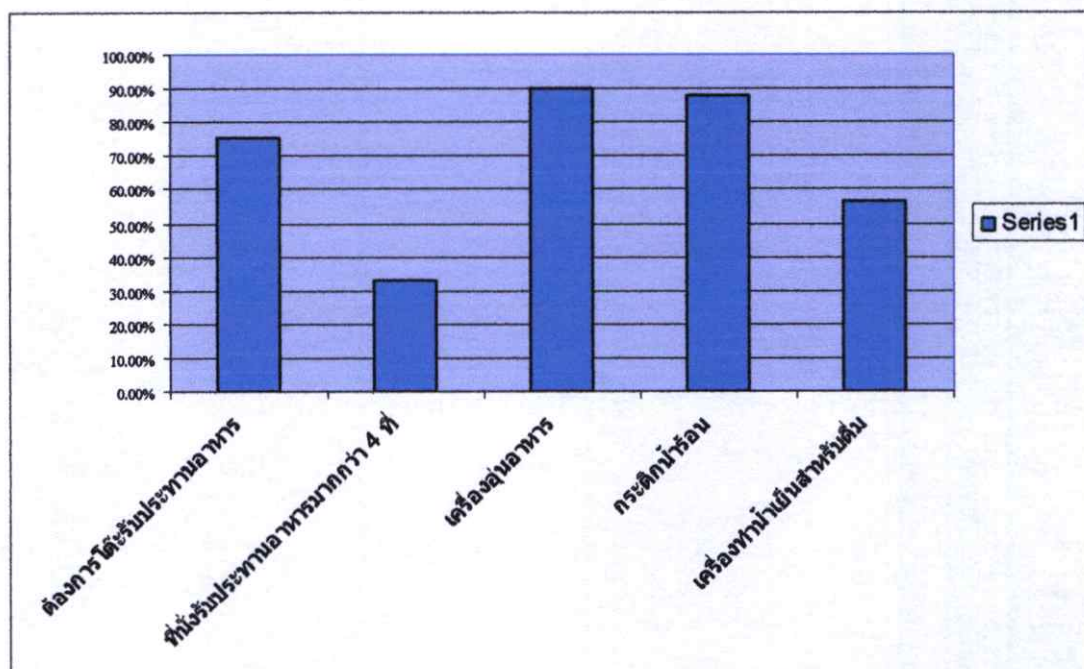
3. แจกแจงตามลักษณะความต้องการเครื่องอุ่นอาหารในส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการเครื่องอุ่นอาหาร คิดเป็นร้อยละ 90 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเครื่องอุ่นอาหาร คิดเป็นร้อยละ 10 (ดูตารางที่ 4.24)

4. แจกแจงตามลักษณะความต้องการมีกระติกน้ำร้อนในส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการมีกระติกน้ำร้อน ในส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร คิดเป็นร้อยละ 87.9 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการมีกระติกน้ำร้อนในส่วนพื้นที่เตรียมอาหารคิดเป็นร้อยละ 12.1 (ดูตารางที่ 4.24)

5. แจกแจงตามลักษณะความต้องการมีเครื่องทำน้ำเย็นสำหรับดื่มในส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการมีเครื่องทำน้ำเย็นสำหรับดื่ม ในส่วนพื้นที่เตรียมอาหารคิดเป็นร้อยละ 56.8 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการมีเครื่องทำน้ำเย็นสำหรับดื่มในส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร คิดเป็นร้อยละ 43.2 (ดูตารางที่ 4.24)

ตารางที่ 4.24 แสดงการจำแนกความต้องการส่วนพื้นที่เตรียมอาหารของผู้แบบสอบถาม

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	การจำแนกกลุ่ม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชุดโต๊ะรับประทานอาหาร	ต้องการ	211	75.4 %
	ไม่ต้องการ	69	24.6 %
ที่นั่งรับประทานอาหาร	มากกว่า 4 ที่นั่ง	93	33.2 %
	3 ที่นั่ง	70	25 %
	2 ที่นั่ง	60	21.4%
	4 ที่นั่ง	57	20.4 %
เครื่องอุ่นอาหาร	ต้องการ	252	90%
	ไม่ต้องการ	28	10 %
กระติกน้ำร้อนในส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร	ต้องการ	246	87.9%
	ไม่ต้องการ	34	12.1%
เครื่องทำน้ำเย็นสำหรับดื่ม	ต้องการ	159	56.8%
	ไม่ต้องการ	121	43.2%
รวม		280	100

ภาพที่ 4.6 แผนภูมิแสดงความต้องการส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร

สรุปความต้องการส่วนพื้นที่เตรียมอาหารของกลุ่มตัวอย่าง ผลจากการศึกษาความต้องการส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการชุดโต๊ะรับประทานอาหาร(คิดเป็นร้อยละ 75.4 %) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการที่นั่งรับประทานอาหารมากกว่า 4 ที่นั่ง (คิดเป็นร้อยละ 33.2 %) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการเครื่องอุ่นอาหาร (คิดเป็นร้อยละ 90%) ส่วนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการกระติกน้ำร้อนในส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร (คิดเป็นร้อยละ 87.9%) และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการเครื่องทำน้ำเย็นสำหรับดื่ม (คิดเป็นร้อยละ 56.8%)

4.3.6.5 วิเคราะห์ผลด้านบรรยากาศภายในส่วนโถงต้อนรับบ้านพักอาศัยแบบ Home

Stay

1. ผลการศึกษาการจัดอันดับบรรยากาศโถงต้อนรับที่ชอบมากที่สุด เรียงลำดับที่ 1 ถึง ลำดับที่ 4 จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างเลือกรูปแบบที่ 2 เป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 62.5 รองลงมาคือ รูปแบบที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 22.9 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เลือกรูปแบบที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 11.4 และกลุ่มตัวอย่างที่เลือกรูปแบบที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 3.2 (ดูตาราง 4.25 ประกอบ)

2. ผลการศึกษาการจัดอันดับโทนสีบริเวณโถงต้อนรับที่ชอบมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ชอบโทนสีเนื้อไม้ธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 58.6 รองลงมาคือ โทนสีสโตน คิดเป็นร้อยละ 16.8 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ชอบโทนสีเข้ม คิดเป็นร้อยละ 13.6 และกลุ่มตัวอย่างชอบโทนสีอ่อน คิดเป็นร้อยละ 11.1 (ดูตาราง 4.25 ประกอบ)

3. ผลการศึกษาการจัดอันดับวัสดุที่ใช้ตกแต่งพื้นโถงต้อนรับที่ชอบมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ชอบวัสดุที่เป็นพื้นไม้จริง คิดเป็นร้อยละ 71.8 รองลงมาคือ พื้นกระเบื้องเซรามิก คิดเป็นร้อยละ 13.2 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ชอบวัสดุที่เป็นพื้นหินแกรนิต คิดเป็นร้อยละ 12.1 และกลุ่มตัวอย่างที่ชอบวัสดุที่เป็นกระเบื้องยาง คิดเป็นร้อยละ 2.9 (ดูตาราง 4.25 ประกอบ)

4. ผลการศึกษาการจัดอันดับวัสดุที่ใช้ตกแต่งผนังบริเวณโถงต้อนรับที่ชอบมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ชอบวัสดุที่เป็นผนังไม้จริง คิดเป็นร้อยละ 65 รองลงมาคือ ผนังอิฐ/ฉาบปูนติด Wall Paper คิดเป็นร้อยละ 29.6 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ชอบวัสดุผนังกรุกระเบื้องเซรามิก คิดเป็นร้อยละ 5.4 และกลุ่มตัวอย่างไม่ชอบผนังก่ออิฐ/ฉาบปูนทาสี (ดูตาราง 4.25 ประกอบ)

5. ผลการศึกษาการจัดอันดับวัสดุที่ใช้ตกแต่งฝ้าเพดานบริเวณโถงต้อนรับที่ชอบมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ชอบวัสดุที่เป็นฝ้าไม้จริง คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาคือ ไม้ดัดมีฝ้าคิดเป็นร้อยละ 14.6 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ชอบฝ้าตกแต่งด้วยไม้อัดติดแผ่นลามิเนต คิดเป็นร้อยละ 6.4 และกลุ่มตัวอย่างที่ชอบฝ้ายิปซัมทาสี คิดเป็นร้อยละ 3.9 (ดูตาราง 4.25 ประกอบ)

6. ผลการศึกษาการจัดอันดับเครื่องเรือนประเภทชุดรับแขกบริเวณโถงต้อนรับที่ชอบมากที่สุด เรียงลำดับที่ 1 ถึง ลำดับที่ 4 จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างเลือกรูปแบบที่ 2 เป็นอันดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 42.1 รองลงมาคือ รูปแบบที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 37.1 ส่วนรูปแบบที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 17.9 และรูปแบบที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 2.5 (ดูตาราง 4.26 ประกอบ)

7. ผลการศึกษาการจัดอันดับแสงไฟส่องสว่างบริเวณโถงต้อนรับที่ชอบมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ชอบแสงไฟจากตะเกียง คิดเป็นร้อยละ 38.9 รองลงมาคือแสงไฟ Down light คิดเป็นร้อยละ 25.7 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ชอบแสงไฟแบบซ่อนในหลืบ คิดเป็นร้อยละ 17.9 และกลุ่มตัวอย่างชอบแสงไฟ Fluorescent คิดเป็นร้อยละ 17.5 (ดูตาราง 4.26 ประกอบ)

ตารางที่ 4.25 แสดงลำดับความชอบบรรยากาศและวัสดุภายในส่วนโถงต้อนรับ

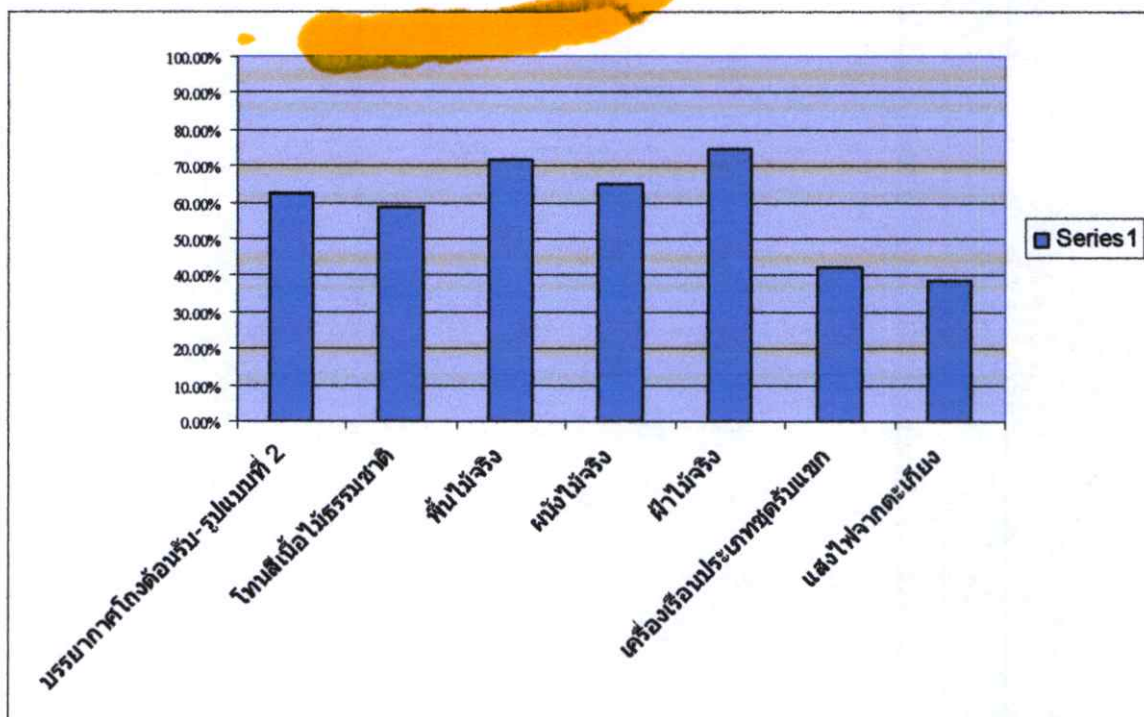
บรรยากาศ โถงต้อนรับ	ความถี่	ร้อยละ
รูปแบบที่ 2	175**	62.5%
รูปแบบที่ 1	64*	22.9%
รูปแบบที่ 3	32	11.4%
รูปแบบที่ 4	9	3.2%
โทนสีบริเวณโถงต้อนรับ		
โทนสีเนื้อไม้ธรรมชาติ	164**	58.6 %
โทนสีสคไล	47*	16.8 %
โทนสีเข้ม	38	13.6 %
โทนสีอ่อน	31	11.1 %
วัสดุที่ใช้ตกแต่งพื้นโถงต้อนรับ		
พื้นไม้จริง	201**	71.8 %
พื้นกระเบื้องเซรามิค	37*	13.2 %
วัสดุที่เป็นพื้นหินแกรนิต	34	12.1 %
กระเบื้องยาง	8	2.9 %
วัสดุที่ใช้ตกแต่งผนังบริเวณโถงต้อนรับ		
ผนังไม้จริง	201**	65%
ผนังอิฐ/ฉาบปูนติด Wall Paper	37*	29.6 %
ผนังกรุกระเบื้องเซรามิค	34	5.4 %
ผนังก่ออิฐ/ฉาบปูนทาสี	0	0 %
วัสดุที่ใช้ตกแต่งฝ้าเพดานบริเวณโถงต้อนรับ		
ฝ้าไม้จริง	201**	75%
ไม่ต้องมีฝ้า	37*	14.6%
ฝ้าตกแต่งด้วยไม้อัดติดแผ่นลามิเนต	34	6.4%
ฝ้ายิปซัมทาสี	0	3.9%

ตารางที่ 4.26 แสดงลำดับความชอบของเครื่องเรือนและแสงสว่างภายในส่วน โถงต้อนรับ

เครื่องเรือนประเภทชุดรับแขกบริเวณโถงต้อนรับ	ความถี่	ร้อยละ
รูปแบบที่ 2	118**	42.1 %
รูปแบบที่ 1	105*	37.1 %
รูปแบบที่ 3	50	17.9 %
รูปแบบที่ 4	7	2.5 %
แสงไฟส่องสว่างบริเวณโถงต้อนรับ		
แสงไฟจากตะเกียง	109**	38.9 %
แสงไฟ Down light	72*	25.7 %
แสงไฟแบบซ่อนในฝ้า	50	17.9 %
แสงไฟ Fluorescent	49	17.5 %

** ได้คะแนนสูงเป็นอันดับ 1

* ได้คะแนนสูงเป็นอันดับ 2

ภาพที่ 4.7 แผนภูมิแสดงบรรยากาศ โทนสี และวัสดุภายในส่วน โถงต้อนรับ

สรุปด้านบรรยากาศและวัสดุภายในบ้านพักอาศัยแบบ Home Stay ส่วนโถงต้อนรับ

ผลการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นบรรยากาศโถงต้อนรับที่เลือกมากที่สุดคือ รูปแบบที่ 2 เนื่องจาก รูปแบบที่ 2 โถงแบบบ้านพื้นถิ่นริมคลอง (คิดเป็นร้อยละ 62.5) ส่วนสีบริเวณ โถงต้อนรับที่เลือกมากที่สุดคือ โทนมัสเนื้อไม้ธรรมชาติ (คิดเป็นร้อยละ 58.6) วัสดุที่ใช้ตกแต่งพื้น โถงต้อนรับที่เลือกมากที่สุดคือ พื้น ไม้จริง (คิดเป็นร้อยละ 71.8) กลุ่มตัวอย่างที่ชอบวัสดุที่ใช้ตกแต่งผนังบริเวณ โถงต้อนรับมากที่สุดคือ ผนัง ไม้จริง (คิดเป็นร้อยละ 65) กลุ่มตัวอย่างที่ชอบวัสดุที่ใช้ตกแต่งฝ้าเพดานบริเวณ โถงต้อนรับมากที่สุดคือ ฝ้าไม้จริง (คิดเป็นร้อยละ 75) รูปแบบเครื่องเรือนประเภทหุ้รับแขกบริเวณ โถงต้อนรับที่ชอบมากที่สุดคือ รูปแบบที่ 2 (คิดเป็นร้อยละ 42.1) และแสงไฟส่องสว่างบริเวณ โถงต้อนรับที่ชอบมากที่สุดคือ แสงไฟจากตะเกียง (คิดเป็นร้อยละ 38.9)

4.3.6.6 วิเคราะห์ผลด้านวัสดุภายในบ้านพักอาศัยแบบ Home Stay ส่วนห้องนอน

1. ผลการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นห้องนอนที่ชอบมากที่สุด เรียงลำดับที่ 1 ถึง ลำดับที่ 4 จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างเลือกรูปแบบที่ 2 เป็นอันดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 36.1 รองลงมาคือรูปแบบที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 33.6 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เลือกรูปแบบที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 21.4 และกลุ่มตัวอย่างที่เลือกรูปแบบที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 8.9 (ดูตาราง 4.27 ประกอบ)

2. ผลการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโทนสีภายในห้องนอนที่ชอบมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ชอบโทนสีเนื้อไม้ธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 45.7 รองลงมาคือ โทนมัสอ่อน คิดเป็นร้อยละ 27.1 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ชอบโทนสีเข้มคิดเป็นร้อยละ 14.3 และกลุ่มตัวอย่างชอบโทนสีสดใส คิดเป็นร้อยละ 12.9 (ดูตาราง 4.27 ประกอบ)

3. ผลการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นวัสดุที่ใช้ตกแต่งพื้นส่วนห้องนอนที่ชอบมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ชอบวัสดุที่เป็นพื้น ไม้จริง คิดเป็นร้อยละ 80.4 รองลงมาคือ พื้นหินแกรนิต คิดเป็นร้อยละ 11.1 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ชอบวัสดุที่เป็นพื้นกระเบื้องเซรามิก คิดเป็นร้อยละ 7.1 และกลุ่มตัวอย่างที่ชอบวัสดุที่เป็นกระเบื้องยาง คิดเป็นร้อยละ 1.4 (ดูตาราง 4.27 ประกอบ)

4. ผลการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นวัสดุที่ใช้ตกแต่งผนังห้องนอนที่ชอบมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ชอบวัสดุที่เป็นผนัง ไม้จริง คิดเป็นร้อยละ 70.4 รองลงมาคือ ผนังอิฐ/ฉาบปูน ดิน Wall Paper คิดเป็นร้อยละ 26.4 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ชอบวัสดุผนังกระเบื้องเซรามิก คิดเป็นร้อยละ 2.1 และกลุ่มตัวอย่างที่ชอบผนังก่ออิฐ/ฉาบปูนทาสี คิดเป็นร้อยละ 1.1 (ดูตาราง 4.27 ประกอบ)

5. ผลการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นวัสดุที่ใช้ตกแต่งฝ้าเพดานห้องนอนที่ชอบมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ชอบวัสดุที่เป็นฝ้าไม้จริง คิดเป็นร้อยละ 78.9 รองลงมาคือ ฝ้าที่ตกแต่งด้วยไม้อัดติดแผ่นลามิเนต คิดเป็นร้อยละ 17.1 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ชอบแบบไม่มีฝ้า คิดเป็นร้อยละ 2.5 และกลุ่มตัวอย่างที่ชอบฝ้ายิปซัมทาสี คิดเป็นร้อยละ 1.4 (ดูตาราง 4.27 ประกอบ)

6. ผลการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นวัสดุที่ใช้ตกแต่งประตูห้องนอนที่ชอบมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ชอบวัสดุประตู ไม้จริง คิดเป็นร้อยละ 86.4 รองลงมาคือ ประตูกระจกใสแล้ว

คิดม่านบังตา คิดเป็นร้อยละ 13.6 ส่วนกลุ่มตัวอย่างไม่ชอบวัสดุประตูไม้อัดทาสีและประตูPVC (ดูตาราง 4.27 ประกอบ)

7. ผลการศึกษาการจัดอันดับลักษณะที่นอนที่ชอบมากที่สุด เรียงลำดับที่ 1 ถึง ลำดับที่ 4 จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างเลือกรูปแบบที่ 2 เป็นอันดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 45.7 รองลงมาคือ รูปแบบที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 38.6 ส่วนรูปแบบที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 12.1 และรูปแบบที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 3.6 (ดูตาราง 4.27 ประกอบ)

8. ผลการศึกษาการจัดอันดับแสงไฟส่องสว่างบริเวณห้องนอนที่ชอบมากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ชอบแสงไปจากตะเกียง คิดเป็นร้อยละ 44.3 รองลงมาคือแสงไฟแบบซ่อน ในหลืบ คิดเป็นร้อยละ 22.5 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ชอบแสงไฟ Downlight คิดเป็นร้อยละ 17.9 และกลุ่มตัวอย่างชอบแสงไฟ Fluorescent คิดเป็นร้อยละ 15.4 (ดูตาราง 4.27 ประกอบ)

ตารางที่ 4.27 แสดงลำดับความชอบบรรยากาศ โทนสี และวัสดุภายในส่วนห้องนอน

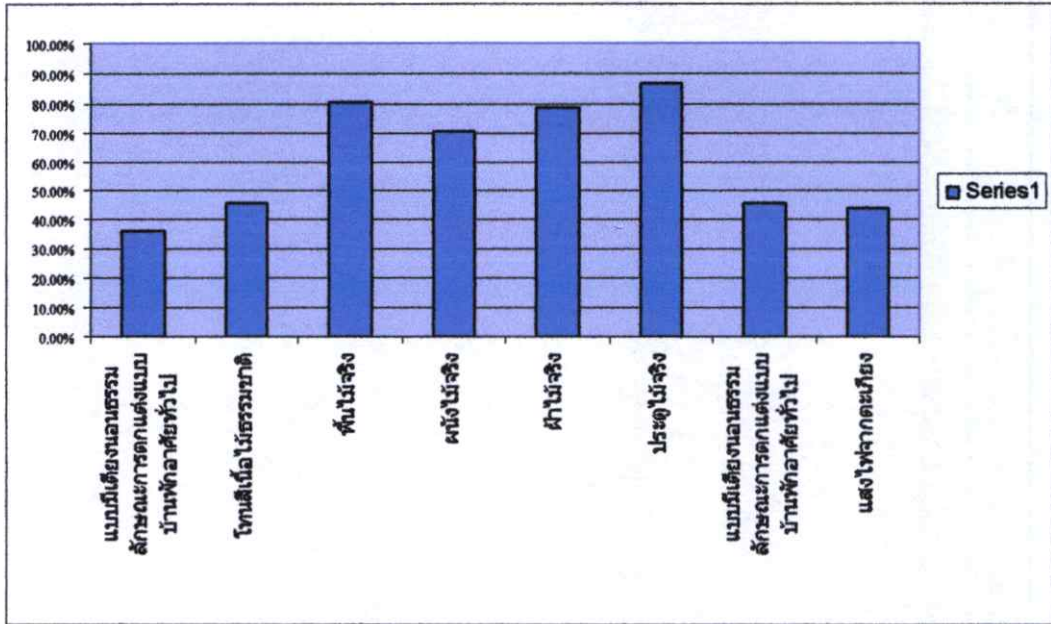
บรรยากาศห้องนอน	ความถี่	ร้อยละ
รูปแบบที่ 2	101**	36.1 %
รูปแบบที่ 3	94*	33.6 %
รูปแบบที่ 4	60	21.4 %
รูปแบบที่ 1	25	8.9 %
โทนสีภายในห้องนอน		
โทนสีเนื้อไม้ธรรมชาติ	128**	45.7 %
โทนสีอ่อน	76*	27.1 %
โทนสีเข้ม	40	14.3 %
โทนสีสคิส	36	12.9 %
วัสดุที่ใช้ตกแต่งพื้นส่วนห้องนอน		
พื้นไม้จริง	225**	80.4%
พื้นหินแกรนิต	31*	11.1%
พื้นกระเบื้องเซรามิค	20	7.1%
กระเบื้องยาง	4	1.4 %

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

วัสดุที่ใช้ตกแต่งผนังห้องนอน	ความถี่	ร้อยละ
ผนังไม้จริง	197**	70.4 %
ผนังอิฐ/ฉาบปูนติด Wall Paper	74*	26.4 %
ผนังกรุกระเบื้องเซรามิก	6	2.1 %
ผนังก่ออิฐ/ฉาบปูนทาสี	3	1.1 %
วัสดุที่ใช้ตกแต่งฝ้าเพดานห้องนอน		
ฝ้าไม้จริง	221**	78.9 %
ฝ้าที่ตกแต่งด้วยไม้อัดติดแผ่นลามิเนต	48*	17.1 %
ไม่มีฝ้า	7	2.5 %
ฝ้ายิปซัมทาสี	4	1.4 %
วัสดุที่ใช้ตกแต่งประตู		
ประตูไม้จริง	242**	86.4 %
ประตูกระจกใสแล้วติดม่านบังตา	38*	13.6 %
วัสดุประตูไม้อัดทาสี	0	0 %
ประตูPVC	0	0 %
เครื่องเรือนประเภทที่นอน		
รูปแบบที่ 2	128**	45.7 %
รูปแบบที่ 3	108*	38.6 %
รูปแบบที่ 4	34	12.1 %
รูปแบบที่ 1	10	3.6 %
แสงไฟส่องสว่างภายในห้องนอน		
แสงไฟจากตะเกียง	124**	44.3 %
แสงไฟแบบซ่อนในทึบ	63*	22.5 %
แสงไฟ Down light	50	17.9 %
แสงไฟ Fluorescent	43	15.4 %
รวม	280	100%

** ได้คะแนนสูงเป็นอันดับ 1

* ได้คะแนนสูงเป็นอันดับ 2

ภาพที่ 4.8 แผนภูมิแสดงบรรยากาศ โทนสี และวัสดุภายในส่วนห้องนอน

สรุปด้านบรรยากาศและวัสดุภายในบ้านพักอาศัยแบบ Home Stay ส่วนห้องนอน

ผลการศึกษาการจัดอันดับบรรยากาศส่วนห้องนอนที่เลือกมากที่สุดคือ รูปแบบที่ 2 เนื่องจากรูปแบบที่ 2 เป็นแบบมีเตียงนอนธรรมดา ตกแต่งลักษณะแบบบ้านพักอาศัยทั่วไป (คิดเป็นร้อยละ 36.1) โทนสีภายในห้องนอนมากที่สุดคือ โทนสีเนื้อ ไม้ธรรมชาติ (คิดเป็นร้อยละ 45.7) วัสดุที่ใช้ตกแต่งพื้น โถงต้อนรับที่เลือกมากที่สุดคือ พื้น ไม้จริง (คิดเป็นร้อยละ 80.4) กลุ่มตัวอย่างที่ชอบวัสดุที่ใช้ตกแต่งผนังส่วนห้องนอนมากที่สุดคือ ผนัง ไม้จริง (คิดเป็นร้อยละ 70.4) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ชอบวัสดุที่ใช้ตกแต่งฝ้าเพดานส่วนห้องนอนมากที่สุดคือ ฝ้า ไม้จริง (คิดเป็นร้อยละ 78.9) และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบวัสดุที่เป็นประตู ไม้จริง (คิดเป็นร้อยละ 86.4) กลุ่มตัวอย่างที่ชอบเครื่องเรือนที่นอนมากที่สุดคือ รูปแบบที่ 2 (คิดเป็นร้อยละ 45.7) และกลุ่มตัวอย่างแสงไฟส่องสว่างภายในห้องนอนที่ชอบที่สุดคือ แสงไฟจากตะเกียงมาก (คิดเป็นร้อยละ 44.3)

4.3.6.7 วิเคราะห์ผลด้านวัสดุภายในบ้านพักอาศัยแบบ Home Stay ส่วนห้องน้ำส่วนกลาง

1. ผลการศึกษาการจัดอันดับบรรยากาศห้องน้ำที่ชอบมากที่สุด เรียงลำดับที่ 1 ถึงลำดับที่ 4 จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างเลือกรูปแบบที่ 2 เป็นอันดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 78.6 รองลงมาคือรูปแบบที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 10 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เลือกรูปแบบที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 8.9 และกลุ่มตัวอย่างที่เลือกรูปแบบที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 2.5 (ดูตาราง 4.28 ประกอบ)

2. ผลการศึกษาการจัดอันดับโทนสีภายในห้องน้ำที่ชอบมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ชอบโทนสีอ่อน คิดเป็นร้อยละ 36.1 รองลงมาคือ โทนสีเนื้อ ไม้ธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ

34.3 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ชอบโทนีสตไอคิดเป็นร้อยละ17.5 และกลุ่มตัวอย่างชอบโทนีสีเข้ม คิดเป็นร้อยละ12.1 (ดูตาราง 4.28 ประกอบ)

3. ผลการศึกษาการจัดอันดับวัสดุที่ใช้ตกแต่งพื้นส่วนห้องน้ำที่ชอบมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ชอบวัสดุที่เป็นพื้นกระเบื้องเซรามิค คิดเป็นร้อยละ 33.2 รองลงมาคือ พื้นไม้จริงและพื้นหินแกรนิต คิดเป็นร้อยละ 26.1 และกลุ่มตัวอย่างชอบวัสดุพื้นกระเบื้องยางคิดเป็นร้อยละ 14.6 (ดูตาราง 4.28 ประกอบ)

4. ผลการศึกษาการจัดอันดับวัสดุที่ใช้ตกแต่งผนังห้องน้ำที่ชอบมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ชอบวัสดุที่เป็นผนังไม้จริงหรือวัสดุธรรมชาติ เช่น หินแม่น้ำ, ไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 65 รองลงมาคือ ผนังก่ออิฐกรูหินแกรนิต คิดเป็นร้อยละ 17.1 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ชอบวัสดุผนังกระเบื้องเซรามิค คิดเป็นร้อยละ 13.6 และกลุ่มตัวอย่างที่ชอบผนังก่ออิฐ/ฉาบปูนทาสี คิดเป็นร้อยละ 4.3 (ดูตาราง 4.28 ประกอบ)

5. ผลการศึกษาการจัดอันดับวัสดุที่ใช้ตกแต่งฝ้าเพดานห้องน้ำที่ชอบมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ชอบวัสดุที่เป็นฝ้าไม้จริง คิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมาคือ ฝ้าที่ตกแต่งด้วยไม้อัดติดแผ่นลามิเนต คิดเป็นร้อยละ22.9 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ชอบแบบไม่มีฝ้า คิดเป็นร้อยละ 11.8 และกลุ่มตัวอย่างที่ชอบยิปซัมทาสี คิดเป็นร้อยละ 10.4 (ดูตาราง 4.28 ประกอบ)

6. ผลการศึกษาการจัดอันดับวัสดุที่ใช้ตกแต่งประตูห้องน้ำที่ชอบมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ชอบวัสดุประตูไม้จริง คิดเป็นร้อยละ 89.6 รองลงมาคือ ประตูกระจกใสแล้วติดม่านบังตา คิดเป็นร้อยละ5.7 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ชอบประตูPVC คิดเป็นร้อยละ 3.2 และกลุ่มตัวอย่างชอบวัสดุประตูไม้อัดทาสี คิดเป็นร้อยละ 1.4 (ดูตาราง 4.28 ประกอบ)

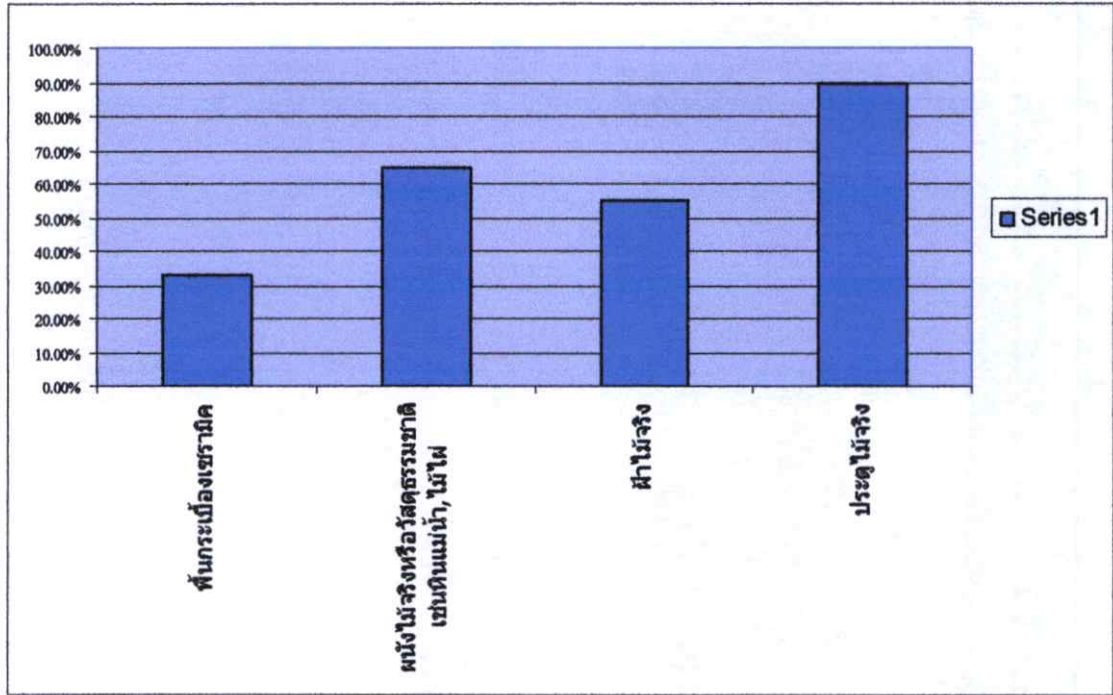
ตารางที่ 4.28 แสดงลำดับความชอบบรรยากาศ โทนสี และวัสดุภายในส่วนห้องน้ำ

บรรยากาศห้องน้ำ	ความถี่	ร้อยละ
รูปแบบที่ 2	220**	78.6 %
รูปแบบที่ 3	28*	28.6 %
รูปแบบที่ 1	25	8.9 %
รูปแบบที่ 4	7	2.5 %
โทนสีภายในห้องน้ำ		
โทนสีอ่อน	101**	36.1 %
โทนสีเนื้อไม้ธรรมชาติ	96*	34.3 %
โทนีสตไอ	49	17.5 %
โทนีสีเข้ม	34	12.1 %

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

วัสดุที่ใช้ตกแต่งพื้นส่วนห้องน้ำ	ความถี่	ร้อยละ
พื้นกระเบื้องเซรามิก	93**	33.2 %
พื้นไม้จริง	73*	26.1 %
พื้นหินแกรนิต	73*	26.1 %
กระเบื้องยาง	41	14.6 %
วัสดุที่ใช้ตกแต่งผนังห้องน้ำ		
ผนังไม้จริงหรือวัสดุธรรมชาติเช่นหินแม่น้ำ, ไม้ไผ่	182**	65%
ผนังก่ออิฐกรุหินแกรนิต	48*	17.1%
ผนังกรุกระเบื้องเซรามิก	38	13.6%
ผนังก่ออิฐ/ฉาบปูนทาสี	12	4.3%
วัสดุที่ใช้ตกแต่งฝ้าเพดานห้องน้ำ		
ฝ้าไม้จริง	154**	55%
ฝ้าที่ตกแต่งด้วยไม้อัดติดแผ่นลามิเนต	64*	22.9%
ไม่มีฝ้า	33	11.8%
ฝ้ายิปซัมทาสี	29	10.4%
วัสดุที่ใช้ตกแต่งประตูห้องน้ำ		
ประตูไม้จริง	251**	89.6%
ประตูกระจกใสแล้วติดม่านบังตา	16*	5.7%
ประตูPVC	9	3.2%
ประตูไม้อัดทาสี	4	1.4%
รวม	280	100%

** ได้คะแนนสูงเป็นอันดับ 1 * ได้คะแนนสูงเป็นอันดับ 2

ภาพที่ 4.9 แผนภาพวงกลมแสดงบรรยากาศ โทนสี และวัสดุภายในส่วนห้องน้ำ

สรุปด้านบรรยากาศและวัสดุภายในบ้านพักอาศัยแบบ Home Stay ส่วนห้องน้ำ

ผลการศึกษาระดับการจัดอันดับ กลุ่มตัวอย่างที่ชอบรูปแบบบรรยากาศห้องน้ำมากที่สุด คือ รูปแบบที่ 2 (คิดเป็นร้อยละ 78.6) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ชอบโทนสีภายในห้องน้ำมากที่สุด คือ โทนสีอ่อน (คิดเป็นร้อยละ 36.1) วัสดุที่ใช้ตกแต่งพื้นห้องน้ำที่เลือกมากที่สุดคือ พื้นกระเบื้องเซรามิค (คิดเป็นร้อยละ 33.2) กลุ่มตัวอย่างที่ชอบวัสดุที่ใช้ตกแต่งผนังห้องน้ำมากที่สุดคือ ผนังไม้จริงหรือวัสดุธรรมชาติเช่น หินแม่น้ำ, ไม้ไผ่ (คิดเป็นร้อยละ 65) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ชอบวัสดุที่ใช้ตกแต่งฝ้าเพดานบริเวณห้องน้ำมากที่สุดคือ ฝ้าไม้จริง (คิดเป็นร้อยละ 55) และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบวัสดุที่เป็นประตูไม้จริง (คิดเป็นร้อยละ 89.6)

4.3.6.8 วิเคราะห์ผลด้านวัสดุภายในบ้านพักอาศัยแบบ Home Stay ส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร

1. ผลการศึกษาระดับการจัดอันดับบรรยากาศส่วนเตรียมอาหารที่ชอบมากที่สุด เรียงลำดับที่ 1 ถึง ลำดับที่ 4 จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างเลือกรูปแบบที่ 2 เป็นอันดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 72.9 รองลงมาเป็นรูปแบบที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 15.4 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เลือกรูปแบบที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 6.8 และกลุ่มตัวอย่างที่เลือกรูปแบบที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 5 (ดูตาราง 4.29 ประกอบ)

ตารางที่ 4.29 แสดงลำดับความชอบบรรยากาศภายในส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร

บรรยากาศส่วนเตรียมอาหาร	ความถี่	ร้อยละ
รูปแบบที่ 2	204**	72.9 %
รูปแบบที่ 3	43*	15.4 %
รูปแบบที่ 4	19	6.8 %
รูปแบบที่ 1	14	2.5 %
รวม	280	100

สรุปด้านบรรยากาศภายในบ้านพักอาศัยแบบ Home Stay ส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร

ผลการศึกษการจัดอันดับบรรยากาศที่กลุ่มตัวอย่างที่ชอบรูปแบบบรรยากาศส่วนเตรียมอาหารมากที่สุดคือ รูปแบบที่ 2 (คิดเป็นร้อยละ 72.9) รองลงมาคือ รูปแบบที่ 3 ชอบรูปแบบลักษณะการตกแต่งแบบ Modern (คิดเป็นร้อยละ 15.4) ส่วนกลุ่มตัวอย่างชอบรูปแบบที่ 4 คือลักษณะการตกแต่งแบบหรรษา (คิดเป็นร้อยละ 6.8) และกลุ่มตัวอย่างที่ชอบรูปแบบที่ 1 (คิดเป็นร้อยละ 2.5)

4.3.6.9 วิเคราะห์ผลค้ำว้ตฤททภายในบ้านพักอาศัยแบบ Home Stay ส่วนระเบียบพัทค้ม่อน

1. ผลการศึกษการจัดอันดับบรรยากาศระเบียบพัทค้ม่อนที่ชอบมากที่สุด เรียงลำดับที่ 1 ถึง ลำดับที่ 4 จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างเลือกรูปแบบที่ 2 เป็นอันดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 50.7 รองลงมาคือรูปแบบที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 28.6 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เลือกรูปแบบที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 17.1 และกลุ่มตัวอย่างที่เลือกรูปแบบที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 3.6 (ดูตาราง 4.30 ประกอบ)

2. ผลการศึกษการจัดอันดับโททสใทภายในส่วนระเบียบพัทค้ม่อนที่ชอบมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ชอบโททสใเนื้อไม้ธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 42.1 รองลงมาคือ โททสใอ่อน คิดเป็นร้อยละ 20.7 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ชอบโททสใสคใส คิดเป็นร้อยละ 19.6 และกลุ่มตัวอย่างชอบโททสใเข้ม คิดเป็นร้อยละ 17.5 (ดูตาราง 4.30 ประกอบ)

3. ผลการศึกษการจัดอันดับวัสดุที่ใช้ตกแต่งพื้นส่วนระเบียบพัทค้ม่อนที่ชอบมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ชอบวัสดุที่เป็นพื้นไม้จริงคิดเป็นร้อยละ 81.1 รองลงมาคือพื้นกระเบื้องเซรามิก คิดเป็นร้อยละ 10.7 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ชอบพื้นหินแกรนิต คิดเป็นร้อยละ 5 และกลุ่มตัวอย่างชอบวัสดุพื้นกระเบื้องยางคิดเป็นร้อยละ 2.5 (ดูตาราง 4.30 ประกอบ)

4. ผลการศึกษการจัดอันดับวัสดุที่ใช้ตกแต่งผนังส่วนระเบียบพัทค้ม่อนที่ชอบมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ชอบวัสดุที่เป็นผนังไม้จริงหรือวัสดุธรรมชาติ เช่น หินแม่น้ำ, ไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 67.1 รองลงมาคือ ผนังก่ออิฐทหินแกรนิต คิดเป็นร้อยละ 18.6 และกลุ่มตัวอย่างที่ชอบวัสดุผนังก่ออิฐ/ฉาบปูนทาสใ และผนังทกรกระเบื้องเซรามิก คิดเป็นร้อยละ 7.1 (ดูตาราง 4.30 ประกอบ)

5. ผลการศึกษาการจัดอันดับวัสดุที่ใช้ตกแต่งฝ้าเพดานส่วนระเบียงพักผ่อนที่ชอบมากที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ชอบวัสดุที่เป็นฝ้าไม้จริง คิดเป็นร้อยละ 67.1 รองลงมาคือแบบไม่มีฝ้า คิดเป็นร้อยละ 23.9 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ชอบฝ้าที่ตกแต่งด้วยไม้อัดคิดแผ่นลามิเนต คิดเป็นร้อยละ 8.9 และกลุ่มตัวอย่างไม่ชอบฝ้าชิปซัมทาสี คิดเป็นร้อยละ 0 (ดูตาราง 4.30 ประกอบ)

6. ผลการศึกษาการจัดอันดับเครื่องเรือนประเภทที่นั่งหรือนอนพักผ่อนบริเวณระเบียงพักผ่อนที่ชอบมากที่สุด เรียงลำดับที่ 1 ถึง ลำดับที่ 4 จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างเลือกรูปแบบที่ 2 เป็นอันดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 48.2 รองลงมาคือ รูปแบบที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 33.6 ส่วนรูปแบบที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 9.3 และรูปแบบที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 8.9 (ดูตาราง 4.30 ประกอบ)

ตารางที่ 4.30 แสดงลำดับความชอบบรรยากาศและโทนสีภายในส่วนระเบียงพักผ่อน

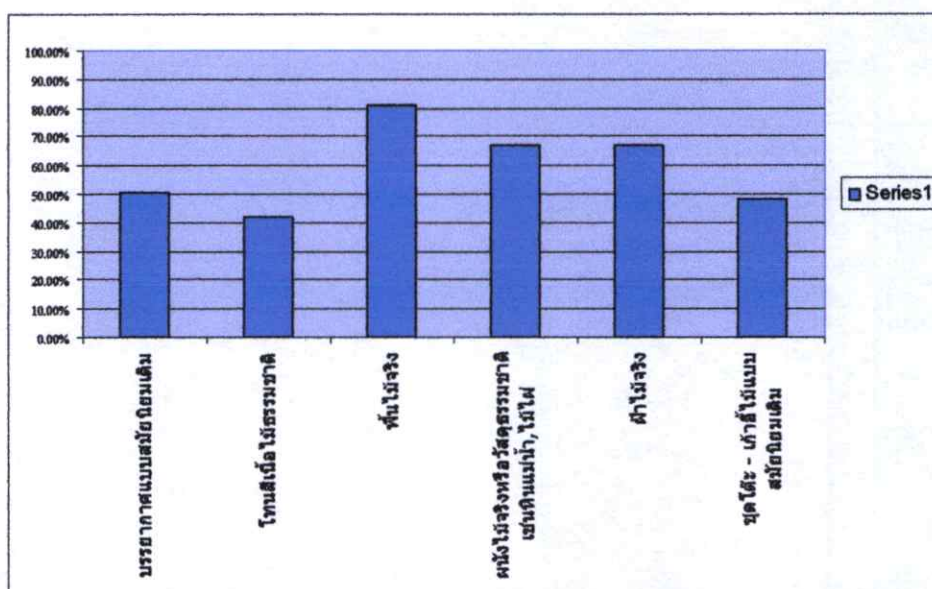
บรรยากาศระเบียงพักผ่อน	ความถี่	ร้อยละ
รูปแบบที่ 2	142**	50.7 %
รูปแบบที่ 1	80*	17.1%
รูปแบบที่ 3	48	10%
รูปแบบที่ 4	10	3.6 %
โทนสีภายในส่วนระเบียงพักผ่อน		
โทนสีเนื้อไม้ธรรมชาติ	118**	42.1 %
โทนสีอ่อน	58*	20.7 %
โทนสีสดใต	55	19.6 %
โทนสีเข้ม	49	17.5 %
วัสดุที่ใช้ตกแต่งพื้นส่วนระเบียงพักผ่อน		
พื้น ไม้จริง	229**	81.1 %
พื้นกระเบื้องเซรามิค	30*	10.7 %
พื้นหินแกรนิต	14	5 %
กระเบื้องยาง	7	2.5 %
วัสดุที่ใช้ตกแต่งผนังระเบียงพักผ่อน		
ผนัง ไม้จริงหรือวัสดุธรรมชาติเช่นหินแม่น้ำ, ไม้ไผ่	188**	67.1 %
ผนังก่ออิฐกรุหินแกรนิต	52*	18.6 %
ผนังกรุกระเบื้องเซรามิค	20	7.1 %
ผนังก่ออิฐ/ฉาบปูนทาสี	20	7.1 %

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

วัสดุที่ใช้ตกแต่งพื้นส่วนระเบียงพักผ่อน	ความถี่	ร้อยละ
ผ้าไม้จริง	188**	67.1 %
ไม่มีผ้า	67*	23.9 %
ผ้าที่ตกแต่งด้วยไม้อัดติดแผ่นลามิเนต	25	8.9 %
ผ้ายิปซัมทาสี	0	0%
เครื่องเรือนประเภทนั่งหรือนอนพักผ่อน		
รูปแบบที่ 2	135**	48.2 %
รูปแบบที่ 1	94*	33.6 %
รูปแบบที่ 4	26	9.3 %
รูปแบบที่ 3	26	8.9 %
รวม	280	100

** ได้คะแนนสูงเป็นอันดับ 1

** ได้คะแนนสูงเป็นอันดับ 2

ภาพที่ 4.10 แผนภูมิแสดงบรรยากาศ โทนีสี และวัสดุภายในส่วนพื้นที่ระเบียงพักผ่อน

สรุปรูปแบบและลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่พักอาศัยแบบ Home Stay ที่นักท่องเที่ยวต้องการ โดยเรียงจากมากไปหาน้อย
รูปแบบและลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่พักอาศัยแบบ โฮมสเตย์ (Home Stay) ที่นักท่องเที่ยวชาวไทยพึงพอใจ จะเป็นลักษณะดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.31 สรุปลักษณะสถาปัตยกรรมและรูปแบบสภาพแวดล้อม, ภูมิทัศน์ ทั้ง 4 หลัง โดยเรียงจากกลุ่มตัวอย่างต้องการมากไปหาน้อย

ลักษณะสถาปัตยกรรมและรูปแบบสภาพแวดล้อม, ภูมิทัศน์ ทั้ง 4 หลัง				
รูปแบบ สถาปัตยกรรม ภายนอก				
	รูปแบบที่ 1 บ้านพักอาศัยเรือนแถวไม้ริมคลองอัมพวา (คิดเป็นร้อยละ 42.1%)	รูปแบบที่ 2 บ้านเรือนไทยภาคกลาง (คิดเป็นร้อยละ 33.2%)	รูปแบบที่ 3 บ้านร่วมสมัยในชุมชน (คิดเป็นร้อยละ 14.3%)	รูปแบบที่ 4 บ้านพักชาวสวนอัมพวา (คิดเป็นร้อยละ 10.4%)
รูปแบบ สภาพแวดล้อม และภูมิทัศน์				
	แบบที่ 1 ลักษณะสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์แบบชาวบ้านในพื้นที่สวนผลไม้ (คิดเป็นร้อยละ 56.1%)	แบบที่ 3 การจำลองภูมิทัศน์เลียนแบบสภาพแวดล้อมธรรมชาติแบบน้ำตก (คิดเป็นร้อยละ 26.4%)	แบบที่ 2 แบบภูมิทัศน์แบบเรียบง่ายประดับตกแต่งด้วยไม้กระดาง (คิดเป็นร้อยละ 15%)	แบบที่ 4 การจัดภูมิทัศน์แบบลักษณะนำหินมาเป็นส่วนประกอบ (คิดเป็นร้อยละ 2.5%)

ตารางที่ 4.32 สรุปลักษณะบรรยากาศและเครื่องเรือนบริเวณพักผ่อน ทั้ง 4 หลัง โดยเรียงจากกลุ่มตัวอย่างต้องการมากไปหาน้อย

ลักษณะบรรยากาศและเครื่องเรือนบริเวณพักผ่อน ทั้ง 4 หลัง				
รูปแบบ บรรยากาศ บริเวณระเบียง พักผ่อน				
	แบบริมคลองโปร่งโล่ง และมีท่าลงน้ำ (คิดเป็นร้อยละ 50.7 %)	แบบเป็นศาลาท่าน้ำ มีที่นั่งพักผ่อนและ บันไดลงเล่นน้ำ (คิดเป็นร้อยละ 17.1%)	แบบมีชุดโต๊ะนั่งเล่น ปลุกต้นไม้ร่มรื่น (คิดเป็นร้อยละ 10%)	ลักษณะเป็นท่าน้ำโล่ง มีที่นั่งพักผ่อน มีต้นไม้ร่มรื่น(คิดเป็นร้อยละ 3.6 %)
เครื่องเรือน บริเวณระเบียง				
	แบบที่ 2 ลักษณะ ชุดโต๊ะ-เก้าอี้ไม้ เลียนแบบลักษณะเก่า (คิดเป็นร้อยละ 48.2 %)	แบบที่ 1 ที่นอนปิกนิกหรือเก้าอี้ปรับเอน นอน (คิดเป็นร้อยละ 33.6 %)	แบบที่ 4 ชุดโต๊ะและ เบาะนั่งแนว สมัยใหม่ (คิดเป็นร้อยละ 9.3 %)	แบบที่ 3 ชุดโต๊ะ-เก้าอี้สนาม (คิดเป็นร้อยละ 8.9 %)

ตารางที่ 4.33 สรุปลักษณะทางกายภาพภายนอกและภายในทั้ง 4 หลัง โดยเรียงจากกลุ่มตัวอย่างต้องการมากไปหาน้อย

ลักษณะภาพรวมทางกายภาพภายนอกและภายในทั้ง 4 หลัง					
บรรยากาศ บริเวณโถง ต้อนรับ					
	แบบที่ 2 ลักษณะแบบบ้านพื้นถิ่นริมคลอง (คิดเป็นร้อยละ 62.5%)	แบบที่ 1 แบบโถงด้านล่างของบ้านเรือนไทยเรียบง่ายมีต้นไม้ร่มรื่นโปร่งโล่ง (คิดเป็นร้อยละ 22.9%)	แบบที่ 3 โถงลักษณะ รีสอร์ท โปร่งโล่ง ตกแต่งด้วยเฟอร์นิเจอร์ทำจากวัสดุธรรมชาติ (คิดเป็นร้อยละ 11.4%)	แบบที่ 4 โถงที่มีลักษณะการตกแต่ง, เฟอร์นิเจอร์แบบโรงแรม (คิดเป็นร้อยละ 3.2%)	
	เครื่อง เรือนส่วน โถง				
		แบบที่ 2 ชุดโต๊ะลักษณะแบบไทย (คิดเป็นร้อยละ 42.1 %)	แบบที่ 1 แบบโต๊ะญี่ปุ่นนั่งราบกับพื้น (คิดเป็นร้อยละ 37.1 %)	แบบที่ 3 ชุดโต๊ะและโซฟาทำจากวัสดุธรรมชาติ หรือวัสดุท้องถิ่น (คิดเป็นร้อยละ 17.9 %)	แบบที่ 4 ชุดโต๊ะรับแขกรูปแบบสมัยใหม่ (คิดเป็นร้อยละ 2.5 %)

ตารางที่ 4.34 สรุปลักษณะบรรยากาศส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร ทั้ง 4 หลัง โดยเรียงจากกลุ่มตัวอย่างต้องการมากไปหาน้อย

<p>บรรยากาศ ภายในส่วน ห้องน้ำ</p>	 <p>แบบที่ 2 ตกแต่งแบบเรียบง่าย ใช้วัสดุ ธรรมชาติหรือเลียนแบบธรรมชาติ ประกอบ (คิดเป็นร้อยละ 78.6 %)</p>	 <p>แบบที่ 3 ตกแต่งลักษณะสมัยใหม่ มี สุขภัณฑ์อำนวยความสะดวกครบ (คิดเป็นร้อยละ 28.6 %)</p>	 <p>แบบที่ 1 แบบเปิดโล่งตกแต่งกลมกลืน กับสภาพแวดล้อมธรรมชาติ (คิดเป็นร้อยละ 8.9 %)</p>	 <p>แบบที่ 4 ตกแต่งแบบหรูหรา (คิดเป็นร้อยละ 2.5 %)</p>
---	--	---	---	---

ตารางที่ 4.35 สรุปลักษณะบรรยากาศส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร ทั้ง 4 หลัง โดยเรียงจากกลุ่มตัวอย่างต้องการมากไปหาน้อย

ลักษณะบรรยากาศส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร ทั้ง 4 หลัง				
บรรยากาศส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร				
	แบบที่ 2 แบบเรียบง่ายจัดเตรียมเครื่องอำนวยความสะดวก (คิดเป็นร้อยละ 72.9 %)	แบบที่ 3 ตกแต่งแบบสมัยใหม่ (คิดเป็นร้อยละ 15.4 %)	แบบที่ 4 ตกแต่งแบบหรูหรา (คิดเป็นร้อยละ 6.8 %)	แบบที่ 1 ลักษณะแบบชาวบ้านพื้นถิ่นเดิม (คิดเป็นร้อยละ 2.5 %)

ตารางที่ 4.36 สรุปลักษณะแสงสว่างในส่วนบริเวณ โถงต้อนรับ/ห้องนอน/ห้องน้ำ และพื้นที่เตรียมอาหาร ทั้ง 4 หลัง โดยเรียงจากกลุ่มตัวอย่างต้องการมากไปหาน้อย

ลักษณะแสงสว่างส่วนโถงต้อนรับ ทั้ง 4 หลัง				
แสงสว่างบริเวณโถงต้อนรับ ห้องนอนและ ห้องน้ำ				
	แบบที่ 4 แสงไฟจากตะเกียง โดยมีลักษณะเป็น โคมแขวน (คิดเป็นร้อยละ 38.9 %)	แบบที่ 2 แสงไฟ Down light (คิดเป็นร้อยละ 25.7 %)	แบบที่ 3 แสงไฟตกแต่ง โดยใช้การซ่อนในฝ้า (คิดเป็นร้อยละ 17.9 %)	แบบที่ 1 แสงไฟ Fluorescent (คิดเป็นร้อยละ 17.5 %)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและผลสรุปจากที่ได้การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามในเรื่องความต้องการ
ของนักท่องเที่ยว รูปแบบและสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกและภายในจะนำไปสรุปผลเพื่อสรุป
เป็นแนวทางในการออกแบบบ้านพักอาศัย Home Stay ชุมชนริมคลองอัมพวาต่อ

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านต่างๆ เพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบที่พักอาศัยโฮมสเตย์ (HOME STAY) เพื่อการท่องเที่ยว ในแหล่งชุมชนริมคลองอัมพา สรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษาวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบที่พักอาศัยโฮมสเตย์ (Home Stay) เพื่อการท่องเที่ยว ในแหล่งชุมชนริมคลองอัมพา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาทัศนคติที่เกี่ยวกับรูปแบบและลักษณะการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ของนักท่องเที่ยวที่มาพักผ่อนรูปแบบโฮมสเตย์ (Home Stay) ในชุมชนริมคลองอัมพา
2. เพื่อศึกษากิจกรรมและลักษณะทางกายภาพในที่พักโฮมสเตย์ (HOME STAY) ชุมชนริมคลองอัมพาในปัจจุบัน
3. เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพในที่พักโฮมสเตย์ (Home Stay) ชุมชนริมคลองอัมพาในปัจจุบัน
4. เพื่อเป็นแนวทางการออกแบบปรับปรุง ตกแต่งหรือจัดสร้างขึ้นใหม่ของที่พักโฮมสเตย์ (Home Stay) ในชุมชนริมน้ำที่เหมาะสมและสามารถตอบสนองต่อลักษณะการท่องเที่ยว และกิจกรรมของนักท่องเที่ยว

5.1.1 ทัศนคติเกี่ยวกับรูปแบบลักษณะการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์

จากแบบสอบถามในส่วนของรูปแบบลักษณะการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์พบว่ากลุ่มตัวอย่างรู้จักและเคยท่องเที่ยวในรูปแบบโฮมสเตย์ (42%) ส่วนลักษณะการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะชอบการได้อุบัติและได้รับรู้วิถีชีวิตวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมพื้นที่ (51%) และต้องการอยู่ใช้ชีวิตร่วมกับเจ้าของบ้าน (64%) ส่วนรูปแบบสถาปัตยกรรมตามแนวคิดของนักท่องเที่ยวชอบเป็นลักษณะแบบบ้านชาวบ้านพื้นถิ่นเดิมและอยู่ในชุมชน (50%) ซึ่งอาจจะเป็นเพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการมาสัมผัสวิถีชีวิตวัฒนธรรมพื้นถิ่นแบบดั้งเดิมของชุมชนอัมพา

5.1.2 กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวต้องการ

จากการสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถามชุดที่ 1 ซึ่งเป็นการสอบถามเพื่อต้องการทราบข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ผลที่ได้จากการทำแบบสอบถามสามารถสรุปกิจกรรมและกิจกรรมภายในที่พักอาศัยที่นักท่องเที่ยวต้องการได้ ดังนี้

5.1.2.1 กิจกรรมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในอัมพวา

กิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบโฮมสเตย์ที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการให้มี คือ การจับนำชมหิ่งห้อย(93%) และรองลงมาคือ ไล่บาตรพระตอนเช้า (85%)

5.1.2.2 กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวอยากให้มีในที่พักอาศัย

กิจกรรมในที่พักอาศัยที่นักท่องเที่ยวต้อง คือการนั่งพบปะ/พูดคุย (36.4%) รองลงมา คือรับประทานอาหาร/เครื่องดื่ม/สังสรรค์ (33.9%) ซึ่งอาจจะเป็นเพราะการมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเป็นกลุ่มและมาพักผ่อน ส่วนกิจกรรมในส่วนต่างๆ ภายในบ้าน สำหรับห้องนอน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะใช้ในการอ่านหนังสือ/พักผ่อน และนอน (59.3%) รองลงมาคือ ดูการโทรทัศน์/ฟังเพลง (17.1%) และส่วนระเบียบพักผ่อนนักท่องเที่ยวจะชอบลงเล่นน้ำคลองและไล่บาตรพระตอนเช้า (43.9%) รองลงมาคือ นั่งเล่น/พบปะพูดคุย (22.5%)

5.1.2.3 ระยะเวลาและจำนวนคนที่มาเที่ยวแต่ละครั้ง

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาพักโฮมสเตย์ครั้งละ 1-2 คืน (80%) รองลงมาคือพักโฮมสเตย์ครั้งละ 3-4 คืน (14%) ส่วนจำนวนคนที่มาแต่ละครั้ง จะมี 2 คน (32%) รองลงมาคือ มากกว่า 4 คน (25.4%)

5.2 สรุปรูปแบบและลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ที่พักอาศัยแบบ Home Stay ที่นักท่องเที่ยวต้องการ

ตารางที่ 5.1 สรุปรูปแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

สรุปรูปแบบ	
รูปแบบสถาปัตยกรรมภายนอก	
	<p>รูปแบบที่ 1 บ้านพักอาศัยเรือนแถวไม้ริมคลองอัมพวา (คิดเป็นร้อยละ 42.1%)</p> <p>รูปแบบที่ 2 บ้านเรือนไทยภาคกลาง (คิดเป็นร้อยละ 33.2%)</p>

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

สรุปรูปแบบ	
รูปแบบสภาพแวดล้อม และภูมิทัศน์	 <p>แบบที่ 1 ลักษณะสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์แบบชาวบ้านในพื้นที่สวนผลไม้ (คิดเป็นร้อยละ 56.1%)</p>
รูปแบบบรรยากาศ บริเวณระเบียงพักผ่อน	 <p>แบบริมคลองโปร่งโล่ง และมีท่าลงน้ำ(คิดเป็นร้อยละ 50.7 %)</p>
เครื่องเรือนบริเวณ ระเบียง	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>แบบที่ 2 ลักษณะ ชุดโต๊ะ-เก้าอี้ไม้เลียน เอินนอน แบบลักษณะเก่า (คิดเป็นร้อยละ 48.2 %)</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>แบบที่ 1 ที่นอนปิกนิกหรือเก้าอี้ปรับ (คิดเป็นร้อยละ 33.6 %)</p> </div> </div>

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

สรุปรูปแบบ	
<p>บรรยากาศบริเวณโถง ต้อนรับ</p>	 <p>แบบที่ 2 ลักษณะแบบบ้านพื้นดินริมคลอง (คิดเป็นร้อยละ 62.5%)</p>
<p>เครื่องเรือนส่วนโถง</p>	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>แบบที่ 2 ชุดโต๊ะลักษณะแบบไทย (คิดเป็นร้อยละ 42.1 %)</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>แบบที่ 1 แบบโต๊ะญี่ปุ่นนั่งราบกับพื้น (คิดเป็นร้อยละ 37.1 %)</p> </div> </div>
<p>บรรยากาศภายในส่วน ห้องนอนและลักษณะ ที่นอน</p>	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>แบบที่ 2 แบบมีเตียงนอนธรรมดา ตกแต่ง ลักษณะแบบบ้านพักอาศัยทั่วไป (คิดเป็นร้อยละ 36.1 %)</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>แบบที่ 3 แบบมีเตียงนอน, เครื่องเรือน แบบใช้ วัสดุท้องถิ่น และมีการตกแต่งลักษณะรีสอร์ท (คิดเป็นร้อยละ 33.6 %)</p> </div> </div>

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

สรุปรูปแบบ	
<p>บรรยากาศภายในส่วน ห้องน้ำ</p>	 <p>แบบที่ 2 ตกแต่งแบบเรียบง่าย ใช้วัสดุธรรมชาติหรือเลียนแบบธรรมชาติประกอบ (คิดเป็นร้อยละ 78.6 %)</p>
<p>บรรยากาศส่วนพื้นที่ เตรียมอาหาร</p>	 <p>แบบที่ 2 แบบเรียบง่ายจัดเตรียมเครื่องอำนวยความสะดวกพอควร (คิดเป็นร้อยละ 72.9 %)</p>
<p>แสงสว่างบริเวณ โถงต้อนรับห้องนอน และห้องน้ำ</p>	 <p>แบบที่4 แสงไฟจากตะเกียง โดยมีลักษณะเป็นโคมแขวน (คิดเป็นร้อยละ 38.9 %)</p>

สรุป

1. **รูปแบบด้านสถาปัตยกรรมภายนอก** รูปแบบสถาปัตยกรรมภายนอกอาคารจะเป็นแบบบ้านพักอาศัยเรือนแถวไม่ริมคลองอัมพวา โดยใช้วัสดุทำจากไม้จริงทั้งหมดส่วน โทสนีจะเป็นสีเนื้อไม้ธรรมชาติ

2. **รูปแบบลักษณะสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์** ลักษณะสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์จะเป็นแบบชาวบ้านที่อยู่ในพื้นที่สวนผลไม้ของชุมชน

3. **รูปแบบ/ การจัดวาง/ เครื่องเรือน/ และบรรยากาศบริเวณระเบียงพักผ่อน** จากการสัมภาษณ์ถึงความพึงพอใจของการจัดวางเครื่องเรือนจากแปลนระเบียบที่พักจากลักษณะของบ้านพักอาศัยพื้นถิ่น และบ้านพักแบบอาศัยโฮมสเตย์ (Home Stay) ที่ได้ทำการสำรวจในพื้นที่ ชุมชน พบว่าผู้ใช้งานส่วนใหญ่ (นักท่องเที่ยว) จะพึงพอใจการจัดวางเครื่องเรือนประเภท ชุดโต๊ะ เก้าอี้ หรือเก้าอี้นอน แบบหันหน้าไปทางคลอง หรือถ้าจะมีการจัดเป็นลักษณะ กลุ่มชุดโต๊ะก็ไม่ควรจัดแบบเรียงชิดติดกันเกินไป และควรมีที่ว่างสำหรับพื้นที่ การลงเล่นน้ำ (พื้นที่ ที่ต้องมีการเปียก จากการเล่นน้ำ) และมีการจัดวางต้นไม้กระถางบ้างตามความเหมาะสม

4. **บรรยากาศบริเวณโถงต้อนรับ** ผลสรุปจากการสัมภาษณ์ถึงความพึงพอใจของการจัดวางเครื่องเรือนจากแปลนภายในส่วน โถงต้อนรับจากลักษณะของบ้านพักอาศัยพื้นถิ่น และบ้านพักแบบอาศัยโฮมสเตย์ (Home Stay) ที่ได้ทำการสำรวจในพื้นที่ ชุมชน พบว่าผู้ใช้งานส่วนใหญ่ (นักท่องเที่ยว) จะพึงพอใจการจัดวางเครื่องเรือนส่วนโถงต้อนรับลักษณะแบบบ้านพื้นถิ่นริมคลอง คือ จะมีการจัดวางตู้, การตกแต่งฝาผนัง หรือชุดรับแขกอยู่ด้านชิดผนังทั้งสองข้าง และปล่อยพื้นที่ตรงกลางโถงส่วนประเภทเครื่องเรือนที่ต้องการหลัก ก็จะมีโทรทัศน์/เครื่องเสียง โดยการจัดวางก็จะตั้งอยู่ด้านชิดผนังด้านใดด้านหนึ่งของผนังโถง

5. **เครื่องเรือนส่วนโถงต้อนรับ** เครื่องเรือนเป็นชุดโต๊ะลักษณะแบบไทย วัสดุเครื่องเรือนทำจากไม้จริงโดยมีโทสนี เป็นสีน้ำตาลเข้ม

6. **บรรยากาศภายในห้องนอนและลักษณะที่นอน** ผลสรุปจากการสัมภาษณ์ถึงความพึงพอใจของการจัดวางเครื่องเรือนจากแปลนภายในส่วนห้องนอนที่พัก จากลักษณะของบ้านพักอาศัยพื้นถิ่น และบ้านพักแบบอาศัยโฮมสเตย์ (Home Stay) ที่ได้ทำการสำรวจในพื้นที่ชุมชน พบว่าผู้ใช้งานส่วนใหญ่ (นักท่องเที่ยว) จะพึงพอใจการจัดวางเครื่องเรือนส่วนห้องนอนที่พัก ตามลักษณะแบบบ้านพักอาศัยทั่วไป คือ จะมีการจัดวางเตียงอยู่กลางห้อง โดยปลายเตียงต้องไม่หันตรงไปทางหน้าต่าง หรือประตูโดยตรง, ตู้เสื้อผ้าหรือราวแขวนผ้าอยู่ชิดผนังด้านข้างเตียง, โต๊ะวางโทรทัศน์ (ถ้ามี) จะอยู่ผนังด้านปลายเตียง

7. **บรรยากาศภายในห้องน้ำ** ผลสรุปจากการสัมภาษณ์ถึงความพึงพอใจของการจัดวางเครื่องเรือนจากแปลนภายในส่วนห้องน้ำ จากลักษณะของบ้านพักอาศัยพื้นถิ่น และบ้านพักแบบอาศัยโฮมสเตย์ (Home Stay) ที่ได้ทำการสำรวจในพื้นที่ชุมชน พบว่าผู้ใช้งานส่วนใหญ่ (นักท่องเที่ยว) จะพึงพอใจการจัดวางสุขภัณฑ์และรูปแบบของห้องน้ำที่พัก ตามลักษณะแบบเรียบง่าย โดยใช้วัสดุธรรมชาติ

หรือเลียนแบบธรรมชาติมาประดับตกแต่ง คือ จะมีการจัดวางอ่างล้างหน้า ตรงใกล้ประตูทางเข้า สุขภัณฑ์ก็ให้อยู่ถัดไป ส่วนพื้นที่อาบน้ำควรอยู่ส่วนลึกสุดของห้องน้ำ และอุปกรณ์ประกอบ เช่น รวบรวมผ้าเช็ดตัว ก็อยู่ตำแหน่งที่สามารถใช้งานได้สะดวก ทั้งจากการอาบน้ำ และการใช้งานตอน ล้างหน้าแปรงฟัน

8. บรรยากาศภายในพื้นที่เตรียมอาหาร ผลสรุปจากการสัมภาษณ์ถึงความพึงพอใจของการ จัดวางเครื่องเรือนจากแปลนภายในส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร จากลักษณะของบ้านพักอาศัยพื้นถิ่น และบ้านพักแบบอาศัยโฮมสเตย์ (Home Stay) ที่ได้ทำการสำรวจในพื้นที่ชุมชน พบว่าผู้ใช้งานส่วนใหญ่ (นักท่องเที่ยว) จะพึงพอใจการจัดวางเครื่องเรือน เช่น ชุดโต๊ะ, ตู้เก็บเครื่องครัวรูป เช่น กาแฟ, ไมโคร และเครื่องอำนวยความสะดวก (เครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ เช่น กระจกค้ำน้ำร้อน เครื่องปั่นขนมปังฯ) ตามลักษณะแบบที่เรียบง่าย แต่ก็ขอให้ใช้งานได้สะดวก, ปลอดภัย, มีความสะอาด และควรอยู่ใน พื้นที่โปร่ง มีอากาศถ่ายเทได้ดี

9. แสงสว่างบริเวณโถงต้อนรับ/ ห้องนอน/ ห้องน้ำ และพื้นที่เตรียมอาหาร ลักษณะ แสงไฟจากตะเกียงช่วยสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น

5.1.3 การออกแบบเสนอแนะ

ข้อมูลทั่วไปและความต้องการของผู้ใช้

ข้อมูลและความต้องการของผู้เข้าใช้อาคารที่พักโฮมสเตย์ (Home Stay) ในการออกแบบและ เสนอแนะในครั้งนี้ได้มาจากการสรุปผลจากแบบสอบถาม และสัมภาษณ์ ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง กับรูปแบบที่พัก, ลักษณะการท่องเที่ยว, กิจกรรม และสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายใน-ภายนอก จากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนและผู้ประกอบการโฮมสเตย์ในชุมชน เป็นจำนวน 280 คน ซึ่งสรุปความต้องการที่เกี่ยวข้องกับ รูปแบบที่พัก, ลักษณะการท่องเที่ยว, กิจกรรม และสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายใน-ภายนอกของโฮมสเตย์ (Home Stay) ในพื้นที่ชุมชนริมคลอง อัมพวาปัจจุบัน ได้ดังนี้

ข้อมูลผู้ใช้

ผลจากการสรุปแบบสอบถามพบว่ามีอายุอยู่ในระหว่าง 25-46 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง กำลังศึกษาระดับปวส, อนุปริญญาและระดับปริญญาตรี

รูปแบบการท่องเที่ยว

ผลจากการสรุปแบบสอบถามพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ชอบการท่องเที่ยวแบบ ใค้อยู่อาศัยและได้รับวิถีชีวิตวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมพื้นถิ่นแบบเดิม

กิจกรรม

ผลจากการสรุปแบบสอบถามเกี่ยวกับกิจกรรมของนักท่องเที่ยวที่ต้องการใช้พื้นที่จากส่วน ต่างๆของที่พักอาศัยโฮมสเตย์ (Home Stay) มีดังนี้

- เพื่อการสังสรรค์ในหมู่เพื่อนฝูง, ครอบครัว
- เพื่อการนั่งพบปะพูดคุยกัน
- เพื่อการอ่านหนังสือ/พักผ่อน/นอน
- เพื่อเล่นน้ำคลอง/ใส่บาตรพระตอนเช้า

ตารางที่ 5.2 สรุปความต้องการภายในบ้านพักโฮมสเตย์ในส่วนต่างๆ

บริเวณส่วนโถง ต้อนรับ	ห้องนอน	ห้องน้ำ	ส่วนพื้นที่เตรียม อาหาร
- โทรทัศน์/เครื่อง เสียง	- คีบอร์ดมั่งลวดกัน แมลง - ตู้เสื้อผ้าสำหรับวาง สัมภาระ - โต๊ะเขียนหนังสือ - เครื่องปรับอากาศ - โทรทัศน์ - ตู้เย็น - ห้องน้ำส่วนตัวภายใน ห้องนอน	- ฝักบัวอาบน้ำ - โถสุขภัณฑ์ใน ห้องน้ำ - หน้าต่าง/ช่องแสง ภายในห้องน้ำ	- ชุดโต๊ะรับประทานอาหาร - ที่นั่งรับประทานอาหาร มากกว่า 4 ที่ นั่ง - เครื่องอุ่นอาหาร - กระจกน้ำร้อน - เครื่องทำน้ำเย็น สำหรับดื่ม

สภาพแวดล้อมภายนอก

ผลจากการสรุปแบบสอบถามพบว่าความต้องการด้านรูปแบบสถาปัตยกรรมภายนอกของที่พักโฮมสเตย์ (Home Stay) จะเป็นแบบบ้านพักอาศัยเรือนแถวไม้ริมคลองอัมพวา โดยใช้วัสดุที่ทำจากไม้จริงทั้งหมด ส่วนโทนสีของอาคารจะเป็นโทนสีเนื้อไม้ธรรมชาติ มีบรรยากาศของระเบียงพักผ่อนแบบริมคลอง เปิดโล่งและมีท่าลงเล่นน้ำคลอง พร้อมกับ มีชุดโต๊ะที่นั่ง-ที่นอน เพื่อการพักผ่อน ควรมีการจัดภูมิทัศน์โดยรอบของที่พัก ด้วยการปลูกต้นไม้ชนิดต่างๆ หรือจะเป็นการจัดภูมิทัศน์แบบชาวบ้านทั่วไปก็ได้

ในส่วนของเฟอร์นิเจอร์ เป็นชุดโต๊ะ เก้าอี้ไม้แบบเลียนแบบลักษณะแบบเก่า โดยที่สีของเครื่องเรือนควรจะเป็นสีน้ำตาลเข้มออกดำ

สภาพแวดล้อมภายใน

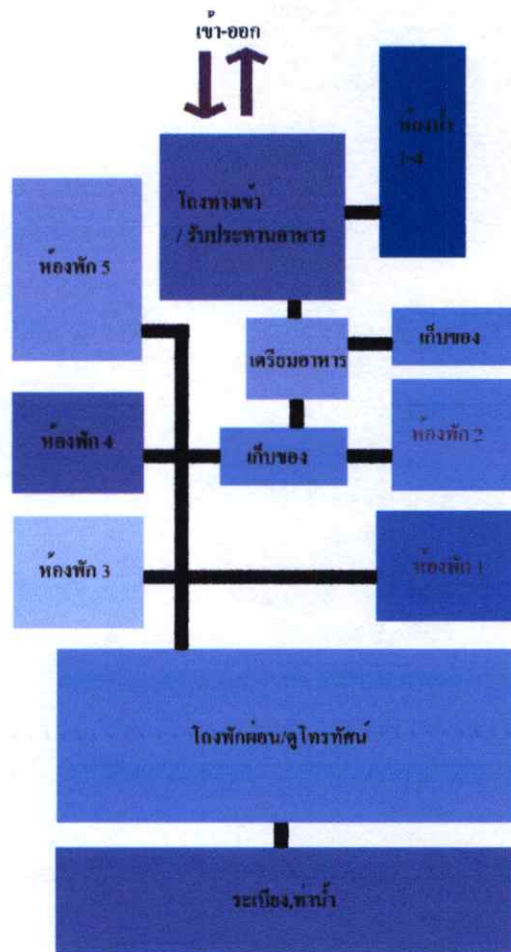
ในส่วนสภาพแวดล้อมภายในได้สรุปและแบ่งพื้นที่ออกเป็นส่วนต่างๆภายในที่พักอาศัยแบบโฮมสเตย์ มีรายละเอียดดังนี้ คือ

- ส่วน โถงต้อนรับ
- ส่วนห้องนอน
- ส่วนห้องน้ำ
- ส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร
- ส่วนระเบียงพักผ่อน

ซึ่งจากการสรุปลักษณะของรูปแบบสถาปัตยกรรม และสภาพแวดล้อมโดยรอบบริเวณของบ้านพักอาศัยโฮมสเตย์ จะมีรูปแบบที่เป็นความพึงพอใจ และเป็นความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย ซึ่งจะเสนอแนะทั้ง 4 รูปแบบ ดังนี้

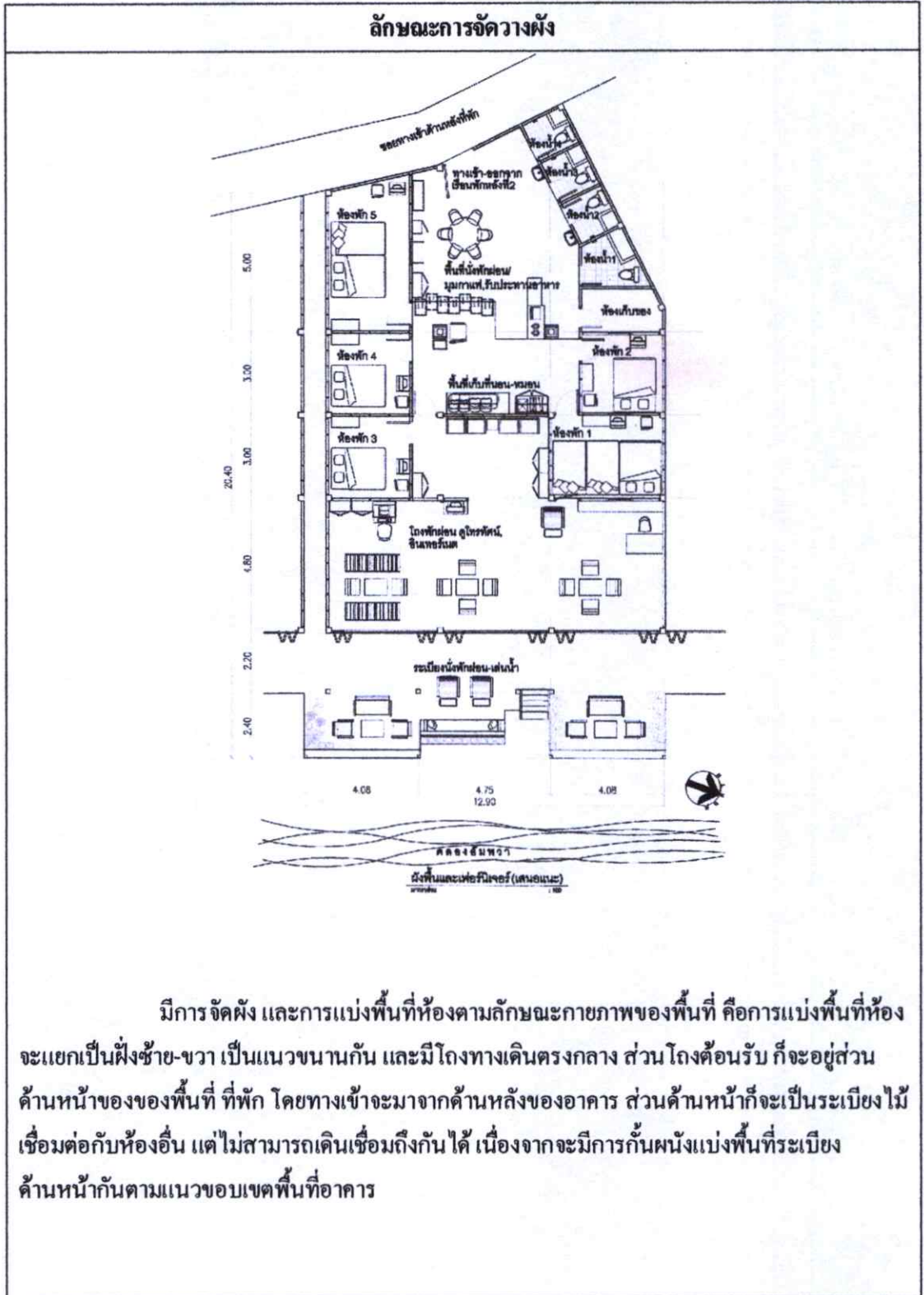
1. ลักษณะบ้านเรือนแถวไม้ แบบชั้นเดียว

1.1 ลักษณะค่าความสัมพันธ์บ้านเรือนแถวไม้ชั้นเดียว (โฮมสเตย์บ้านแม่อรรมย์)

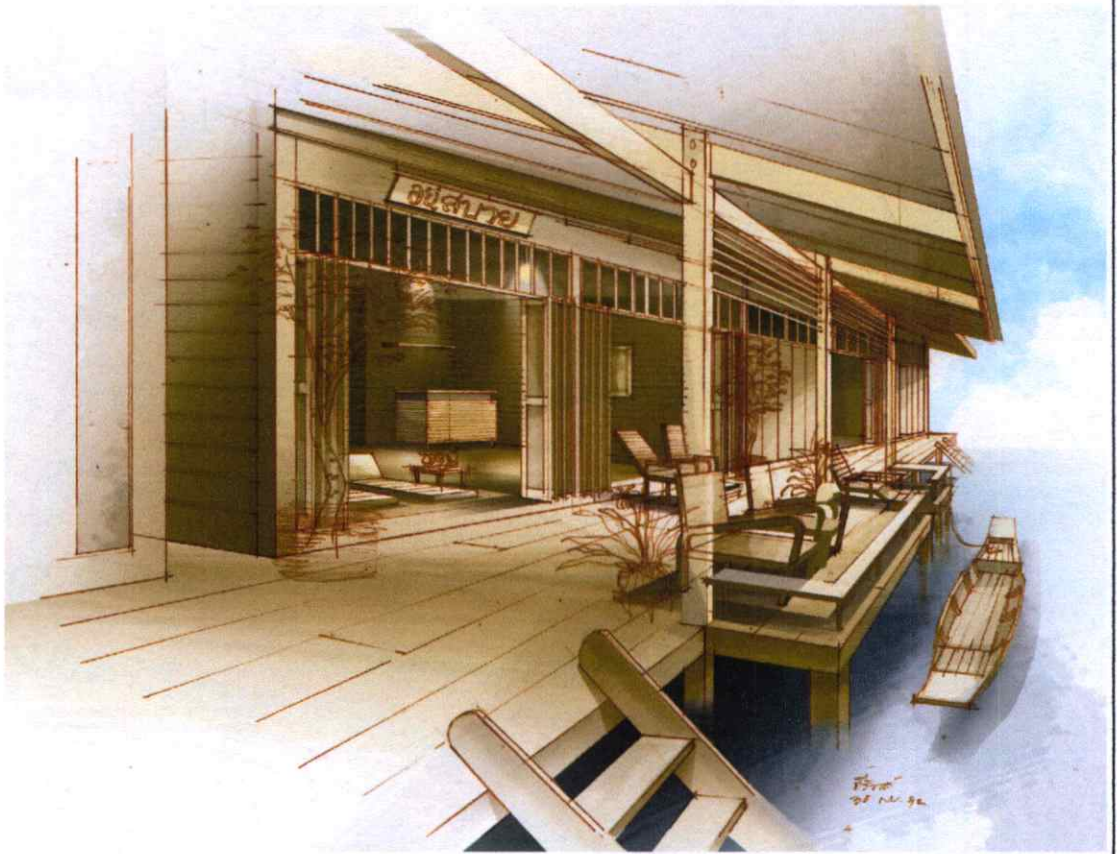
ภาพที่ 5.1 แสดงค่าความสัมพันธ์บ้านเรือนแถวไม้ชั้นเดียว

ตารางที่ 5.3 เสนอแนะการออกแบบทางกายภาพภายนอกและภายใน บ้านเรือนแถวไม้ชั้นเดียว
(โฮมสเตย์บ้านแม่อรมย์)

ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งส่วนระเบียง

พื้น - เป็นพื้นไม้จริง ใช้สีธรรมชาติกลมกลืนกับตัวอาคารและสภาพแวดล้อม

ผนัง - ไม้จริงหรือวัสดุธรรมชาติเช่นหินแม่น้ำ, ไม้ไผ่ และออกแบบให้กลมกลืนกับ สีธรรมชาติ โดยไม่ต้องมีลวดลาย

เพดาน - ลักษณะฝ้าเพดานเป็นวัสดุไม้จริง สีธรรมชาติ

โพนตี - ใช้สีเนื้อไม้ธรรมชาติ กลมกลืนกับบรรยากาศและตัวอาคาร

ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งส่วนโถงต้อนรับ

พื้น -เป็นพื้นไม้จริงเป็นธรรมชาติ สีเนื้อไม้ ต้องดูกลมกลืนกับตัวอาคารและบรรยากาศภายในห้องนอน

ผนัง -ควรออกแบบให้กลมกลืนใช้วัสดุที่เป็นไม้จริง สีธรรมชาติไม่ต้องมีลวดลาย

เพดาน -ลักษณะฝ้าเพดานเป็นวัสดุไม้จริง สีธรรมชาติ

โทนสี -เป็นสีของเนื้อไม้ธรรมชาติ กลมกลืนกับบรรยากาศภายในห้อง

แสงสว่าง -ใช้แสงไฟจากตะเกียงช่วยสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น

ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งส่วนห้องนอน

พื้นห้องนอน เป็นพื้นไม้จริงสีเนื้อไม้ธรรมชาติและต้องกลมกลืนกับตัวอาคารและบรรยากาศภายในห้องนอน

ผนัง ควรออกแบบให้กลมกลืนใช้วัสดุที่เป็นไม้จริง สีธรรมชาติไม่ต้องมีลวดลาย

เพดาน ลักษณะฝ้าเพดานเป็นวัสดุไม้จริง สีธรรมชาติ

ประตู ใช้วัสดุที่เป็นไม้จริง กลมกลืนกับอาคาร

โถงลิ เนื้อไม้ธรรมชาติ กลมกลืนกับบรรยากาศภายในห้อง

แสงไฟ ใช้แสงไฟจากตะเกียงช่วยสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น

ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งห้องน้ำ

พื้น พื้นกระเบื้องเซรามิก เพื่อการทำความสะอาดที่ง่าย

ผนัง ไม้จริงหรือวัสดุธรรมชาติเช่นหินแม่น้ำ, ไม้ไผ่ ควรออกแบบให้กลมกลืนกับ สีธรรมชาติและไม่ต้องมี ลวดลาย

เพดาน ลักษณะฝ้าเพดานเป็นวัสดุไม้จริง สีธรรมชาติ

ประตู ใช้วัสดุที่เป็น ไม้จริง กลมกลืนกับลักษณะอาคาร

โถนสี ใช้สีอ่อน กลมกลืนกับบรรยากาศโดยรวม

แสงไฟ ใช้แสงไฟจากตะเกียงช่วยสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น

ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

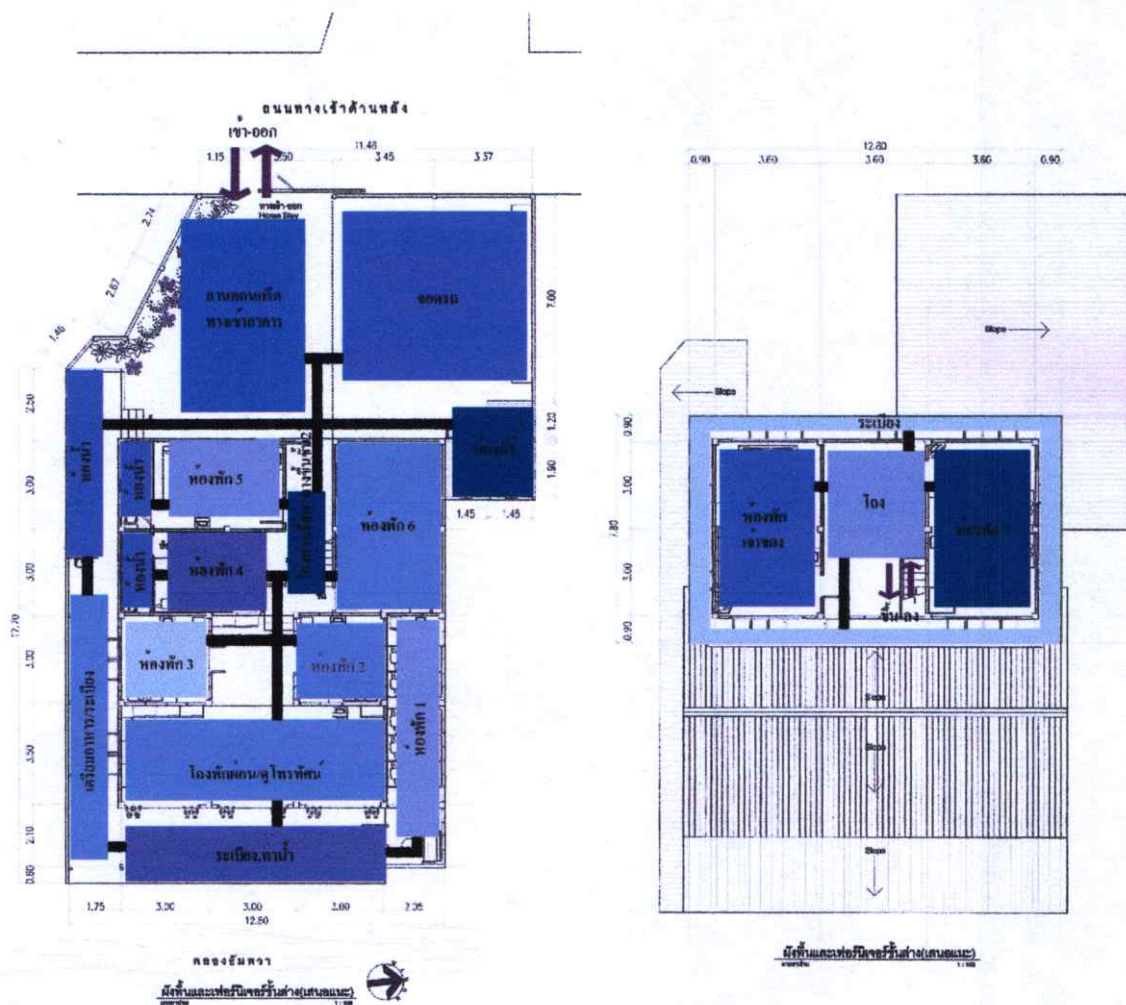
ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร

บรรยากาศเป็นแบบเรียบง่าย มีเครื่องอำนวยความสะดวกพอสมควร

2. ลักษณะบ้านเรือนแถวไม้ แบบ 2 ชั้น

2.1 ลักษณะค่าความสัมพันธ์ บ้านเรือนแถวไม้ 2 ชั้น (บ้านริมคลองแสนสบาย)

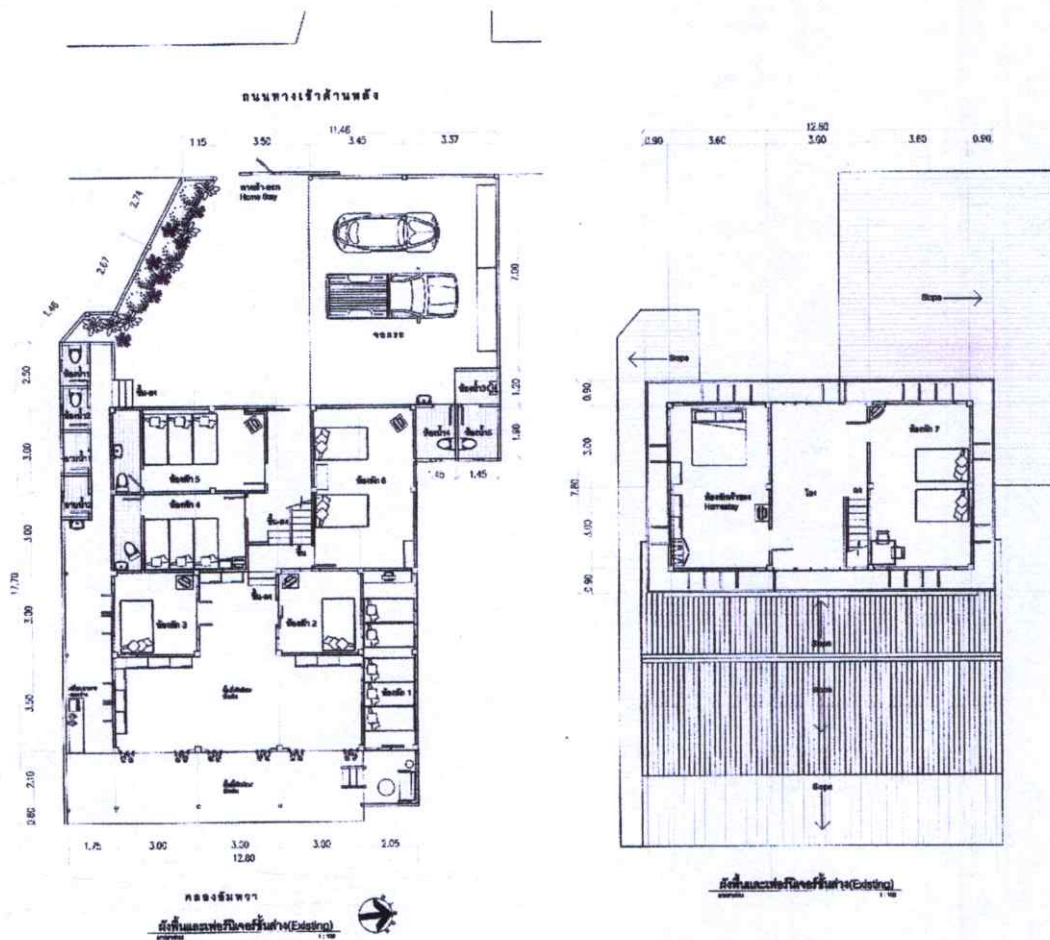
ชั้นล่าง

ชั้นบน

ภาพที่ 5.2 แสดงค่าความสัมพันธ์ บ้านเรือนแถวไม้ 2 ชั้น

ตารางที่ 5.5 เสนอแนะการออกแบบทางกายภาพภายนอกและภายใน บ้านเรือนแถวไม้ 2 ชั้น

ลักษณะการจัดวางผัง

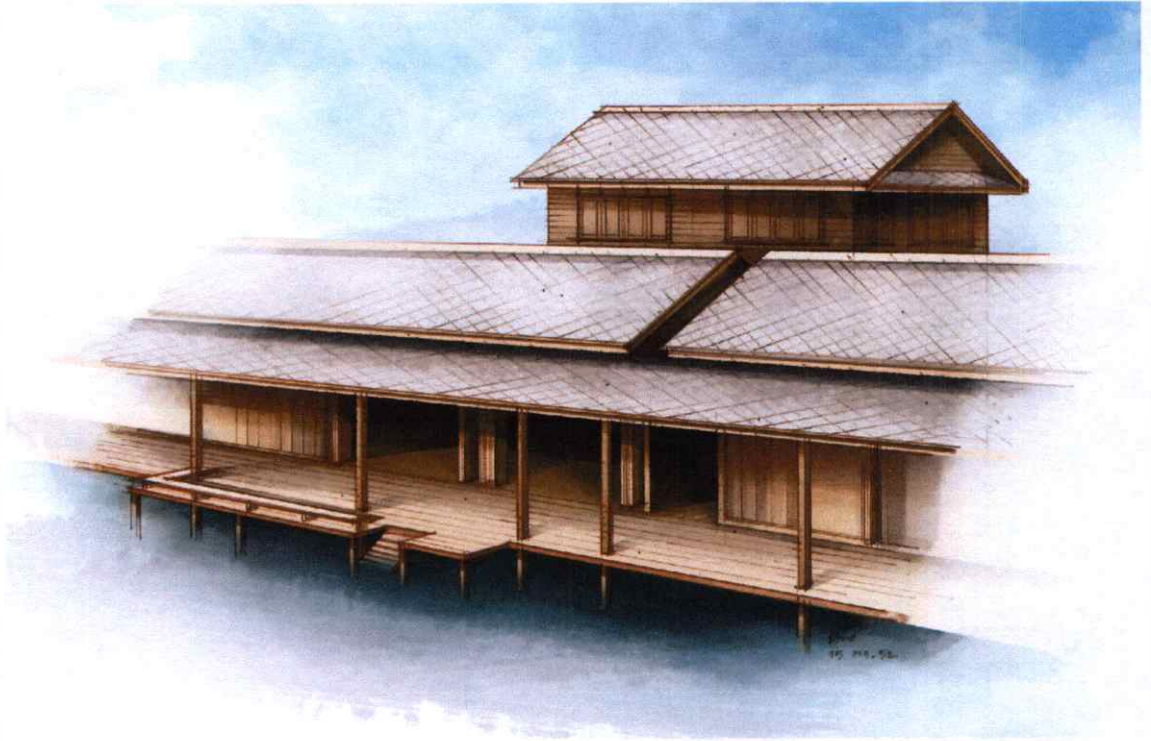
แปลนชั้นล่าง

แปลนชั้นบน

มีการจัดผัง และการแบ่งพื้นที่ห้องตามลักษณะกายภาพของพื้นที่ คือการแบ่งพื้นที่ห้องจะแยกเป็นฝั่งชาย-ขวา เป็นแนวขนานกัน และมีโถงทางเดินตรงกลาง พร้อมกับส่วนบันไดทางขึ้นชั้น 2 ส่วนโถงต้อนรับ ก็จะอยู่ส่วนด้านหน้าของของพื้นที่ที่พัก โดยทางเข้าจะมาจากด้านหลังของอาคาร พร้อมกับมีพื้นที่ว่าง ตกแต่งเป็นสวน และมีการต่อเติมห้องน้ำรวม แยกเป็นชาย-หญิง ส่วนด้านหน้าอาคารก็จะเป็นระเบียงไม้เชื่อมต่อกับห้องอื่น แต่ไม่สามารถเดินเชื่อมถึงกันได้ เนื่องจากจะมีการกั้นผนังแบ่งพื้นที่ระเบียงด้านหน้ากันตามแนวขอบเขตพื้นที่อาคาร

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

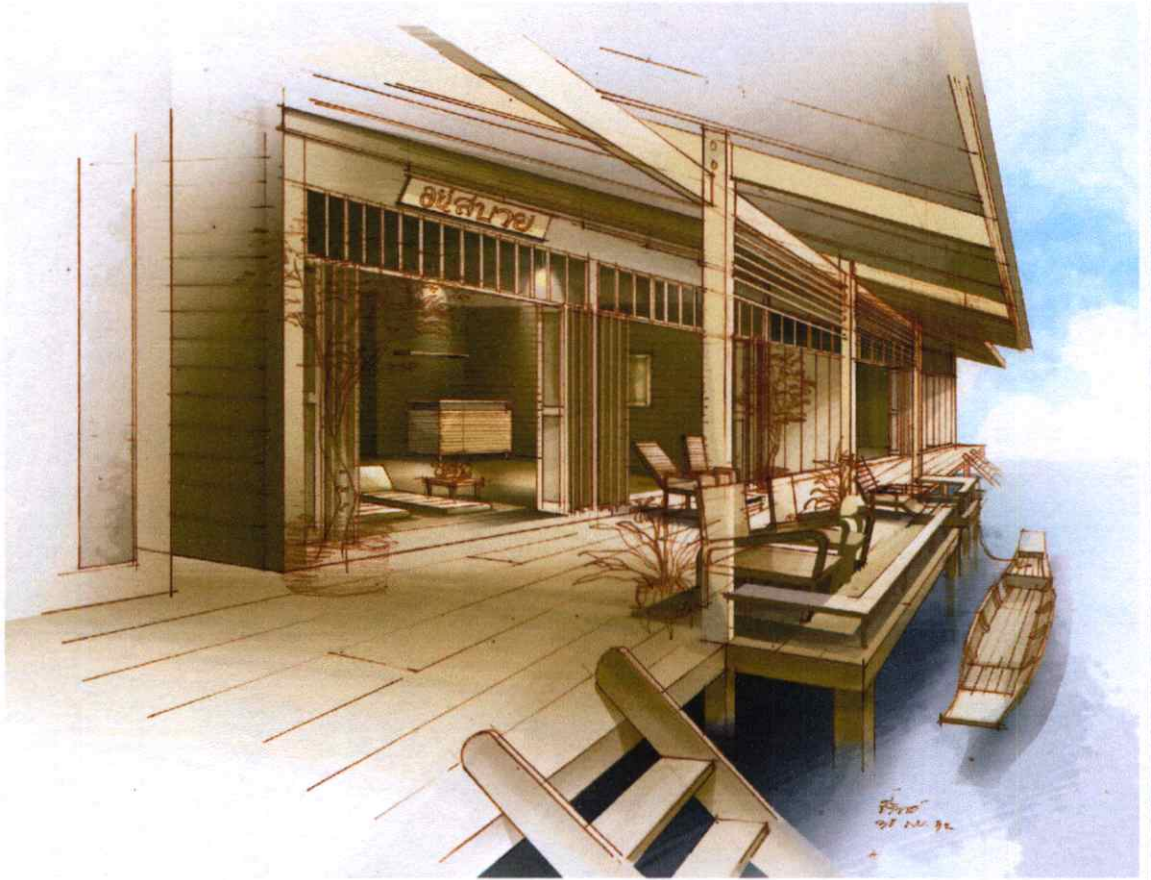
ลักษณะบรรยากาศ/สถาปัตยกรรม

ลักษณะเป็นบ้านพักอาศัยเรือนแถวไม้ชั้นเดียวริมคลองอัมพวา โทนสีโดยรวมของอาคาร ใช้สีไม้ธรรมชาติให้ดูกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมของอาคารชุมชนเดิมโดยรอบ ส่วนสภาพแวดล้อมรอบบ้านพักอาศัยแบบโฮมสเตย์

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งส่วนระเบียง

พื้น เป็นพื้นไม้จริง ใช้สีธรรมชาติกลมกลืนกับตัวอาคารและสภาพแวดล้อม

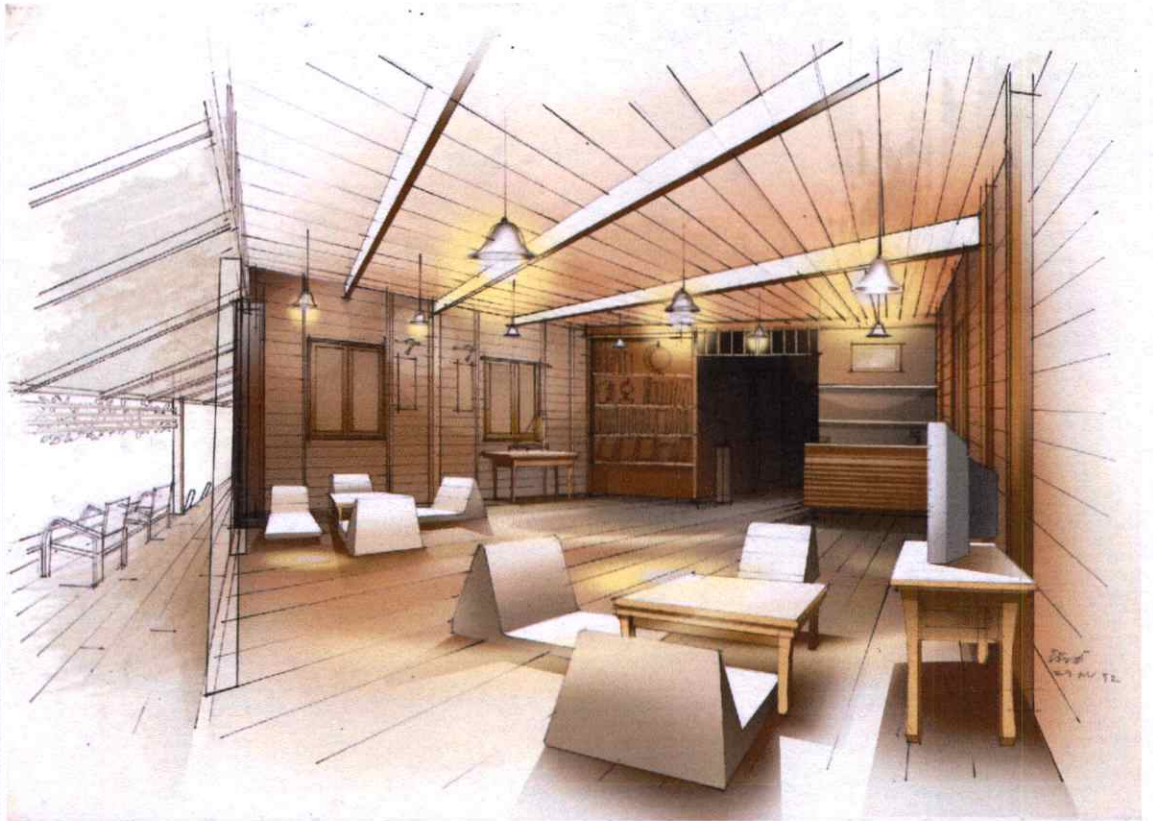
ผนัง ไม้จริงหรือวัสดุธรรมชาติเช่นหินแม่น้ำ, ไม้ไผ่ และออกแบบให้กลมกลืนกับ สีธรรมชาติโดยไม่ต้องมี
ลวดลาย

เพดาน ลักษณะฝ้าเพดานเป็นวัสดุไม้จริง สีธรรมชาติ

โถงสี ใช้สีเนื้อไม้ธรรมชาติ กลมกลืนกับบรรยากาศและตัวอาคาร

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งส่วนโถงต้อนรับ

พื้น เป็นพื้นไม้จริงเป็นธรรมชาติ สีเนื้อไม้ ต้องกลมกลืนกับตัวอาคารและบรรยากาศภายในห้องนอน
ผนัง ควรออกแบบให้กลมกลืนใช้วัสดุที่เป็นไม้จริง สีธรรมชาติไม่ต้องมีลวดลาย
เพดาน ลักษณะฝ้าเพดานเป็นวัสดุไม้จริง สีธรรมชาติ
โทนสี เป็นสีของเนื้อไม้ธรรมชาติ กลมกลืนกับบรรยากาศภายในห้อง
แสงสว่าง ใช้แสงไฟจากตะเกียงช่วยสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งส่วนห้องนอน

พื้นห้องนอน	เป็นพื้น ไม้จริงสีเนื้อ ไม้ธรรมชาติและต้องกลมกลืนกับตัวอาคารและบรรยากาศภายในห้องนอน
ผนัง	ควรออกแบบให้กลมกลืนใช้วัสดุที่เป็น ไม้จริง สีธรรมชาติไม่ต้องมีลวดลาย
เพดาน	ลักษณะฝ้าเพดานเป็นวัสดุ ไม้จริง สีธรรมชาติ
ประตู	ใช้วัสดุที่เป็น ไม้จริง กลมกลืนกับอาคาร
โถงลิ	เนื้อ ไม้ธรรมชาติ กลมกลืนกับบรรยากาศภายในห้อง
แสงไฟ	ใช้แสงไฟจากตะเกียงช่วยสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งห้องน้ำ

พื้น พื้นกระเบื้องเซรามิก เพื่อการทำความสะอาดที่ง่าย

ผนัง ไม้จริงหรือวัสดุธรรมชาติเช่นหินแม่น้ำ, ไม้ไผ่ ควรออกแบบให้กลมกลืนกับ สีสรรมาติและไม้
ต้อง มีลวดลาย

เพดาน ลักษณะฝ้าเพดานเป็นวัสดุไม้จริง สีสรรมาติ

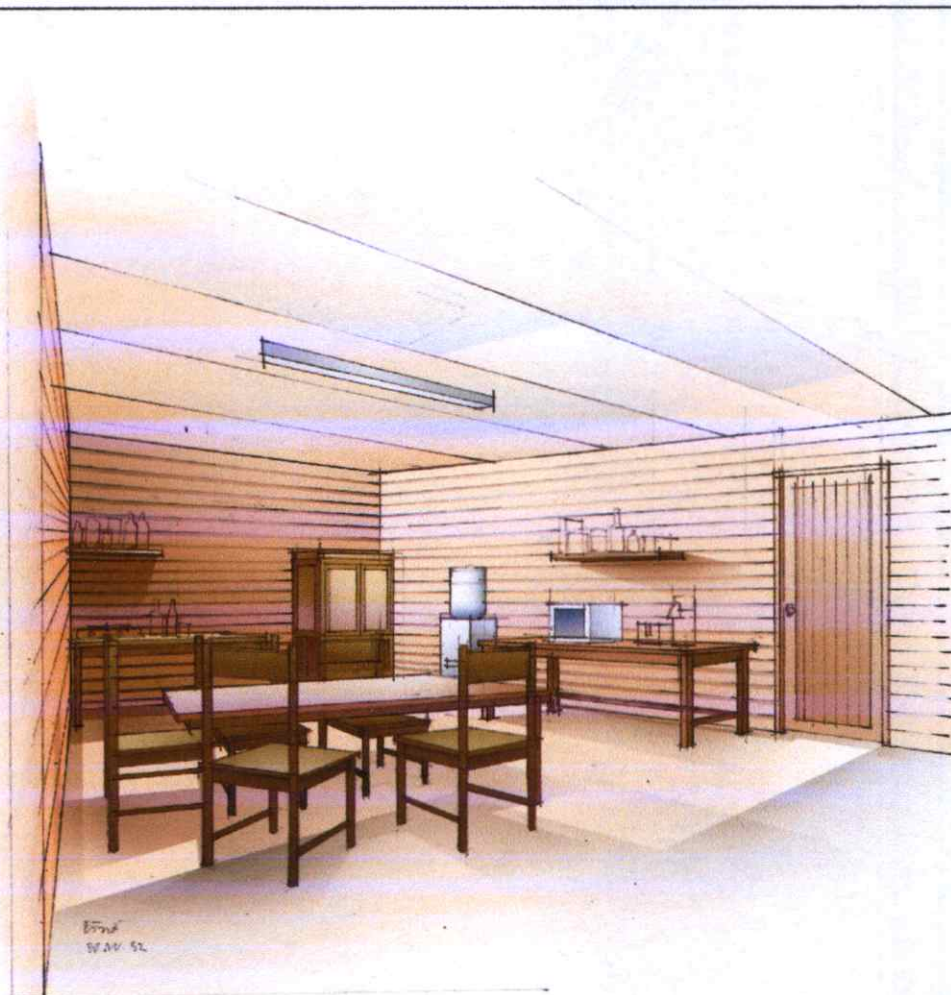
ประตู ใช้วัสดุที่เป็น ไม้จริง กลมกลืนกับลักษณะอาคาร

โทนสี ใช้สีอ่อน กลมกลืนกับบรรยากาศโดยรวม

แสงไฟ ใช้แสงไฟจากตะเกียงช่วยสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

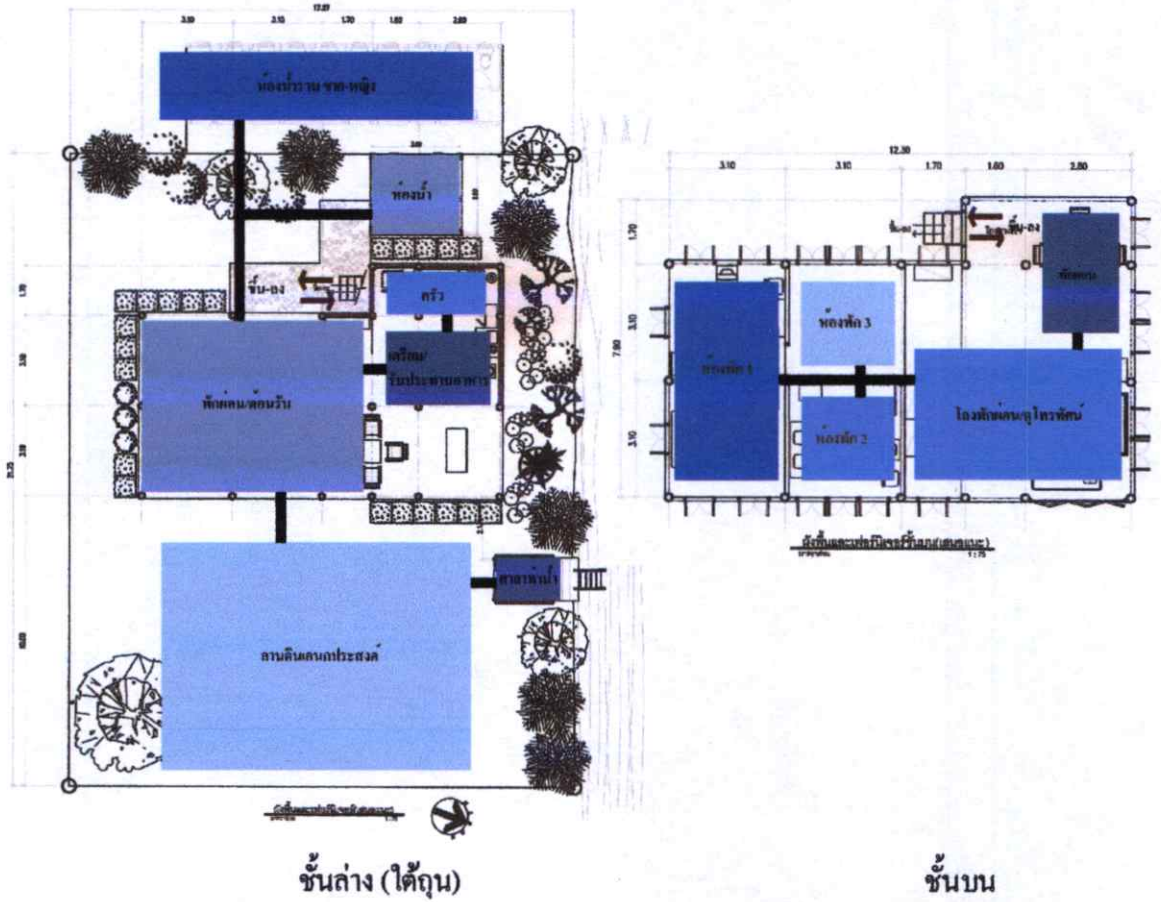
ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร

ลักษณะ การตกแต่ง/ บรรยากาศเป็นแบบเรียบง่าย มีเครื่องอำนวยความสะดวกพอสมควร

3. ลักษณะบ้านเรือนไทยภาคกลาง

3.1 ลักษณะค่าความสัมพันธ์ บ้านเรือนไทยภาคกลาง (เรือนที่ทำการมูลนิธิชัยพัฒนาบุรีรัมย์)

ภาพที่ 5.3 แสดงค่าความสัมพันธ์ บ้านเรือนไทยภาคกลาง

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

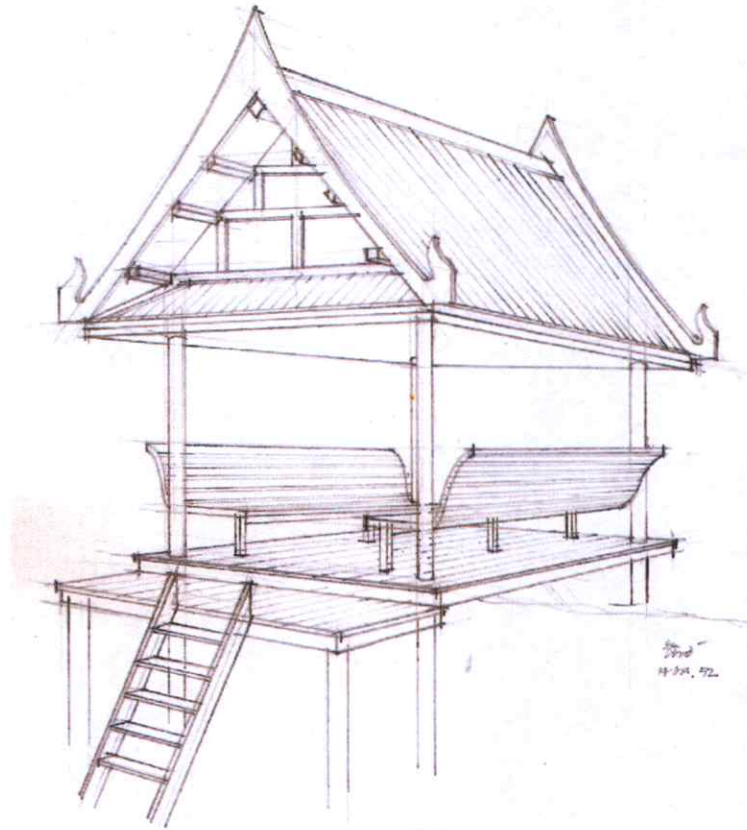
ลักษณะบรรยากาศ/สถาปัตยกรรม

ลักษณะเป็นบ้านพักอาศัยเรือนแถวไม้ชั้นเดียวริมคลองอัมพวา โทนสีโดยรวมของอาคาร ใช้สีไม้ธรรมชาติให้ดูกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมของอาคารชุมชนเดิมโดยรอบ ส่วนสภาพแวดล้อมรอบบ้านพักอาศัยแบบโฮมสเตย์

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งส่วนระเบียง(ศาลาพักผ่อน)

- พื้น** เป็นพื้นไม้จริง ใช้สีธรรมชาติกลมกลืนกับตัวอาคารและสภาพแวดล้อม
- ผนัง** ไม้จริงหรือวัสดุธรรมชาติเช่นหินแม่น้ำ, ไม้ไผ่ และออกแบบให้กลมกลืนกับ สีธรรมชาติโดยไม่ต้องมีทาสี
- เพดาน** ลักษณะฝ้าเพดานเป็นวัสดุไม้จริง สีธรรมชาติ
- โถงสี** ใช้สีเนื้อ ไม้ธรรมชาติ กลมกลืนกับบรรยากาศและตัวอาคาร

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

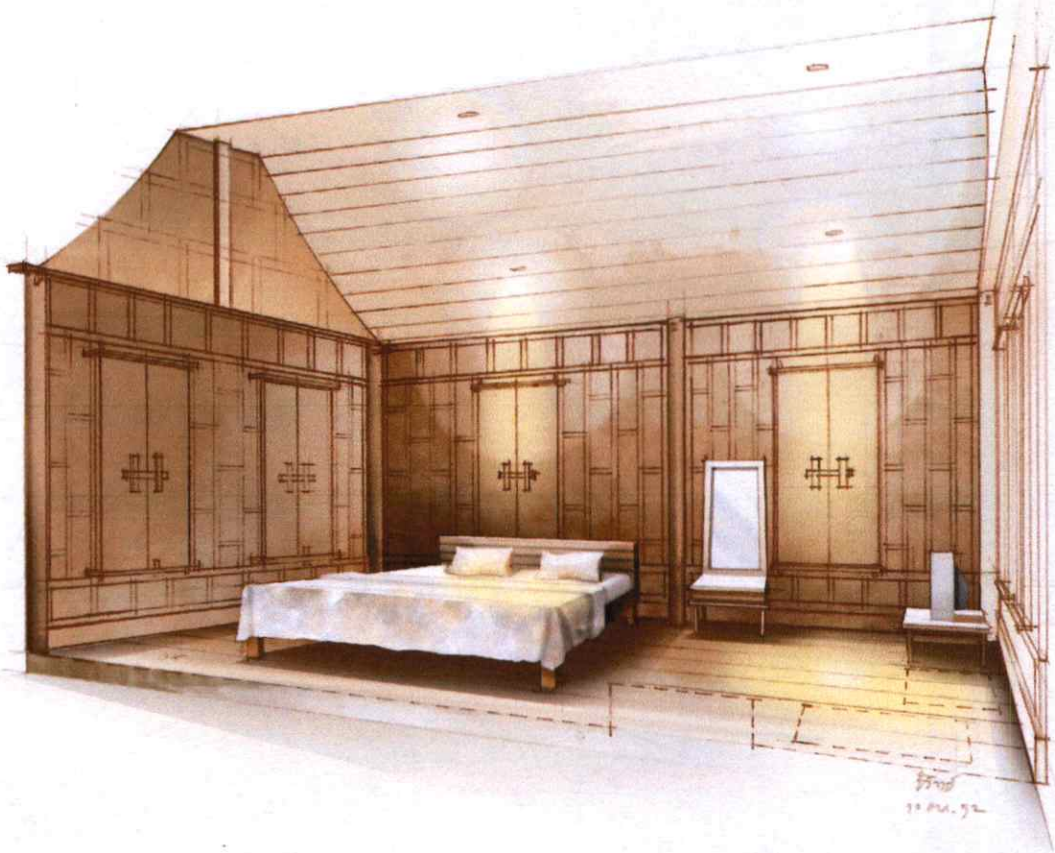
ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งส่วนโถงต้อนรับ

- พื้น** เป็นพื้น ไม้จริงเป็นธรรมชาติ สีเนื้อไม้ ต้องกลมกลืนกับตัวอาคารและบรรยากาศภายในห้องนอน
- ผนัง** ควรออกแบบให้กลมกลืน วัสดุที่เป็น ไม้จริง สีธรรมชาติไม่ต้องมีลวดลาย
- เพดาน** ลักษณะฝ้าเพดานเป็นวัสดุ ไม้จริง สีธรรมชาติ
- โทนสี** เป็นสีของเนื้อ ไม้ธรรมชาติ กลมกลืนกับบรรยากาศภายในห้อง
- แสงสว่าง** ใช้แสงไฟจากตะเกียงช่วยสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

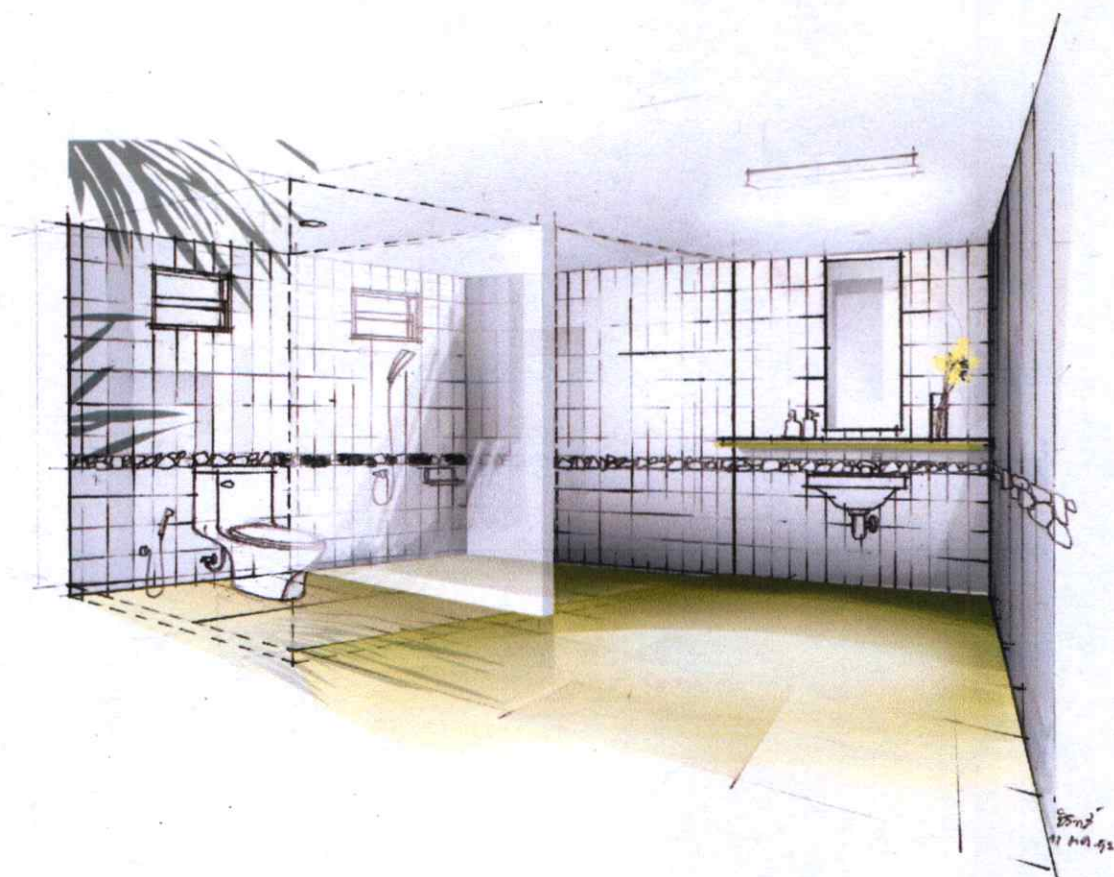
ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งส่วนห้องนอน

พื้นห้องนอน	เป็นพื้น ไม้จริงสีเนื้อ ไม้ธรรมชาติและต้องกลมกลืนกับตัวอาคารและบรรยากาศภายในห้องนอน
ผนัง	ควรออกแบบให้กลมกลืน ไม้จริง สีธรรมชาติไม่ต้องมีลวดลาย
เพดาน	ลักษณะฝ้าเพดานเป็นวัสดุ ไม้จริง สีธรรมชาติ
ประตู	ใช้วัสดุที่เป็น ไม้จริง กลมกลืนกับอาคาร
โทนสี	เนื้อ ไม้ธรรมชาติ กลมกลืนกับบรรยากาศภายในห้อง
แสงไฟ	ใช้แสงไฟจากตะเกียงช่วยสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งห้องน้ำ

พื้น พื้นกระเบื้องเซรามิก เพื่อการทำความสะดวกที่ง่าย

ผนัง ไม้จริงหรือวัสดุธรรมชาติเช่นหินแม่น้ำ, ไม้ไผ่ ควรออกแบบให้กลมกลืนกับ สีสรรรมชาติและไม่ต้องมีลวดลาย

เพดาน ลักษณะฝ้าเพดานเป็นวัสดุไม้จริง สีสรรรมชาติ

ประตู ใช้วัสดุที่เป็น ไม้จริง กลมกลืนกับลักษณะอาคาร

โถนสี ใช้สีอ่อน กลมกลืนกับบรรยากาศโดยรวม

แสงไฟ ใช้แสงไฟจากตะเกียงช่วยสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

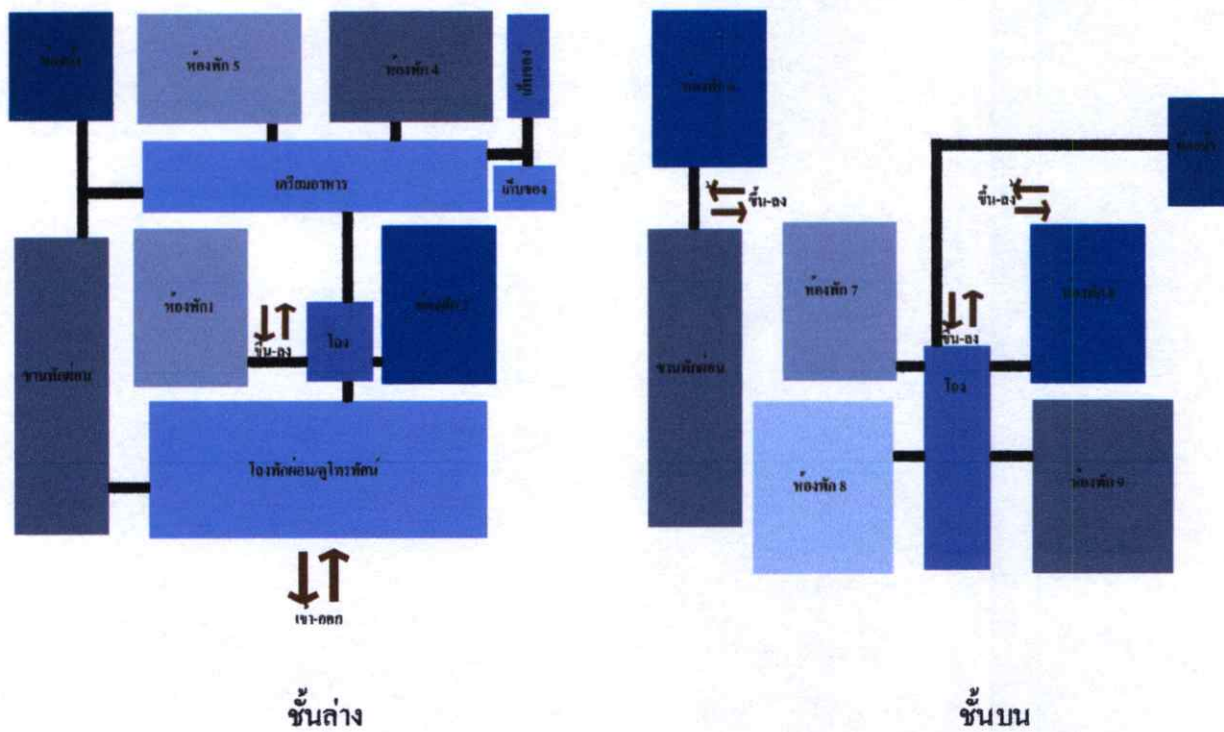
ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร

บรรยากาศเป็นแบบเรียบง่าย มีเครื่องอำนวยความสะดวกพอสมควร

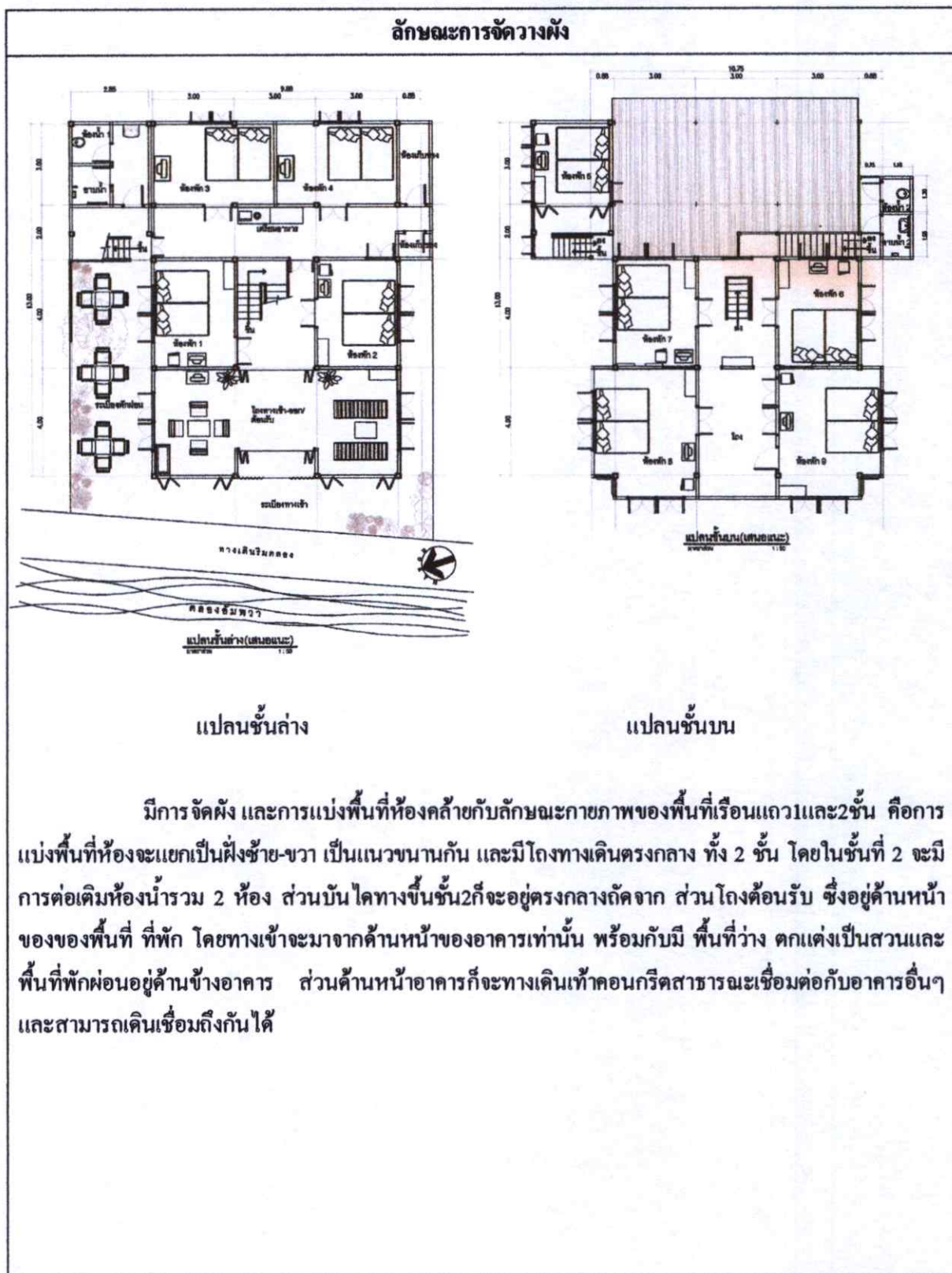
4. ลักษณะบ้านเดี่ยว 2 ชั้น

4.1 ลักษณะค่าความสัมพันธ์ บ้านเดี่ยว 2 ชั้น (โฮมสเตย์ เรือนสหาย)

ภาพที่ 5.4 แสดงค่าความสัมพันธ์ บ้านเดี่ยว 2 ชั้น

ตารางที่ 5.7 เสนอแนะการออกแบบทางกายภาพภายนอกและภายใน บ้านเดี่ยว 2 ชั้น

ตารางที่ 5.7 (ต่อ)

ลักษณะบรรยากาศ/สถาปัตยกรรม

ลักษณะเป็นบ้านพักอาศัยเรือนแถวไม้ชั้นเดียวริมคลองอัมพวา โทนสีโดยรวมของอาคาร ใช้สีไม้ธรรมชาติ ให้ดูกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมของอาคารชุมชนเดิมโดยรอบ ส่วนสภาพแวดล้อมรอบบ้านพักอาศัยแบบโฮมสเตย์

ตารางที่ 5.7 (ต่อ)

ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งส่วนระเบียง

พื้น เป็นพื้นไม้จริง ใช้สีธรรมชาติกลมกลืนกับตัวอาคารและสภาพแวดล้อม

ผนัง ไม้จริงหรือวัสดุธรรมชาติเช่นหินแม่น้ำ, ไม้ไผ่ และออกแบบให้กลมกลืนกับ สีธรรมชาติ โดยไม่ต้องมี
ลวดลาย

เพดาน ลักษณะฝ้าเพดานเป็นวัสดุไม้จริง สีธรรมชาติ

โถงสี ใช้สีเนื้อไม้ธรรมชาติ กลมกลืนกับบรรยากาศและตัวอาคาร

ตารางที่ 5.7 (ต่อ)

ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งส่วนโถงต้อนรับ

- พื้น** เป็นพื้น ไม้จริงเป็นธรรมชาติ สีเนื้อไม้ ต้องกลมกลืนกับตัวอาคารและบรรยากาศภายในห้องนอน
- ผนัง** ควรออกแบบให้กลมกลืน ใช้วัสดุที่เป็น ไม้จริง สีธรรมชาติไม่ต้องมีลวดลาย
- เพดาน** ลักษณะฝ้าเพดานเป็นวัสดุ ไม้จริง สีธรรมชาติ
- โทนสี** เป็นสีของเนื้อ ไม้ธรรมชาติ กลมกลืนกับบรรยากาศภายในห้อง
- แสงสว่าง** ใช้แสงไฟจากตะเกียงช่วยสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น

ตารางที่ 5.7 (ต่อ)

ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งส่วนห้องนอน

พื้นห้องนอน	เป็นพื้น ไม้จริงสีเนื้อ ไม้ธรรมชาติและต้องกลมกลืนกับตัวอาคารและบรรยากาศภายในห้องนอน
ผนัง	ควรออกแบบให้กลมกลืนใช้วัสดุที่เป็น ไม้จริง สีธรรมชาติไม่ต้องมีลวดลาย
เพดาน	ลักษณะฝ้าเพดานเป็นวัสดุ ไม้จริง สีธรรมชาติ
ประตู	ใช้วัสดุที่เป็น ไม้จริง กลมกลืนกับอาคาร
โถงสี	เนื้อ ไม้ธรรมชาติ กลมกลืนกับบรรยากาศภายในห้อง
แสงไฟ	ใช้แสงไฟจากตะเกียงช่วยสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น

ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งห้องน้ำ

- พื้น** พื้นกระเบื้องเซรามิก เพื่อการทำความสะดวกที่ง่าย
- ผนัง** ไม้จริงหรือวัสดุธรรมชาติเช่นหินแม่น้ำ, ไม้ไผ่ ควรออกแบบให้กลมกลืนกับ สีสรรรมชาติและ
ไม่ต้องมีลวดลาย
- เพดาน** ลักษณะฝ้าเพดานเป็นวัสดุ ไม้จริง สีสรรรมชาติ
- ประตู** ใช้วัสดุที่เป็น ไม้จริง กลมกลืนกับลักษณะอาคาร
- โถนลิ** ใช้สีอ่อน กลมกลืนกับบรรยากาศโดยรวม
- แสงไฟ** ใช้แสงไฟจากตะเกียงช่วยสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น

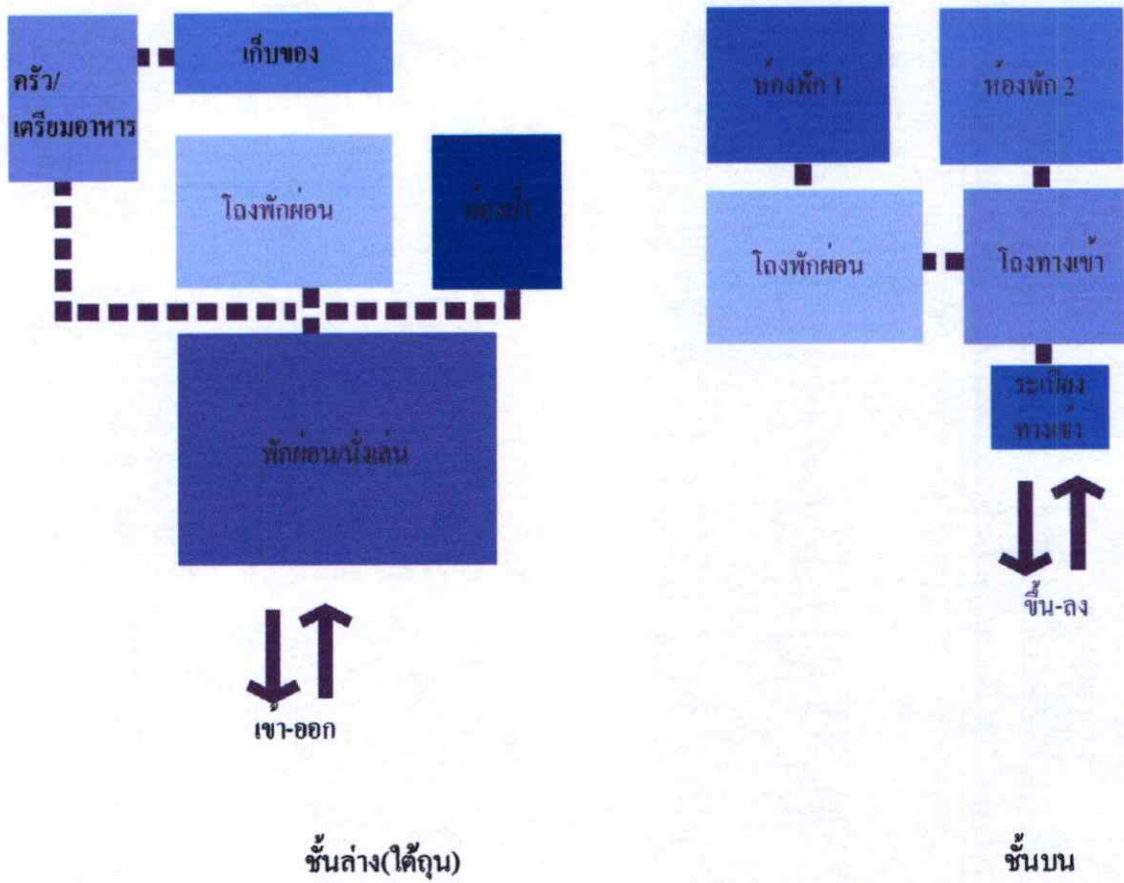
ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร

บรรยากาศเป็นแบบเรียบง่าย มีเครื่องอำนวยความสะดวกพอสมควร

5. ลักษณะบ้านชาวสวน (บ้านคุณวิเชียร แสงภู)

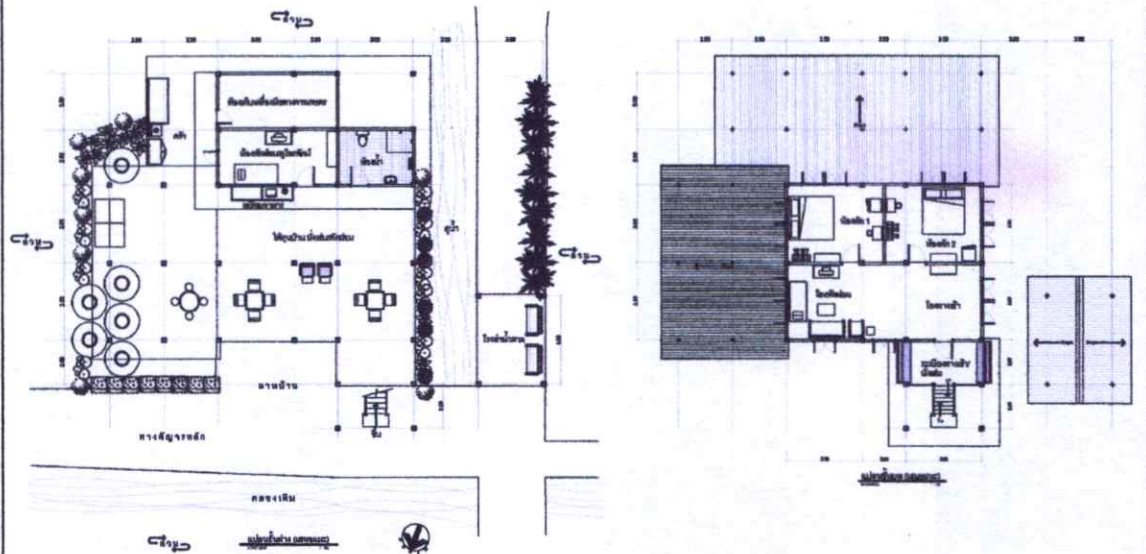
5.1 ลักษณะค่าความสัมพันธ์ บ้านชาวสวน

ภาพที่ 5.5 แสดงค่าความสัมพันธ์ บ้านชาวสวน

ตารางที่ 5.8 เสนอแนะการออกแบบทางกายภาพภายนอกและภายใน บ้านชาวสวน

ลักษณะการจัดวางผัง

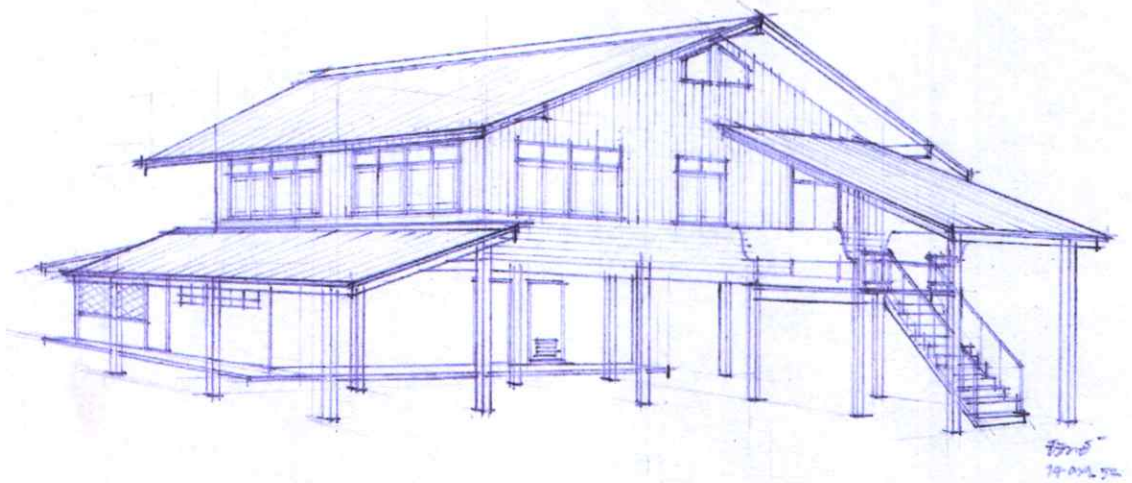

แปลนชั้นใต้ดิน (ชั้นล่าง)

แปลนชั้นบน

มีการจัดพื้นที่ หรือการแบ่งส่วนการใช้งานต่าง ตามลักษณะ แบบบ้านชนบทภาคกลาง คือ จะมีการยกพื้นสูงให้เป็นส่วนชั้นล่าง(ใต้ดิน) การใช้งานจะก็เป็นลักษณะคล้ายกับบ้านเรือนไทย คือ ชั้นใต้ดินจะเป็นพื้นที่ทำกิจกรรมต่างๆ เช่น กินข้าว ,นั่งพักผ่อน ,ทำงาน ตลอดจนเก็บของใช้ทางการเกษตร ส่วนชั้นบน ก็จะใช้เป็นส่วนสำหรับพักผ่อน หลับนอน และเก็บของที่สำคัญต่างๆ

ลักษณะบรรยากาศ/สถาปัตยกรรม

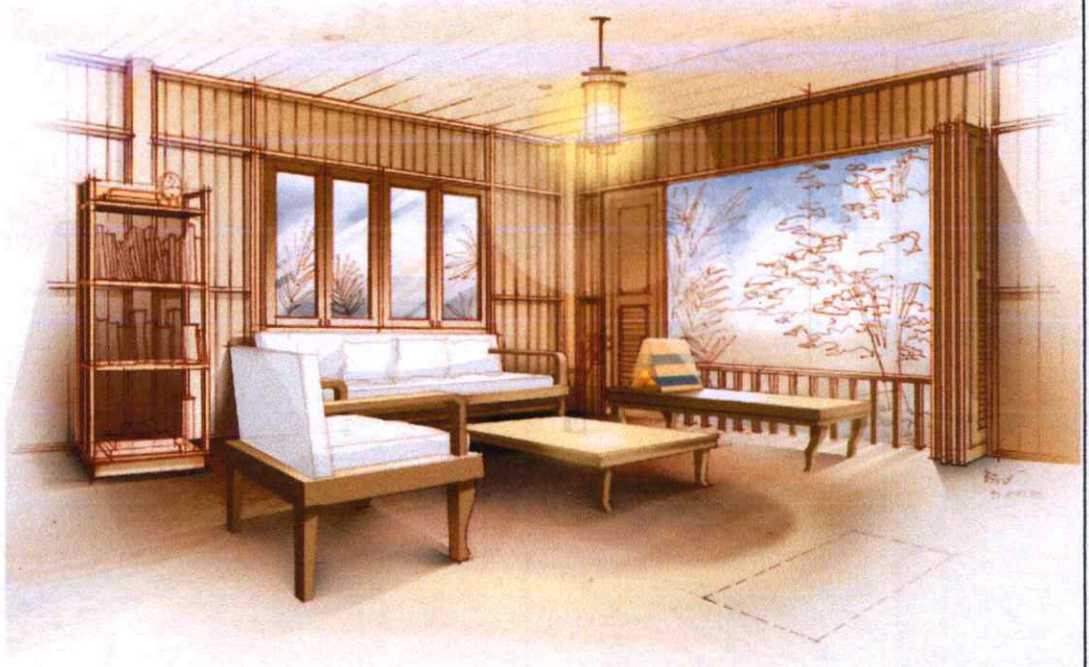
ลักษณะเป็นบ้านพักอาศัยเรือนแถวไม้ชั้นเดียวริมคลองอัมพวา โทนสี โดยรวมของอาคาร ใช้สีไม้ธรรมชาติ ให้ดูกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมของอาคารชุมชนเดิมโดยรอบ ส่วนสภาพแวดล้อมรอบบ้านพักอาศัยแบบโฮมสเตย์

ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งส่วนระเบียง

- พื้น** เป็นพื้นไม้จริง ใช้สีธรรมชาติกลมกลืนกับตัวอาคารและสภาพแวดล้อม
- ผนัง** ไม้จริงหรือวัสดุธรรมชาติเช่นหินแม่น้ำ, ไม้ไผ่ และออกแบบให้กลมกลืนกับ สีธรรมชาติ โดยไม่ต้องมีทาสี
- เพดาน** ลักษณะฝ้าเพดานเป็นวัสดุไม้จริง สีธรรมชาติ
- โถงสี** ใช้สีเนื้อไม้ธรรมชาติ กลมกลืนกับบรรยากาศและตัวอาคาร

ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งส่วนโถงต้อนรับ

พื้น เป็นพื้นไม้จริงเป็นธรรมชาติ สีเนื้อไม้ ต้องกลมกลืนกับตัวอาคารและบรรยากาศภายในห้องนอน

ผนัง ควรออกแบบให้กลมกลืนใช้วัสดุที่เป็นไม้จริง สีธรรมชาติไม่ต้องมีลวดลาย

เพดาน ลักษณะฝ้าเพดานเป็นวัสดุไม้จริง สีธรรมชาติ

โคมไฟ เป็นสีของเนื้อไม้ธรรมชาติ กลมกลืนกับบรรยากาศภายในห้อง

แสงสว่าง ใช้แสงไฟจากตะเกียงช่วยสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น

ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งส่วนห้องนอน

พื้นห้องนอน

เป็นพื้นไม้จริงสีเนื้อไม้ธรรมชาติและต้องกลมกลืนกับตัวอาคารและบรรยากาศภายในห้องนอน

ผนัง

ควรออกแบบให้กลมกลืนใช้วัสดุที่เป็นไม้จริง สีธรรมชาติไม่ต้องมีลวดลาย

เพดาน

ลักษณะฝ้าเพดานเป็นวัสดุไม้จริง สีธรรมชาติ

ประตู

ใช้วัสดุที่เป็นไม้จริง กลมกลืนกับอาคาร

โทนสี

เนื้อไม้ธรรมชาติ กลมกลืนกับบรรยากาศภายในห้อง

แสงไฟ

ใช้แสงไฟจากตะเกียงช่วยสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น

ตารางที่ 5.8 (ต่อ)

ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งห้องน้ำ

พื้น พื้นกระเบื้องเซรามิก เพื่อการทำความสะดวกที่ง่าย

ผนัง ไม้จริงหรือวัสดุธรรมชาติเช่นหินแม่น้ำ, ไม้ไผ่ ควรออกแบบให้กลมกลืนกับ สีสรรรมชาติและไม่ต้องมี ลวดลาย

เพดาน ลักษณะฝ้าเพดานเป็นวัสดุไม้จริง สีสรรรมชาติ

ประตู ใช้วัสดุที่เป็นไม้จริง กลมกลืนกับลักษณะอาคาร

โถนสึ ใช้สีอ่อน กลมกลืนกับบรรยากาศโดยรวม

แสงไฟ ใช้แสงไฟจากตะเกียงช่วยสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น

ลักษณะบรรยากาศ/การตกแต่งส่วนพื้นที่เตรียมอาหาร

บรรยากาศเป็นแบบเรียบง่าย มีเครื่องอำนวยความสะดวกพอสมควร

สรุป

สรุปได้ว่า Home Stay ในแต่ละหลังนี้ สามารถเข้าพักได้ประมาณ 20 คน/หลัง ส่วนใหญ่มาพักครั้งละ 2 คน ดังนั้น จะได้ห้องพักแบบ 2 คนได้ประมาณ 10 ห้อง/หลังเป็นต้น หรืออาจจะมีห้องที่สามารถพักเป็นกลุ่มได้หรือพักคนเดียวได้

แนวทางการออกแบบบ้านพักอาศัยแบบโฮมสเตย์ (Home Stay) สำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวควรพิจารณาทั้งความต้องการในการใช้พื้นที่ของนักท่องเที่ยวในการทำกิจกรรมต่างๆ ของการท่องเที่ยว และพิจารณาลักษณะองค์ประกอบทางกายภาพทั้งภายในและภายนอก ที่ผู้วิจัยได้นำเสนอไปควบคู่กัน

เพื่อให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยว และกับรูปแบบการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ จนถึงความสอดคล้องกลมกลืน กับลักษณะทางด้านสถาปัตยกรรมของชุมชนมากที่สุด

อย่างไรก็ตาม การเสนอแนะแนวทางการออกแบบข้างต้นเป็นเพียงแนวทางในการออกแบบที่ได้จากการวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพเท่านั้น หากจะนำไปใช้จริง ควรคำนึงถึงรูปแบบการท่องเที่ยว และลักษณะการเข้าใช้พื้นที่ของนักท่องเที่ยวที่เหมาะสม , สภาพแวดล้อมทางกายภาพของบ้านพักที่จัดสร้าง หรือปรับปรุงใหม่ แล้วจึงนำไปสู่การออกแบบ , จัดสร้าง เพื่อให้ประสบผลสำเร็จอย่างแท้จริง

5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษานี้เป็นการศึกษาที่เกี่ยวกับรูปแบบและสภาพแวดล้อมทางกายภาพของบ้านพักอาศัยโฮมสเตย์ (Home Stay) ในการทำวิจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของบ้านพักโฮมสเตย์นี้ ปัญหาที่พบคือข้อจำกัดของช่วงเวลา ทั้งช่วงเวลาที่จะมีนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยว และช่วงเวลาที่เก็บข้อมูล กล่าวคือ ลักษณะการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ในแหล่งชุมชนริมคลองอัมพวานี้ โดยหลักๆ จะเปิดท่องเที่ยว 2-3 วันต่อสัปดาห์ คือวันศุกร์ , วันเสาร์และ วันอาทิตย์ เท่านั้น วันธรรมดา จะไม่ค่อยมีนักท่องเที่ยวถึงไม่มีเลย จึงทำให้กลุ่มตัวอย่าง ทั้งกลุ่ม บ้านพื้นถิ่นเดิมชุมชน, บ้านพักโฮมสเตย์ ไม่มีคนอยู่ก็จะปิด จนทำให้สำรวจและการเก็บข้อมูลต้องทำอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ทันกับการปิดโฮมสเตย์ และการกลับของนักท่องเที่ยว และเมื่อถึงช่วงเวลาการท่องเที่ยว (วันศุกร์ , วันเสาร์และ วันอาทิตย์) ก็จะมีผู้คน และนักท่องเที่ยวก็เข้ามาในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงไม่สามารถกำหนดเวลาในการถ่ายภาพได้ในคราวเดียวกันทั้งหมด ทำให้ภาพถ่ายโฮมสเตย์บางที่ถูกถ่ายในขณะที่มีนักท่องเที่ยวมาก จึงทำให้ไม่ได้ภาพที่เป็นลักษณะการตกแต่ง และบรรยากาศของโฮมสเตย์อย่างชัดเจน

เนื่องจากงานวิจัยนี้ต้องการถามในหลายองค์ประกอบ แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ต้องจึงใช้กลุ่มตัวอย่างเดียวกัน ในการตอบแบบสอบถามทุกที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสมมาใช้ในการอ้างอิง จึงทำให้แบบสอบถามมีทั้งบรรยาย และภาพถ่ายประกอบ โดยผู้ตอบต้องใช้เวลา 10-15 นาที ซึ่งเป็นเวลานาน อาจทำให้ผู้ตอบไม่อยากตอบ หรือคำตอบคลาดเคลื่อนได้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ถ้าหากสามารถมุ่งประเด็นหรือกำหนดกรอบการวิจัยให้แคบลง ก็จะเป็นสาเหตุที่อาจจะทำให้ได้แบบสอบถามที่มีขนาดสั้นลง และง่ายต่อการตอบ บทสัมภาษณ์ที่กระชับ มีประเด็นไม่มาก อาจทำให้ผู้ตอบไม่เกิดความเบื่อ และก็จะส่งผลให้การให้ข้อมูลจากผู้ตอบ หรือผู้ถูกสัมภาษณ์ ตอบเพื่อให้เป็นข้อมูลที่มาจากความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างแท้จริง

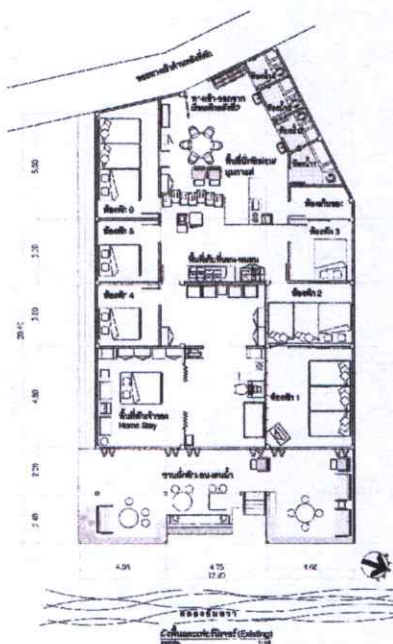
บรรณานุกรม

- [1] การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.เอกสารเผยแพร่.2545.คู่มือแนวทางการจัดการที่พักสัมผัส
วัฒนธรรมชนบท
- [2] การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.เอกสารเผยแพร่. พาเที่ยวเมืองแม่กลองสมุทรสงคราม (ม.ป.ป.)
- [3] การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2544. แผนปฏิบัติการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อัสชา
- [4] จันทน์ เพชรานนท์.2545. การออกแบบสภาพแวดล้อม . สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง
- [5] จันทน์ เพชรานนท์. 2542. การทำรายละเอียดประกอบโครงการออกแบบ สถาปัตยกรรม
ภายใน. ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- [6] จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2549 .คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์. อาคารบ้านเรือนริมคลองอัมพวา
เที่ยวชุมชนอัมพวาและพื้นที่ใกล้เคียงในจังหวัดสมุทรสงคราม.พิมพ์ครั้งที่1.หน่วยวิจัยการ
อนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- [7] บัณฑูร เศรษฐศิโรจน์.2546. กฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การจัดการนันทนาการ
และการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ . พิมพ์ครั้งที่1. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- [8] พงณา สวนศรี.2546. ความหมาย แนวคิด และหลักการการทำงานท่องเที่ยวโดยชุมชน การ
จัดการนันทนาการและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- [9] พงณา สวนศรี.2546. ผลกระทบของการจัดการท่องเที่ยวในอดีต การจัดการนันทนาการและ
การท่องเที่ยวทางธรรมชาติ . พิมพ์ครั้งที่1. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- [10] ทิเชษฐ์ เศษผิว และ ปิยบุตร หล่อไกรเลิศ. 2548. ชุมชนกับธรรมชาติ. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์แม็ค
- [11] พัชรา ลากลือชัย. 2546. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการท่องเที่ยว ตลาด
น้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี และ ตลาดน้ำท่าคา จังหวัดสมุทรสงคราม.
วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- [12] วรรณฯ ศิลปะอาษา. 2546. แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
การจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- [13] วิมลสิทธิ์ หรยางกุล.2541. โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมกายภาพ พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม ฐานทางพฤติกรรมเพื่อการออกแบบและวางแผน. พิมพ์ครั้งที่5. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [14] วิมลสิทธิ์ หรยางกุล. 2541. พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม ฐานทางพฤติกรรมเพื่อการออกแบบและวางแผน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [15] วิวัฒน์ เตมีพันธ์.2525. ความมุ่งหมายในการรวบรวมสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น สถาปัตยกรรมไทยพื้นถิ่น. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
- [16] อรศิริ ปาณิน.2538. ที่ว่างทางสถาปัตยกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2 บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด.
- [17] Baum, A. and Martins, S. 1977. Architecture and Social Behavior. New Jersey. USA : Lawrence Erlbaum Associates.
- [18] Herbert van Hoogdaem. Et. Al. 1984. Comparative Floorplan- Analysis as a Means to Develop Design Guideline. Centre of Architectural Research, Delft University of Technology, Department of Architecture.

ภาคผนวก
ภาคผนวก ก.
การสำรวจเบื้องต้น

ลักษณะทางกายภาพและรายละเอียดของบ้านพักเรือนแถวไม้โฮมสเตย์ (Home Stay). ชั้นเดียว.
บ้านแม่อรรมณ์ สำรวจวันที่ 1 พฤศจิกายน 2551 – 31 มีนาคม 2552

ภาพที่ 3.1 การจัดแปลนบ้านแม่อรรมณ์

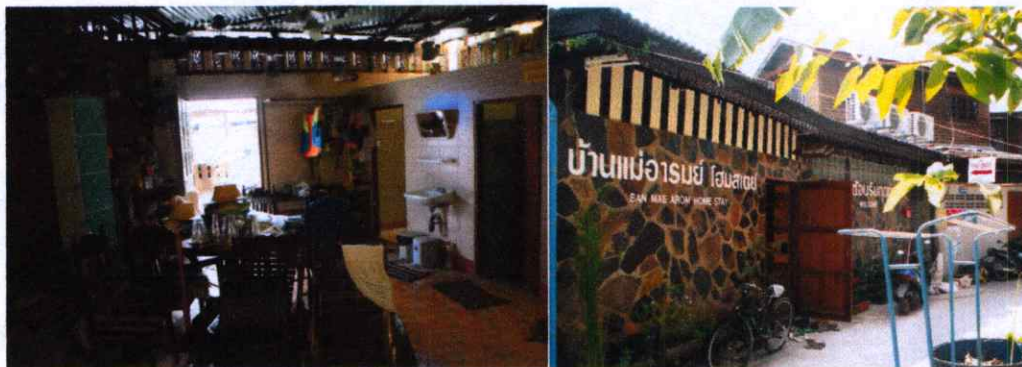
ภาพที่ 3.3 รูปด้านหน้า

ภาพที่ 3.4 ลักษณะระเบียบด้านหน้า

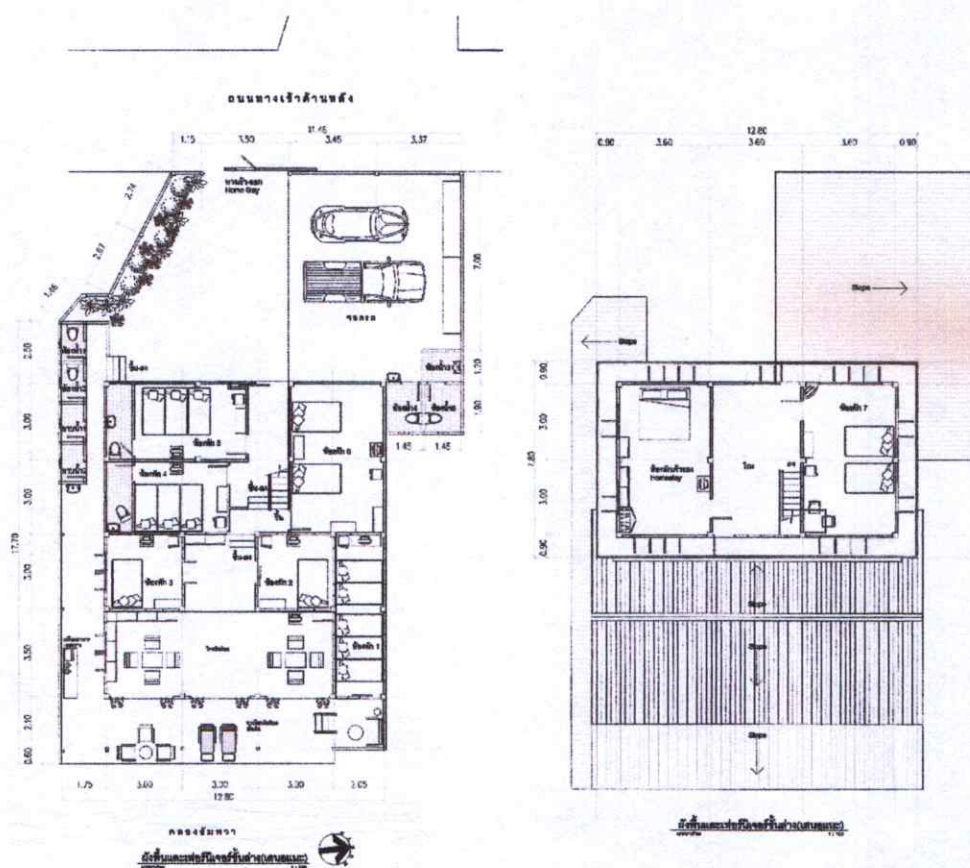

ภาพที่ 3.5 ลักษณะการตกแต่งภายใน

ภาพที่ 3.7 ลักษณะทางเข้าเล็กๆจากด้านหลังและบริเวณทางเข้าด้านหลัง

ลักษณะทางกายภาพและรายละเอียดของบ้านพักเรือนแถวไม้โฮมสเตย์ (Home Stay) 2 ชั้น. บ้านริมคลองแสนสาย ดำรงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2551 – 31 มีนาคม 2552

ภาพที่ 3.8 การจัดวางแปลนชั้นต่างและแปลนชั้นบน

ภาพที่ 3.12 ลักษณะอาคาร ด้านหน้าข้าง

ภาพที่ 3.11 ลักษณะอาคาร ด้านหลัง

ภาพที่ 3.14 ลักษณะการตกแต่งภายใน โถง และห้องพักผ่อน

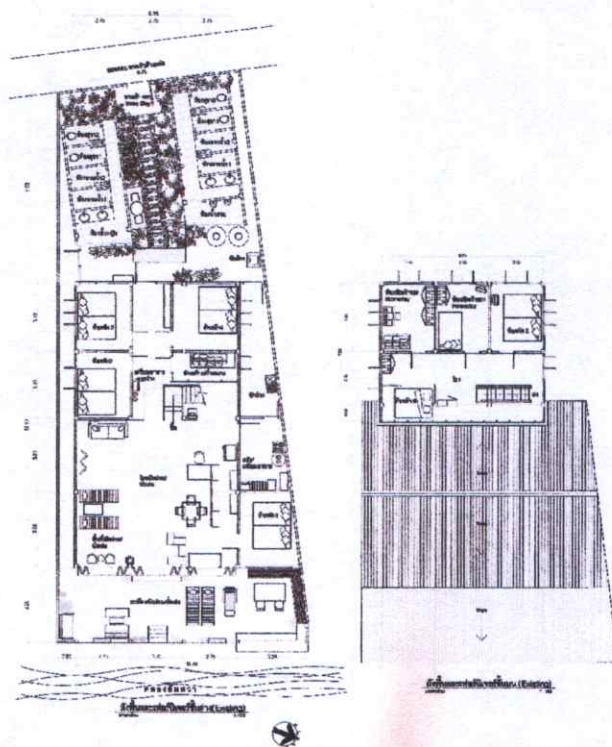

ภาพที่ 3.15 ระเบียงด้านหน้า

ภาพที่ 3.13 สภาพแวดล้อมและทางเข้าอาคารจากด้านหลัง

ลักษณะทางกายภาพและรายละเอียดของเรือนแถวไม้โฮมสเตย์ (Home Stay) 2 ชั้น บ้านริมคลอง
อัมพวา สักรวจวันที่ 1 พฤศจิกายน 2551 – 31 มีนาคม 2552

3.16 แปลนชั้นล่าง และแปลนชั้นบน

ภาพที่ 3.19 รูปลักษณะอาคาร

ภาพที่ 3.22 รูปด้านหลังและทางเข้า

ภาพที่ 3.23 ลักษณะภายในอาคาร

ภาพที่ 3.20 ส่วนครัว และเตรียมอาหาร

ภาพที่ 3.24 ส่วนภายในห้องพัก

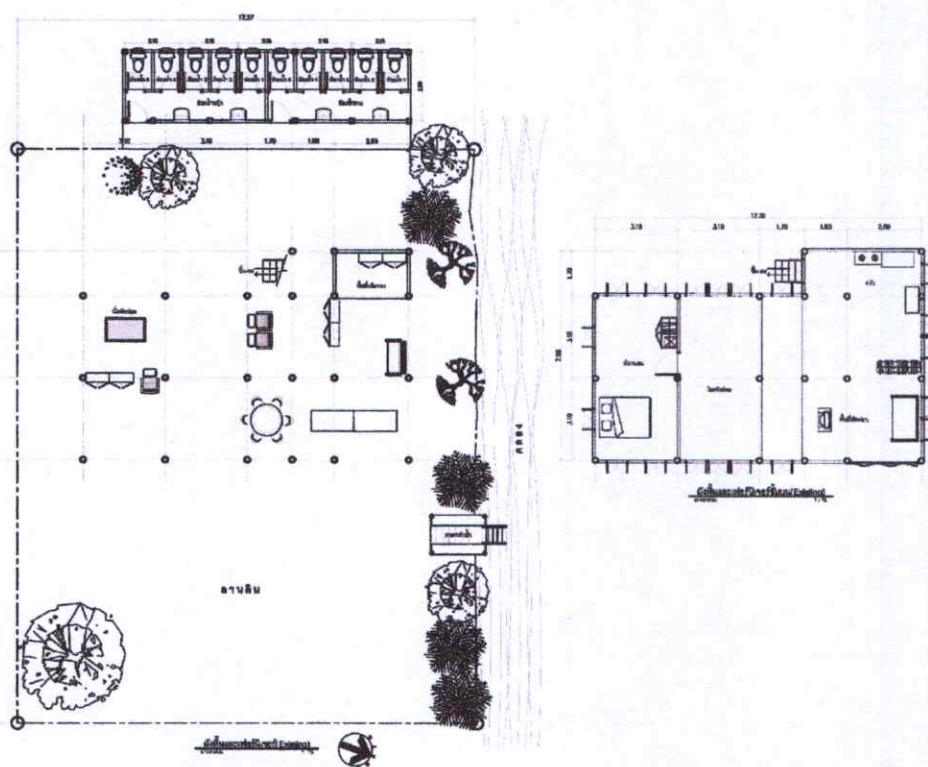

ภาพที่ 3.21 ระเบียงและพื้นที่นั่งเล่นด้านหน้า

ภาพที่ 3.22 ส่วนพื้นที่พักผ่อน นั่งเล่นด้านหลัง

ลักษณะทางกายภาพและรายละเอียดของ บ้านเรือนไทยภาคกลาง . เรือนไทย/ระเพณี
สำรวจเมื่อ มีนาคม 2552

ภาพที่ 3.25 แปลนชั้นล่าง(ได้ถุน) และชั้นบน

ภาพที่ 3.27 รูปลักษณะอาคาร ด้านหน้าข้าง

ภาพที่ 3.28 รูปลักษณะอาคาร ด้านหลัง

ภาพที่ 3.29 ศาลาที่เป็นส่วนพื้นที่พักผ่อน

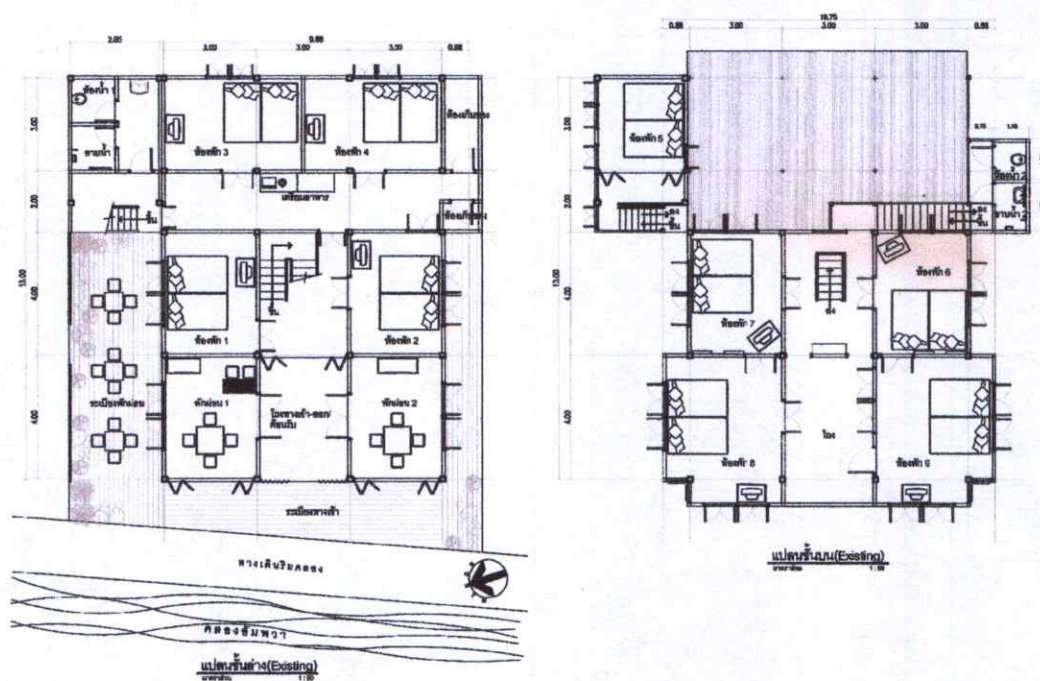

ภาพที่ 3.29 ท่อน้ำที่แยกออกมาจากตัวบ้าน

ภาพที่ 3.30 สภาพแวดล้อมโดยรอบบ้าน

ลักษณะทางกายภาพและรายละเอียดของบ้านเดี่ยว 2 ชั้น. เรือนสวย
สำรวจวันที่ 1 พฤศจิกายน 2551 – 31 มีนาคม 2552

ภาพที่ 3.31 ลักษณะการจัดวางแปลนชั้นล่างและชั้นบน

ภาพที่ 3.34 ลักษณะสภาพแวดล้อมด้านหน้าและทางเข้าอาคาร

ภาพที่ 3.35 ลักษณะการตกแต่งภายใน
โถงทางเข้า

ภาพที่ 3.36 ลักษณะการตกแต่งภายในห้องพัก

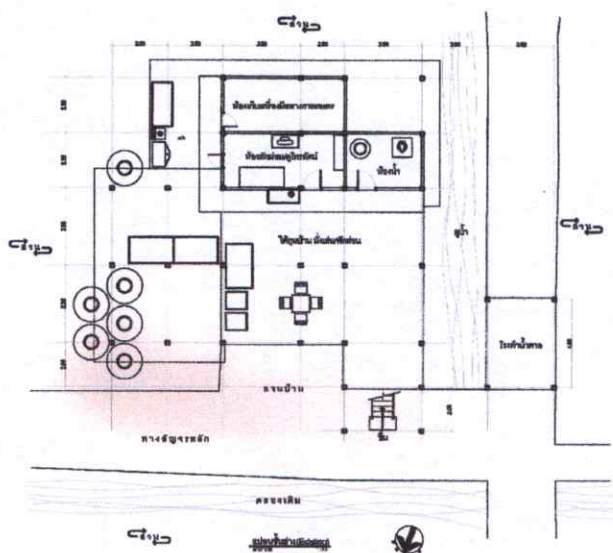

ภาพที่ 3.37 ลักษณะการตกแต่งภายในที่พัก

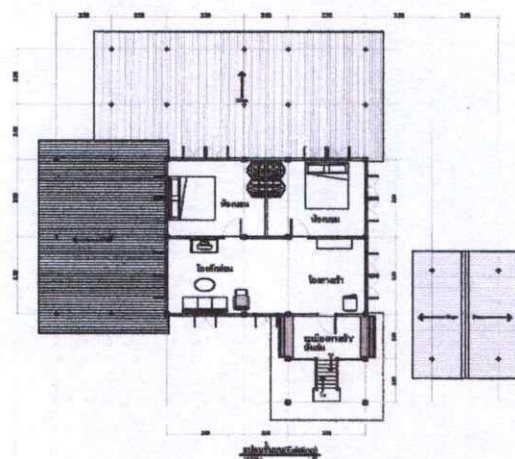

ภาพที่ 3.38 พื้นที่พักผ่อน และการจัดภูมิทัศน์

ลักษณะทางกายภาพและรายละเอียดของ บ้านชาวสวนในชุมชนพื้นที่ริมคลองอัมพวา
สำรวจ เมื่อ มีนาคม 2552

ภาพที่ 3.39 ลักษณะการจัดแปลนชั้นล่าง(ใต้ถุน)

ภาพที่ 3.39 ลักษณะการจัดวางแปลนชั้นบน

ภาพที่ 3.42 ลักษณะอาคารด้านหน้า

ภาพที่ 3.43 ลักษณะอาคารด้านหลัง

ภาพที่ 3.44 ลักษณะบันไดและระเบียง
ทางขึ้นบ้าน

ภาพที่ 3.46 คลองเดิมที่เคยใช้เป็นเส้นทาง
คมนาคม

ภาพที่ 3.45 ลักษณะสภาพแวดล้อมโดยรอบ

1. ลักษณะเรือนแถวไม้ แบบที่มีชั้นเดียว และสองชั้น

ภาพที่ 3.47 ลักษณะบรรยากาศโดยรอบชุมชนริมคลองอัมพวา

ภาพที่ 3.48 ลักษณะเรือนแถวไม้ แบบที่มีชั้นเดียว และสองชั้น ในพื้นที่

2. ลักษณะบ้านเรือนไทยภาคกลาง (เรือนไทยประเพณี)

ภาพที่ 3.49 ลักษณะบ้านเรือนไทยภาคกลาง

ภาพที่ 3.50 ลักษณะบ้านเรือนไทยภาคกลาง (เรือนไทยประเพณี)

3.ลักษณะบ้านเดี่ยว2ชั้น

ภาพที่ 3.51 ลักษณะบ้านเดี่ยว 2 ชั้นที่ริมคลองอัมพวา

4.ลักษณะบ้านชาวสวน

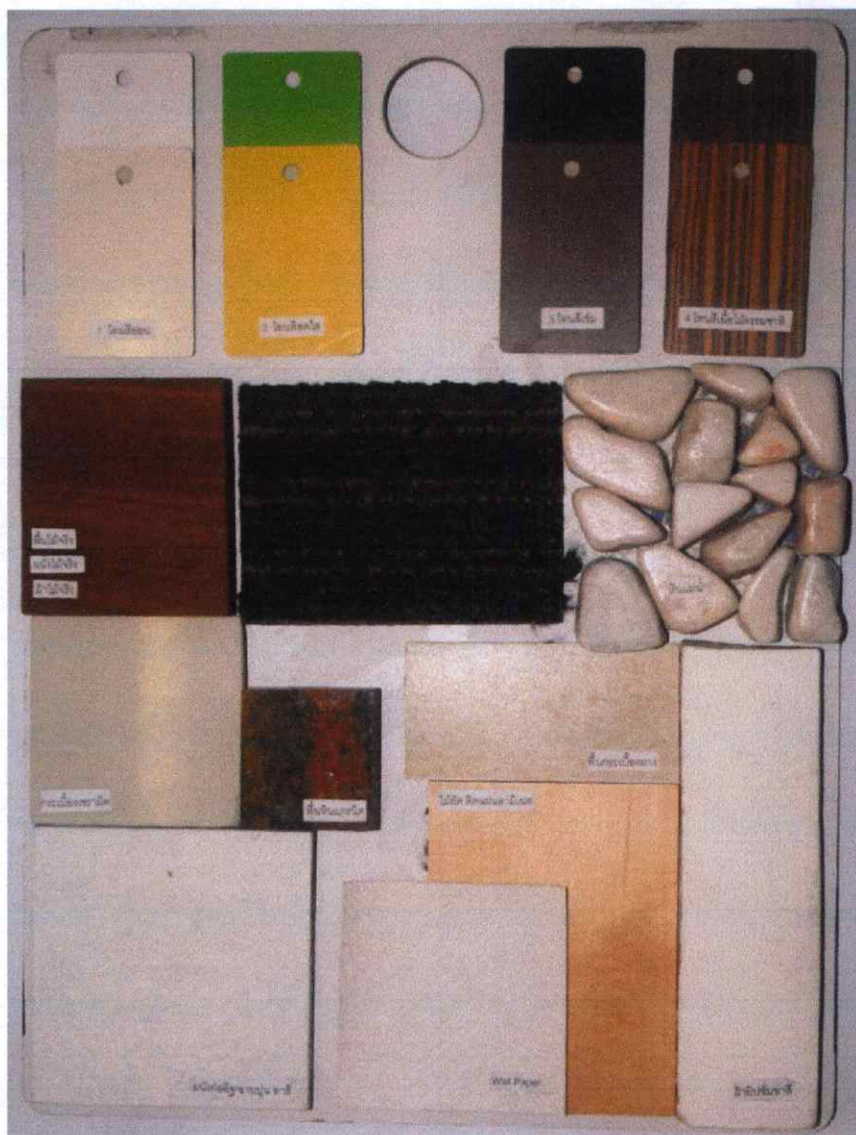

ภาพที่ 3.52 ลักษณะบ้านชาวสวนชุมชนริมคลองอัมพวา

ภาคผนวก ข.

วัสดุตัวอย่าง

วัสดุตัวอย่างที่ใช้ประกอบกับแบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัย

ภาคผนวก ก.

ภาพประกอบแบบสอบถาม

ตัวอย่างภาพที่ใช้ประกอบแบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัย

ภาพประกอบ 1

รูปแบบ 1 บ้านพักอาศัยบริเวณเขื่อนคลอง

รูปแบบ 2 บ้านพักทรงไทยกลาง

รูปแบบ 3 แยกบ้านพักรวมสมัยในชุมชน

รูปแบบ 4 แยกบ้านพักชาวสวนในชนบท

ภาพประกอบ 2

รูปแบบ 1 แบบมีชุดโต๊ะนั่ง-นอน เสน่ห์พักผ่อน

รูปแบบ 2 แบบเป็นศาลาทำน้ำ

รูปแบบ 3 แบบมีชุดโต๊ะนั่งเล่นกลางแจ้งเป็นจุดไม้เลื้อย ปลูกต้นไม้ร่มรื่น

รูปแบบ 4 แบบมีจุดมีเฟอร์นิเจอร์ร้อนซึ้งที่สวย

ภาพประกอบ 1และ2

ภาพประกอบ 3

รูปแบบ ที่นอนเปิดนิกหรือเก้าอี้ปรับนอนนอน

รูปแบบ ชุดโต๊ะ-เก้าอี้ไม้แบบสมัยนิยมเดิม

รูปแบบ ชุดโต๊ะ-เก้าอี้สนามไม้เนื้อแข็ง

รูปแบบ4 ชุดโต๊ะแบบเรียบทรงแบบModern

รูปแบบ โถงที่มีต้นไม้ร่มรื่น

ภาพประกอบ 4

รูปแบบ โถงแบบบ้านพื้นถิ่น ริมคลอง

รูปแบบ โถงแบบรีสอร์ท ตกแต่งด้วยวิถีชุมชนชาติ

รูปแบบ โถงถักถนอหะหรับโรงแรม

ภาพประกอบ 3 และ 4

ภาพประกอบ 6

รูปแบบ: แบบโต๊ะญี่ปุ่น นั่งรวมกับพื้น

รูปแบบ: ชุดโต๊ะเก้าอี้และแนวไทย

รูปแบบ: ชุดโต๊ะและโซฟาวัฒนธรรมชาติ แบบวีตอร์

รูปแบบ: ชุดรับโต๊ะรับแขก แบบModern

ภาพประกอบ 8

รูปแบบ: แสงไฟFluorescent

รูปแบบ: แสงไฟแบบซ่อนในหินสีดำ

รูปแบบ: แสงไฟจากDownlight

รูปแบบ: แสงไฟจากตะเกียง

ภาพประกอบ 5 และ 6

ภาพประกอบ 7

รูปแบบ: แวกๆที่นอนทับพื้น/กางมุ้งตามลักษณะบ้านพื้นดิน

รูปแบบ: แบบมีเตียงนอนธรรมดา ตกแต่งลักษณะแบบบ้านพักอาศัยทั่วไป

รูปแบบ: แบบมีเตียงนอนรูปเบาะวีลแชร์ ตกแต่งตามลักษณะวีลแชร์

รูปแบบ: แบบมีเตียงนอนหวู ตกแต่งแบบโรงแรม

ภาพประกอบ 8

รูปแบบ: แบบตกแต่งกลางแจ้งในสภาพแวดล้อมธรรมชาติ

รูปแบบ: ตกแต่งแบบเรียบง่าย วัสดุธรรมชาติ หรือเขียนแบบธรรมชาติประกอบ

รูปแบบ: ตกแต่งลักษณะModern

รูปแบบ: ตกแต่งแบบหรูหรา

ภาพประกอบ 7 และ 8

ภาพประกอบ ๑

รูปแบบ โถสุขภัณฑ์แบบนั่งยอง

รูปแบบ โถสุขภัณฑ์แบบนั่งราวน

ภาพประกอบ 10

รูปแบบ อีกรณะแบบชาวบ้านพื้นถิ่นเดิม

รูปแบบ แบบเรียบง่าย จัดเตรียมเครื่องอำนวยความสะดวก

รูปแบบ ตกแต่งทันสมัยModern

รูปแบบ ตกแต่งแบบหรูหรา

ภาพประกอบ 9 และ 10

ภาพประกอบ 11

รูปแบบ ภูมิทัศน์แบบบ้านชาวบาหลี

รูปแบบ ภูมิทัศน์แบบเรียบง่าย ประดับตกแต่งด้วยไม้กระถาง

รูปแบบ ภูมิทัศน์แบบสวนน้ำ

รูปแบบ ภูมิทัศน์แบบสวนหินญี่ปุ่น

ภาพประกอบ 11

ภาคผนวก ง.

ภาพประกอบแบบสอบถาม

ตัวอย่างภาพที่ใช้ประกอบแบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัย

ชุดที่ 1 /วันที่.....

แบบสอบถามเพื่อเป็นแนวทางการออกแบบที่พักอาศัยสัมผัสวัฒนธรรมชนบท(HOME STAY)

เพื่อการท่องเที่ยว ในแหล่งชุมชนริมคลองอัมพวา

ตอนที่1 แบบถามชุดนี้จัดทำขึ้น เพื่อต้องการทราบข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ HOME STAY ในพื้นที่กรณีศึกษาชุมชนริมคลองอัมพวา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ชาย	2. หญิง

2. อายุผู้ตอบแบบสอบถาม.....ปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

1. ประถมศึกษา	2. มัธยมศึกษา, ปวช.	
3. ปวส., อนุปริญญา	4. ปริญญาตรี	5. ปริญญาโท-เอก

4. อาชีพในปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ประกอบอาชีพส่วนตัว	2. นักเรียน,นักศึกษา
3. พนักงานโรงงาน/บริษัท	4. ข้าราชการ

5. รายได้ประมาณต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. 5,000-10,000	2. 10,000-20,000
3. 20,000-30,000	4. มากกว่า 30,000ขึ้นไป

6. ท่านรู้จักและเคยท่องเที่ยวในรูปแบบการท่องเที่ยวแบบ HOME STAY บ้างหรือไม่

1. ไม่เคยรู้จักมาก่อน
2. พอรู้จักบ้าง แต่ยังไม่เคยสัมผัสต่อการท่องเที่ยวจริง
3. รู้จักและเคยท่องเที่ยวในรูปแบบนี้
4. รู้จักดีและได้ท่องเที่ยวในรูปแบบนี้เป็นประจำ

7. ลักษณะของการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์(HOME STAY) ท่านคิดว่าเป็นอย่างไร

1. การได้อยู่อาศัยและได้รับวิถีชีวิต, วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมที่น่ายินดี
2. การท่องเที่ยวแบบที่ได้เรียนรู้ลักษณะรูปแบบที่พักและการอยู่อาศัยของคนในชุมชน

3. การท่องเที่ยวโดยชุมชนและชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของมีสิทธิในการจัดการดูแล เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือน
4. รูปแบบการท่องเที่ยวอย่างหนึ่ง ที่ยึดเอารูปแบบที่พักเป็นศูนย์กลาง และจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ตามความต้องการของนักท่องเที่ยวรวมอยู่ด้วย

8. ลักษณะของนักท่องเที่ยวที่เข้าพักอาศัยโฮมสเตย์ (HOME STAY) ควรมีลักษณะของการพักอาศัยอย่างไร

1. อยู่และใช้ชีวิตร่วมกับเจ้าของบ้าน
2. ไม่มีเจ้าของอยู่ร่วม แต่มีผู้ดูแล และนักท่องเที่ยวอยู่แบบแขกผู้มาพักก่อน
3. ลักษณะการเข้าพักและการจัดการแบบโรงแรม
4. อยู่กันเองเสมือนบ้านพักอาศัยของตนเอง โดยไม่มีเจ้าของหรือผู้ดูแลอยู่ร่วมด้วย

9. รูปแบบของสถาปัตยกรรมที่เข้าพักอาศัยโฮมสเตย์(HOME STAY) ตามแนวคิดของท่านมีลักษณะอย่างไร

1. เป็นบ้านชาวบ้านพื้นถิ่นเดิมและอยู่ในชุมชนเดิม
2. เป็นที่พักสร้างใหม่โดยใช้รูปแบบพื้นถิ่นเดิมชุมชนและอยู่ในชุมชนเดิม
3. เป็นที่พักสร้างใหม่ ใช้รูปแบบใหม่แต่อยู่ในพื้นที่ชุมชนเดิม
4. เป็นรูปแบบบ้านพื้นถิ่นเดิมของชุมชนแต่ตั้งอยู่ในพื้นที่ชุมชนใหม่
5. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

10. กิจกรรมที่ท่านอยากมีในที่พักอาศัยโฮมสเตย์ (HOME STAY) ท่านคิดว่าควรมีกิจกรรมอะไรบ้างโดย จัดลำดับชอบมากที่สุดถึงน้อยที่สุด (1-5)

-อ่านหนังสือพักผ่อน
-ปรุงอาหารหรือทำกับข้าวรับประทานกันเองภายในที่พัก
-ทำกิจกรรมประจำวันร่วมกับเจ้าของบ้าน เช่น ทำสวน เก็บน้ำตาด
-สังสรรค์ ในหมู่เพื่อน
-เล่นน้ำคลองหน้าที่พัก
-การดูโทรทัศน์
-การร้องเพลง คาราโอเกะ

11. การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์(HOME STAY)ในอัมพวา ท่านคิดว่าควรมีกิจกรรมอะไรบ้างโดยจัดลำดับชอบมากที่สุดถึงน้อยที่สุด (1-5)

-การจัดให้มีการนำชมหิ้งห้อย
- การได้รับประทานผลไม้สดๆในสวน,
- การมีเรือให้พายชมสวนหรือในลำคลอง

-การจีจ๊กรยาน
-การนำชมโบราณสถานหรือสิ่งสำคัญต่างในระแวกชุมชน
-การใส่บาตรพระตอนเช้า
-เที่ยวชมตลาดน้ำ หรือชุมชนริมคลอง
-กิจกรรมนิทรรศการ บอกเล่าประวัติของชุมชน
-จัดการอบรมทำอาหารหรือขนมที่เป็นเอกลักษณ์ชุมชน

12. ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมที่สำคัญในการเป็นเอกลักษณ์ของการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ (HOME STAY) ที่อัมพวา คืออะไร

1. ลำคลองและสวน ในพื้นที่ของชุมชน
2. ลักษณะโบราณสถาน, บ้านพักอาศัยและชุมชนพื้นถิ่นริมน้ำ
3. ตลาดน้ำ
4. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของชุมชน เช่น แหล่งชมหิ่งห้อย

13. ระยะเวลาที่ท่านมาท่องเที่ยวหรือเข้าพักแรมในที่พักอาศัย HOME STAY

1. 1-2 คืน 2. 3-4 คืน 3. 5-6 คืน 4. มากกว่า 6 คืน

14. ท่านมาท่องเที่ยวที่อัมพวาในครั้งนี้งานกี่ท่าน

1. 2 คน 2. 3 คน 3. 4 คน 4. มากกว่า 4 คน

ชุดที่ 2 /..... วันที่.....

แบบสอบถามเพื่อเป็นแนวทางการออกแบบที่พักอาศัยสัมผัสวัฒนธรรมชนบท(HOME STAY)

เพื่อการท่องเที่ยว ในแหล่งชุมชนริมคลองอัมพวา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการและความพึงพอใจด้านกายภาพสถาปัตยกรรม
ภายนอกอาคาร ที่พักอาศัยHOME STAYของนักท่องเที่ยวในพื้นที่กรณีศึกษาชุมชนริมคลองอัมพ
วา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม

ด้านกายภาพภายนอกอาคาร

15. รูปแบบสถาปัตยกรรมของบ้านพักอาศัย HOME STAY ในแหล่งท่องเที่ยวอัมพวา แบบใดที่
ท่าน ชอบมากที่สุด (รูปภาพประกอบ 1)

- 1.รูปแบบที่ 1 2. รูปแบบที่ 2 3.รูปแบบที่ 3 4. รูปแบบที่ 4

16. วัสดุที่ใช้ก่อสร้างหรือปรับปรุงภายนอกอาคาร ที่ท่านคิดว่าสวยงาม กลมกลืนสอดคล้องกับ
สภาพแวดล้อมชุมชนอัมพวาสำหรับที่พักอาศัย HOME STAY มากที่สุด

1. วัสดุจาก ไม้จริงทั้งหมด 2. วัสดุที่เป็น ปูนซีเมนต์,คอนกรีต ทั้งหมด
3. วัสดุจาก ไม้และปูนซีเมนต์ 4. วัสดุจำพวก โลหะ เช่น เหล็ก,อลูมิเนียม และสังกะสี

17. รูปแบบประตู-หน้าต่างแบบไหนอาคาร ของที่พักอาศัย HOME STAY ที่ท่านคิดว่าสวยงาม
กลมกลืนสอดคล้องกับที่พักอาศัยของชาวบ้านในชุมชนอัมพวา (รูปภาพประกอบ 2)

- 1.รูปแบบที่ 1 2. รูปแบบที่ 2 3.รูปแบบที่ 3 4. รูปแบบที่ 4

18. โทนสีภายนอกของที่พักHome Stayที่ท่านชอบและคิดว่าเหมาะสม สอดคล้องกับที่พักของ
ชาวบ้านในชุมชนอัมพวา มากที่สุด (รูปภาพประกอบ 3)

1. โทนสีอ่อน 2. โทนสี สดใส 3. โทนสีเข้ม 4.
โทนสีเนื้อ ไม้ธรรมชาติ

19. ระเบียงพักผ่อนและท่าลงเล่นน้ำในที่พักHome Stay เป็นสิ่งที่ท่านต้องการหรือไม่

1. ต้องการ 2. ไม่ต้องการ

20. รูปแบบ และบรรยากาศบริเวณระเบียงพักผ่อนและท่าลงเล่นน้ำในที่พักอาศัย HOME STAY ที่
ท่านชอบมากที่สุด (รูปภาพประกอบ 4)

- 1.รูปแบบที่ 1 2. รูปแบบที่ 2 3.รูปแบบที่ 3 4. รูปแบบที่ 4

21. การปลูกต้นไม้หรือมีพื้นที่จัดสวนหย่อมในที่พักHome Stay เป็นสิ่งที่ท่านต้องการหรือไม่

1. ต้องการ 2. ไม่ต้องการ

22. รูปแบบ การปลูกต้นไม้หรือพื้นที่จัดสวนหย่อมในที่พักHome Stay ที่ท่านชอบมากที่สุด
(รูปภาพประกอบ 5)

- 1.รูปแบบที่ 1 2. รูปแบบที่ 2 3.รูปแบบที่ 3 4. รูปแบบที่ 4

23. ท่านต้องการมีพื้นที่จอดรถภายในขอบเขตที่พักHome Stay หรือไม่

1. ต้องการ 2. ไม่ต้องการ

ชุดที่ 3 /วันที่.....

แบบสอบถามเพื่อเป็นแนวทางการออกแบบที่พักอาศัยสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบท
(HOME STAY)เพื่อการท่องเที่ยว ในแหล่งชุมชนริมคลองอัมพวา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการและความพึงพอใจด้านกายภาพของสถาปัตยกรรม
ภายในอาคารที่พัก อาศัย HOME STAY ของนักท่องเที่ยว ในพื้นที่กรณีศึกษาชุมชนริมคลองอัมพ
วา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม

ด้านกายภาพภายในอาคาร

พื้นที่บริเวณโถงต้อนรับ/โถงทางเชื่อม

24. บรรยากาศโถงต้อนรับของที่พักอาศัย HOME STAY ที่ท่านชอบมากที่สุด

(รูปภาพประกอบ 6)

1. รูปแบบที่ 1 2. รูปแบบที่ 2 3. รูปแบบที่ 3 4. รูปแบบที่ 4

25. วัสดุที่ใช้ก่อสร้าง/ตกแต่ง พื้น บริเวณโถงต้อนรับ/โถงทางเชื่อมที่พักอาศัย HOME
STAY ที่ท่านชอบ มากที่สุด(รูปภาพประกอบ 7)

1. พื้น ไม้จริง 2. พื้นกระเบื้องเซรามิก 3. พื้นกระเบื้องยาง 4. พื้นหินแกรนิต

26. วัสดุที่ใช้ก่อสร้าง/ตกแต่ง ผนัง บริเวณโถงต้อนรับ/โถงทางเชื่อมที่พักอาศัย
HOME STAY ที่ท่านชอบมากที่สุด(รูปภาพประกอบ 8)

1. ผนัง ไม้จริง 2. ผนังก่ออิฐ/ฉาบปูน ทาสี
3. ผนังก่ออิฐ/ฉาบปูน ติด Wall Paper 4. ผนังกรุกระเบื้องเซรามิก

27. วัสดุที่ใช้ก่อสร้าง/ตกแต่ง ฝ้า เพดานบริเวณโถงต้อนรับ/โถงทางเชื่อมที่พักอาศัย
HOME STAY ที่ท่านชอบมากที่สุด(รูปภาพประกอบ 9)

1. ฝ้า ไม้จริง 2. ฝ้ายิปซัมทาสี 3. ฝ้าตกแต่งด้วยไม้อัด ติดแผ่นลามิเนต 4. ไม่ต้องมีฝ้า

28. โทนสี อะไรที่ท่านชอบและอยากให้ใช้ในสวนโถงต้อนรับ/โถงทางเชื่อมในที่พักอาศัย
HOME STAY (รูปภาพประกอบ 3)

1. โทนสีอ่อน 2. โทนสีสดใส 3. โทนสีเข้ม 4. โทนสีเนื้อ ไม้ธรรมชาติ

29. ท่านชอบหรืออยากทำ กิจกรรม อะไรในโถงต้อนรับของที่พักอาศัย HOME STAY
มากที่สุด

1. อ่านหนังสือ/เขียนหนังสือ 2. ดูโทรทัศน์/ฟังเพลง, เล่น Internet
3. นั่งเล่น/พบปะพูดคุย 4. รับประทานอาหาร/เครื่องดื่ม/สังสรรค์

30. เครื่องเรือนและอุปกรณ์ใช้สอยหลัก แบบใดบ้างที่ท่านชอบและอยากให้มีในบริเวณ
โถงต้อนรับ/โถงทางเชื่อมของที่พักอาศัย HOME STAY (รูปภาพประกอบ 10)

1. รูปแบบที่ 1 2. รูปแบบที่ 2 3. รูปแบบที่ 3 4. รูปแบบที่ 4

31. ลักษณะ แสงไฟส่องสว่าง แบบไหนที่ท่านชอบและอยากให้มีในบริเวณโถงต้อนรับ/
โถงทางเชื่อมของที่พักอาศัย HOME STAY (รูปภาพประกอบ 11)

1. แสงไฟ Fluorescent 2. แสงไฟแบบซ่อน ในทึบ
3. แสงไฟ Downlight 4. เสียงไฟจากตะเกียง

32. ท่านต้องการให้มีเครื่องปรับอากาศในพื้นที่บริเวณโถงต้อนรับของที่พักอาศัย HOME
STAY หรือไม่

1. ต้องการ 2. ไม่ต้องการ

33. ท่านต้องการ โทรทัศน์/เครื่องเสียงในพื้นที่บริเวณโถงต้อนรับของที่พักอาศัย HOME
STAY หรือไม่

1. ต้องการ 2. ไม่ต้องการ

ห้องนอน

34. ท่านต้องการห้องนอนที่สามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวได้กี่คน/ห้อง
 1. 2 คน/ห้อง 2. 2-4 คน/ห้อง 3. 4-6 คน/ห้อง 4. มากกว่า 6 คน
35. บรรยากาศห้องนอนที่พักราคาดี HOME STAY ที่ท่านชอบมากที่สุด
 (ดูภาพประกอบ 12)
 1. รูปแบบที่ 1 2. รูปแบบที่ 2 3. รูปแบบที่ 3 4. รูปแบบที่ 4
36. วัสดุที่ใช้ก่อสร้าง/ตกแต่ง พื้น ห้องนอนที่พักราคาดี HOME STAY ที่ท่านชอบมากที่สุด
 (ดูภาพประกอบ 7)
 1. พื้นไม้จริง 2. พื้นกระเบื้องเซรามิก 3. พื้นกระเบื้องยาง 4. พื้นหินแกรนิต
37. วัสดุที่ใช้ก่อสร้าง/ตกแต่ง ผนัง ห้องนอนที่พักราคาดี HOME STAY ที่ท่านชอบมากที่สุด
 (ดูภาพประกอบ 8)
 1. ผนังไม้จริง 2. ผนังก่ออิฐ/ฉาบปูน ทาสี
 3. ผนังก่ออิฐ/ฉาบปูน ติด Wall Paper 4. ผนังกรุกระเบื้องเซรามิก
38. วัสดุที่ใช้ก่อสร้าง/ตกแต่ง ฝ้าเพดาน ห้องนอนที่พักราคาดี HOMESTAY ที่ท่านชอบมากที่สุด(ดูภาพประกอบ 9)
 1. ฝ้าไม้จริง 2. ฝ้ายิปซัมทาสี 3. ฝ้าตกแต่งด้วยไม้อัด ติดแผ่นลามิเนต 4. ไม่ต้องมีฝ้า
39. โทนสี อะไรที่ท่านชอบและอยากให้ใช้ในห้องนอนที่พักราคาดี HOME STAY
 (ดูภาพประกอบ 3)
 1. โทนสีอ่อน 2. โทนสี สดใส 3. โทนสีเข้ม 4. โทนสีเนื้อไม้
 ธรรมชาติ
40. ท่านชอบหรืออยากทำกิจกรรมอะไรในห้องนอนที่พักราคาดี HOME STAY มากที่สุด
 1. อ่านหนังสือ/พักผ่อน/นอน 2. ดูโทรทัศน์/ฟังเพลง
 3. นั่งเล่น/พบปะพูดคุย 4. รับประทานอาหาร/เครื่องดื่ม/สังสรรค์
41. ลักษณะ พื้นนอน แบบใดที่ท่านอยากให้ใช้ในห้องนอนที่พักราคาดี HOME STAY
 (ดูภาพประกอบ 13)
 1. รูปแบบที่ 1 2. รูปแบบที่ 2 3. รูปแบบที่ 3 4. รูปแบบที่ 4
42. ท่านต้องการให้ติดตั้ง มุ้งลวดกันแมลง และ ม่านกรองแสงหรือบังตา ในห้องนอนหรือไม่
 1. ต้องการ 2. ไม่ต้องการ
43. ท่านต้องการ ตู้เก็บเสื้อผ้า/สัมภาระ ในห้องนอน หรือไม่
 1. ต้องการ 2. ไม่ต้องการ
43. ท่านต้องการ โต๊ะเขียนหนังสือ /เก้าอี้ ในห้องนอน หรือไม่
 1. ต้องการ 2. ไม่ต้องการ
44. ท่านต้องการ เครื่องปรับอากาศ ในห้องนอน หรือไม่
 1. ต้องการ 2. ไม่ต้องการ
45. ท่านต้องการ โทรทัศน์ ในห้องนอน หรือไม่
 1. ต้องการ 2. ไม่ต้องการ
46. ท่านต้องการ ตู้เย็น ในห้องนอน หรือไม่
 1. ต้องการ 2. ไม่ต้องการ
47. ท่านต้องการมี ห้องน้ำส่วนตัว ในห้องนอน หรือไม่
 1. ต้องการ 2. ไม่ต้องการ
48. ลักษณะ แสงไฟส่องสว่าง แบบไหนที่ท่านชอบและอยากให้มีในบริเวณห้องนอนของที่พักอาศัย HOME STAY (ดูภาพประกอบ 11)
 1. แสงไฟ Fluorescent 2. แสงไฟแบบซ่อนในหลืบ
 3. แสงไฟ Downlight 4. เสียงไฟจากตะเกียง
49. วัสดุประตูดของห้องนอนแบบไหนที่ท่านชอบและคิดว่าเหมาะสมกับที่พักอาศัยแบบ HOME STAY

1. ประตูไม้จริง 2. ประตูไม้อัดทาสี 3. ประตูPVC. 4. ประตูกระจกใส แล้วติดม่านบังตา
ห้องน้ำ

50. บรรยากาศห้องน้ำที่พักอาศัย HOME STAY ที่ท่านชอบมากที่สุด(ดูภาพประกอบ 14)
1. รูปแบบที่ 1 2. รูปแบบที่ 2 3. รูปแบบที่ 3 4. รูปแบบที่ 4

51. วัสดุที่ใช้ก่อสร้าง/ตกแต่ง พื้น ห้องน้ำที่พักอาศัย HOME STAY ที่ท่านชอบมากที่สุด
(ดู ภาพประกอบ 7)
1. พื้นไม้จริง 2. พื้นกระเบื้องเซรามิก 3. พื้นกระเบื้องยาง 4. พื้นหินแกรนิต

52. วัสดุที่ใช้ก่อสร้าง/ตกแต่ง ผนังห้องน้ำที่พักอาศัย HOMESTAYที่ท่านชอบมากที่สุด
(ดูภาพประกอบ 15)
1. ผนัง ไม้จริงหรือวัสดุธรรมชาติ เช่น หินแม่น้ำ, ไม้ไผ่ 2. ผนังก่ออิฐ/ฉาบปูน ทาสี
3. ผนังก่ออิฐกรุหินแกรนิต 4. ผนังกรุกระเบื้อง

เซรามิก

53. วัสดุที่ใช้ก่อสร้าง/ตกแต่ง ฝ้าเพดานห้องน้ำที่พักอาศัย HOME STAY ที่ท่านชอบมากที่สุด(ดูภาพประกอบ 9)

1. ฝ้าไม้จริง 2. ฝ้ายิปซัมทาสี 3. ฝ้าตกแต่งด้วยไม้อัด ติดแผ่นลามิเนต 4. ไม่ต้องมีฝ้า

54. โทนสี อะไรที่ท่านชอบและอยากให้เห็นในห้องน้ำที่พักอาศัย HOME STAY
(ดูภาพประกอบ 3)

1. โทนสีอ่อน 2. โทนสี สดใส 3. โทนสีเข้ม 4. โทนสีเนื้อไม้ธรรมชาติ

55. วัสดุประตูของห้องน้ำแบบไหนที่ท่านคิดว่าเหมาะสมกับที่พักอาศัยHOMESTAY

1. ประตูไม้จริง 2. ประตูไม้อัดทาสี 3. ประตูPVC. 4. ประตูกระจกใส แล้วติดม่านบังตา

56. ท่านต้องการมีฝักบัวอาบน้ำภายในห้องน้ำหรือไม่

1. ต้องการ 2. ไม่ต้องการ

57. โถสุขภัณฑ์ภายในห้องน้ำลักษณะไหนบ้างที่ท่านชอบและอยากให้เห็นในห้องน้ำที่พักอาศัยHOME STAY (ดูภาพประกอบ 17)

1. รูปแบบที่ 1 2. รูปแบบที่ 2

58. ท่านต้องการมีโถปัสสาวะชายภายในห้องน้ำหรือไม่

1. ต้องการ 2. ไม่ต้องการ

59. ท่านต้องการมีหน้าต่าง/ช่องแสงภายในห้องน้ำหรือไม่

1. ต้องการ 2. ไม่ต้องการ

พื้นที่เตรียมอาหาร

60. บรรยากาศส่วนพื้นที่เตรียมอาหารในที่พักอาศัยHOME STAYที่ท่านชอบมากที่สุด
(ดูภาพประกอบ 17)

1. รูปแบบที่ 1 2. รูปแบบที่ 2 3. รูปแบบที่ 3 4. รูปแบบที่ 4

61. ท่านต้องการมีชุดโต๊ะนั่งรับประทานอาหารในส่วนพื้นที่เตรียมอาหารหรือไม่

1. ต้องการ 2. ไม่ต้องการ

62. ท่านต้องการมีที่นั่งรับประทานอาหารในพื้นที่เตรียมอาหาร ทั้งหมดกี่ที่นั่ง

1. 2 ที่นั่ง 2. 3 ที่นั่ง 3. 4ที่นั่ง 4. มากกว่า 4ที่นั่ง

63. ท่านต้องการมีเครื่องอุ่นอาหารไว้ในส่วนพื้นที่เตรียมอาหารในที่พักอาศัย HOME STAY หรือไม่

1. ต้องการ 2. ไม่ต้องการ

64. ท่านต้องการมีกระทิกค้มน้าร้อน ในส่วนพื้นที่เตรียมอาหารของที่พักอาศัย HOME STAY หรือไม่
 1. ต้องการ 2. ไม่ต้องการ
65. ท่านต้องการมีเครื่องทำน้ำเย็นสำหรับค้มในส่วนพื้นที่ของที่พักอาศัย HOME STAY หรือไม่
 1. ต้องการ 2. ไม่ต้องการ
- ระเบียบพักผ่อน
66. บรรยากาศระเบียบพักผ่อนของที่พักอาศัย HOME STAY ที่ท่านชอบมากที่สุด (ดูภาพประกอบ 4)
 1.รูปแบบที่ 1 2. รูปแบบที่ 2 3.รูปแบบที่ 3 4. รูปแบบที่ 4
67. วัสดุที่ใช้ก่อสร้าง/ตกแต่ง พื้น ระเบียบพักผ่อนที่ที่พักอาศัย HOME STAY ที่ท่านชอบมากที่สุด (ดูภาพประกอบ 7)
 1.พื้นไม้จริง 2. พื้นกระเบื้องเซรามิค 3.พื้นกระเบื้องยาง 4. พื้นหินแกรนิต
68. วัสดุที่ใช้ก่อสร้าง/ตกแต่ง ผนัง ระเบียบพักผ่อนที่ที่พักอาศัย HOME STAY ที่ท่านชอบมากที่สุด (ดูภาพประกอบ 15)
 1.ผนังไม้จริงหรือวัสดุธรรมชาติ เช่น หินแม่น้ำ, ไม้ไผ่ 2. ผนังก่ออิฐ/ฉาบปูน ทาสี
 3.ผนังก่ออิฐกุหินแกรนิต 4. ผนังกรุกระเบื้องเซรามิค
69. วัสดุที่ใช้ก่อสร้าง/ตกแต่ง ฝ้า เพดานระเบียบพักผ่อนที่ที่พักอาศัย HOME STAY ที่ท่านชอบมากที่สุด(ดูภาพประกอบ 9)
 1.ฝ้าไม้จริง 2. ฝ้ายิปซัมทาสี 3.ฝ้าตกแต่งด้วยไม้อัด ดัดแผ่นลามิเนต 4. ไม่ต้องมีฝ้า
70. โทนสี อะไรที่ท่านชอบและอยากให้ใช้ในพื้นที่ระเบียบพักผ่อนของที่พักอาศัย HOME STAY (ดูภาพประกอบ 3)
 1. โทนสีอ่อน 2. โทนสีสดใส 3. โทนสีเข้ม, 4. โทนสีเนื้อไม้ธรรมชาติ
71. ท่านชอบหรืออยากทำ กิจกรรม อะไรที่ระเบียบพักผ่อนของที่พักอาศัย HOME STAY มากที่สุด
 1. อ่านหนังสือ/พักผ่อน/นอนเล่น 2. เล่นน้ำคลอง/ใส่บาตรพระตอนเช้า
 3. น้งเล่น/พบปะพูดคุย 4. รับประทานอาหาร/เครื่องค้ม/สังสรรค์
72. เครื่องเรือนและอุปกรณ์ใช้สอยหลัก แบบใดบ้างที่ท่านชอบและอยากให้มีในระเบียบพักผ่อนของที่พักอาศัย HOME STAY (ดูภาพประกอบ 10)
 1.รูปแบบที่ 1 2. รูปแบบที่ 2 3.รูปแบบที่ 3 4. รูปแบบที่ 4

ประวัติผู้เขียน

ชื่อนายธีรวิทย์ บริสุทธิ์ เกิดวันพุธ ที่ 1 ธันวาคม พศ.2514 ที่กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

- ระดับประกาศนียบัตรศิลปศึกษาชั้นสูง สาขาสถาปัตยกรรมไทย วิทยาลัยช่างศิลป์
ลาดกระบัง กรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร

- ระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม คณะเทคโนโลยี
อุตสาหกรรม สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร

ปัจจุบันทำงานใน ตำแหน่งมัณฑนากร บริษัท สยามพิวรรธน์ จำกัด กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่
ปี พศ. 2549 จนถึงปัจจุบัน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อนายธีรสิทธิ์ บริสุทธิ์ เกิดวันพุธ ที่ 1 ธันวาคม พศ.2514 ที่กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

- ระดับประกาศนียบัตรศิลปศึกษาชั้นสูง สาขาสถาปัตยกรรมไทย วิทยาลัยช่างศิลป์
ลาดกระบัง กรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร

- ระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขา เทคโนโลยีสถาปัตยกรรม คณะเทคโนโลยี
อุตสาหกรรม สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร

ปัจจุบันทำงานใน ตำแหน่งมัณฑนากร บริษัท สยามพิวรรธน์ จำกัด กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่
ปี พศ. 2549 จนถึงปัจจุบัน